

GINA WILKINSON

CÂND ÎNFLORESC CAIȘII

LITERA

buzz
BOOKS

„Romanul fascinant al Ginei Wilkinson descrie calvarul irakienilor de rând, nevoiți să-și părăsească țara pentru a supraviețui. Este povestea a trei femei care trăiesc sub regimul tiranic instaurat de Saddam Hussein și de poliția sa secretă și se văd silite să-și riște viețile pentru a se salva și a-și salva copiii. Captivant și profund!
Mi-a plăcut nespus această carte!”

Ellen Marie Wiseman

„*Când înfloresc caișii* este un roman extraordinar, sfâșietor, dar în același timp plin de speranță. Prietenia, familia, încrederea și trădarea sunt elemente esențiale în viețile a trei femei remarcabile din Bagdadul aflat sub regimul opresiv al lui Saddam Hussein și al poliției sale secrete. Saga aceasta impresionantă vă va ține cu sufletul la gură, urmărind povestea acestor femei care riscă totul pentru libertatea copiilor lor.”

Maxwell Gregory

„Romanul de atmosferă și suspans al lui Wilkinson explorează relațiile complicate dintre două irakience și soția unui diplomat, în timpul guvernării tiranice a lui Saddam Hussein. Cartea ilustrează pericolele pe care le aveau de înfruntat femeile într-un regim politic autocrat și într-o societate dominată de misoginism, precum și riscurile, minciunile și trădările necesare pentru a-și proteja familiile. Am citit-o cu sufletul la gură!”

Lisa Johnson

„Citind acest roman, am simțit căldura soarelui și dulceața ceaiului de lămâi uscate. Relația elaborată dintre personaje, precum și intriga construită cu o mână sigură m-au făcut să stau ca pe ace, citind pagină după pagină, cât mai rapid cu putință, dar savurând fiecare frază în parte și chiar revenind uneori asupra unor pasaje care mi s-au părut deosebit de frumoase.”

Kaitlin Smith

„Minunată... fermecătoare. O carte pe care nu am putut să o las din mână și care mi-a rămas în minte multă vreme după ce am terminat-o. Tot ce pot spune este:
«Uau – citiți-o neapărat! Nu veți fi dezamăgiți.»”

Virginia Holsten

GINA WILKINSON

**CÂND
ÎNFLORESC
CAISII**

Traducere din limba engleză și note
MANUELA BULAT

LITERA

București

When the Apricots Bloom
Gina Wilkinson
Copyright © 2021 Gina Wilkinson
Toate drepturile rezervate

Editura Litera
tel.: 037482 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Când înfloresc caișii
Gina Wilkinson

Copyright © 2021 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Mona Apa-Slujenco
Corector: Cătălina Călinescu
Copertă: Bogdan Mitea
Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WILKINSON, GINA

Când înfloresc caișii / Gina Wilkinson; trad. din
lb. engleză și note: Manuela Bulat. – București:
Litera, 2021

ISBN 978-606-33-7387-9

I. Bulat, Manuela (trad.; note)

821.111

Provincia Basra, 1978

Huda scoase cuțitul din buzunarul rochiei sale lungi, de culoarea caiselor. Rania aruncă o privire spre *jambiya*¹, cu vârful său ascuțit și mânerul din corn de bivol, și zâmbi aprobator.

– E perfect pentru legământul nostru, zise Rania, iar în ochii ei chihlimbarii se împleteau teama și nerăbdarea. E chiar mai bun decât cuțitul din filmul american.

– Săptămâna trecută, am văzut o americană adevărată, spuse cu mândrie fata mai mică. Stătea pe cornișă, mânca înghețată și privea bărcile.

– Eu am văzut o mulțime de femei străine în Bagdad, rosti prietena ei de paisprezece ani, ca să nu rămână mai prejos. Mai cu seamă profesoare și asistente medicale. Le place să stea la picnic pe malul Tigrului.

– Crezi că ele au făcut vreodată un legământ ca acesta?

Huda o măsură din priviri pe Rania. Se înălțase și devenise mai mlădioasă în cele trei luni în care fusese plecată la prestigiosul Liceu de Fete din Bagdad. Chiar dacă purta rochia ei preferată, Huda se simțea neîngrijită pe lângă ea.

– Ce ar trebui să spunem? întrebă ea.

---

¹ Pumnal cu lama curbă, originar din Yemen (în limba arabă în original)

Rania privi cuțitul cu lamă dublă din mâna Hudei. Mânerul din corn, pătat după ani de utilizare. Trase adânc aer în piept și își îndreptă umerii.

– Astăzi, jurăm să fim surori de sânge, intonă ea. Mai apropiate decât surorile din același pântec.

Impresionată, Huda încuviință din cap și repetă jurământul. Cele două fete adăugară promisiunea loialității și a ajutorului reciproc, ori de câte ori avea să fie necesar.

– Nu uita de secrete, spuse Huda. Nu trebuie să avem secrete una față de cealaltă.

Rania se opri, apoi își duse mâna la inimă.

– Fără secrete!

– Care este pedeapsa pentru încălcarea unui legământ de sânge? întrebă Huda.

Rania studie cerul fără nori, de un albastru atât de desăvârșit, încât ar fi putut frânge o inimă.

– Cea care va încălca legământul de sânge, declară ea teatral, va fi condamnată la tristețe.

Huda îi aruncă o privire sceptică.

– La tristețe? repetă ea. Pentru cât timp? O zi? O săptămână? Trebuie să fie mai mult de atât.

Rania ridică trufaș bărbia.

– Va fi condamnată la tristețe atât cea care încalcă jurământul, declară ea, cât și vlăstarele ei.

Huda încuviință din cap și repetă cuvintele. Ochii li se îndreptară apoi, încet, spre pumnal. Rania înghiți în sec. Huda se întrebă dacă prietena ei va da înapoi. Ar mai conta legământul dacă nu ar fi pecetluit cu sânge? Oare Rania s-ar întoarce la noii ei prieteni și ar uita de jurământul făcut unei fete simple, din sat?

– Vrei să oitem partea cu sângele? propuse Huda, reticentă.

– În nici un caz! zise Rania, clătinând din cap. Țasta-i cel mai important lucru.

Huda zâmbi ușurată.

– Bine, hai să ne tăiem fiecare la degetul mare și apoi să ni le lipim, spuse ea, după care îi întinse pumnalul Raniei. Fă-o tu, crestează-mi degetul.

– Serios? făcu Rania, cu o tresărire. Ești sigură?

– Fă-o! spuse Huda.

Rania nu ar găsi multe fete la Liceul de Fete din Bagdad dispuse să-și riște un deget pentru o prietenă.

Rania luă cuțitul, strânse din dinți și înfipse vârful în carnea moale a degetului Hudei.

– Au! sări Huda, încercând să nu sângereze pe rochia ei lungă. Am crezut că ai să faci o numărătoare inversă.

Rania privi sângele care picura din degetul mare al Hudei pe nisip. Fața ei căpătă culoarea ierbii de vară.

– Grăbește-te! zise ea, întinzându-i cuțitul Hudei. Până nu-mi pierd curajul.

Huda apăsă pumnalul pe degetul mare al Raniei și simți pielea rezistând lamei. Rania închise ochii și întoarse capul. Huda apăsă mai tare. Pielea se despică sub cuțit ca un ou fiert, mai adânc decât se așteptase ea. Rania deschise brusc ochii, căscându-i mari ca ai unui vițel. Fetele se luară de mână și își lipiră buricele degetelor mari.

– Surori pentru totdeauna! ziseră ele într-un glas, privindu-se fix una pe alta. Sau tristețe, pentru noi și vâlstarele noastre.

1

Bagdad, 2002

Huda se plimba prin curtea din spate, încercând să-și alunge enervarea pricinuită de cearta cu soțul ei. În depărtare, deasupra rafinăriei al-Dora, coloane de flăcări străpungeau noaptea. Un vânt dinspre est alunga duhoarea gazului ars din Noul Bagdad, așa că singurul miros pe care îl simțea Huda era parfumul portocalilor și caișilor de lângă gard. Știa că vântul se putea întoarce oricând, dar, în clipa aceea, flăcările gazului ardeau frumos, ca niște lumânări aliniat pe tortul de ziua unui uriaș.

Se auzi soneria de la poarta din față. Huda se opri din mers și se întrebă dacă nu cumva Abdul Amir își uitase cheile când dăduse fuga la cafenea. Sau poate că soțul ei se mai calmase și decisese ca, până la urmă, să ia masa cu ea? Huda se repezi înăuntru pe ușa bucătăriei. O cutie de nuga zăcea desfăcută pe blat, cu învelitoarea de celofan sfâșiată, ca o dovadă a unei infracțiuni comise în grabă. Huda se încruntă și aruncă totul la gunoi. Cam atât o ținuse dieta.

Soneria se auzi din nou. Ceva din sunetul sec și insistent o făcu să ezite. Străbătu grăbită coridorul, cu tocurele răpăindu-i pe gresie. În vestibul, se opri lângă o măsuță pe care se aflau portrete de familie.

Cea mai mare dintre ramele de cositor era așezată cu fața la perete. Huda o întoarse. Președintele se uită la ea, cu ochii lui negri ca tăciunele. Avea pieptul plin de decorații.

Mută rapid portretul președintelui într-o poziție centrală, între o fotografie cu ea și Abdul Amir în ziua nunții lor și un instantaneu cu fiul lor, Khalid, purtând costum și cravată, la cea de-a treisprezecea aniversare a sa. Apoi se apucă să descuie ușa din față, scoțând lanțurile, rotind cheile, trăgând zăvoarele. Își netezi ușor părul și deschise ușa. Doi ofițeri ai poliției secrete se apropiau pe alee.

Huda se cutremură. „Pune zăvoarele și ascunde-te sub pat!“, se gândi ea. Dar știa că nu ar avea rost. Oamenii ăștia erau precum câinii: dacă vedeau că ți-e frică, mușcau. În spatele lor, lacătul de la poartă zăcea, făcut bucăți, pe beton. Metalul spart reflecta luminile proiectoarelor de pe garajul deschis. Cel mai mare dintre bărbați vârî cleștele de tăiat metal în buzunarul jachetei sale de piele. Huda se gândi că, probabil, buzunarele lui conțineau tot felul de unelte, pentru rupere, tăiere și despicare.

– *As-salaam alaikum*, rosti ea, cu glas poticnit. Ce vă aduce aici, în seara asta, compatrioții mei?

– Soră, ne cerem scuze pentru vizita aceasta la ora cinei, spuse Abu Issa, cel mai în vârstă și mai slab dintre cei doi bărbați.

Și el purta o jachetă de piele. Fie noapte, fie zi, pe bărbații ăștia nici nu-i vedeai vreodată altfel, nici atunci când soarele pârjolea din înaltul cerului, iar bitumul de pe drumuri se topea, formând băltoace lipicioase.

Fără să aștepte o invitație, Abu Issa și partenerul său tăietor de lacăte intrară pe ușa din față. Se înghesuiră în vestibul, alungând parcă tot oxigenul din jur. Huda

se retrase pe coridor, având grijă să nu se întoarcă cu spatele la ei. Bărbații o urmară. Nisipul scrâșnea sub ghetetele lor – oricât ai fi măturat, tot nu puteai ține deșertul afară. Granulele fine se duceau oriunde pofteau, la fel ca ofițerii din *mukhabarat*¹.

– Pot să vă ofer un ceai? rosti Huda, cu voce cam ascuțită și crispată.

– Da, te rog, dragă, spuse Abu Issa. Cu trei cubulețe de zahăr.

– Pentru mine, două doar, mormăi bărbatul mai masiv. Încerc să am grijă la greutate.

Huda le făcu semn cu mâna să intre în camera de zi, apoi se duse la bucătărie. Din fereastra de deasupra chiuvetei, reflexia ei o privi. Ochii ei mari și întunecați erau chiar mai largi decât de obicei, iar obrații plini erau crispați în unghiuri strânse. Gura pe care Abdul Amir o asemănase cândva cu un boboc de trandafir era acum doar o linie palidă. Indiferent cât de des ar fi văzut asta, Huda era întotdeauna surprinsă de modul în care frica transforma cel mai familiar chip în cel al unui străin.

Se întreba de ce veniseră Abu Issa și partenerul său. Trecuseră doar două săptămâni de la ultima lor vizită. „Te rog, Khalid“, imploră ea în gând, „uită de ora stingerii! Stai la Bakr și jucați jocuri pe computer.“

Huda încălzi rapid ceaiul din ceainic și îl turnă în trei pahărele *istikan*, de mărimea unui degetar. Lichidul se vărsă peste marginile paharelor în formă de clepsidre, băltind în farfurioarele delicate. Le șterse, puse pe o tavă ceaiul, castronul cu zahăr și lingurițele și o duse în camera de zi.

---

¹ Serviciile secrete (în limba arabă în original)

– Ia loc, ia loc! îi zise Abu Issa, făcându-i semn cu mâna spre un scaun din colț, de parcă el ar fi fost gazda, iar ea, musafira.

Partenerul său tăietor de lacăte o privea cu ochi tăcuți ca noaptea. Hudei i se tăie răsufierea.

– Hai să discutăm puțin, spuse Abu Issa, despre munca ta la Ambasada Australiei.

Huda încuviință din cap. Nu era prima dată când *mukhabarat*-ul venea să-i pună întrebări despre evenimintele de la ambasadă, interesându-se de corespondență și întâlniri, de venituri și plecări, de ultimele zvonuri. Toți cei care lucrau cu străini se puteau aștepta la astfel de vizite. Unghiile ei lăcuite săpau semiluni în palme. „Gândește-te la salariul tău bun!“, își reaminti ea. În plus, chiar dacă nu ar fi avut acea slujbă, poliția secretă ar fi găsit un alt pretext ca să se așeze pe canapeaua ei, să-i bea ceaiul și să-i evalueze fidelitatea.

– Cu ce te pot ajuta, Abu Issa? întrebă ea, gândindu-se că e mai bine să smulgi cât mai iute o măsă stricăță. Vrei să afli ceva anume?

– Cum progresează relația ta cu viceambasadorul Wilson? întrebă Abu Issa, sorbind elegant din ceai, cu degetul mic ridicat. Are încredere în tine?

– Fac tot posibilul să fiu competentă și de încredere.

– Dar are încredere în tine? Îți face confidențe?

Huda își coborî *istikan*-ul în poală. Din nou, lichidul se vărsă în farfurioară și o privi ca un ochi chihlimbariu, malefic.

– Nu mi-a spus nimic neobișnuit, răspunse ea, schițând un zâmbet forțat, deși pulsul îi zvâcnea în gât. Dactilografiez și îndosariesc tot felul de documente obișnuite, după cum știi. Îi traduc scrisorile atunci când are ceva de transmis iubitului nostru guvern.

– Și ce-i cu soția lui?

Huda clipi, nedumerită.

- Cu soția lui?

- Cât de bine o cunoști? Sunteți prietene?

- Ally pare destul de drăguță, zise Huda, ridicând din umeri. Vine din când în când la birou ca să scape de plictiseală, asta-i tot.

Abu Issa își duse păhărelul cu ceai la buze. Purta un inel cu muchii ascuțite, încrustat cu emblema președintelui, înfățișând un vultur. Dacă ar pălmu-i o peste obraz, i-ar da sângele.

- Fără îndoială că șeful tău îi spune soției sale tot felul de lucruri, zise Abu Issa. Străinii le numesc „conversații de budoar“.

Huda încremeni. *Istikan*-ul ei zornăi pe farfurioară.

- Occidentalii se bazează pe sfaturile nevestelor. Le numesc partenere, explică Abu Issa, clătinând din cap. E o afacere sau o căsnicie?

Cei doi bărbați chicotiră, cu un dezgust care se deslușea limpede, dincolo de amuzament. Brusc, Tăietorul de Lacăte se aplecă și își puse zahăr în ceai. Păhărelul părea ridicol în mâna lui cărnoasă. El n-ar fi avut nevoie de nici un inel pentru a-i însângera obrazul.

- Iar occidentalelor le place să vorbească, zise Abu Issa râzând, de data asta însă fără să pară cătuși de puțin amuzat. În fiecare zi, se duc pe la televiziuni și își dezvăluie secretele rușinoase în fața camerelor, ca să le vadă oricine. Își mărturisesc păcatele unei negrese pe nume Oprah. Prin urmare, nu ar trebui să fie o sarcină prea dificilă să-i câștigi încrederea.

Bărbații o priveau cu atenție. Huda se uita fix la podea.

- Vrem să te împrietenești cu soția diplomatului. Dacă Occidentul va acționa în vederea destabilizării patriei noastre mult iubite sau dacă, ferească Cel de

Sus, va plănuî să ne lovească din nou cu rachetele sale diavolești, cu siguranță șeful tău va fi anunțat. Iar soției sale ar putea să-i scape o asemenea informație. Și, în mod cert, viceambasadorul ar face planuri pentru a o scoate din țară.

– Nu cred că...

– Ține-te aproape de soția diplomatului, zise Abu Issa, aplecându-se în față. Privește și ascultă. S-ar putea ca ea să ne avertizeze din timp, precum câinele care urlă înainte ca năprasnicul *sharqi*¹ să sufle dinspre deșert.

Ușa din față începu să zăngănească. Clanța se izbi de peretele vestibulului. Adidașii lui Khalid scârțâiră pe gresie.

– Mama? Tata?

Huda simți cum i se strânge inima. Puse ceaiul pe masă și se duse în hol. Khalid se repezi spre ea, strângând în pumn un fragment de lacăt.

– Cineva a tăiat...

– Sunt ocupată cu niște oaspeți, fiule, zise ea și se postă în calea lui. Du-te în camera ta și așteaptă-mă.

– Dar lacătul..., începu băiatul, privind pe lângă umărul ei. Cine e? Unde-i tata?

Huda îl apucă pe Khalid de umeri. Ar fi vrut să-l îmbrățișeze strâns, să-l strivească la piept și să nu-i mai dea drumul niciodată. În schimb, îl împinse spre camera lui.

– Fă-ți temele. Acum!

– Au! strigă Khalid și se desprinse din strânsoare. M-ai zgâriat cu unghiile.

Ea îi aruncă cea mai urâtă căutătură de care era în stare. Genul de privire rezervată de obicei celor mai

---

¹ Vânt sezonier uscat, din Orientul Mijlociu, care stârnește puternice furtuni de nisip (în limba arabă în original)

atroce fapte comise de el, ca atunci când înjurase în fața bunicii lui sau când el și Bakr se cățăraseră în portocal și își arătaseră fundurile goale adolescentelor de alături.

– Du-te! șuieră ea.

Khalid aruncă o ultimă privire peste umărul ei, apoi plecă spre dormitorul lui. Huda se întoarse în camera de zi. Indivizii din *mukhabarat* își terminaseră ceaiul.

– Te lăsăm acum, soră. E târziu și, fără îndoială, vrei să te ocupi de fiul tău, zise Abu Issa și se ridică. E bunul tău cel mai de preț, nu-i așa?

Era aproape miezul nopții când Huda renunță să-l mai aștepte pe Abdul Amir și se băgă în pat. Deasupra capului ei, palele ventilatorului plimbau aerul cald prin dormitor. Se întinse pe spate și inventarie zgomotele nopții: bâzâitul lămpii fluorescente din hol, vântul puternic, izbind în ferestre, țârâitul insectelor nocturne. Huda răsufăla sacadat, pândind sunetul unei încuietori sau al unor pași grei pe alee.

Din depărtare, se auzi hurelul unei mașini. Se întorcea în sfârșit Abdul Amir de la cafenea? Huda lăsa să-i scape un oftat greu, ca un ventilator care scârțâia. În ultimul timp, momentele de indispoziție ale soțului ei deveniseră mai rele decât oricând. Mai devreme în acea seară, când venise acasă de la serviciu, îl găsisese tolănit în fața televizorului, purtând încă pantalonii largi de pijama și un maiou.

– Mi-e foame, mormăise el, cu ochii ațintiți asupra ecranului. Ce avem la cină?

Huda își scoase pantofii cu toc mic și ascuțit.

– Am luat un pui fript și orez, în drum spre casă.

– Nu gătești tocană de miel? Înainte, asta găteai joia.

Huda ignoră tonul lui tânguitor.

– Nu e suficient timp. Tocana nu se poate face la repezeală, altminteri carnea va fi tare.

Aruncă o privire spre bucătărie.

– Khalid a venit deja?

– Ia cina acasă la Bakr, zise Abdul Amir, apăsând zdravăn butoanele telecomenzii. Cel puțin fiul meu va primi o mâncare gătită în casă.

– Haide, fii corect! Nu am avut timp în seara asta.

– În seara asta. Ieri. Săptămâna trecută. Întotdeauna ești ocupată cu munca ta. Ce soție își pune familia pe locul doi?

„Și ce soț stă toată ziua în pijama?”

Abdul Amir se uita în continuare la televizor. Huda își aminti cum, altădată, s-ar fi înecat bucuroasă în privirea lui verde ca marea. Își aminti de vremea când o vorbă bună nu era niciodată departe de buzele lui și îi șoptea mici glume la ureche. Dispăruseră acele zile pentru totdeauna? Oare era mai bine să îngroape acea amintire, ca pe atâtea altele? Huda încercă încă o dată să-l scoată pe soțul ei din starea proastă de spirit.

– Am ales un pui dolofan. Și am să aduc niște castraveți și roșii din grădină. Te pricepi de minune la legume, dragul meu.

– Nu ar trebui să lucrezi pentru străini.

Abdul Amir împunse din nou cu putere un buton al telecomenzii.

– Nu ne respectă cultura. Nu respectă familia. Altfel, și-ar da seama că o femeie ar trebui să fie acasă la timp pentru a pregăti o cină adecvată.

Întoarse capul și se uită urât la ea. Ea îl privi la fel de urât.

– Fără ei, nu am avea pui la cină. Nu am avea carne deloc.

Abdul Amir sări de pe canapea și trecu în viteză pe lângă ea. Huda îl urmă de-a lungul coridorului, până în dormitor. El își puse o cămașă în carouri peste maiou și se încruntă la diploma de master în finanțe, pusă într-o ramă, pe perete. După zece ani de sancțiuni, economia era la pământ. Nu avea nimeni nevoie de un analist ca el pentru a-i lua pulsul. La fel precum Irakul, mândria lui Abdul Amir primise atât de multe lovituri, încât Huda se temea că soțul ei nu își va reveni niciodată.

Bărbatul își puse niște pantaloni de trening în locul celor de pijama și se întoarse în camera de zi.

– Străinii ăștia vor doar să ne distrugă țara.

– Nu-i adevărat, rosti Huda, țuguind buzele, vădit iritată.

Desigur, se gândise bine înainte să se angajeze la ambasadă. Oricine avea vreo legătură oricât de superficială cu străinii, în special cu occidentalii, atrăgea suspiciunea *mukhabarat*-ului. Până și varicela era mai bine-venită decât asta. Dar ce era să facă?

Compania lui Abdul Amir nu era singura afacere care își închisese porțile. Angajatorul anterior al Hudei, o companie agricolă de import-export, ajunsese să o plătească cu saci de migdale sau fistic, din transporturile abandonate în depozitul lor. Din păcate însă, Huda nu putea plăti facturile cu migdale râncede. Apoi, primise un telefon de la un văr care lucra ca șofer la Ambasada Germaniei. Auzise de la alți șoferi că australianii, a căror ambasadă era situată puțin mai departe pe aceeași stradă, aveau nevoie de o secretară care să știe bine engleza și să aibă o viteză de dactilografie de optzeci de cuvinte pe minut. Când menționase salariul, Huda făcuse ochii mari. Își lăsase deoparte rezervele cu privire la munca pentru străini. Nu numai că un asemenea venit le-ar fi permis să-și plătească datoriile,

dar salariul era mai mare decât câștigau înainte ea și Abdul Amir la un loc.

– Membrii personalului de la ambasadă sunt oameni de treabă, se răsti ea la Abdul Amir. Oameni obișnuți. Ca mine și ca tine.

– Toată lumea știe că Australia nu e altceva decât marioneta americanilor.

– Nu poți judeca oamenii după acțiunile...

Huda se opri când imnul de la ora șase răsună la televizor. Președintele traversă ecranul, într-un jeep al armatei. Abdul Amir apucă telecomanda și trecu la următorul canal. Dintr-un balcon aurit, președintele saluta un batalion care defila. Mârâi și aruncă telecomanda înapoi pe canapea.

– Mă tem că oamenii îți vor pune la îndoială loialitatea.

Cuvintele lui erau aproape înăbușite de zgomotul televizorului, dar, ca majoritatea oamenilor inteligenți, se obișnuiseră cu mult timp în urmă să citească pe buze, să umple golurile, să vorbească într-un limbaj codificat.

– Îmi iubesc țara, șopti Huda. Știi asta.

– Nu contează ce știi eu, mormăi el. Mă duc la cafea.

– Și cum rămâne cu cina?

El ridicase din umeri, înșfăcase cheile mașinii și se năpustise afară, lăsând-o să caute alinare într-o cutie cu nuga, fără să știe că ofițerii serviciilor de informații aveau să se înființeze la ușa lor.

Huda se răsuci pe o parte și se uită la ceasul de pe noptieră. „Oare Khalid doarme?“, se întreabă. Sau stătea ghemuit sub așternutul decolorat cu Star Wars, citind la lumina lanternei o carte ferfenițită din seria *Harry Potter*? Băiatul nu-și dorea nimic altceva decât să se

înscrie la Academia Hogwarts. Păcat că nu arăta același entuziasm pentru studiu și în viața reală.

Huda ciuli urechile când auzi zgomotul familiar al automobilului Corolla al lui Abdul Amir intrând pe strada lor. Își coborî picioarele din pat și le vârî într-o pereche de papuci roz, pufoși. Îi primise cadou de la Khalid, cu trei ani în urmă, de Ziua Mamei, dar erau deja roși la călcâie. Se opri pe coridor și băgă capul în dormitorul lui. Khalid era ghemuit ca un melc. Își continuă drumul până la ușa din față, trase zăvoarele și scoase lanțul.

Afară, frunzele uscate foșneau în întuneric. Vocea lui Abdul Amir bubui de dincolo de poartă.

– Ce dracu'? M-ai încuiat pe afară, femeie?

– Lacătul a fost spart.

În timp ce Huda deschidea poarta, simți mirosul ca de melasă arsă al fumului de narghilea impregnat în părul și hainele soțului ei.

– A trebuit să-l înlocuiesc.

– Cum naiba s-a spart? zise Abdul Amir, fluturând mâinile ca un profet mânios care își certa turma. Trebuie să-l pedepsesc din nou pe Khalid?

– Te rog, dragul meu, taci.

Huda aruncă o privire de-a lungul străzii pline de gropi. Ziduri înalte se întindeau în ambele direcții, acoperite de plante agățătoare înflorite sau iasomii parfumate. Toate aveau în vârf țepușe metalice sau cioburi de sticlă.

– Îți voi explica totul... în curtea din spate.

Abdul Amir deveni brusc încordat.

– În curtea din spate? șopti el.

Ținea încă mâinile ridicate, dar acum semăna mai puțin cu un profet care împărțea dreptatea, cât, mai degrabă, cu victima unui jaf armat.

– Așa ar fi cel mai bine, murmură neliniștită Huda.

La fel cum făcuse și soția lui mai devreme, Abdul Amir cercetă cu luare-aminte strada. Vântul gemu, iar firițelele de nisip gălbui adus din deșert îi zgâriară obrazii.

O lună subțire ca un brici plutea deasupra curții Hudei. Flăcările de la al-Dora se înălțau încă la orizont, dar vântul începuse să-și schimbe direcția. Huda strâmbă din nas când simți mirosul gazului ars. Abdul Amir se ridică pe vârfuri și privi peste gardul vecinului. Nici o lumină nu strălucea la fereastra lor. Și casa lor era cufundată în beznă și tăcere. Totuși, era mai sigur să nu vorbească înăuntru – zidurile au urechi, la fel și fiii adolescenți.

Abdul Amir și Huda se apropiară unul de altul.

– Ce le-ai spus? șopti el.

– Nu era nimic de spus, rosti Huda. Nici n-o prea cunosc pe femeia aceea. Dacă trece pe la birou, discutăm despre vreme, flecărim puțin, asta-i tot. La o adică, de ce m-aș băga singură în vreun bucluc?

Huda privi prin întunericul grădinii: portocali și lămâi, legume într-un colț, un balansoar din fier forjat care se legăna înainte și înapoi, scârțâind din balamale. Abdul Amir își trecu mâinile prin păr. În lumina lunii, degetele îi erau albe ca niște oase.

– Ce știi despre femeia asta?

– Ally pare destul de drăguță, murmură Huda. Dar nu va trece mult până își va face bagajele și se va întoarce acasă. Căldura și soarele se dovedesc a fi întotdeauna prea copleșitoare pentru soțiile diplomaților.

„Și singurătatea“, gândi Huda. Își aminti că o cunoscuse pe Ally cu o lună în urmă, la sfârșitul celor zece ore de mers cu mașina din Iordania până la Bagdad. Tânăra coborâse împleticindu-se din Land Cruiser-ul

ambasadei și își dusesese mâna streășină la ochi, pentru a se feri de soare, în timp ce picioarele i se clătinau ca ale unui marinar care pășea pe uscat după luni întregi petrecute pe mare.

-Tot drumul până aici, m-am uitat după dune de nisip albe și caravane de cămile, zisese Ally, râzând stingerită.

Nimeni nu se îndurase să-i spună că astea erau în altă țară.

Huda își aminti de vremurile când la Bagdad erau multe femei precum Ally: asistente britanice, profesoare franceze și soțiile durdulii ale petroliștilor americani. Turiștii umpleau cafenelele și se plimbau pe malurile Tigrului. Dar expații dispăruseră. La fel, și autocarele turistice. Linia ferată către Istanbul era întreruptă, iar avioanele NATO doborau toate aeronavele care intrau în spațiul aerian irakian.

Acum, doar o mână de diplomați și angajați ai Organizației Națiunilor Unite se aventurau să străbată vastul deșert vestic pentru a ajunge la Bagdad. Foarte rar, soțiile li se alăturau – și, la fel ca papagalii exotici din târgul de la al-Ghazl, curând, femeile își pierdeau pofta de mâncare, deveneau deprimăte și își smulgeau penele. Apoi dispăreau în deșert, ca niște țigănci cu pielea albă, în caravane de mașini cu tracțiune integrală, fără a lăsa în urmă decât praful stârnit de roți și, poate, o pălărie de soare uitată. Într-un sfârșit, soții lor erau trimiși în alte misiuni diplomatice, iar ele își reluau fericite viața. Cel puțin, așa presupunea Huda, că sunt fericite. Era aproape imposibil să păstrezi legătura cu cei din afara granițelor. De fapt, nici nu era înțelept să legi astfel de prietenii.

-Cum e această Ally? întrebă Abdul Amir, umblând de colo colo. E una din străinele alea arogante, care nu

știu nimic despre istorie și cred că suntem cu toții niște sălbatici?

Huda clătină din cap.

– Nu cred.

– Ar fi dificil să te împrietenești cu ea?

Luna se ascunse în spatele unui nor. Huda se bucură de întuneric.

– Nu știu, minți ea.

Ally nu era deloc distantă, iar Huda simțea că i-ar fi ușor să se apropie de ea.

Până în acea seară, Huda crezuse că poate să se descurce cu vizitele obligatorii ale celor de la *mukhabarat*. Avea grijă să dea răspunsuri scurte, dar adevărate, și își impusese regula de a evita bârfele. Era o simplă secretară. Nu avea nimic de ascuns. În plus, șefii ei australieni nu erau proști. Le spuneau celor din personalul irakian doar ce nu-i deranja să afle și guvernul. Restul lucrurilor le păstrau pentru ei.

Huda își aminti cum depusese la bancă cecul cu primul salariu de la ambasadă, iar funcționarul făcuse ochii cât cepele când văzuse despre ce sumă era vorba. Obișnuitul zâmbet disprețuitor îi pierise cu desăvârșire de pe buze. Îi spusese „doamnă“ pentru prima dată și o întrebase dacă nu dorea un ceai până procesa el cecul. Savurase acel moment mult mai mult decât îi plăcea să recunoască. Acum însă, avea impresia că obligațiile legate de slujba ei îi atârnavă ca un bolovan de gât.

Abdul Amir se opri brusc.

– Abu Issa ți-a oferit bani? Întrebă el.

– Bani? repetă Huda, încruntându-se. Firește că nu. Nimeni nu e răsplătit pentru că le răspunde lor la întrebări.

- Să fim cinstiți. Vor mai mult de-atât. Mult mai mult, zise el și smulse o păpădie de pe gazon. Am auzit că, uneori, îi plătesc pe informatori.

Huda simți pe limbă acreala gazului de la rafinărie.

- Eu nu sunt informatoare.

- Ai vrut slujbă la ambasadă, pufni disprețuitor Abdul Amir. Ai vrut să lucrezi cu străini. Nu te-ai gândit că ar putea exista un preț de plătit?

Huda se gândise că era destul de deșteptă ca să dactilografieze câteva scrisori, să le ia banii străinilor și să se descurce cu cei de la *mukhabarat*. Ignorase vocea din mintea ei, care îi șoptise: „Te joci cu focul“. Privi chipul soțului ei. Ochii lui nu erau decât niște umbre.

- Nu am plătit deja suficient? întrebă ea.

2

Rania se ascunse în spatele uneia dintre coloanele ornamentate, aliniată de-a lungul străzii Mutanabbi, dar nu o făcu suficient de repede. De pe trotuarul de vizavi, bătrânul poet Adnan Nawab îi făcu semn cu mâna, ca un pescar la muscă aruncându-și undița. Între ei curgea un râu de cărți, unele stivuite pe mese joase, dar cele mai multe întinse pe cartoane. O rafală de vânt şuieră dinspre Tigru și, cu suspinul lui sălciiu, făcu un milion de pagini să fluture.

– Rania, draga mea!

Adnan era slab ca un copil, dar glasul lui avea încă forța de a străbate mulțimea din piața de carte Mutanabbi.

– Bem un ceai împreună?

Rania gemu în surdină. Îl adora pe Adnan, dar, în ziua aceea, nu avea poftă nici de ceai și nici de bârfe. Totuși, Adnan o văzuse, așa că ea ieși de sub balconul umbrit, trecu pe lângă coloanele înalte și se avântă în căldura și agitația străzii pietonale.

– Vin, domnule profesor! strigă ea.

Își strânse cu putere la piept rucsacul – atât de plin, încât fermoarul stătea să plesnească – și se strecură pe lângă o tarabă plină cu almanahuri, hărți astronomice și exemplare din Coran legate în piele și gravate cu cer-neluri în culorile nestematelor. Un negustor îi arătă un atlas cu țări care nu mai existau decât în amintiri:

Rhodesia, Tanganyika, Transiordania. Tinerii stăteau pe vine în jurul lui, cercetând manualele de facultate îngrămădite pe folii de plastic. Rania zări o inimă disecată, cu artere roz și vene albastre, întinzându-se pe două pagini. Se întrebă dacă, în caz că s-ar așeza lângă ei, ar găsi o diagramă a sufletului, cu vânătăile sale violete și petele putrede datate și etichetate corespunzător. Mai important, ar găsi vreun ghid cu colțurile foilor îndoite, din care să afle cum se vindecă aceste boli?

– Domnule profesor, ce binecuvântare să vă văd! spuse Rania când ajunsese lângă treptele unei cafenele văruite.

Zornăitul și şuierul ibricelor și ceainicelor de pe un aragaz răzbăteau pe ferestrele deschise.

– Dar unde altundeva l-aș putea găsi pe cel mai apreciat poet al națiunii noastre, dacă nu la ușa cafenelei Shahbandar?

– Ești prea amabilă, răspunse el. Mai ales cu un bătrân care nu face altceva decât să-și piardă zilele rescriind același vers în cincizeci de moduri.

În spatele lui, niște bărbați între două vârste își treceau de la unul la altul o narghilea, în timp ce dezbăteau zgomotos meritele romancierilor din secolul al optsprezecelea. Două tinere în blugi albaștri stăteau tăcute pe o banchetă capitonată, sorbind din ceaiurile lor îndulcite.

– Am auzit vorbindu-se despre o nouă expoziție la galeria ta, spuse Adnan.

– Centrul Cultural German sponsorizează câțiva tineri artiști. Tema este pacea.

– Pacea? zise bătrânul, ridicând o zburlită sprânceană cenușie. Sper că artiștii au o imaginație bogată, căci din proprie experiență nu au cum să știe ce-i aia. Poate că, data viitoare, îi vei putea convinge pe germani să

organizeze o expoziție de poezie. Am putea să o numim „Fanfaronadele bătrânilor“. Ce zici de asta?

Rania zâmbi fără să vrea.

– Sunt sigură că ar fi interesant.

Adnan porni șchiopătând spre ușile grele ale cafelei, făcându-i semn să-l urmeze.

– Mă tem că nu pot sta, domnule profesor.

Bătrânul ridică iar din sprânceana stufoasă.

– Nu vrei ceai?

Rania se îmbujoră.

– Am o întâlnire.

Adnan aruncă o privire spre rucsacul umflat al Raniei. Un oftat de recunoaștere îi scăpă printre buzele ridate.

– Mă rog ca întâlnirea ta să decurgă bine, rosti el. La urma urmei, fără tine și galeria ta, cei mai mulți dintre clienții de la Shahbandar nu ar putea să adune nici măcar un dinar pentru o ceașcă de ceai.

– Păi, eu, ăăă...

Rania se înroși din nou. În ochii urduroși ai lui Adnan se citea compasiunea.

– Nu ești prima persoană nevoită să-și vândă cărțile, spuse el cu blândețe. Nu-i rușine, draga mea.

– Nu sunt sigură că tata ar fi fost de acord, zise Rania, strângând mai tare rucsacul. Singura binecuvântare e că nu se află aici, ca să vadă cum dau la schimb ultimele cărți din biblioteca lui pentru un pumn de fasole.

– Ei, haide! Cu niște negocieri abile și cu voia lui Allah, vei obține suficienți bani pentru a-ți repara acoperișul. Sau țeava de apă caldă trebuie reparată? Sunt sigur că tatăl tău ar dori să-ți fie bine.

– Credeți? făcu Rania, frecându-și cicatricea lungă de doi centimetri de pe degetul mare, o linie fină de

culoarea perlelor. Tata întotdeauna a pus onoarea mai presus de dorințele fiicei sale.

Adnan se încruntă, dar ochii îi erau blânzi.

– Vrei să vin cu tine?

Rania îi cuprinse în palme mâinile noduroase, artritice.

– Mulțumesc, domnule profesor, dar trebuie să fac asta singură.

Librarul îl strigă pe ucenicul său. Chemarea lui aspră fu înăbușită de cele zece mii de cărți. Acestea erau îndesate pe rafturi înalte de aproape cinci metri, până la tavanul cu lambriuri de lemn, stivuite pe mese și puse în lăzi, pe podea. Altele erau înghesuite pe pervazurile ferestrelor, nelăsând să intre decât cele mai hotărâte raze ale soarelui. Fuoare de praf se învârtteau sub un candelabru vechi.

– Băiatul ăla nu e niciodată de găsit când am nevoie de el, zise librarul și își împinse în spate scaunul de la birou. Vă rog, relaxați-vă până mai aduc niște ceai, ca să pecetluim afacerea noastră.

Rania așteptă în tăcere, în timp ce el ieși cu mers legănat din vizuina lui prăfuită. „Probabil că s-a dus să danseze *dabke*¹“, gândi ea posomorâtă, băgând banii în buzunar. Strâmbă din nas din pricina mirosului amestecat, de vanilie și mucegai, al cleiului, cernelii și hârtiei vechi, care se descompunea încet.

O scândură din podea gemu în spatele ei, lângă ușa din față a librarului. Urmă un moment de tăcere. Șoapte. O bătaie ușoară. O tânără trecu pragul încăperii. Părul ei lung și negru ar fi putut aparține unei irakiene, dar pielea ei era mult prea deschisă la culoare, de-ai fi zis că-i Albă-ca-Zăpada.

¹ Dans tradițional din Palestina (în limba arabă în original)

– Aceasta este librăria al-Kitab? Întrebă tânăra, într-o arabă poticnită.

Un bărbat înalt apăru în spatele ei. După pistruii și părul lui decolorat de soare, Rania ar fi presupus că era un surfer din California. Dar, desigur, asta era imposibil. De peste un deceniu, americanii nu mai aveau voie în Irak.

– Intrați, decise Rania să răspundă în engleză.

La fel ca mulți irakieni din clasa și epoca ei, urmasa studiile universitare în Marea Britanie și vorbea cu un ușor accent de Oxford. Dacă asta nu funcționa, putea trece oricând la franceza ei acceptabilă.

– Ați ajuns unde trebuie.

Auzind răspunsul Raniei, ochii tinerei se lumina-ră. Erau de un albastru neobișnuit de aprins – având aceeași culoare ca „mâna Fatimei“, talismanul folosit pentru a alunga orice lucru malefic – și păreau să se facă tot mai mari și mai mari în vreme ce parcurgeau mesele înțesate de cărți și scările glisante ale bibliotecii.

– E uimitor! exclamă tânăra și începu să se învârtă, într-un cerc lent. Librăria dumneavoastră este chiar mai frumoasă decât mi-am imaginat.

– Sunt doar o clientă, spuse Rania. Librarul s-a dus în spate.

– Aha, înțeleg! De mai multe săptămâni îl bat la cap pe soțul meu să își ia o zi liberă și să vină cu mine în piață, zise tânăra, punând ușor mâna pe brațul soțului ei, dar acesta se uită la ceas, ca și cum ar fi avut treabă altundeva. Nu-i așa, Tom?

– Îhî...

Soțul ei aruncă o privire în jur, de parcă ar fi putut găsi răspunsul pe rafturi. O scurtă scânteie de iritare licări în ochii tinerei.

– Eu sunt Ally, zise ea, întinzând mâna. Iar el este soțul meu, Tom Wilson.

– Rania Mansour, răspunse ea.

Odată prezentările făcute, privirea tinerei reveni asupra rafturilor care gemeau sub povara atâtor volume.

– Piața de-afară... atâtea cărți, atât de frumoase, în toate limbile pe care ți le-ai putea imagina, spuse Ally, clătinând din cap, uimită. Și aceste magazine vechi, precum al-Kitab, ascunse sub arcade. Simt că am picat în proverbiala vizuină a iepurelui. Mutanabbi este sit al patrimoniului mondial? Ar trebui să fie. Mă întreb..., zise Ally, dar apoi se întrerupse și își duse palmele lipite la gură. Îmi pare rău, vorbesc fără să gândesc, nu-i așa?

– Deloc.

Rania chicoti. Tânăra aceea era ca o gură de aer proaspăt.

– Îmi amintesc că și eu am simțit la fel când am vizitat pentru prima dată Serpentine Galleries, din Londra. Pe atunci, eram studentă la Royal College of Art. Trebuie să fi fost cu aproape douăzeci de ani în urmă.

– Douăzeci de ani? Cum se poate? se miră Ally. Nu arăți cu mult mai în vârstă decât mine, iar eu am doar douăzeci și șapte de ani.

– Douăzeci și șapte? Serious?

Rania o privi cu coada ochiului. „Oare Ally părea atât de tânără datorită copilăriei petrecute undeva unde nu suflă vânturile deșertului? Sau datorită faptului că durerea nu-i încrețise încă buzele și nici nu-i înroșise ochii?”, se întrebă Rania și simți un fior de invidie. În Irak, nici un om care se apropia de treizeci de ani nu-și păstrase astfel prospețimea.

– Ce te aduce la Bagdad, Ally?

Înainte ca ea să apuce să răspundă, Tom se înclină.

- Eu lucrez la Ambasada Australiei, sunt viceambasador.

- La Ambasada Australiei? Atunci s-ar putea să o cunoașteți...

Rania se opri. Trecuseră zece ani de când vorbise ultima dată cu Huda. Ce-i venise acum să se gândească la ea? Desigur, mama Raniei, șeica, o ținea la curent cu întâmplările din trib. Nașteri, decese, căsătorii și succese, precum angajarea Hudei ca secretară la ambasadă, erau comunicate prin telefon, de la Basra. Și, dacă era să fie cu adevărat sinceră, se gândise adeseori la Huda de când începuse să împacheteze cărțile tatălui ei, pentru a le vinde.

În copilărie, ele două își petrecuseră ore întregi răsfoind colecțiile de povești legate în piele ale tatălui ei și se visaseră în locul eroinelor. Covorul bogat de pe podeaua bibliotecii se transformase de cel puțin o sută de ori în covorul lui Aladin. În acele momente, reușeau să uite de rolurile rigide în care fuseseră distribuite încă de la naștere - Rania, fiica ascultătoare a șeicului, Huda, fetița săracă din sat -, împărtășind secrete și visuri de care știau că alții ar fi râs. Credeau că vor zbura cu acel covor magic pentru totdeauna, apropiate ca două surori.

Dar toți dușmanii imaginari cu care se luptaseră - șerpii de mare fiind învinși și cei patruzeci de hoți, păcăliți - nu au reușit să le pregătească pentru ce urma să vină. Viața reală din Irak era mult mai periculoasă decât orice monstru din povești. Iar prietenia lor a fost una dintre numeroasele victime. Rania își privi rucsacul gol și trase adânc aer în piept. La fel ca prețioasa colecție de cărți a tatălui ei, Huda aparținea trecutului. Indiferent ce și-ar fi dorit, nici una dintre ele nu putea fi recuperată.

- Când ați venit la Bagdad? îi întrebă pe Tom și Ally, fixându-și un zâmbet pe buze. Sper că vă place orașul nostru.

- Am venit cam cu o lună în urmă și mi-e teamă că, de atunci, am muncit întruna, zise Tom, aruncându-i soției o privire spășită. Probabil că aș fi și acum la ambasadă, dacă Ally nu ar fi insistat să-mi iau liber în după-amiaza asta.

- Am vrut să vizitez piața Mutanabbi de când am văzut-o cândva într-o carte poștală veche. Aș fi venit mai demult, singură, dar nu eram sigură dacă e bine, zise Ally și scoase din geantă un pătrat de mătase neagră. Am purtat asta în piață. Dar văd că tu ești aici neînsoțită și nici nu porți batic pe cap.

- În Bagdad, nu e nevoie de batic, spuse Rania. Dar îmi dau seama că piața poate fi un loc ușor intimidant pentru o străină singură.

Ally ridică privirea, iar Rania avu impresia că zărește ceva din propria nostalgie îndoliată reflectându-se în ochii aceia de un gri-cobalt. Dar dispăru într-o clipită. Dacă Ally avea regrete, știa cum să le ascundă. „Străinii și irakienii“, gândi Rania, „nu sunt atât de diferiți în sinea lor“.

- Este evident că apreciezi cărțile frumoase, rosti Rania. Te interesează și alte forme de artă? Am o galerie - nu e nimic extraordinar, dar, în acest moment, găzduim o expoziție sponsorizată de Centrul Cultural German. Săptămâna viitoare, avem o reuniune, cu ceva băuturi și gustări în grădină. Aș fi onorată dacă ai veni.

Scoase din buzunar o carte de vizită și i-o dădu. O ușă se deschise în partea din spate a magazinului. Librarul apăru și se strecură pe lângă o coloană de enciclopedii. Un adolescent cu coșuri pe față se ivi în urma lui, cărând o tavă cu ceai aburind. Librarul îi văzu pe cei

doi străini. În câteva secunde, puse un pahar de ceai în mâna lui Ally și altul în a lui Tom. Rania își atârna rucsacul gol pe spate.

– Regret, dar trebuie să plec, spuse ea.

– Te rog, mai stai, zise librarul, dar ochii lui nu se desprinseră de străini, nici măcar o clipă. Mai bea niște ceai.

Rania ieși din întunericul înguste case a scării și îl găsi pe Adnan Nawab așteptând-o pe trotuar. Un băiețandru trecu repede pe lângă ei, cu un bloc de gheață lung de treizeci de centimetri ținut în echilibru pe umăr. Doar un tricou subțire și o bucată de carton despărteau marfa care picura de pielea lui.

– Treaba pe care o face băiatul nu este atât de neplăcută într-o zi ca asta, zise bătrânul, ștergându-și fruntea. Mi-ar prinde bine și mie ceva rece ca gheața. Dacă nu ai chef de ceai, Rania, ce zici de un suc?

Rania încuviință din cap, iar cei doi se îndreptară spre strada Rashid, aflată în apropiere. Așteptară împreună la umbra unui portic dărăpănat, până când un autobuz roșu, etajat trecu hurducându-se, apoi se grăbiră să străbată traficul și se așezară la o masă din fața unui mic bar cu sucuri. La două uși distanță, pe treptele unei bănci falimentate, un băiat lustruia pantofi, mânuind cu viteză periile, înainte și înapoi. Un bărbat cu chipul brăzdat de riduri trecu pe lângă ei cu pași târșâiți, cărând un băț de care atârnavu șiraguri de covrigi cu susan.

– Am văzut doi străini urcând scările după tine, comentă Adnan. Ai făcut cunoștință cu ei?

– Să sperăm că librarul le va lăsa câteva monede în buzunare, pentru că am invitat-o pe tânără să-mi viziteze galeria, zise Rania, legănând sucul. Cu puțin noroc, va cumpăra un tablou sau două.

– Să bem pentru asta! zise Adnan, ridicând paharul, iar Rania ciocni cu el. Și ce mai face fiica ta? Am auzit că ai trimis-o să stea la bunica ei. Sunt sigur că i-e dor de tine.

Rania dădu ochii peste cap.

– Hanan are paisprezece ani – nu i-e câtuși de puțin dor de mama ei. În fiecare weekend, bunica ei o plimbă cu mașina de la fermă până în Basra, pentru a face cumpărături și a mânca înghețată. În restul timpului, o ține ocupată luând-o cu ea când se duce prin sate. Sunt mulți nou-născuți și trebuie făcute vizitele de felicitare. Nu că lui Hanan i-ar plăcea. Am sunat-o aseară și, credeți-mă, nu s-a jenat deloc să mă anunțe că i-am distrus viața.

Rania suspină. Își petrecuse patruzeci și cinci de minute tot formând numărul, până să reușească să obțină legătura telefonică cu Basra.

– O să mor captivă aici, se văitase Hanan. S-a stricat DVD-playerul. Și bunica se așteaptă să mă duc cu ea la fiecare nou-născut din provincie.

– Nu mergeți la fiecare nou-născut. Și oricum sunt doar câteva sate. Consideră-te norocoasă. Pe vremea mea, tribul nostru era mai mare și trebuia să fac de două ori mai multe vizite.

– Nu e corect! Mi-e dor de prietenii mei din Bagdad.

– Haide, nu-i atât de rău!

– De când mă știu, te-am tot auzit plângându-te că bunica venea la Bagdad și te lua cu ea să stai la fermă, săptămâni întregi, zisese Hanan, apoi apărură interferențe pe fir. Dar e în regulă ca tu să-mi faci asta?

Cu telefonul lipit de ureche, Rania se uită fix la tavanul bucătăriei, unde petele de apă formau o hartă a unei lumi părăsite.

- Nu e deloc același lucru, răspunse ea, pe un ton ferm. Bunica ta venea la Bagdad ca să facă schi nautic și să poarte fuste mini. Eu nu mă distrez așa. Oricum, nu te îngrijora. În Basra e un liceu foarte bun. Când va începe anul școlar, îți vei face prieteni noi.

- Nu vreau prieteni noi. Vreau să vin acasă. Vreau să merg la înot cu Ghada și Ban, la Alwiyah Club.

- Totul, la momentul potrivit, draga mea, zise Rania, tresărind la gândul că, în cele din urmă, va trebui să-i mărturisească lui Hanan că nu-și mai permite să-i achite taxa de membră a clubului.

Pe linia telefonică se auzi un sfârâit, ca al grăsimii într-o tigaie.

- Alo? Hanan? Mă auzi?

Strânse cu putere telefonul în mână.

- *Habibtee*¹, mai ești acolo?

Urmă un șuierat static.

- Te iubesc!

Cuvintele Raniei ricoșară în pereții bucătăriei și răsunară apoi în urechile ei.

Când închisese telefonul, simțise o împunsătură-n inimă, din iubire, dar și dintr-o ciudată presimțire că timpul se scurgea repede și că evenimentele îi scăpau de sub control. Să fi fost din pricina vânzării iminente a cărților tatălui ei, a faptului că Hanan devenea o tânără femeie sau să fi fost mai mult de-atât? Rania nu știa, dar se foise și se răsucise în pat toată noaptea.

Pe strada Rashid trecu un alt autobuz etajat, smulgând-o din cugetările ei.

- Sunt sigur că fiicei tale îi lipsesc acele cafenele moderne de pe strada Arasat, zise Adnan, punându-și paharul pe masă. Știai că există un restaurant nou, cu

---

¹ „Draga mea“ (în limba arabă în original)

piscină în aer liber și separeuri cu perne de mătase? Noaptea, de pe potecă, se văd strălucirile apei albastre. Nu mi-aș permite nici măcar un degetar de ceai într-un astfel de loc, dar am ajuns să mă plimb pe trotuarul din fața lui, cu un mic cerșetor lângă mine, și nici unul dintre noi nu putea să-și desprindă ochii de la acea priveliște.

Adnan aruncă o privire peste umăr. Băiatul de la tejghea tăia portocale pentru sucuri. Adnan cercetă trotuarul aglomerat, apoi se aplecă spre Rania.

– Am stat în fața restaurantului doar câteva minute, zise, după care își coborî vocea. Apoi Ferrariul galben a oprit la bordură.

Rania simți brusc că sucul ei se acrise. Împinse paharul deoparte. Adnan strâmbă din buze.

– Ai avut dreptate s-o trimiți pe Hanan de-aici. Dacă aș avea o fiică adolescentă, aș face la fel.

Inima Raniei se strânse, la fel ca la sfârșitul convorbirii telefonice cu Hanan.

– Uneori, mă tem că nici Basra nu e suficient de departe.

– Ai auzit, îmi închipui, că doamna al-Houri s-a stins din viață săptămâna trecută. A încetat să mai mănânce. La sfârșit, nu mai voia nici măcar să bea apă, zise Adnan, aplecându-se deasupra mesei. Nu și-a revenit niciodată din șoc, știi... Să-ți fie răpită fiica de la propriul banchet de nuntă, iar apoi să fie pângărită în cel mai josnic mod cu putință... E de neînțeles.

– Uday Hussein¹ e întruparea diavolului, șopti Rania. Cred că până și propriul lui tată e șocat de isprăvile lui. Și cine și-ar fi închipuit că e cu putință?

---

¹ Fiul cel mare al lui Saddam Hussein, ucis în 2003 de către forțele speciale americane, la Mosul

Un tânăr negustor ambulant apăru pe trotuar, păstorind o turmă de baloane cu heliu legate de un cârlig ciobănesc. Rania și Adnan tăcură când trecu pe lângă ei. Vizavi, lângă intrarea în piața Mutanabbi, un bărbat fluieră – un sunet puternic, plin de conotații sexuale. Toate capetele se întoarseră.

– Te iubesc, scumpo! strigă un golănaș.

Negustorul de baloane traversă iute strada, avântându-se în aglomerație. Rania îl văzu pe Tom Wilson încruntându-se, cu mâinile pe șolduri. În spatele lui, Ally se scotocea prin buzunare. Un vâl de mătase se desfășură în mâinile ei, ca un steag negru. Și-l puse repede pe cap. Un bărbat de lângă ea își țuguie buzele și se prefăcu că-i trimite sărutări.

– Vedeți ce rușine? spuse Rania. Care-i problema cu oamenii din ziua de azi?

– Eu dau vina pe cinematograful și televizorul, zise Adnan, încruntat. Ai văzut afișele din fața cinematografului de pe strada Sadoun? Dacă te iei după ele, toate femeile occidentale sunt dispuse să se culce cu oricine, oricând. Prea mulți dintre tinerii noștri nechibzuiți cred că așa și e.

Îi priviră pe cei doi australieni urcându-se într-un taxi și plecând cu mașina.

– Ally trebuie să fie o fată curajoasă dacă și-a urmat soțul aici, spuse Rania în timp ce scotea din buzunar un pachet de țigări. Sau proastă. Poate, un pic din ambele.

Adnan o privi întrebător.

– Tu nu ți-ai fi urmat soțul? Allah să-i apere sufletul!

– Hashim e mort de cincisprezece ani, murmură ea și scoase o brichetă din buzunar. Uneori, mă întreb, dacă nu ar exista fotografiile lui, aș putea să-mi amințesc cum arăta?

- Nu te simți vinovată, draga mea. Să trăiești o viață plină, să nu te adâncești în tristețe, aceasta este cea mai bună cale de a onora morții.

Rania își aprinse absentă țigara. Era căsătorită de mai puțin de un an când avionul lui Hashim fusese doborât în timpul unui bombardament asupra Teheranului. Se plimba prin grădină când sosise vestea. Tipătul de jale al soacrei sale scăpase pe fereastra deschisă a bucătăriei, speriiind păsările din copaci.

Pentru Rania, acel moment era păstrat ca o insectă prinsă în chihlimbar. Dar cele mai multe dintre amintirile ei erau neclare, sau banale, ca amintirea distinctă a pleoscăitului zgomotos scos de Hashim când mânca ouă prăjite. Căsătoria lor fusese tradițională, pusă la cale de părinții lor, dar era departe de aranjamentul barbar despre care colegii ei de la facultatea din Marea Britanie o chestionau discret. Își imaginau că fetele irakiene, precum Rania, erau vândute în lanțuri unor străini bătrâni și urâți, când, de fapt, acest lucru era departe de adevăr.

Familia Raniei și a lui Hashim erau legate de o veche prietenie, iar ei doi se jucaseră împreună în copilărie, deși acest lucru încetase când se apropiaseră de pubertate. Fiică de șeic, Rania avea o mulțime de pretendenți frumoși și sus-puși, dar știa că Hashim avea să o trateze cu bunătate și, lucru important, la fel și viitorii ei socri. Când se logodiseră, ea nu era îndrăgostită la modul romantic hollywoodian. Și nici nu se așteptase la asta. Dar fusese încrezătoare că, în timp, va ajunge să-și iubească bărbatul, așa cum atât mama, cât și bunica ei își îndrăgiseră soții.

Rania și Hashim avuseseră doar câteva luni pentru a se adapta la viața lor împreună. Se certau din când în când, dar, odată ce luminile din dormitor se stingeau,

erau întotdeauna dornici să se împace. Când Hashim a fost chemat să lupte în războiul cu Iranul, Rania era însărcinată în şase săptămâni. Cinci luni mai târziu, jelea moartea lui. Suferise sincer, așa cum se cuvenea să facă o soție, făcând eforturi disperate să accepte că Hashim nu avea să-și vadă niciodată fiica. Și că Hanan nu avea să-și cunoască niciodată tatăl. Dar, odată cu trecerea anilor, a început să se întrebe în secret cum ar fi fost viața ei dacă ar fi rămas căsătorită?

La fel ca tatăl Raniei, Hashim fusese un bărbat tradiționalist. Ar fi pretins să aibă ultimul cuvânt în privința tuturor deciziilor importante. I-ar fi permis să se mute din casa familiei lui și să deschidă o galerie în Bagdad? Puțin probabil. Încercase de multe ori să-și imagineze cum ar fi fost viața dacă Hashim ar fi trăit, dar pur și simplu nu-și putea închipui detaliile sau cum ar fi decurs zilele ei, an de an, de dimineață până seara, de la micul dejun la cină. Uneori, când vorbea despre căsnicia ei, avea impresia că era povestea altcuiva. Ea doar rostea cuvintele.

Pe lângă ei trecu o bătrână, cu un sul de ziare înfipt sub braț. Rania se întrebă câte văduve simțeau la fel? Amintirile lor erau la fel de firave ca ale ei? Schițe în cărbune, o tușă aici, o umbră dincolo? Rania respinsese toate cererile în căsătorie care urmaseră și reușise să clădească o viață bună pentru ea și fiica ei. Cel puțin, până când războiul și sancțiunile alungaseră numeroșii vizitatori care veneau pe vremuri la galeria sa de artă.

Trase din țigară și se gândi la negustorul de carte care mângâiasse cu degetele lui butucănoase ultimele vestigii ale bibliotecii tatălui ei. Se uită la rucsacul gol și tresări. Când dăduse ultima carte, legătura din piele de vițel păruse la fel de caldă precum carnea ei.

3

Fereastra din spatele biroului lui Ally scârțâi când o deschise, sperîind un trio de porumbei din palmierul aflat în curtea ei. Zburară, într-o învolburare de aripi, spre un sens giratoriu dominat de un panou pictat manual, care îl înfățișa pe Saddam Hussein vorbind la un telefon vechi, cu disc. Cu obraji trandafirii și o licărire în ochi, părea un unchiaș cumsecade, care sporovăia cu nepotul său preferat. „Mai probabil“, gîndi Ally, „ordona vreo execuție“.

Ally speră că păsările care țipau se vor liniști, se vor așeza pe panou și vor depune niște găinați păstoși pe mustața dictatorului. Însă păsările știau că nu era indicat. Zburară mai departe pe cerul de un albastru viu, trecând pe lângă porți înalte și prăvălii scunde, de culoarea nisipului, în drumul lor spre fluviul Tigrul. În timp ce Ally privea panoul, un zăngănit familiar se strecură printre gratiile de la fereastră. Era vânzătorul de gaz din cartier – un băiat slăbănog, cam de zece ani –, care izbea cu o țeavă într-una dintre canistrele de gaz stivuite în căruciorul său albastru, tras de un măgar. Urma aceeași rută în fiecare dimineață, bubuind ritmic, în timp ce fredona un cântec, pentru a atrage mușteriii. În ultima lună, Ally învățase pe de rost melodia lui.

Când zgomotul se stinse, Ally se așeză la birou și luă în mână o carte poștală îngălbenită, care înfățișa piața de carte Mutanabbi. Pe spate, un scris cu cerneală decolorată povestea despre petreceri și picnicuri pe malul fluviului. Erau și o glumă despre un șef lipsit de umor, urmată de promisiunea de a scrie din nou curând și trei sărutări marcate cu „XXX”. La fel cum învățase și cântecul vânzătorului de gaze, Ally știa pe de rost epistola. Fusesse scrisă de mama ei, Bridget, pe 12 iunie 1970, și adresată tatălui ei, Robert. Ally se întreba dacă mama ei bănuia deja că, într-o bună zi, prietenul ei de corespondență avea să-i devină soț?

Pe atunci, asistentele occidentale, precum mama ei, erau plătite regește pentru a lucra în Bagdad. Inevitabil, pentru unele, căldura și dorul lor de casă se dovedeau de nesuportat. Nu și pentru Bridget. „Cine ar fi bănuیت că Bagdadul are cerul cel mai întins, cel mai albastru și cel mai curat din lume? Aici e paradisul!”

Lui Ally îi plăcea să și-o imagineze pe mama ei ca pe un Marco Polo în variantă feminină, aventurându-se în țări străine. Însă cancerul a răpus-o pe Bridget devreme, înainte de a-i putea împărtăși fetei sale aventurile ei temerare. Poveștile acelea nespuse lăsaseră un gol dureros în sufletul lui Ally. Își ridică ochii dincolo de fereastră, spre enorma întindere de culoarea albăstrelelor, și și-o imaginea pe mama ei făcând același lucru. Pentru o clipă trecătoare, aproape că înțelese cum de cineva putea crede că aici e paradisul.

Acum, când Ally stătea la biroul ei, vedea doar ochii lui Saddam, privind peste zidul curții, care avea deasupra cioburi de sticlă sclipitoare. Scoase limba la el, apoi își porni laptopul. În colțul ecranului, pictograma Internet Explorer se încrunta inutilă, conexiunea sa cu lumea exterioară fiind retezată de cenzorii lui Saddam.

Dădu clic pe Microsoft Word. Trei paragrafe se uitau fix la ea – suma sărăcăcioasă a tot ce produsese cu o zi în urmă. Reciti descrierea băiatului cu căruțul tras de măgar, cântecul său care străbătea străzile, precum muzica veselă a unei dube cu înghețată dintr-o poveste distopică. Detesta fiecare propoziție. Un text ticsit de adjective, lipsit de substanță.

Ally își îndreptă umerii și începu să răpăie la tastatură. Câteva minute mai târziu, se opri, apoi apăsă tasta de ștergere. Cursorul clipi, parcă în bătaie de joc. Scrise alt rând, se încruntă și șterse cu totul fraza. Cursorul se mișca înainte, apoi revenea, ca un retroexcavator care îi zdrobea cuvintele, transformându-le în moloz plat, fără viață.

Ally suspină privind dezastrul de pe ecran. În Australia, Tom o avertizase că, în ciuda opiniei generale, cel mai mare pericol care o păștea în Bagdad era să moară de plictiseală. Ally se gândise că se va ocupa cu scrierea unei cărți care să redea itinerarul mamei sale. Ceva ce pare-se că era mai ușor de spus decât de făcut. Clădirea de apartamente în care stătuse mama ei fusese dărâmată, cafeneaua ei preferată de pe malul fluviului luase foc cu zece ani în urmă, iar spitalul în care lucrase părea să fi dispărut fără urmă.

Ally privi o fotografie înrămată de pe biroul ei, care o înfățișa pe mama ei râzând, cu apele Tigrului vălurind în spatele ei. Descoperise fotografia și cărțile poștale cu doar câteva luni în urmă, acasă la tatăl ei, la o săptămână după înmormântarea lui. Sorta lucrurile din dulapul lui, împăturindu-i costumele pentru magazinul de vechituri, trăgând în piept mirosul lui de Old Spice și luptându-se să-și stăpânească lacrimile, când găsisese un plic de manila, ascuns pe un raft de sus. Ridicase clapeta și dăduse cu ochii de fotografia mamei sale.

Inima lui Ally o luase la goană ca mașina unor fugari. Nu mai văzuse poza de atâta amar de vreme, de când avea cinci ani. Totuși, cumva, își amintea fiecare detaliu – ridurile vesele de la coada ochilor, razele soarelui reflectate în părul ei negru. Vântul îi suflase o șuviță lungă peste față, iar ea tocmai voia să o îndepărteze și părea că face cu mâna.

Ultima dată când Ally văzuse fotografia, fusese pe polița unui șemineu, într-o căsuță din Boston – casa în care murise mama ei. Spre rușinea ei eternă, Ally se simțise întotdeauna mai apropiată de tânăra zâmbitoare de pe policioară decât de femeia care zăcea mistuită de cancer într-un dormitor întunecat. La un moment dat în timpul bolii mamei sale, Ally se convinsese că era o greșeală. Cum ar putea femeia din fotografie – mama ei – să fie aceeași cu pacienta deprimată care mirosea a sudoare rece și a disperare?

Uneori, mama lui Ally o chema, își întindea degetele descărnate și tremurânde și mângâia obrazul fiicei sale. Ally își ținea respirația, abia așteptând să se întoarcă în camera de zi, unde să se uite cu încăpățănare la fotografia femeii de pe malul fluviului, mama ei adevărată, zâmbitoare, cu vântul adiindu-i prin păr. „Unde se duce?” se întreba Ally. „Aș putea merge și eu?”

Când îi murise mama, tatăl ei împachetase totul și se mutaseră în Australia, pentru a fi lângă părinții săi. Undeva, pe parcurs, fotografia dispăruse. Când îl întrebase de ea, tatăl ei tresărise.

– Probabil că s-a pierdut, răspunsese, cu voce răgușită. Acum, du-te afară și joacă-te.

Părea atât de îndurerat, încât, în cele din urmă, Ally încetă să mai întrebe de fotografie. Și, de fapt, de orice avea legătură cu mama ei. Dacă o făcea, tatăl ei se încovoia brusc, iar curând după aceea, se ducea la

frigider, scotea o bere și începea să bea. Îl găsea la patru dimineața prăbușit pe canapea, cu muzica lui David Bowie răsunând neconținut de la pick-up și cu sticle goale de bere zăcând pe podea.

Ally învăță să nu pună întrebări despre mama ei, dar nu uită imaginea ei lângă fluviu, cu părul lung și strălucitor bătut de vânt. La mai bine de douăzeci de ani după aceea, Ally se trânti pe podea, în dormitorul tatălui ei, strângând fotografia aceea la piept.

Ușa de la intrare scârțâi. Pași răsunară pe hol.

– E cineva acasă? strigă Tom.

– Sunt aici, răspunse ea.

– N-o să-ți vină să crezi ce mi s-a întâmplat la serviciu..., începu Tom, apoi tăcu, când o văzu pe Ally ghemuită lângă dulap. O, iubito!

Se lăsă pe vine lângă ea și o îmbrățișă.

– Nu ar trebui să faci asta singură, zise și o strânse și mai tare la piept. Nu vrei să pleci acasă și să mă lași pe mine să termin aici?

Ally clătină din cap și îi întinse fotografia.

– E mama ta, nu? Pare atât de fericită!

Întoarse fotografia și citi ce scria pe verso: „Fluviul Tigru, Bagdad“, urmat de inițiale înflorite pe care Ally nu le recunoștea. Brusc, Tom se lăsă pe călcâie.

– Ce ciudat! rosti el.

– Ce-i ciudat?

Tom trase adânc aer în piept.

– Astăzi, mi s-a oferit un post de viceambasador.

– Viceambasador? icni Ally. Asta-i o promovare uriașă! Unde?

Tom îi dădu înapoi fotografia.

– La Bagdad, spuse el. Vor să mă duc la Bagdad.

Atunci, timpul încremeni în loc. Cât împacheta-se lucrurile tatălui ei, Ally nu se simțise nici o clipă

atât de pierdută, de debusolată. Acum, o scânteie de speranță i se aprinse în piept. I se părea că fantoma mamei sale s-ar fi ridicat, ar fi bătut-o pe umăr și i-ar fi zis: „Urmează-mă“.

Cu un pârâit puternic, curentul căzu. Aparatul de aer condiționat şuieră și se opri. Ally se întrebă cât va dura pana de curent. Două ore? Trei? Se uită la telefonul de pe birou. Era un telefon robust, cu disc, precum cel folosit de Saddam în imaginea de pe panoul din față. Duse receptorul la ureche. Tăcere. Bătu în furcă. Nimic.

Ally formă oricum numărul ambasadei, sperând că, în programul său agitat, Tom ar putea găsi timp să mănânce cu ea. După fiecare cifră, discul revenea la punctul de plecare, păcănind zgomotos. Se auziră niște pârâieli pe fir, apoi un glas de femeie, vag precum ceața. Un bărbat răspunse, vocea lui pârând și mai îndepărtată, ivindu-se și dispărând apoi din nou, într-o mare de zgomote statice.

– Alo? spuse Ally. Alo?

Femeia nu răspunse. Nici bărbatul. Vocile lor deveniră tot mai slabe, până când, în cele din urmă, dispărură cu totul. Să fi fost cuplajul? Poate. Șeful securității ambasadei îi avertizase că toate telefoanele lor erau ascultate. Le zisese că ambasada era, fără doar și poate, împânzită de microfoane, la fel ca și casa lor. Dacă Tom și Ally voiau să vorbească în particular, trebuiau să o facă în grădina lor sau în stradă, departe de televizoare, radiouri, aparate de aer condiționat, ba chiar și de corpurile de iluminat – orice putea reprezenta o sursă de alimentare pentru mici camere de filmat și microfoane ascunse.

Ally puse receptorul în furcă și răsfoi în treacăt maldărul de știri pe care le printase când fusese ultima

dată la ambasadă. Saddam interzisese de mult accesul jurnaliștilor străini în Irak. Ziarele internaționale, posturile de televiziune și de radio străine erau interzise și ele. Așadar, Ally trebuia să utilizeze serverul securizat al ambasadei pentru a se ține la curent cu știrile.

În mod ironic, Ally fusese și ea jurnalistă, scriind despre capturi de droguri, spargerii și, din când în când, despre omucideri, pentru publicația *Canberra Herald*. Dar apoi, cu o lună înainte de moartea tatălui ei, locotenenții lui Rupert Murdoch¹ renunțaseră la o treime din personalul redacției de știri, printre care se număra și ea. Își aminti că cerceta zadarnic anunțurile de locuri de muncă, atunci când Tom adusesese acasă formularul de solicitare a vizei irakiene.

– Asta-i tot? zise Ally, privind superficial documentul. Doar o pagină de întrebări?

– Zi mersi, spuse Tom. Al meu avea nouă pagini. Mă tem că vor dori și o percheziție corporală completă.

– „Soție în întreținere“? citi Ally, încruntându-se la formular. Acesta este titlul meu oficial?

Tom ridică mâinile.

– Poți oricând să te răzgândești.

Ally netezi documentul cu palma și începu să completeze spațiile goale. La rubrica marcată „ocupație“, se opri și începu să ronțăie gânditoare capătul pixului.

„Casnică“, scrisese ea.

Tom privi peste umărul ei.

– Casnică? Serious?

– Mă întreabă care e ocupația mea actuală, nu mi se cere tot CV-ul.

---

¹ Rupert Murdoch (n. 1931) – om de afaceri american de origine australiană, deținătorul imperiului media News Corporation, al doilea mare conglomerat media din lume

După aceea, nu îi rămânea de completat decât cetățenia. Strânse mai bine pixul între degete, trase aer în piept și scrisese „australiană“. Nu era propriu-zis o minciună. Formularul nu întreba dacă avea dublă naționalitate, așadar, își spusese că nu era nevoie să menționeze și cetățenia americană, datorată mamei sale. Semnase rapid documentul, cu o mâzgălitură care părea să aparțină altcuiva.

Tom privi formularul de parcă ar fi fost mărul distrugător al Evei.

– Mă îndoiesc sincer că îți vor da viza.

– Subestimezi puterea orbitoare a misoginismului, rosti Ally. Pun pariu că birocrații irakieni nu vor verifica nimic odată ce vor vedea cuvântul „casnică“.

Se dovedi că Ally avusese dreptate. Dar asta nu îi oferea prea multă alinare în timp ce stătea în casa ei pustie din Bagdad, citind articolele altor jurnaliști. Aruncă o privire pe fereastra zăbreliată. Nuanța prietenoasă a cerului, asemănătoare cu cea a albăstrelelor, dispăruse, iar niște raze orbitoare albeau acum toate culorile din grădină. Nimic nu mișca, nici măcar o frunză sau o adiere de vânt. Căldura făcuse chiar și păsările să amuțească. Ochii negri ca tăciunele ai lui Saddam priveau peste zidul cu stuc. Ally trăia sentimentul acut că lumea ei se micșorează. Se temea că, în curând, întreg universul ei va încăpea într-o casetă a formularului ei înșelător pentru viză.

Ally își privi reflecția în oglinda de lângă ușa de la intrare și își strânse părul lung și negru într-un coc. Securitatea ambasadei o asigurase că, în calitate de „invitată a statului“, nimeni nu ar îndrăzni să o atingă, că putea să meargă în siguranță în cartierul ambasadei și să-și poarte părul oricum dorea. Cu toate acestea,

Ally descoperise că, lăsat liber, părul ei se transforma într-un pavilion al piraților, care atrăgea tot felul de golăneli, înjurături și invitații obraznice. „*Russee, russee*“, strigau bărbații, confundând-o cu o prostituată din blocul estic.

„Dă-o naibii de treabă“, șopti Ally privind-și reflexia, „cuvintele nu te pot răni“. Insulte care îi erau adresate pe stradă nu erau mai rele decât izolarea în casa închiriată, din marmură și beton. Își înfășură în jurul gâtului o eșarfă subțire din bumbac, se uită dacă avea tot ce-i trebuia în poșeta bombată, apoi își scoase cheile și se apucă să descuie ușa din față. Răsuci cheile în trei broaște, trase un zăvor, scoase un lanț și, într-un final, deschise ușa.

Căldura o izbi pe Ally drept în față. Trecu pe lângă câteva tufe de trandafiri spinoși, în timp ce Ghassan, agentul lor de pază, ieși din ghereta lui de lângă poartă. Părul lui cenușiu era aproape ras. Se uită la picioarele lui Ally, dezvăluindu-și strălucitorul petic chel din creștet.

– Unde vă duceți, doamnă?

Ally își suprimă o îngruntare. Detesta să fie numită „doamnă“. Dar, indiferent cât de des îi ceruse asta, Ghassan nu putea să i se adreseze pe nume.

– Mă duc la plimbare, Ghassan.

– La plimbare? Unde, doamnă?

– La ambasadă.

– Trebuie să-i sunați mai întâi. Vor trimite un șofer.

– Telefonul nu funcționează.

– Atunci, vă chem un taxi.

Ghassan se îndreptă spre poartă.

– Nu, nu, spuse repede Ally.

Pe stradă, unde regimul veghea, se simțea cât de cât în siguranță. Nu același lucru îl putea spune despre bancheta din spate a mașinii unui necunoscut.

-Nu vreau un taxi!

-Dar, doamnă, nu puteți...

-Am nevoie de mișcare, îl întrerupse ea.

Mai avuseseră de multe ori această conversație.

-O să merg pe jos.

Ghassan se postă între Ally și poarta înaltă de metal. Ochii lui îi cercetară scurt chipul, apoi reveniră din nou, scrutători, asupra aleii. Ea făcu un pas către el.

-Vreau să plec acum!

Făcu încă un pas, folosindu-și feminitatea de străină ca pe un câmp de forță și obligându-l pe Ghassan să se retragă. El mormăi în surdină și deschise poarta. Afară, un ghem de pungi din plastic se rostogolea prin sensul giratoriu, ca o tufă în deșert. Mult deasupra, curmale aurii atârnavă din palmieri. Altele putrezeau în grămezi zemoase pe trotuar.

Ally își potrivi eșarfa deasupra gulerului și se îndreptă spre un semafor, care clipea chihlimbărie. Pornit, oprit. Pornit, oprit. Nimeni nu venea să-l repare, așa că lumina zi de zi în chihlimbărie, fără să-ți indice dacă ar trebui să mergi sau să te oprești, îndemnând doar la prudență, o prudență nesfârșită.

În contrast cu atmosfera plină de viață a pieței Mutanabbi, în vecinătatea casei lui Ally, majoritatea prăvăliilor nu deschideau până nu se lăsa răcoarea serii, așa că acum era aproape singură pe trotuar, cu excepția unei femei învăluite într-o *abaya*¹ neagră, care vindea ziare la semafor.

¹ Robă lungă, purtată de femei în țările islamice

Un hohot de râs răsună prin aerul cald. Fiul de trei ani al vânzătoarei de ziare ieși din umbra unei alei pietruite și porni direct către Ally.

– *As-salaam alaikum*, rosti ea, lăsându-se pe vine, pentru a fi la nivelul băiețelului. Ce mai faci, Mohammad?

Mohammad se lansă imediat în obișnuitul lor joc cucu-bau, presărat cu strâmbături. Ally își încrucișă ochii și mișcă din urechi. Mohammad chicoti și o imită. După câteva minute, Ally se făcu că-i fură nasul lui Mohammad, după care i-l dădu înapoi și își continuă drumul.

Când ajunse lângă locul unde vânzătoarea își întinsese cele câteva ziare, Ally se opri și își deschise poșeta. Scoase o pungă de plastic care conținea conserve de ton, creioane și o carte de colorat și o puse alături. Apoi trecu pe lângă două magazine de covoare, un studio de fotografie în paragină și un bar de sucuri. În față se zărea un șir de blocuri cu apartamente proprietate de stat, în aceeași nuanță muștar ca a deșertului de la marginea orașului. Pe balcoanele minuscule, atârnavă la uscat rufe, iar șosetele și maiourile păreau rigide ca niște vreascuri. Un Oldsmobile negru trecu pe lângă turnuri. Vântul aduse spre ea hurea motorului. Era un sunet lin: șoferul nu se grăbea.

Ally își trase eșarfa mai sus. Dincolo de zona mediană, Oldsmobile-ul încetini, aproape târându-se. Doi bărbați cu cefe groase, sprâncene ca niște omizi și mustăți asortate o priveau prin sticla murdă. Pasagerul coborî geamul. Sunete guturale plutiră peste carosabil. Cuvintele nu apăreau în nici unul dintre manualele de arabă pe care Ally le studia în fiecare dimineață, dar le înțelese semnificația. Erau cuvinte interzise, cuvinte scuipate în dispreț, cuvinte ca niște horcăieli.

Murmurând în surdină, Ally ignoră insultele și își coborî privirea spre trotuar. În cele din urmă, șoferul renunță, apăsă pedala de accelerație și se îndepărtă. De îndată ce mașina dispăru pe lângă magazinele de covoare, își acoperi tot părul cu eșarfa și o luă pe o stradă laterală, cu case bine îngrijite.

Strada liniștită era învăluită în parfumul lavandei, ce se răspândea în aer dintr-o grădină ascunsă. Ally încercă să se calmeze, respirând adânc, de câteva ori. Se întrebă dacă și mama ei fusese hărțuită de golani. Cărțile ei poștale nu menționau așa ceva. Și, cu toate că în vechile ei fotografii apăreau ocazional și femei înveșmântate în robe negre, majoritatea prietenelor ei irakiene purtau cizme cu platformă, pantaloni evazați și chiar fuste mini.

Vântul îi lipi eșarfa strâns în jurul gâtului, apoi auzi hurelul unui motor de opt cilindri. Oldsmobile-ul apăru de după colțul din fața ei, de parcă ar fi stat la pândă. Un sunet disperat, între un icnet și un geamăt, scăpă de pe buzele lui Ally. În spatele parbrizului, bărbatii își dădură capetele pe spate și râseră, dezvelindu-și dinții albi și limbile carnoase.

Ally trase adânc aer în piept, apoi se năpusti direct spre mașină. Bărbatii rămaseră cu gurile căscate de mirare. În ultimul moment, Ally coti brusc la stânga, pe strada unde se afla ambasada. Sandalele ei răpăiau cu putere pe trotuar, dar zgomotul nu reușea să acopere obscenitățile care se revărsau pe geamul din dreptul pasagerului.

Oldsmobile-ul se apropie. Ally auzea crenguțele trosnind sub cauciucuri. Văzu steagul australian. Câteva clipe mai târziu, un paznic al ambasadei ieși cu pași mari în mijlocul străzii.

- Doamnă Ally? strigă el. Sunteți în regulă?

Ea aruncă o privire neliniștită peste umăr. Nu se vedeau decât ziduri anonime și porți înalte, însă bubuitul unui motor de opt cilindri zăbovea în aer.

Tom se plimba prin fața biroului, apucându-se cu mâinile de părul blond, de parcă ar fi vrut să și-l smulgă.

– Știu că securitatea spune că e sigur să te plimbi pe străzi, iar acest lucru ar putea fi valabil pentru mine și pentru ceilalți membri ai personalului, dar, cu siguranță, nu pentru tine. Trebuie să-ți angajăm un șofer. Și nu vreau să aud alte scuze!

Ally se prăbuși pe o banchetă capitonată aflată lângă ușă.

– Bine, ai dreptate, zise ea, ștergându-și sudoarea de pe buze. Cu insultele mă descurc, dar nu și cu asta.

Tom se opri din mers.

– Deci ești de acord în sfârșit, îți angajăm șofer?

– Trebuie să aibă o mașină obișnuită, nu ceva scump.

Ally se încruntă privind podeaua.

– Nu vreau să arăt ca o prințesă răsfățată care se plimbă cu limuzina.

– Dacă vrei un hârb ruginit, n-am nimic împotrivă, spuse Tom, răsfoind calendarul de pe birou. Dar vreau să angajăm pe cineva până vineri, când plec. Trebuie să mă duc în nord, timp de o săptămână.

Ally își îndreptă brusc spatele.

– Mi-a venit permisul de călătorie? Pot să merg cu tine, de data asta?

– Am sunat la Ministerul de Interne și mi-au spus că cererea ta este încă în curs de procesare. Îmi pare rău, iubito!

– Dar am trimis-o acum o mie de ani, zise Ally, înșfăcând o pernă decorativă, de parcă ar fi vrut s-o

stranguleze. Cum se face că, în cazul tău, permisele sunt aprobate într-o zi sau două?

- Pentru că fac parte din personalul ambasadei, desfășor activități oficiale, explică Tom, apoi ridică privirea din calendar și își îmblânzi tonul vocii. Nu te învinovătesc că te simți frustrată. Poate că ți-ar fi mai bine într-un loc în care să fii liberă să faci ce vrei.

- Suntem căsătoriți de numai șase luni. „Până când moartea ne va despărți“, nu așa era?

- Mulți dintre angajații ambasadei trăiesc uneori despărțiți de familiile lor, zise Tom, încruntându-și fruntea pistruiată. De ce nu cauți un apartament în Iordania? Nu e prea departe și ar mai fi și alte soții de diplomați care să îți țină companie.

- Mai bine mă omori! strigă Ally, cuprinzându-și gâtul cu mâinile și prefăcându-se că se sugrumă. Am întâlnit multe femei din astea în Amman. Credeam că vor fi interesante și inteligente. În schimb, își petreceau tot timpul comparându-și manichiurile și dezbătând în care spa se făcea cel mai bun masaj cu nămol de la Marea Moartă. După care se plângeau de bonele lor.

Ally își răsuci verigheta pe deget. Nu se îndoia că Tom o iubea, dar se întrebă dacă, în sinea lui, nu voia ca ea să plece. Atunci nu ar mai trebui să se simtă vinovat că stătea până seara târziu la serviciu, șapte zile pe săptămână, ca și ceilalți colegi. La treizeci și patru de ani, era tânăr pentru un viceambasador. Simțea că are ceva de demonstrat, așa că muncea mai sânguincios decât toți ceilalți.

Se auzi o bătaie în ușă. Huda intră, aducând o tavă cu cafea și apă. Ally își șterse fața roșie, asudată, și se ridică de pe banchetă.

- Huda, mă bucur că ești aici. Te rog, spune-mi adevărul, o rugă Ally, arătând spre fusta ei lungă și tricoul

negru. Sunt îmbrăcată potrivit? Ar trebui să fiu mai acoperită?

- Ești îmbrăcată foarte potrivit, spuse Huda și îi făcu semn să ia o înghițitură de apă.

- Sincer, trebuie să port vălul pe cap?

- Desigur că nu, zise Huda și își mângâie părul.

Era la fel de negru și de des ca al lui Ally, dar tuns bob și acoperit cu un strat țeapăn de fixativ.

- Suntem în Irak, nu în Arabia Saudită. Nici o femeie nu e silită să poarte vălul. Aici, la ambasadă, doar una dintre noi îl poartă. Una poartă. Cinci nu poartă.

Ally își cercetă trupul, încercând să-și dea seama ce era în neregulă. Fusta îi cobora până la glezne, iar tricoul era destul de modest - nici larg, dar nici mulat. Se uită la Huda. Pantalonii negri îi veneau strâmți pe șolduri, iar bluza cambrată îi lăsa brațele la vedere. Din vârfurile decupate ale pantofilor cu toc mic și ascuțit se șteau unghiile stacojii de la picioare.

- Ai vreodată probleme pe stradă? o întrebă Ally.

- Eu? Nu, deloc.

Irakiana o privi din cap până-n picioare.

- Nu văd nimic în neregulă cu ceea ce porți.

Tom suflă în cafea.

- Ne-ai putea face o favoare, Huda? rosti el. Ally are nevoie de un șofer. Ne poți ajuta cu asta?

- Am o scrisoare de tradus, apoi aș fi încântată să vă ajut, răspunse Huda. Apropo, trebuie să te duci la ambasador peste câteva minute.

După ce Tom și Huda plecară, Ally își termină apa, aranjă pernele pe banchetă și se întinse. Încercă să uite de bărbații din Oldsmobile. În timp ce aparatul de aer condiționat sâsâia ca un șarpe deasupra capului ei, se strădui să-și amintească doar cerul de culoarea albastrelor.

4

- Ți-am spus că, dacă vrei să-ți citesc în zaț, trebuie să fii calmă, zise Huda, deschizându-și carnețelul. În plus, domnul Tom ar dori să ne concentrăm asupra găsirii unui șofer.

- Sunt calmă, zise Ally, punând ceașca de cafea pe biroul Hudei. Sincer!

Huda ridică din sprânceană. Fata asta era ca o cămilă care nu-i în stare să-și vadă propria cocoașă.

- Haide! o îndemnă Ally, arătând spre părul ei ciufulit, încă umed de transpirație. Nu arăt eu ca o femeie care ar avea nevoie de puțină îndrumare din partea unei forțe superioare?

În timp ce vorbea, Ally flutura din mâini, ca o pasăre. Hudei i se părea greu să reziste unei asemenea energii debordante.

- Doar o privire rapidă? rosti Ally. Ce rău ar fi?

- Rău? repetă Huda.

Deși colegii ei o țineau întotdeauna pe Ally la o distanță sigură, Huda considera că nu strică să o distreze puțin pe fată, să îi ofere ceva de băut și să o asculte cu înțelegere. Nu era împotriva legii. Nu chiar. „Ei bine“, se întrebă ea, „cât de rău putea fi să aibă o legătură cu ea?“ Huda se întoarse și căută un pix. Bryan Adams cânta la casetofonul de lângă telefon, dar, de data aceasta, vocea lui catifelată nu o liniștea deloc.

Hudei i se părea că fiecare mișcare, fiecare respirație a ei era falsă. „Dracu' să-l ia de *mukhabarat*!”

– Mai întâi, hai să ne concentrăm asupra găsirii unui șofer, spuse ea, apoi o să-ți citim în cafea.

Ally rânji.

– Nu te aștepta la prea multe, o avertiză Huda. Nu sunt o focă dresată.

– Nu se zice un papagal dresat?

– Nu e foca cea care face giumbușlucuri cu mingea?

– Ba da, zise Ally, râzând. Ai dreptate.

Huda notă câteva cuvinte despre noul șofer și sorbi din cafeaua aburindă. Băutura, parfumată cu cardamom, era densă și cremoasă, dată în clocot de două ori, așa cum trebuia, dar o idee prea amară. Bucătarul de la cantină se zgârcea din nou la zahăr.

– Ai avut vreodată unul din visele acelea în care se făcea că zbori? Ei bine, în ultima vreme, eu am visat adesea că sunt la volan și conduc, zise Ally, cu un chicotit jalnic. De când am aflat că nu mi se permite să am carnet de conducere, mă trezesc tânjind să calc pedala de accelerație.

Huda râse fără să vrea.

– Și care va fi salariul șoferului?

– Voi plăti cu plăcere salariul obișnuit.

– Și în ce zi va avea liber? Un musulman ar dori, probabil, să fie vineri. Un creștin, probabil sâmbătă.

– Poate avea două zile libere, indiferent care.

– Oricare? făcu Huda, încruntându-se. Fii atentă, că oamenii vor profita de tine.

Ally se îmbujoră. Eticheta de „soție de diplomat” o făcea să pară mai în vârstă decât era, dar Huda știa că e încă suficient de tânără pentru a crede numai lucruri bune despre toată lumea. În plus, era și miloasă. Dar

mukhabarat-ul nu dădea doi bani pe tinerețe. Și nici pe inocență.

Ally îi întinse ceașca, pentru ca Huda să o studieze.

– Mi-am terminat cafeaua.

Huda își puse deoparte carnețelul.

– Mai întâi, ține-ți ceașca în mâini, spuse ea. Apoi, liniștește-ți mintea. Găsește un spațiu liniștit înlăuntrul tău. Gândește-te la întrebările la care dorești să primești răspuns.

Pe chipul lui Ally se desluși numaidecât entuziasmul, urmat de o ușoară neliniște. Fata era ușor de citit. Viermele invidiei se zvârcoli în pieptul Hudei. Nici nu-și mai amintea când avusese ultima dată parte de o zi în care să nu trebuiască să-și ascundă adevăratele sentimente.

– Privește cu atenție! rosti Huda. Și fă ce fac eu.

Scoase farfurioara de sub ceașca ei și o puse, ca un capac, deasupra. Când Ally făcu și ea același lucru, porțelanul scoase un clinchet. Huda duse la piept ceașca și farfurioara, le roti în sens invers acelor de ceasornic, apoi le întoarse cu susul în jos. Le așeză cu grijă pe birou, farfurioara aflându-se acum sub ceașca răsturnată.

– Urează-mi noroc, spuse Ally, repetând gestul.

Zațul negru se scurse în farfurioara albă.

– Acum, rosti Huda, trebuie să așteptăm câteva minute, pentru ca zațul să se usuce.

Ally se aplecă peste masă.

– Am auzit că bunica ta a fost o ghicitoare faimoasă, șopti ea.

– Taci acum, zise Huda, mângâind mâna tinerei. Trebuie să te concentrezi asupra întrebărilor la care dorești să primești răspuns.

Nu putea să nu respecte ritualurile pe care le deprinsese de la bunica ei, nici chiar pentru o citire superficială, cum era aceea. Nu că s-ar fi așteptat la cine știe ce. Erau rare zilele în care găsea un sens în zațul de cafea. Huda se întreba dacă nu e vina ei, dacă nu cumva îi lipsea ceva în adâncul sufletului, dar știa că nu era singura în această situație. Toate artele străvechi aveau de suferit. Arămarii și țesătorii de covoare își închideau prăvăliile, falimentăți de farfuriile de plastic și covoarele de rugăciune din nailon de la magazinul de reduceri al lui Ahmed. Marii poeți lânzezeau în obscuritate, abia reușind să facă un ban de pâine. Dervișii sufiști dispăruseră aproape cu desăvârșire.

Huda se uită la casetofon, cu roțițele sale care se învârteau întruna. Dacă ar fi fost o adevărată patriotă, ar fi ascultat un *maqam* sau *muwashshah*, dar, oricât ar fi încercat, nu putea renunța la Bryan Adams și la baladele sale de dragoste. Era posibil ca luxul vieții moderne – al vieții occidentale –, televiziunea și microundele să fie de vină? Nu cumva toate radiațiile și zgomotele de fond interferau cu mesajele universului?

Dincolo de fereastră, un corb croncăni. Huda știa că, indiferent dacă găsea sau nu semne în zațul lui Ally, *mukhabarat*-ul avea să fie mulțumit. Voiau ca ea să se apropie de fată, să o facă să-și dezvăluie secretele. Ghemul rece de frică pe care Huda îl simțise încă de la vizita agenților se umflă brusc. Avu o viziune a Tăietorului de Lacăte strângând ceașca ei în pumnul lui cărnos. Cu răsuflarea sacadată, întretăiată, se îndepărtă de Ally și își făcu de lucru cu niște hârtii.

– Gata? întrebă fata, un minut mai târziu.

Huda se uită neliniștită la ceașca răsturnată a lui Ally. Poate că avea să găsească o fărâmbă de adevăr în zaț, nu doar în privința viitorului lui Ally, ci și în

privața propriului viitor. Huda ridică ceașca de pe farfurioară. Firicele de zaț se lipiseră de interiorul curbat, insule întunecate, cartografiate pe o mare albă.

- Ce vezi? șopti Ally.

Huda rămase tăcută. „Fă-i să aștepte“, spunea mereu bunica ei. „Astfel, vor aprecia mai mult ce le zici.“ Huda privi cu atenție în ceașcă. Nu văzu decât pete granulate, de culoare maro. Își trase umerii spre spate, îndreptându-și postura.

- Văd păsări care zboară, zise ea, arcuindu-și buzele într-un zâmbet larg. Asta înseamnă că, în curând, vei primi vești bune. Mai e și un zmeu - acesta este un semn care indică o schimbare.

Îi dădu ceașca înapoi lui Ally. În timp ce fata privea în adâncurile sale, Huda aruncă o privire spre farfurioară. Tiparele i se arătau limpede: săbii, turnuri, șerpi care se târau pe porțelan. Clar ca bună ziua. Brusc, perii fini i se ridicară pe brațe. Își înălță privirea. Amira Hindawi se uita fix la ea, din prag.

- Amira, nu te-am văzut, zise Huda, vorbind acum în arabă. Cu ce te pot ajuta?

- Unde este stimatul tău șef?

Buzele Amirei erau vopsite în culoarea lavandei, ca limba unui șarpe.

- Văd că soția lui e din nou aici.

- Domnul Tom are o întâlnire cu ambasadorul.

- Despre ce e vorba?

- Nu știu.

- Nu e treaba ta să știi?

Amira se apropie de biroul Hudei. Se uită la Ally și își dezveli dinții într-un surâs prefăcut.

- Îi citești în cafea? rosti ea, într-o engleză poticnită. Și ce-i rezervă viitorul frumoasei soții a domnului Tom?

– E doar cafea, zise Huda. Suntem prea ocupate pentru astfel de prostii.

Ally păru să simtă tensiunea.

– Tom i-a cerut Hudei să mă ajute. Trebuie să angajez un șofer.

– Un șofer? zise Amira, lipindu-și vârfurile degetelor, cu aerul unei mari înțelepte. Ce-ai zice de soțul tău, Huda? El cunoaște bine Bagdadul. Și are timp liber, nu-i așa?

Huda încremeni.

– Nu cred...

– Soțul tău e de încredere, continuă Amira. Asta este foarte important. Domnișoara Ally nu poate angaja un străin.

Ally se înveseli.

– Trebuie să mărturisesc că îmi surâde ideea.

– Nu-i așa? zise Amira, uitându-se în ochii Hudei. E o soluție în beneficiul tuturor.

– Îl voi întreba, mormăi Huda.

Toată lumea știa că Amira era pe statul de plată al *mukhabarat*-ului. Avea să noteze acest amănunt. Și să dea raportul.

– Mă duc la cantină, spuse Amira, apoi se aplecă și luă ceștile și farfurioarele, distrugând turnul și sabia, și semnele care țipau: „Citește-mă!“ Duc eu astea acolo.

Huda strânse din dinți. Amira afișă un alt surâs prefăcut și plecă.

– Mă tem că trebuie să mă întorc la treabă, spuse Huda și începu să-și facă de lucru cu hârtiile de pe birou.

– Ești sigură că aia era o simplă pasăre care zbura? întrebă Ally, aplecându-se peste birou. Poate că era un corb. Cu siguranță, asta ar fi un semn rău, nu?

Huda își îndepărtă scaunul de birou.

– Ai o imaginație bogată, rosti ea, dar nu ești ghi-citoare.

Când Huda ajunsese acasă, automobilul Corolla al lui Abdul Amir nu era pe alee. Huda închise ușa în urma ei, întoarse cheia în broască și puse zăvorul. Scrâșnetul metalului pe metal răsună de-a lungul coridorului.

– Hei? făcu Huda în timp ce își scotea pantofii cu toc. E cineva acasă?

Sperase că Abdul Amir nu se dusesese la ceainărie. Nu îi făcea tocmai bine. Majoritatea bărbaților de-acolo erau șomeri și sufereau la fel ca și el, dar erau prea mândri ca să ceară ajutor. În schimb, trăgeau din narghilele și înrăutățeau și mai mult lucrurile tot văr-sându-și amarul.

În bucătărie, Huda găsi un bilet de la Khalid, în care spunea că el și Bakr jucau fotbal. Deschise fereastra. Aroma de iarbă proaspăt tunsă pătrunse prin plasă. Abdul Amir făcea mari eforturi pentru a menține gazonul îngrijit. Refuza să admită că Irakul fabuloasei Semiluni Fertile¹ dispăruse, că grădinile Babilonului nu aveau să mai înflorească niciodată. În schimb, când nu era la ceainărie, uda, tăia și fertiliza plantele, urmărindu-le cu atenție. Căuta dăunători și îi extermina. Buruienile erau expediate în coșul pentru compost sau, dacă amenințau să răspândească semințe, puse pe foc.

Huda își umplu un pahar cu apă și privi soarele portocaliu cufundându-se sub linia orizontului. Mai

---

¹ Regiunea fertilă cuprinsă între fluviile Nil, Tigru și Eufrat a primit numele de „Semilună Fertilă” (sau „Cornul Abundenței”). Socotită leagănul civilizației, este locul în care au apărut, în secolul al IV-lea î.Hr., primele organizări sociale din bazinul mediteranean.

devreme, Ally spusese ceva despre paradisul văzut pe cerul Bagdadului. Acum, în timp ce privea coloanele de lumină străpungând norii roz și galbeni, Hudei nu-i era greu să-și imagineze raiul acolo, sus. Poate că Ally avea dreptate. Se pricepea de minune să găsească ceva nou și neobișnuit în lucruri pe care majoritatea oamenilor nu le mai observau de mult. Huda se întrebă dacă, în alte circumstanțe, ele două ar fi putut fi prietene. Prietene adevărate.

În portocal, un porumbel îi fredona partenerei sale. Uguitul său era atât de puternic, încât aproape că acoperi zgomotul unei mașini care intră pe stradă. Huda recunoscuse hurelul Oldsmobile-ului celor din *mukhabarat* și simți că i se usucă gâtul. O altă vizită atât de curând nu putea scăpa atenției vecinilor. În seara asta, toți aveau să fie în curțile lor, în locurile lor retrase, vorbind în șoaptă, codificat. *Mukhabarat*-ul aducea întotdeauna nenorocire. Întrebarea era dacă numai pentru Huda și familia ei sau pentru întregul cartier?

Huda se repezi la ușa din față. Verifică dacă portretul înrămat al președintelui nu fusese mâzgălit de Khalid și dacă rămăsese în fața celorlalte fotografii. Se auzi trântindu-se o portieră. Apoi alta. Huda se repezi pe alee.

– Un moment, vă rog! Vin imediat.

Descuie poarta și o deschise.

– Mă bucur că ești acasă, soră, și că, de data asta, nu ai pregetat să ne deschizi poarta, zise Abu Issa, iar colțurile gurii i se ridicară într-un surâs vag, ca al unui funcționar plictisit, de la oficiul poștal.

Îi făcu semn partenerului său tăietor de lacăte să lase cleștele.

– La urma urmei, lacătele bune nu cad din cer.

„Asta crede el că este o glumă?” se întrebă Huda. „Ar trebui să râd?” Rămase nehotărâtă în pragul porții, până când Abu Issa tuși discret.

– Bem un ceai?

– Da, da, desigur, încuviință Huda, cu glas tremurând. Vă rog, intrați.

Câteva minute mai târziu, Huda se pomeni în bucătărie, cu inima bubuindu-i în piept, ca o somnambulă care s-a trezit departe de patul ei. Indivizii din *mukhabarat* erau în camera de zi și așteptau ceaiul. „Dacă aș închide ochii și m-aș ruga, s-ar dovedi a fi doar un vis urât?”, se întrebă ea. Dar, chiar în timp ce gândul acela îi trecea prin minte, era conștientă că viața nu funcționa așa.

Pe aragaz, ceainicul fierbea de zor. Aburul se îndrepta în spirale spre tavan. Huda puse zaharnița și lingurițele pe tavă. Oricât de mult încercă să-și înfrângă tremurul mâinilor, paharele tot zăngăniră pe farfurioare, iar clinchetul lor răsună tot drumul până în camera de zi.

Indivizii din *mukhabarat* se simțeau ca acasă. Ghetetele Tăietorului de Lacăte erau cocoțate pe măsuta de cafea.

– Tinere, ce-ar zice...? începu Huda, dar puse capăt muștrării chiar înainte ca aceasta să-i alunece de pe buze.

Rămase neclintită, așteptând ca el să-și dea jos picioarele.

– Sora noastră ne-a adus ceai, zise Abu Issa și făcu un semn cu mâna către Tăietorul de Lacăte, de parcă ar fi alungat o muscă enervantă. Trebuie să-l pună pe masă.

Tăietorul de Lacăte își coborî picioarele. Ghetetele căzură pe covor ca niște cărămizi. Când Huda puse tava

pe masă, Tăietorul de Lacăte ignoră cleștișorul și își vârî degetele cărnose în zaharniță, scotocind printre cuburile albe. Huda strânse din buze.

– Ia loc, ia loc! rosti Abu Issa, arătându-i fotoliul din fața lui.

Huda se așază pe marginea lui, cu trupul drept, cu picioarele lipite și mâinile în poală, perfect nemișcate, cu excepția degetelor, pe care le frământa neîncetat, ca și când ar fi numărat niște mătănii.

– Așadar, spune-ne, te rog, cum progresează relațiile tale cu străina, rosti Abu Issa.

– Fac tot ce pot. Asemenea chestiuni necesită timp.

– Într-o lume perfectă, am putea aștepta până când caișii vor înflori. Din păcate, lumea nu este perfectă.

– Dar nu pot face nimic ca să...

– Atenție, soră! exclamă Abu Issa, privind peste buza paharului de ceai. O minciună are nevoie doar de o clipă pentru a fi slobozită, dar poate zăbovi până-n mormânt. Acum, spune-mi, soțul tău e gata să-și înceapă noul serviciu?

– Noul serviciu?

– Ca șofer al străinei, desigur.

Huda își înfipse unghiile în palme. „Blestemată fie limba de șarpe a Amirei!”

– Soțul meu este analist financiar, nu șofer.

– Înțeleg.

Abu Issa puse jos ceașca de ceai. Își îndoi degetele și își trosni fiecare articulație. Tendoanele și cartilajele pocniră rând pe rând.

– Munca în slujba unei străine ar fi dezgustătoare pentru orice bărbat irakian, mai cu seamă pentru un adevărat patriot, cum e Abdul Amir. Dar ea va plăti în dolari americani, nu-i așa?

– Nu cred...

- Abdul Amir va fi bine plătit de soția diplomatului, preciză Abu Issa, zâmbind cu răceală. Și, în cele din urmă, și-a dat seama că nu poate defila pe străzile noastre, arătând ca o stricată.

Tăietorul de Lacăte se aplecă în față și mormăi:

- Pașaportul ei este australian, dar ea pare rusoaică, zise râzând, iar un strop de ceai i se vărsă în farfurioară. Am văzut odată un film cu două rusoaice. Nu-ți venea să crezi ce...

- Destul! interveni Abu Issa.

Tăietorul de Lacăte chicoti din nou.

- Când australianca a fugit peste drum, fundul i se legăna ca...

Abu Issa se lovi cu pumnul peste coapsă.

- Am spus destul! zise el, uitându-se la Tăietorul de Lacăte. Străina o fi ea o curvă, dar nici o irakiană decentă nu ar trebui să audă asemenea cuvinte.

Obrajii Hudei ardeau. Se ridică nesigură în picioare.

- Soțul și fiul meu vor veni în curând acasă. Trebuie să le pregătesc cina.

Abu Issa aruncă o altă privire iritată către partenerul său. Se ridică și îi indică Tăietorului de Lacăte să facă același lucru.

- Înțelegem, soră, spuse el și se înclină spăsit. Vom reveni când vei fi mai liberă.

Undeva afară, motorul unei mașini dădu un rateu. Huda tresări. Tăietorul de Lacăte observă și zâmbi.

- Nu uita că trebuie să devii confidenta străinei și că și soțul tău ne poate ajuta.

Abu Issa se opri lângă ușa din față. Își răsuci inelul pe deget.

- Cetățenii loiali sunt întotdeauna recompensați, nu-i așa?

Huda încuviință din cap, supusă. De pe masa din hol, președintele îi privea.

Khalid se culcase deja când Abdul Amir se întoarse de la ceainărie. Huda era la masa din bucătărie, îmbrăcată cu un halat roz și fumând o țigară Marlboro contrafăcută. Un pachet de cărți de joc stătea în fața ei, împărțit în patru coloane.

– Consulți cărțile? o întrebă Abdul Amir, încrunându-se. Profetul nu este de acord cu o astfel de superstiție, chiar dacă bunica ta spunea altceva.

Lampa fluorescentă bâzâia deasupra capului Hudei.

– Joc solitaire. În plus, știi că nu dau în cărți și, chiar dacă aș face-o, aduce ghinion să-ți prezici propriul viitor.

Abdul Amir deschise frigiderul și studie ce se afla pe rafturi.

– Am gătit tocană de miel, zise Huda, stingând țigara. Să-ți încălzesc o porție?

– Nu te deranja.

Abdul Amir scoase o cutie cu suc de mango și închise ușa frigiderului.

– Mă mir că nu ești deja în pat.

– N-am putut să dorm.

Huda îl privi pe Abdul Amir luând un pahar de pe raftul cel mai de sus. Era un bărbat înalt. Un bărbat frumos. Oamenii spuneau că semăna cu cântărețul egiptean Amr Diab, cu singura diferență că ochii lui Abdul Amir erau verzi, și nu căprui. Știa că oamenii au fost surprinși când a decis să ia de soție o femeie banală, ca ea. Crezuseră că se va însura cu Mona Karim sau cu una dintre celelalte frumuseți fără minte ale satului. Dar Abdul Amir nu voia să rămână în satul său.

Avea planuri mai mari. La fel și Huda, iar ambiția lor comună i-a atras unul spre celălalt.

La scurt timp după ce s-au căsătorit, Abdul Amir și-a terminat studiile universitare, iar Huda a absolvit școala de secretare. Apoi a venit pe lume Khalid, iar Abdul Amir și-a făcut un obicei din a o surprinde pe Huda cu câte o felie de baclava sau cu un buchet parfumat de flori de portocal. „Dar nu este ziua mea de naștere!”, exclama ea. El îi murmură la ureche că fiecare zi împreună merita sărbătorită. Desigur, după ce Abdul Amir a fost disponibilizat, nu au mai existat bani pentru surprize. Bărbații irakieni erau renumiți pentru orgoliul lor, iar Huda știa că progresul ei constant la locul de muncă îl dorea pe soțul ei ca sarea pe rană. În cele din urmă, chiar și un compliment șoptit ajunsese să coste prea mult.

Pentru prima dată după mulți ani, ea se întrebă: „Ar fi mai bine să ne întoarcem în sud? În sat nu se pune problema, dar ce-ar fi să mergem la Basra? Am putea să o luăm de la capăt în aglomeratul oraș-port? Ar putea reveni la zilele surprizelor dulci și ale florilor de portocal?” Oftă și strânse cărțile. Era o prostie să viseze că ar putea evada. *Mukhabarat*-ul dorea ceva de la ea. Nu exista nici o cale de scăpare.

– Bărbate, spuse ea, coborând vocea, nu vrei să vii în grădină?

Abdul Amir își puse paharul pe blat și se uită tăcut pe fereastra de deasupra chiuvetei. „Oare ce vede în reflexia sa?”, se întrebă Huda. O învinovățea pentru ridurile pe care dezamăgirea le săpase pe chipul lui?

Afară, în grădină, palmierii se legănau ca niște dansatori.

– Nu te-am avertizat că străinii nu aduc decât probleme? zise Abdul Amir, trecându-și degetele prin păr.

„Nu te-ai plâns când ai văzut ce salariu primesc de la ambasadă“, gândi Huda.

- Ei bine, șeful meu e corect, iar Ally este o fată plăcută.

Abdul Amir mormăi ceva în barbă, cu privirile ațintite spre orizont. Coșurile de la rafinărie erau întunecate în seara aceea. Numai stelele și luna străluceau deasupra lor.

- Vrea să angajeze un șofer..., începu Huda, răsucindu-și cordonul halatului între degete. Abu Issa a zis că trebuie să accepți slujba.

- Eu? Să lucrez pentru ea?

Huda încuviință din cap cu reticență.

- Sunt un om educat, șuieră el printre dinți. Nu mi se poate pretinde să fiu la cheremul unei târfe străine.

- Te rog să nu vorbești așa despre ea.

Huda privi fix la papucii ei pufoși. Abdul Amir se plimba de colo colo pe gazon. Ea se gândi la Tăietorul de Lacăte și la privirea pofticioasă pe care o avusese când o descrisese pe Ally traversând în fugă strada. Oare el fusese în mașina care o urmărise până la ambasadă? Oare el strigase obscenități către tânăra aflată singură pe trotuar?

„Să fi fost totul un plan al *mukhabarat*-ului? Au sperat să o sperie pe Ally și să o facă să-și angajeze un șofer? Au pus-o pe Amira să rostească numele lui Abdul Amir?“, se întrebă ea. Ghemul de frică i se cuibări din nou în pântec. De data asta, era înțepător, de parcă ar fi fost înfășurat în sârmă ghimpată.

- Ce să fac? zise ea. Nu pot să le spun pur și simplu că refuzi.

Abdul Amir trase o înjurătură.

- Nu pot fi șoferul acestei femei.

- Dar înțelegi lucruri simple, precum „stânga“, „dreapta“ și „oprește aici“.

- „Stânga“, „dreapta“ și „oprește aici“? Pentru asta am studiat atâția ani?

- Ascultă, o voi duce eu pe Ally cu mașina ori de câte ori voi putea. Nu te va deranja prea des. Și va plăti două sute de dolari pe lună.

Abdul Amir se opri.

- Două sute de dolari? Dolari americani? E aproape cât câștigi și tu.

Huda ridică din umeri.

- Nu înseamnă mare lucru pentru ea. Era pregătită să ofere mai mult.

- Și tu ai oprit-o? De ce? Nu e ca și când ați fi prietene.

Huda dădu să riposteze, dar, din prudență, tăcu. Abdul Amir avea dreptate. Ea și Ally nu ar putea fi niciodată prietene. Chiar dacă și-ar fi dorit, era periculos să gândească altfel.

5

Abdul Amir se strâmbă de parcă Ally ar fi fost pe punctul de a-i smulge o măsea.

– Te rog, șuieră el, nu arăta cu degetul.

– Scuze, am uitat, zise Ally și își coborî mâinile în poală. Nu arăt, doar mă uit, da?

Abdul Amir se încruntă.

– Uneori, e mai bine să nici nu te uiți.

Dincolo de parbriz, două mâini enorme de bronz se înălțau spre cer, fiecare ținând câte o sabie de peste patruzeci și cinci de metri, ale căror vârfuri se întâlneau. Ally încercă să nu-și dea ochii peste cap. Văzuse de multe ori „Arcul Victoriei”¹ la televiziunea locală, de obicei pe tema muzicală din *Star Wars* și cu imagini suprapuse ale lui Saddam călare pe un armăsar alb. Se spunea că cele două mâini mărețe ar fi fost gravate cu amprentele personale ale președintelui. Căști luate de pe capetele soldaților inamici zăceau în grămezi dedesubt, căști reale, fiecare cu propriile zgârieturi și pete de pe câmpul de luptă.

Arcul Victoriei dispăru din retrovizor, iar în locul său apăru un impozant disc din cupru, înclinat deasupra

---

¹ „Arcul Victoriei” sau „Mâinile Victoriei” reprezintă un arc de triumf din Bagdad, monumentul fiind inaugurat în 1989, pentru a celebra așa-zisa victorie a Irakului, condus de Saddam Hussein, asupra Iranului.

liniei copacilor, ca un OZN avariât. Ally avea impresia că se plimba printr-un parc de distracții totalitar.

– Acesta este Monumentul Soldatului Necunoscut, nu? Întrebă Ally, amintindu-și să nu arate cu degetul. E deschis pentru public?

– Nu cred, murmură Abdul Amir.

– Muzeul Național este în apropiere. E deschis?

Într-una dintre cărțile ei poștale, mama lui Ally descrisese vizita ei la muzeu, când pusese mâna pe statuia unui taur înaripat, cu cap de om, și se întrebuse: „Oare inima sa de piatră bate sub palma mea?”

– Muzeul este închis pentru renovări, răspunse Abdul Amir, privind fix drumul. La fel ca ultima dată când ai întreat.

Ally încercă să-și înăbușe frustrarea. Nu avea de gând să se lase doborâtă. Nu în ziua aceea. Nu când găsisese în sfârșit spitalul la care lucrase mama ei. S-a dovedit că, la fel ca multe alte instituții și repere culturale, fusese rebotezat, purtând acum numele lui Saddam Hussein. Ca la un semn, uriașa cupolă a unei noi moschei de milioane de dolari apăru în câmpul vizual.

– Asta-i moscheea lui Saddam, nu? spuse Ally.

Abdul Amir ridică din umeri până la urechi, în timp ce privea mut drumul. O undă de regret o străbătu pe Ally. O fi fost chipul lui Saddam expus peste tot și câte o statuie înfățișându-l la fiecare colț de stradă, dar știa foarte bine că nimeni nu îi rostea numele cu voce tare. Își continuă drumul în tăcere, până ajunseră la Spitalul de Boli Cardiovasculare Saddam, un bloc cu șase etaje din beton murdar. În timp ce se apropiau, Abdul Amir apăsă pedala de frână.

– Voi veni cu tine.

– Nu-i nevoie. Du-te și găsește un loc în parcare.

Ally își luă geanta și arătă spre o zonă cu bănci, la umbră, lângă intrare.

- După ce termin, ne vedem acolo.

Înainte ca Abdul Amir să apuce să obiecteze, Ally deschise portiera și se grăbi să urce treptele spitalului. Înăuntru, pe bănci de lemn, pacienții și rudele lor așteptau externarea sau internarea, radiografiile și recoltările de sânge. La recepție, un bărbat într-o haină albastră o salută politicos pe Ally.

- Caut niște informații, spuse Ally, în vreme ce fluturii făceau loopinguri nebunești în stomacul ei.

Încercă să nu se uite la cei doi paznici înarmați, care stăteau sprijiniți de perete, lângă intrare. Amândoi o priveau cu ochi neclintiți și goi.

- Aveți fișă, domnișoară? zise recepționarul, uitându-se la plicul de manila care ieșea din geanta lui Ally. Instrucțiunile doctorului?

- De fapt, încerc să găsesc pe cineva, spuse Ally, scoțând din plic o fotografie îngălbenită și o împinse pe teighea. Caut o asistentă care a lucrat aici, în anii șaptezeci.

Ally știa că dosarele spitalului ar arăta că mama ei era americană. Așa că alesese o fotografie a uneia dintre prietenele ei irakiene, care purta boneta și șorțul de asistentă medicală. Femeia avea un nas lung și subțire și ochi întunecați și dramatici, amintind de Cher. Apărea în mai multe fotografii, așa încât Ally știa că și părul ei era lung ca al lui Cher, deși în acea poză anume îl avea prins în coc. Jurnalista din Ally recunoscuse în ochii femeii o sclipire revelatoare, un licăr de sinceritate - chiar dacă nu era întotdeauna în interesul ei.

Recepționarul se bătu cu degetul arătător peste bărbie.

- Mă duc să o întreb pe șefa mea, rosti el, apoi intră într-un birou vitrat.

Ally se sprijini de tejghea și încercă să se prefacă a fi perfect în largul ei într-un spital numit după un tiran însetat de sânge, cu gardieni înarmați la ușă. Era un alt truc jurnalistic – poartă-te ca și cum locul tău ar fi acolo, chiar dacă nervii îți freamătă de încordare.

În timp ce aștepta, și-o imaginea pe mama ei în uniforma apretată de asistentă, străbătând grăbită sala de așteptare, oprindu-se pentru a-i alina pe unii pacienți, cum era femeia aceea în vârstă, de pe banca lipită de perete. Ally tresări când bătrâna scoase un vaiet lung și ascuțit. O femeie mai tânără, probabil fiica ei, o bătu pe braț. Pentru o clipă, Ally își dori să poată face schimb de locuri, să aibă șansa de a ține mâna mamei sale, de a-i șopti la ureche că o iubește.

Cuprinsă de un puternic sentiment de vinovăție, își aminti ultimele zile ale mamei sale și cum, pe măsură ce mama ei se stingea, Ally, în vârstă de cinci ani pe atunci, încercase să se convingă că în dormitorul întunecat al mamei sale se afla o impostoare, cu gheare în loc mâini și tuburi pline de lichid germinând ca niște tentacule din brațele ei. Ally era sigură că mama ei se afla în altă parte. Poate într-o expediție temerară, umblând prin junglă sau călărind cămile prin deșert, într-un ținut exotic sau lângă un râu șerpuitor, cu vântul dansându-i prin păr. Sau poate că exista o explicație mai simplă. Poate că era la supermarket, împingând un cărucior cu roți scârțâitoare, încărcat cu făină, zahăr și ouă pentru prăjiturile pe care le făceau în fiecare vineri după-amiază.

Poate că avea să vină acasă în curând. Și își va pune mâna peste cea a lui Ally și o va ajuta să învârtă mixerul prin castron, bătând untul și zahărul, până când amestecul avea să devină fin și pufos. Mama ei își trecu un deget peste marginea castronului.

- Spune-mi, e gata? o întrebă, întinzând spre ea arătătorul acoperit de omăt dulceag. Am amestecat suficient?

Crema dulce i se topi pe limbă. Ally încuviință încântată din cap. După ce sparseră ouăle și cernură nori albi de făină, puseră aluatul rulat în frigider. În timp ce mama ei spăla vasele, Ally ȝopăia nerăbdătoare de pe un picior pe altul și frământa între degete o formă de biscuiți. Ally era sigură că nu putea exista o satisfacție mai mare decât să decupeze cu steluța metalică aluatul răcit. Cu mama ei alături, creară o constelație pudrată cu zahăr.

„Poate că vinerea asta vom face prăjituri“, gândise ea în timp ce se uitase la portretul de pe poliță. Îi trimitea tinerei din fotografia înrămată mesaje tăcute: „Te rog, vino cât mai repede acasă“. Dar femeia rămânea mereu mută, cu mâna ridicată, făcându-i semn fiicei sale să i se alăture.

Într-o seară, în timp ce Ally se afla lângă polița șemineului din living, tatăl intră și îi spuse că mama ei voia să vorbească cu ea. În acel moment, un geamăt prelung se auzi din camera bolnavei. Lui Ally, îi păru un sunet mai degrabă animalic decât uman. Luă fotografia de pe șemineu, fugi la etaj și se aruncă pe pat. Plânse, jeli se și refuzase să iasă. Mai târziu în acea noapte, mama ei își dădu ultima suflare.

Cârâitul unui interfon din spital o aduse pe Ally cu picioarele pe pământ. Ce bine ar fi dacă ar putea să se întoarcă în timp! Ar apuca-o de umeri pe fetița care fusese la cinci ani și ar scutura-o bine, până i-ar scoate din cap suspiciunea stupidă cum că o impostoare luase locul mamei sale. Ar trimite-o imediat la parter. Iar la sfârșit, Ally și mama ei s-ar ține de mână și și-ar șopti

cuvinte liniștitoare, ca irakienele din partea cealaltă a sălii de așteptare.

Pentru a mia oară, Ally își dori să fi avut mai mult curaj, mai multă loialitate. Oare ce voise să-i spună mama ei? Să fi fost un sfat prețios pentru fiica pe care nu avea să o vadă crescând? Vreun secret pe care voise să i-l împărtășească? Golul din sufletul lui Ally creștea, alimentat de sentimentul de rușine. Mama ei meritase mult mai mult din partea ei.

O ușă se deschise, iar o femeie între două vârste, îmbrăcată într-un costum cu pantaloni și purtând vâl pe cap, ieși din biroul aflat în spatele recepției. Ally clipi pentru a-și alunga lacrimile. Își îndreptă trupul, sperând că palmele ei transpirate nu lăsaseră o amprentă pe prețiosul pachet de fotografii.

– Eu sunt doamna al-Deeb, se prezentă femeia în costum cu pantaloni și o privi cu atenție pe Ally. Recepționarul mi-a zis că o căutați pe una dintre asistentele noastre. E vreo problemă?

– Nu, deloc, nu-i nici o problemă. Dimpotrivă.

Ally îi adresă un zâmbet, spera ea, reconfortant și îi spuse că scria o carte despre istoria asistenței medicale. Majoritatea irakienilor îi prețuiau foarte mult pe scriitori și cărturari. Așa stăteau lucrurile de peste un mileniu și jumătate, de când califii Bagdadi construiseră Bayt al-Hikma, Casa Înțelepciunii, pentru a aduna lucrările celor mai mari filosofi, oameni de știință și poeți din lume. Ally spera că setea de cunoaștere a califilor curgea și acum prin vinele doamnei al-Deeb.

– Din câte am aflat, rosti Ally, sfârșitul anilor șaiszeci și începutul anilor șaptezeci au marcat o perioadă înfloritoare în Bagdad.

– Ah, epoca de aur! exclamă doamna al-Dee, iar ochii negri îi străluciră încețoșați de o nostalgie pe care Ally

ajunsesse să o recunoască imediat. Aveți dreptate, au fost vremuri minunate.

-Iar sistemul de sănătate irakian era pe atunci cel mai bun din întreg Orientul Mijlociu, zise Ally aplecându-se ușor spre ea. Cel puțin, asta mi s-a spus.

Se vedea că doamna al-Deeb nu-și mai încăpea în piele de mândrie. Ally simți o vagă remușcare pentru că îi manipula astfel emoțiile, dar, în scurt timp, doamna al-Deeb ajunsese să o regaleze cu povești despre o asistentă britanică pe nume Daphne, care cânta arii de operă ca Maria Callas și organiza concursuri de limbo seara târziu, în cantina spitalului.

-Deci, spune-mi, te rog, draga mea, rosti doamna al-Deeb, cine este femeia pe care o cauți?

Ally simți că pulsul i se accelerează brusc. Strecură câteva fotografii peste tejghea.

-O recunoașteți pe vreuna dintre aceste asistente? Eventual, pe cineva din fundal?

Doamna al-Deeb privi pozele, fredonând o arie dintr-una din operele preferate ale lui Daphne. Se opri la fotografia asistentei cu ochi ca ai lui Cher. Când își ridică privirea, ochii îi erau la fel de goi precum cei ai gardienilor înarmați de la intrare.

-Nu te pot ajuta, zise, împingând pozele peste tejghea. Am treabă.

-Aș putea să mă întorc mai târziu, zise Ally, când aveți mai mult timp?

Doamna al-Deeb aruncă o privire neliniștită spre gardieni.

-Cine ești? șopti ea. Ce vrei cu adevărat?

-Eu, aaa..., se bâlbâi Ally, neliniștită.

-Întrebările tale nu vor aduce nimic bun, zise doamna al-Deeb și aruncă o altă privire furișă către gardieni. Pleacă, te rog!

Degetele lui Ally tremurau când băgă fotografiile în geantă. Se îndepărtă în grabă, trecând pe lângă mamă și fiică, ale căror mâini erau încă împletite. Bătrâna gemu din nou. Durerea ei fremătă prin sala de așteptare. Ally o simți ca pe un junghi în coaste, mult timp după ce trecu de gardieni și lăsă spitalul în urmă.

Ally auzi țârâitul soneriei. Se uită la ceas. Era ora opt. Abdul Amir venise la timp. Duse repede receptorul la ureche și formă numărul hotelului în care stătea Tom, din orașul nordic Mosul. Zgomotele statice izbucniră pe fir, ca șuieratul unui radiator stricat.

– La naiba! făcu Ally și puse receptorul în furcă.

Nu voia ca Tom să sune mai târziu și ea să nu-i răspundă. Dar nu mai suporta încă o seară în fața televizorului, unde nu se difuzau decât omagii dedicate lui Saddam, neavând altă companie decât o pungă de ciocolățele „Keet Katt“ contrafăcute. Își luă geanta și se apucă să descuie broaștele și zăvoarele ușii de la intrare.

Afară era întuneric, dar dalele de beton din curte emanau și acum căldura sufocantă de la prânz. Parfumul tufelor de trandafiri se amesteca cu mirosul gazelor de eșapament din intersecție, nedumerind simțurile lui Ally cu dulceața lor impregnată de benzen.

– Hei? făcu Ally, uitându-se spre ghereta tăcută a paznicului. Ghassan?

Se apropie fără zgomot de poarta din față și o deschise. Mașini treceau pe stradă, luminile farurilor străpungând întunericul cu nuanțe de ocru. Ghassan vorbea la geamul Corollei, parcată în față. Ally păși repede pe trotuar și se așeză pe scaunul pasagerului.

– Bună, draga mea, zise Huda, zâmbindu-i de la volan. Abdul Amir nu se simte bine, așa că am venit eu în locul lui. Sper că nu te deranjează.

- Nu, e perfect, zise Ally, încântată. Putem face o seară a fetelor în oraș.

- Oh, draga mea, sunt aici ca șoferiță, nimic mai mult!

O betonieră trecu huruind pe lângă ele. Lumina farurilor sale mătură chipul Hudei, dezvăluindu-i ochii conturați puternic cu dermatograf negru și pleoapele fardate cu roz și violet. Cerceii cu diamante îi sclipiră în urechi.

- Dar arăți minunat! exclamă Ally, arătând spre bluza lungă, de mătase, și pantalonii negri ai Hudei.

Făcu o pauză și își privi rochia lungă de in și sandalele romane.

- Sper că nu sunt prea prost îmbrăcată.

- Nu-ți face griji! zise Huda, mângâindu-i brațul.

Ally avu impresia că citește milă în ochii ei.

- Arăți foarte frumos, o asigură Huda.

- Deci, vii cu mine?

Huda ridică din umeri.

- Vom vedea.

Trecură pe lângă panoul publicitar și semafoarele care clipeau. După ce ocoliră câteva blocuri, cotiră și o luară pe lângă Tigru. Ally privi promenada pustie de pe malul fluviului. Mama ei venea aici, să se relaxeze cu prietenele ei. Într-una dintre cărțile ei poștale, numea acele ieșiri „sesiunile noastre săptămânale de bârfe“. Ally privi prin întuneric și își imagină niște tinere plimbându-se pe malul apei, muzica răsunând din cafenele, familii la picnic pe iarbă.

Pe vremea mamei sale, Saddam era doar vicepreședinte, iar uriașul lui palat de beton gri nu răsărise încă pe celălalt țărm. Acum, fața lui era sculptată în fiecare dintre cele patru turnuri masive ale acestuia, iar ochii lui de granit supravegheau fiecare colț al orașului.

Luminile palatului se reflectau în apele întunecate, ca un Disneyland sinistru.

- Abdul Amir mi-a spus că te-ai dus la spital azi, zise Huda. S-a întâmplat ceva?

- Totul e în regulă. N-ai de ce să-ți faci griji.

- Oamenii nu se duc degeaba la spital, zise Huda, aruncându-i o privire furișă. Ești bolnavă?

- N-am nimic.

- Ești însărcinată? o întrebă Huda, zâmbitoare. Te rog, spune-mi, în curând o să avem un Tom mititel care să alerge de colo colo.

- Nu e asta.

- Atunci, ce e?

Ally ezita. Știa că trebuie să păstreze secretul naționalității mamei sale, dar, cu siguranță, ar putea împărtăși câteva lucruri despre trecutul ei. Trebuia să se comporte ca o păpușă de hârtie, lipsită de substanță și fără istorie? Ally se gândi că, fără puțină încredere, prietenia ei cu Huda se va ofili și va pieri, la fel ca grădinile care, odinioară, mărginisera promenada.

- E secret, dragă prietenă?

- Nu, e doar...

Ally știa că Huda nu umbla cu vorba și că erau singure în mașină. Totuși, îi fu greu să nu arunce o privire spre bancheta din spate.

- Încercam să găsesc pe cineva care a cunoscut-o pe mama.

Huda ridică din sprâncene.

- Mama ta?

- A lucrat ca asistentă medicală în Bagdad, în urmă cu treizeci de ani.

Huda o fixă cu privirea.

- De ce nu mi-ai spus asta niciodată? întrebă ea, încruntându-se ușor, de parcă sentimentele i-ar fi fost

rănite. Au fost aici și asistente medicale din Australia? Am crezut că erau toate englezoaice.

– Cele mai multe erau englezoaice, dar au fost și asistente din Franța, India, Australia și... alte țări.

Ally își dorea să-i poată spune Hudei întregul adevăr, dar nu ar fi fost sigur. Nici pentru ea. Și nici pentru Huda.

– Nu îți poate zice mama ta cum să-i găsești prietena?

Ally oftă. Secretele ei erau ca niște pietre în buzunare, trăgând-o în jos.

– A murit când aveam cinci ani, rosti ea încet.

– Draga mea, îmi pare foarte rău! zise Huda, apoi întinse mâna și atinse genunchiul lui Ally. Nu mi-am dat seama.

– Nu are de ce să-ți pară rău. E în regulă.

– Nu, nu e, spuse Huda, privind fix prin parbriz. Tatăl meu a murit când eram mică. Pentru o fată, nu este același lucru ca pierderea mamei, dar încă doare.

Pe promenadă, o statuie de bronz strălucea sub lumina reflectoarelor: Șeherezada, faimoasa povestitoare din *O mie și una de nopți*. Mama lui Ally scrisese despre dezvelirea statuii, iar de fiecare dată când Ally vedea silueta grațioasă, simțea un val de tandrețe. Nu doar prin prisma legăturii cu mama ei, ci și pentru faptul că Șeherezada supraviețuise, în vreme ce atâtea alte statui fuseseră dărâmate și înlocuite cu omagii aduse lui Saddam.

– Îmi pare rău, zise Ally. Trebuia să fie o seară plăcută în oraș.

Huda îi aruncă o privire.

– Marele poet Rumi a spus că tristețea mătură totul afară din casă, pentru a face loc bucuriei.

„Poate că Huda are dreptate“, gândi Ally. În mașina întunecată, pierderile din copilărie le făcură să se ia de mână și să se considere prietene.

Mașina trecu încet pe lângă un mic restaurant pescăresc, aflat pe un petic de iarbă. Nu erau clienți la mesele sale șubrede, ci doar un bătrân care prepara *crap masgouf*¹ pe un grătar sub care scăpăra focul.

– Am citit că oamenii făceau schi nautic chiar aici, spuse Ally.

– O, da! confirmă Huda. Tinerii veneau să înoate și să facă schi nautic. Familiile veneau la picnic, să se plimbe sau să joace badminton. Seara, bulevardul Abu Nuwas era cel mai interesant loc. Mai interesant decât Cairo. Mai interesant decât Beirut. Erau baruri și cluburi de noapte. Și cazinouri elegante.

– Dar tu, Huda? Ai făcut vreodată schi nautic pe apele fluviului Tigru?

– Eu? Nu, niciodată, zise Huda, strângând din buze. Eram prea ocupată să joc blackjack la cazinou.

Ally își dădu capul pe spate și râse.

– O, da! făcu Huda. Aveam un pahar cu martini într-o mână și șapte cărți în cealaltă. Eram supranumită Regina Diamantelor.

Cele două femei chicotiră, veselia lor răsunând în mașină. Ally se uită pe geam și se miră cum istoria reușea mereu să se repete. La treizeci de ani după mama ei, ea era aici, râzând cu o prietenă, în timp ce Șeherezada își spunea neconținut poveștile, pe malul străvechiului Tigru.

Huda viră pe o stradă îngustă și opri în fața unei porți solide, presărată din loc în loc cu petele verzui specifice aramei vechi. Nu se zărea nimic dincolo de ea, doar vârfurile copacilor și un pâlț de stele gălbui.

---

¹ Crap preparat la grătar, cu mirodenii, delicată considerată mâncare națională în Irak

Ally își desfăcu centura de siguranță.

– Intrăm?

Huda privi neliniștită poarta.

– Eu voi aștepta în mașină.

– Te rog, intră! Sunt sigură că ai fi bine-venită, zise Ally, strângând mâna Hudei.

Nu suporta gândul de a o lăsa să aștepte singură în mașină.

– Când ai petrecut ultima oară o seară în oraș cu fetele?

Huda își trecu mâna prin păr. Se întinse spre plafonieră, coborî parasolarul și își studie reflexia în oglindă.

– Vor servi vin? întrebă ea, apoi își șterse o pată minusculă de ruj de pe un dinte.

– Cred că da, răspunse nesigură Ally.

– Bine. Am nevoie de o băutură.

Poarta de aramă fusese lăsată întredeschisă. Ally o deschise, dezvăluind una dintre reședințele cândva grandioase din Bagdad. Cojile de vopsea de pe zidurile albe arătau ca solzii unui pește uriaș. Lumina răzbătea printr-un mic vitraliu al unei uși cu ținte de fier, care părea să dateze din epoca medievală. Un hohot de râs se auzi de-a lungul unuia din zidurile laterale ale casei.

– Se pare că petrecerea e în spate.

Ally își netezi rochia.

Huda scoase un pachet de țigări din geantă.

– Du-te! Vin și eu în câteva minute.

– Pot să aștept.

– Nu, ia-o înainte.

Huda îi făcu semn lui Ally către o potecă de piatră mărginită de lavandă. Ducea spre o curte mare, aflată pe o parte a casei. Pe gazon, o mână de oameni stăteau în jurul unei vetre. Alți câțiva erau la mese și pe bănci. Un bărbat cu obraji trandafirii, îmbrăcat

într-un costum de safari, o zări pe Ally ezitând la căpătul cărării.

– Bine ați venit!

Trecu repede pe lângă statuia, înaltă de doi metri, înfățișând o femeie ghemuită în jurul unui copil, ca un fruct în jurul unei semințe. Întinse spre Ally o mână transpirată.

– Eu sunt Gunter Kops, directorul Centrului Cultural German. E tare plăcut să vezi un chip nou!

– Încântată de cunoștință. Eu sunt Ally Wilson.

– Soția lui Tom Wilson? Ar fi trebuit să ghicesc. La urma urmei, nu sunt multe femei occidentale în Bagdad. Pot să-ți ofer ceva de băut?

– Un chardonnay ar fi minunat, spuse Ally.

Gunter îi turnă un pahar la un bar improvizat, apoi o conduse către ceilalți oaspeți. O asiatică mai în vârstă îl înghionti pe însoțitorului ei, și întreg grupul se îndreptă spre ei ca un banc de pești.

– Bun venit la Bagdad!

Asiatica dădu mâna cu Ally și aproape că-i zdrobi degetele cu strânsoarea ei fermă. Într-o engleză marcată de un puternic accent, se prezentă ca însărcinată cu afaceri la Ambasada Chinei. Ceilalți oaspeți – toți bărbați – erau fie diplomați, fie lucrau pentru ONU.

– Tu cu ce te ocupi, Ally? întrebă un francez cu părul cărunt.

– Eu, ăăă...

– Ally este soția lui Tom Wilson, de la Ambasada Australiei, spuse Gunter.

– A, o casnică, rosti chinezoaica.

Ochii i se întunecară ca și cum cineva ar fi coborât niște jaluzele. Se întoarse spre bărbatul de lângă ea și începură să discute într-o limbă ce părea a fi rusă.

- Am crezut că postul din Irak este non-familial, spuse francezul.

- Mi se pare că ambasadorul Republicii Bangladesh are soția aici, replică un diplomat nigerian.

- Nu, a plecat în urmă cu o lună, zise Gunter, ștergându-și spuma de bere de pe buze. Soțul ei a trimis-o acasă după discursul președintelui Bush, despre „Axa răului”.

Ceilalți murmurară și își dădură ochii peste cap.

- Al-Qaeda nu are nici un centru aici, zise francezul, sorbi din vin, se strâmbă, apoi sorbi din nou. Asta este o farsă concepută pentru a distra atenția alegătorilor americani de la propriile probleme.

- Regimul nu este în stare să mențină luminile aprinse și telefoanele funcționale, darămite să amenințe Washingtonul, zise nigerianul. Americanii sigur știu asta.

- Nu aş exclude posibilitatea existenței unei vechi rezerve de gaz paralizant ascunse pe undeva, zise Gunter, apoi se aplecă ceilalți. Dacă lucrurile se înrăutățesc, cine știe ce ar putea face regimul.

- Cam ce anume? întrebă Ally. Să împrăstie gaz paralizant în metroul din New York?

- O, nu, nu ar fi în stare de așa ceva! spuse Gunter. L-ar folosi doar pentru străinii aflați la îndemână, adică noi. Sau poate că ne vor păstra ca scuturi umane, așa cum au făcut-o cu mii de expați în timpul Războiului din Golf. Aruncă o privire peste umăr. Regimul poate fi la fel de nemilos cu străinii ca și cu propriii cetățeni.

Francezul încuviință din cap.

- Vă amintiți de jurnalistul britanic pe care l-au acuzat de spionaj? Regimul l-a invitat aici, într-un turneu de presă, dar, când s-a abătut de la traseu...

Se opri, privi prin grădină, apoi își trecu latul palmei peste gât.

Chardonnay-ul călduț îi stătea în gât lui Ally.

– Care jurnalist? se bâlbâi ea. Nu am auzit niciodată de asta.

– Nu-i de mirare – lumea are o memorie scurtă, zise francezul. S-a întâmplat la câțiva ani după Războiul din Golf. Reporterul auzise niște zvonuri despre o explozie la o rafinărie, așa că s-a dus să investigheze. Irakienii l-au arestat imediat cum a ieșit din Bagdad, l-au acuzat de spionaj și l-au spânzurat la Abu Ghraib, explică francezul, apoi făcu o pauză. Desigur, mai întâi l-au torturat timp de șase luni.

6

Rania își îndreptă salopeta albastră din mătase, își trecu mâinile peste părul lung și ondulat, apoi ieși din galerie și se duse în curtea din spate. Se rugă să poată convinge cel puțin câțiva diplomați să cumpere un tablou din noua expoziție. Banii pe care îi câștigase vânzând cărțile tatălui ei se terminau repede.

– Haideți, domnilor! răsună peste gazon vocea severă a însărcinatei chineze. Nimeni nu vrea să audă asemenea nebunii.

Rania încetini pasul. Lee Ping avea o ureche fină în ceea ce privea discuțiile care puteau supăra autoritățile. Rania se gândi să se întoarcă și să se retragă în interior. La urma urmei, *mukhabarat*-ul sigur îi urmărise pe cel puțin câțiva dintre diplomații aflați acolo, iar unul dintre derbedeii ăia i-ar putea face o vizită mai târziu, dorind să afle cine ce a zis și cui.

Rania își aținti ochii de chihlimbar spre cerul nopții. Stelele erau strălucitoare, dar luna nu se zărea. Nu era de mirare că nu voia să aibă nimic de-a face cu nebunia de jos. Trase adânc aer în piept, își îndreptă umerii și merse mai departe pe gazon. Artiștii fuseseră întotdeauna onorați în societatea irakiană, ceea ce îi permitea să încalce într-o oarecare măsură restricțiile regimului în privința asocierii cu străinii. Totuși, știa că pășește pe nisipuri mișcătoare.

De-a lungul anilor, Rania învățase să se ferească de anchetele *mukhabarat*-ului. Știa cum să distragă atenția, să măgulească și să mimeze ignoranța, cum să zâmbească și atunci când frica puneă stăpânire pe ea. Putea găsi întotdeauna o modalitate de a menționa întâmplător că unul dintre bulevardele orașului purta numele ei ancestral. Poate că familia ei rămăsese fără avere, dar ea era oricum fiică de șeic, ceea ce avea încă o oarecare greutate. În rarele ocazii când asta nu funcționa, scotea Premiul Prezidențial pentru Arte, cu pecetea de ceară roșie ca sângele. Vederea semnăturii ducea întotdeauna la încheierea rapidă a interogatoriului.

În seara aceea însă, Rania simțea că-i dă târcoale o migrenă. N-ar fi vrut să fie nevoită să stea trează până târziu, făcând acrobații verbale și pomenind diverse nume pentru niște brute din *mukhabarat*, doar pentru că unul dintre diplomați băuse prea mult vin și vorbise ce nu trebuia. Totuși, facturile nu aveau să se plătească singure.

– Rania, iată-te! exclamă Gunter, care se desprinsese din cârdul diplomaților și se grăbi spre ea. Te rog, permite-mi să ți-o prezint pe o nou-venită la Bagdad.

O conduse spre o tânără – soția diplomatului din piața Mutanabbi.

– O, mă bucur tare mult să te revăd! spuse Ally.

În timp ce conversația curgea, Rania observă că Ally sorbea neliniștită din vin și, din când în când, arunca o privire peste umărul ei, spre poartă.

– Probabil că ți se pare plictisitor aici, Ally, neavând o slujbă care să te țină ocupată, rosti Gunter. Știai că în Bagdad există o școală internațională? Nu mai sunt copii străini acolo, dar sunt niște elevi irakieni foarte inteligenți. Au mereu nevoie de profesori. Tu ce pregătire ai?

- Ce pregătire am?

- Ce ai făcut înainte să vii aici?

- A spus deja că e soție de diplomat, interveni ambasadorul nigerian, sorbind apoi din sucul său de rodii. Soția mea îmi zice că este o slujbă cu normă întreagă - se ocupă cu întreținerea oaspeților oficiali, administrarea casei, instruirea bucătarului pentru a prepara mâncarea așa cum trebuie.

- Nu ai adus-o la Bagdad? întrebă francezul.

- L-am adus pe bucătar în schimb, răspunse el ironic. Colegii săi chicotiră și sorbiră din băuturi.

Stânjenită, Ally se foia de pe un picior pe altul.

- Ți-ar plăcea să vezi câteva picturi? îi șopti Rania la ureche. Îți pot oferi un tur al micii mele galerii.

- Mi-ar plăcea, zise Ally, zâmbind recunoscător, apoi se uită din nou peste umărul ei. Dar te superi dacă te rog să mă scuzi câteva minute? Trebuie să dau o fugă până la mașină.

- Desigur, spuse Rania și făcu un semn spre ușa laterală, pe unde lumina din galerie se revărsa într-un dreptunghi lung peste iarbă. Te aștept înăuntru.

Ally apărură câteva minute mai târziu, părând încă vag tulburată. Rania o apucă ușor de braț și porniră să dea ocol camerei văruite, mergând încet, ca niște doamne care se plimbau pe malul fluviului.

- Și tu ești artistă? întrebă Ally. Pictezi? Sau ai creat acea sculptură din grădină?

- O, nu, am cumpărat acea sculptură în urmă cu mulți ani, spuse Rania. Fac doar câte o mică schiță când și când, dar nimic important. Încerc să-i susțin pe artiști și să le găsesc câte un cumpărător. Și, după cum se vede, din când în când organizez evenimente în grădină.

Ally se opri în fața unui tablou cu trei cai în galop: totul în linii înclinate și forme geometrice pe tonuri de

portocaliu și gri. Nori de furtună cu muchii ascuțite le apăsau spinările. Rania privi scurta biografie de sub opera artistului: Hassan Ghraib, născut în 1985. Nu era cu mult mai mare decât Hanan. Rania simți un junghi în inimă. Așa arăta pacea pentru generația fiicei sale?

– Gunter mi-a zis că tema expoziției este pacea, rosti Ally, ca și cum i-ar fi ghicit gândurile.

Rania ridică din sprânceană.

– Vezi ceva legat de pace în această lucrare?

Tânăra se înroși.

– Nu știu nimic despre artă.

– Uită de minte, spuse Rania. Ce-ți zice inima?

Ally privi animalele care goneau.

– Nu văd nimic legat de pace aici. Dimpotrivă.

– Sunt de acord, spuse Rania. Pacea este o temă convenabilă pentru o expoziție, dar pentru mulți irakieni, în special pentru tinerii noștri, este un concept străin. Nu ar trebui să fie așa.

Ally o privi curioasă. Și Rania era surprinsă. În mod normal, nu împărtășea astfel de opinii oamenilor necunoscuți, din străinătate. Dar tânăra avea o vulnerabilitate, o franchețe care îi aminteau de Hanan.

Ușa dinspre grădină se deschise.

– Uitați pe cine am găsit lângă poartă!

Gunter împinse o femeie scundă în galerie. Aceasta își duse mâna la ochi, parcă orbită de lumină.

– Huda! strigă Ally. Iată-te! Te rog, dă-mi voie să-ți fac cunoștință cu Rania Mansour.

Rania încremeni. Își imaginase acel moment de ne-numărate ori: ce avea să spună și să facă. Însă, în clipa aceea, mintea i se încetoșă. Huda își coborî mâna. Ochii îi erau goi.

– Ne cunoaștem, rosti ea cu răceală.

– Vă cunoașteți?

Rania se sili să zâmbească.

– Da, ne cunoaștem de când eram mici.

Își aduse aminte să respire, dar trecutul aspirase tot aerul din cameră.

– Asta a fost cu mult timp în urmă, spuse Huda, apoi întoarse capul și privi caii ocrui care galopau.

Inima Raniei bătu mai repede. Ea putea să se descurce cu întrebările *mukhabarat*-ului despre străinii din grădina ei. Situația era însă diferită pentru Huda. Cum ar putea explica Rania legătura lor? Și dacă *mukhabarat*-ul o interoga pe Huda? Ce secrete putea dezvălui? Rania simți nisipurile mișcătoare unduindu-se sub picioarele ei.

– Ally, ce-ar fi să-i arăți lui Gunter tabloul care ți-a plăcut? zise ea repede. Mi-ar plăcea să schimb câteva vorbe cu Huda. Vă rog, scuzați-ne!

Întinse mâna și o trase pe Huda în grădină atât de rapid, încât aceasta nu avu timp să obiecteze. Își puse palma pe spatele Hudei și o conduse departe de grupul de străini.

– Ce mai face familia ta? întrebă Rania, în timp ce o ducea pe Huda într-o mică livadă de portocali, aflată în spatele curții. Soțul și fiul tău?

– Sunt bine amândoi. Khalid are aproape paisprezece ani, răspunse Huda. Dar fiica ta, Hanan? Ce mai face?

Schimbau cuvintele uzuale, folosind acel timp pentru a se studia una pe alta printre portocali. Trecutul apăsa pieptul Raniei. Oare și Huda simțea la fel?

– Așadar, ce te aduce aici? zise Rania, străduindu-se să-și controleze tremurul vocii. Pot face ceva pentru tine?

– Nu, nimic, spuse Huda. Am venit aici cu Ally. Este soția șefului meu. Lucrez la Ambasada Australiei. Sunt secretară.

- Am aflat asta de la mama. Te-ai descurcat foarte bine. Meriți felicitări, spuse Rania, aruncând o privire peste umăr.

Diplomații erau cu spatele la ele, ignorând, din ferire, fantomele care bântuiau printre portocali. Rania își coborî vocea.

- Iartă-mă că te întreb, dar socializezi adesea cu străinii, în afara biroului?

- Ți-am zis că e soția șefului meu, sublinie Huda, încruntându-se. Mi-a cerut să o aduc aici.

- Înțeleg.

Rania își freacă cicatricea de pe degetul mare.

- E foarte probabil să vi se fi luat numărul de înmatriculare al mașinii. S-ar putea să fii urmărită până acasă și interogată.

Huda ridică bărbia, cu un aer trufaș.

- Toți cei care lucrează la ambasadă sunt interogați din când în când. Le pot explica.

- Le poți explica? Lor?

- Și tu ai legături cu străinii, rosti Huda. Cu mulți. Nu ești niciodată interogată?

- Dar eu sunt..., începu Rania, apoi se opri. Circumstanțele noastre sunt foarte diferite.

- Nu mai sunt o fată săracă din sat, replică Huda, privind-o fix. Lucrez la ambasadă. Și nu fac decât să-mi îndeplinesc sarcinile de serviciu.

În spatele lor, străinii izbucniră brusc în râs.

- Oi fi tu secretară, șopti Rania, dar, pentru ei, asta nu înseamnă nimic.

Huda își îndreptă trupul și rămase cât mai țeapănă cu putință. Chiar și așa, era cu două capete mai scundă decât Rania.

- Adică eu nu însemn nimic? șuieră ea.

- Nu asta am vrut să spun!

- Poate tu crezi că...

- Aici erați! strigă Ally, care se materializase la marginea livezii de portocali. Sper că nu vă întrerup.

- Deloc, se grăbi să spună Rania, apoi îi aruncă o privire precaută Hudei. A fost o surpriză minunată să-mi văd prietena aici, după atâția ani. Dar, iertați-mă, ar trebui să mă ocup și de ceilalți oaspeți.

În timp ce se îndepărta cu pași repezi, Rania se întreba cât timp stătuse Ally acolo. Probabil că nu știa suficientă arabă pentru a fi înțeleasă conversația cu Huda, dar chiar și un mort ar fi simțit tensiunea plutind în aer. Și regretul, mai puternic decât parfumul florilor de portocal.

– Sunt prea mulți ochi în camera asta, zise Huda, strângându-și brațele la piept.

Pe pereții văruiți ai galeriei Raniei, femeile îmbrăcate în negru, copiii care culegeau pepeni verzi și regii războinici erau cu toții încadrați în rame de lemn.

– Mă simt de parcă aș fi urmărită.

– Și, zi-mi, de unde o cunoști pe Rania? o întrebă Ally, înclinând ușor capul.

Privirea îi era în continuare la fel de iscoditoare cum o remarcase Huda în livada de portocali.

– Am impresia că voi două nu sunteți chiar cele mai bune prietene...

Huda ignoră întrebarea și se uită la un tablou intitulat *Trei bărbați pe o bancă*. I se părură ca niște prizonieri legați de scaune electrice.

– Patruzeci de dolari? Atât de mult?

Clătină din cap văzând prețul, apoi privi peretele cu ochi pictați în ulei: palizi ca luna, supradimensionați, unii străbătuți de vinișoare, alții morți.

– E cald aici, zise ea. Hai să ieșim în grădină!

Străinii tăcură când Huda și Ally traversară peluza. Din nou, o mulțime de ochi, privindu-le în timp ce se apropiau. Gunter se repezi spre ele și le conduse spre vatră.

– Ea este Huda, zise bărbatul, umflându-și pieptul ca un pescar care a prins captura zilei. Lucrează la Ambada Australiei, împreună cu soțul lui Ally, nu-i așa?

Huda încuviință din cap și se sili să zâmbească.

– Este minunat să o avem printre noi pe una dintre colegile noastre noastre irakiene! croncăni el.

Străinii izbucniră într-un cor de salutări. Huda își zise că nu avea de ce să se teamă. Totuși, inima îi bătea cu putere în vreme ce încerca să facă față discuțiilor de complezență: despre familii, despre căldura înăbușitoare a verii și despre planuri de vacanță. Din fericire, de fiecare dată când conversația amenința să se îndrepte spre un teritoriu periculos, o chinezoaică îndatoritoare intervenea și schimba subiectul. În tot acest timp, așteptă ca Rania să apară, dar aceasta rămase în vila ei pe tot parcursul serii.

Când Huda ajunsese acasă, Abdul Amir se afla în curtea din spate, plimbându-se de colo colo pe gazonul îngrijit. Gazul ardea la rafinărie. Huda îi simțea gustul pe limbă.

– Grădina Raniei e într-un hal fără de hal, zise Huda, clătinând din cap. Iarbă îngălbenită, plante veștejite. Chiar nu-și permite un grădinar?

– Dar ea cum ți s-a părut?

– Are câteva fire încărunțite și câteva riduri fine pe la ochi, dar, altfel, e frumoasă ca întotdeauna. Și la fel de arogantă. Are și acum impresia că îmi poate spune cum să-mi trăiesc viața.

– Vechile tradiții mor greu, mai ales pentru cineva dintr-o familie ca a ei.

Huda pufni disprețuitor, privind la orizont, spre coloanele flăcărilor de gaze.

– Familia Raniei renunță rapid la tradiție atunci când îi convine, zise ea, cutremurându-se la fel ca în galerie, când Rania se întorsese și o salutase, elegantă ca soția unui faraon.

Huda se înarmase cu amintirile tuturor lucrurilor pe care le făcuse Rania, precum și cu cea a prețului plătit. Dar, când se uitase în ochii ei chihlimbarii, fusese ca și când s-ar fi întors cu douăzeci de ani în urmă, pe vremea când erau niște copile care își șopteau secrete la ureche. În ciuda intențiilor sale, inima Hudei se umpluse de bucurie, repetând tiparele deprinse cu mult timp în urmă. O ura pe Rania și pentru asta.

Abdul Amir se aplecă și smulse o păpădie. Tulpina se frânse.

– Trebuie să-ți fi fost greu s-o revezi, spuse el, apoi mârâi și își înfipse degetele mai adânc în pământ, până reuși să smulgă rădăcina cărnoasă. Îmi pare rău că nu te-am putut cruța de asta.

Era prea întunericească pentru a fi sigură, dar Huda simți că obrajii soțului ei se înroșiseră de rușine.

– Nu e vina ta, spuse ea. Abu Issa ți-a zis să rămâi acasă.

– A avut dreptate. Ally m-ar fi lăsat să aștept în mașină. Se crede superioară.

– Nu-i adevărat, ea...

– E așa cum spun eu, nevastă, zise Abdul Amir și aruncă buruiana. Așadar, ce i-ai zis? Cum ai explicat legătura ta cu Rania?

Huda își masă tâmplele îndurerate. Din pricina vinului și a agitației din acea seară, îi fusese mai greu decât de obicei să ocolească întrebările lui Ally, să se fofileze prin flecăreli și glumițe.

– I-am spus că eu și Rania facem parte din același trib. Că, în copilărie, tatăl ei era șeicul familiei mele.

Huda nu menționează faptul că, în drum spre casă, fusese tentată să oprească la marginea drumului și să-i zică lui Ally totul despre ea și Rania. Dar o voce mică îi șoptise: „Ai grijă, dacă ascultă *mukhabarat*-ul?”

Huda nu credea că agenții aveau obiceiul să planteze microfoane în mașinile oamenilor neînsemnați, cum era ea. Dar acum, că era informatoare, nu mai putea fi sigură. Huda nu știa dacă era paranoică sau prudentă, totuși păstrase tăcerea în privința relației sale cu Rania. Probabil că cei din *mukhabarat* știau deja totul despre istoria lor, dar nu era nevoie să le amintească.

Huda oftă. Oricât ar fi vrut să dea uitării trecutul, în ultima vreme își făcea mereu simțită prezența, ca o mână-cărime în adâncul gâtlejului, ca un spasm care o trezea gâfâind, chiar înaintea zorilor. Occidentalilor le plăcea să proclame că adevărul îi va elibera. Asta era o prostie. Și era și periculos. Dar să o mintă pe Ally era mai greu decât prevăzuse.

Ally nu era ca soțiile de diplomați care veniseră înainte, cu zâmbete măsurate și strângeri de mână glaciale. Ally spunea glume ciudate. Râdea prea zgomotos. Îi plăceau lucruri pe care Huda nu le mai observase de mult timp, cum ar fi strălucirea irizată a penelor de corb sau căruțele trase de măgari și vopsite în nuanța Golfului Persic. Nu se putea sătura de căruțele acelea, de ai fi zis că erau niște care alegorice.

Huda încerca să trateze relația cu Ally ca pe o slujbă. Însă trupul ei absorbea mișcările repetate ale prieteniei – sărutările care marcau sosirea și plecarea, atingerile amicale, felul în care își făceau jucăuș cu ochiul una alteia –, păcălindu-i inima și făcând-o să creadă că era adevărată. Îi dădea tinerei pastile de zahăr, dar efectele secundare erau surprinzător de reale. Era prietenie creată prin placebo.

Abdul Amir smulse o altă buruiană din stratul de flori.

– Și ai aflat ceva de interes?

– Nu cred.

Huda se frecă la ochi, întinzându-și dermatograful pe care și-l aplicase cu mare grijă. Voia să se ghemuiască în pat și să doarmă o săptămână. Abdul Amir își șterse mâinile de pantaloni.

– Abu Issa și partenerul său au mai rămas după ce ai plecat.

– Serios? făcu Huda, iar puseul de adrenalină îi alungă pe moment epuizarea. De ce? Pentru ce?

El băgă mâna în buzunar și scoase un teanc de bancnote.

– Au zis că e un „stimulent pentru performanță“.

În spatele lui, flăcările înalte ale rafinăriei străpungeau noaptea. Huda nu mai era sigură că ele se făceau vinovate de gustul acru pe care-l simțea în gură.

Huda verifică dacă ușile erau încuiate, apoi străbătu casa, stingând luminile. În dormitorul lor, Abdul Amir stătea sprijinit de pernele sale și citea secțiunea de sport din *Iraq Daily*. Împături ziarul și îl puse pe noptieră.

– Vii la culcare?

– Poți să stingi veioza. Eu mă duc să văd ce face Khalid, apoi o să vin.

Huda păși în vârful picioarelor pe coridor și deschise ușa camerei în care se afla fiul ei. Mirosul de adidași murdari și de testosteron plutea în aer. Se întrebă cum de era posibil ca un singur adolescent să duhnească așa. Păși peste un prosop umed lăsat pe podea și deschise fereastra. Dincolo de gratii, cicadele cântau și țârâiau.

Khalid se răsuci în așternutul decolorat, cu *Star Wars*.

– Mamă? Ce faci?

Întinse spre ea un braț lung și slab. Huda nu înțelegea cum putea să mănânce atât de mult și să rămână atât de subțire. Ea nu trebuia decât să se uite la o gogoasă, că i se și depunea pe șolduri.

- Cât e ceasul? întrebă băiatul, strecurându-și mâna într-a ei.

- E târziu. Culcă-te la loc.

- Mă dor picioarele.

- Din nou, durerile de creștere? Să-ți aduc o sticlă cu apă fierbinte?

Băiatul clătină din cap. Părul lui părea foarte negru pe pernă.

- Poate am să mă simt mai bine dacă mă mângâi pe cap.

Trecuse mult timp de când Khalid nu-i mai ceruse asta, iar ea se întrebase dacă acele zile trecuseră pentru totdeauna. Zâmbi și se așază pe marginea patului.

- Întoarce-te pe-o parte.

Băiatul dădu la o parte păpușa Chewbacca de pluș, cu care dormea de când avea șase ani. Susținea că nu-i mai păsa de jucăria aceea, dar refuza să o arunce. Totuși, Huda bănuia că zilele lui Chewie erau numărate.

- Unde ai fost în seara asta? murmură el.

- Șșșt! făcu Huda, masând ușurel scalpul fiului ei. Dormi!

- De ce? A avut legătură cu unul dintre acei bărbați despre care nu ar trebui să vorbim?

- De unde scoți astfel de prostii?

Huda se încruntă în întuneric. Nu era nici momentul, nici locul potrivit pentru o conversație atât de periculoasă.

- Am fost să văd o prietenă, atât.

- Pe cine?

- O veche prietenă. Nu am mai văzut-o de mulți ani.

Huda mângâie părul lui Khalid. Avea exact aceeași grosime și culoare ca a unchiului său Mustafa. Aproape în fiecare zi, Huda era surprinsă de asemănarea tot mai mare a lui Khalid cu fratele ei mort. Pieptul i se strânse,

deopotrivă de dragoste și de teamă. Și așa îi era greu să o mintă pe Ally, dar cât va mai putea ascunde adevărul față de fiul ei?

– O cunosc pe prietena ta? șopti el.

– Da, ai cunoscut-o cu mult timp în urmă.

Huda îl sărută pe obraz și se ridică de pe pat.

– Acum e vremea să dormi.

Khalid o apucă din nou de mână.

– Nu pleca!

Huda văzu reflexia lor în oglinda de pe comodă. Cu ani în urmă, agățase un talisman deasupra ei, pentru a alunga deochiul, Mâna Fatimei, cu un ochi de cobalt în centrul palmei. Bunica ei îi dăduse talismanul și îi promisese că o va apăra de rele. Funcționase până acum, dar nici chiar Mâna Fatimei nu era atotputernică. Huda se uită la Khalid și își dădu jos papucii.

– Atunci, dă-te mai încolo.

Se întinse pe pat și își puse capul pe marginea pernei lui Khalid.

– Cine erau bărbații care au venit în seara asta? Întrebă băiatul în șoaptă.

– Mai ai cârcei la picioare?

– Cine erau?

– Khalid, taci și dormi!

– Dar, mamă...

Huda își oțeli puțin glasul.

– Eu și tatăl tău ți-am mai spus că nu este treaba ta. Apoi suspină și vocea i se înmuie.

– Altă dată, fiule. Acum, dormi!

Khalid mormăi ceva în pernă, în timp ce de afară răzbătea, ritmic, țârâitul cicadelor. Huda rămase întinsă lângă el și încercă să uite de Abu Issa și de Tăietorul de Lacăte, să-și ignore gândurile despre Ally și Rania,

dar mintea-i zumzăia ca roiurile de insecte de-afară. După ce Khalid adormi, Huda îl ascultă inspirând și expirând. În cele din urmă, se ridică din pat. Se uită lung spre Mâna Fatimei, apoi ieși din cameră.

Tom și Ally rămaseră tăcuți când trecură pe lângă semafoarele cu lumini intermitente și se apropiară de bărbații care beau ceai și jucau table pe trotuar. În răcoarea serii, zarurile zornăiau. Piesele zdrăngăneau în cutii. Un bărbat își dădu capul pe spate și suflă un șuvoi de fum mentolat din narghileaua sa.

– Salutare! strigă el.

Tom ridică mâna în semn de salut și zâmbi. Ally încercă să facă același lucru, dar buzele refuzară s-o asculte. Rămase cu privirea coborâtă până trecură pe lângă mesele de diferite forme, culori și mărimi. De îndată ce nu mai putură fi auziți, zâmbetul lui Tom dispăru.

– Nu-mi vine să cred! mormăi el. Mă întorc după o săptămână și descopăr că te-ai jucat de-a Nancy Drew. Dacă femeia de la spital ar fi verificat dosarele asistentelor medicale, ar fi văzut că mama ta a fost..., zise el, dar lăsă fraza neterminată, verifică trotuarul și se aplecă aproape de urechea ei. Cu siguranță, figurează acolo naționalitatea mamei tale.

– Nu am pomenit deloc de mama. Nici măcar o singură dată! zise Ally, încruntându-se. Nu există absolut nici o șansă ca doamna al-Deeb să facă această legătură. Tot ce am spus a fost că scriu o carte despre asistentele care au lucrat în Irak.

- E suficient pentru a provoca probleme, mormăi Tom. Nu ai permis de muncă.

- Și ce-ar trebui să fac? Să stau acasă și să învăț să croșetez?

Un Cadillac din anii șaptezeci, o barcă de mașină lungă și lată, se îndrepta spre ei. Șoferul claxonă scurt, pentru a vedea dacă nu doreau o plimbare. Benzina era mult mai ieftină decât apa, iar seara, fiecare al doilea automobilist era șofer de taxi independent. Tom îi făcu semn că nu erau interesați.

- Doar spuneam..., începu el, apoi cercetă din nou trotuarul. Dacă cineva face legătura, probabil că vom fi alungați din țară.

- Nu mai fi atât de melodramatic!

Ally privi pe lângă Tom, către colțul unde mama lui Mohammad își vindea ziarele. Nu se zărea nici urmă de ei. Se întrebă unde mergeau noaptea. Se rugă să nu doarmă în condiții improprii, undeva pe vreo alee.

Un vânzător de covoare apăru în pragul magazinului său.

- *As-salaam alaikum!* strigă el vesel, ca de fiecare dată când îi vedea pe trotuar. Veniți să beți un ceai, prieteni.

Tom dădu vag din cap și își afișă zâmbetul diplomatic. Alți doi negustori se înființară în ușile din apropiere, fiecare poftindu-i să intre, să șadă o vreme pe covoarele și chilimurile lor fine. Tom și Ally se priviră pieziș, apoi traversară strada, pentru a se îndepărta de urechile ciulite ale negustorilor.

- Știu că te-ai plictisit. Și nu te ajută nici faptul că eu lipsesc atât de mult.

Tom se opri lângă un magazin de suvenire, care era închis. Două litere din panoul fluorescent de deasupra ușii erau arse, lăsând goluri întunecate, ca niște dinți lipsă.

- Dar acesta este motivul pentru care ți-ar fi mai bine în Iordania.

- Și cum rămâne cu cartea mea?

Dintr-odată, pe Ally o podidiră lacrimi neașteptate.

- Și cum rămâne cu mama mea? Oricât de ciudat ar părea, simt că Bagdadul îmi oferă în sfârșit șansa să o cunosc.

- Ai o mătușă în America, nu? De ce nu iei legătura cu ea?

- Mătușa Bernice se află într-un azil de bătrâni. Are demență cu debut precoce.

Tom suspină, dar, de data aceea, fără frustrare. O luă de mână.

- Odată, l-am auzit pe tata vorbind la telefon cu bunica, zise Ally, privind dalele de sub picioarele ei. I-a spus că nu cancerul a ucis-o pe mama. Ci inima frântă.

- Inima frântă?

- Când l-am întrebat ce a vrut să spună, a susținut că mama suferea de depresie din cauza cancerului. Dar aș fi putut jura că îmi ascunde ceva.

- Cum ar fi?

Ally ridică din umeri. De multe ori, se întrebase dacă depresia postpartum nu o secătuisese pe mama sa de orice urmă de bucurie. Absorbise Ally serotonina din corpul mamei ei, o trecuse fraudulos de bariera placentară, sub acoperirea substanțelor nutritive și a oxigenului, pentru ca ea să înflorească în vreme ce mama ei se ofilea cu fiecare an care trecea? Tatăl ei negase. „Te rog, nu te mai gândi la asta. Să rămâi ancorat în trecut nu duce la nimic bun“, îi spusese el.

Însă Ally tânjea să-și amintească mai multe despre trecut, altceva decât senzația de arsură simțită când degetele descărnate ale mamei sale îi atingeau obrazul. O străbătu un val familiar de vinovăție. O fiică mai bună

și-ar aminti mai mult decât atât. O fiică mai bună ar ști cum se transformase femeia zâmbitoare din fotografie în bolnava din dormitorul întunecat. Tot ce știa era că acolo, în Bagdad, simțea că răspunsul era mai aproape. Dacă ar pleca atunci, nu l-ar afla niciodată.

– Înțeleg, zise Tom, coborând vocea. Dar nu mai umbla pe unde nu trebuie. Am putea fi expulzați. Te rog, gândește-te la asta.

– Bine, mormăi ea, cu reticență.

– Dacă intenționezi să faci investigații, vorbește mai întâi cu mine. Nu face nimic nesăbuit.

– Bine, bine, o să vorbesc mai întâi cu tine.

O lumină licări în magazinul de suvenire din spatele lor. Ușa zornăi, făcându-i pe Ally și pe Tom să tresară. Un bărbat între două vârste, cu obraji dolofani și o mustață și mai dolofană, păși pe trotuar.

– *As-salaam alaikum.*

Rânjea de parcă tocmai ar fi câștigat la loto.

– Pofțiți înăuntru, dragi prieteni. Veniți să beți o ceașcă de ceai cu mine.

– Mulțumim, altă dată, rosti Tom și dădu să-și vadă de drum.

– Stai puțin, spuse Ally.

Îi atrase atenția o statueta cât un pumn, aflată în vitrină. Nu era sigură dacă înfățișa o femeie care se transforma în porumbel sau un porumbel, în femeie. Curbele sale prăfuite îi aminteau de statuia din grădina Raniei Mansour. Îl înghionti pe Tom.

– Hai să aruncăm o privire rapidă!

Înăuntru, mirosea a tămâie de santal. Vânzătorul îl conduse pe Tom pe lângă un stand cu ceainice de cupru, spre unul cu narghilele colorate.

– Ai încercat tutun cu aromă de mere, prietene?

Ally rămase lângă intrare, răsfoind un teanc de cărți poștale. Unele erau aproape la fel de vechi ca ale mamei ei, iar în imagini apăreau femei cu pantaloni evazați, pozând lângă ruinele Babilonului. Altele erau pictate manual, înfățișând oaze din deșert sau bărbați cu turbane, călărind cămile printre dunele în nuanțe de ocru.

Se îndreptă spre vitrină și luă de acolo micul porumbel. Statueta era surprinzător de grea în palma ei, fiind lucrată în bronz. O întoarse cu susul în jos. Cifrele arabe pentru 1996 erau gravate în postament, alături de două inițiale înflorate. Ally simți că i se taie răsuflarea. Făcu ochii mari. Mai văzuse acele inițiale – pe spatele fotografiei în care mama ei se afla pe malul Tigrului.

Se uită la statuie, nevenindu-i a crede. Putea fi sculptorița legătura pe care o căutase? O adevărată legătură cu trecutul mamei sale?

– Vă place statueta? o întrebă vânzătorul, remarcându-i interesul, și se repezi spre ea. Este o figurină foarte drăguță, într-adevăr. O puteți folosi ca prespapier sau, poate, ca suport pentru cărți. Ori ca piesă decorativă, pe polița șemineului.

Lui Ally îi bubuia inima-n piept.

– De unde ați luat asta?

– Este de la o artistă local, spuse el, adresându-i un zâmbet larg. V-o pot oferi la un preț foarte bun.

Ally se uită cu coada ochiului la Tom. Cerceta o casetă cu ceasuri imprimate cu portretul lui Saddam Hussein.

– Care este numele artistei? întrebă ea, afișând un aer cât mai nonșalant. O cunoașteți?

Negustorul încuviință hotărât din cap, simțind șansa de a face o vânzare.

- O, da! Miriam Pachachi este un sculptoriță foarte talentată.

Tom închise caseta.

- Ai găsit ceva ce-ți place?

- Soția dumneavoastră are noroc! strigă vânzătorul de suvenire. Săptămâna asta, facem reduceri.

Ally se grăbi să pună femeia-pasăre înapoi pe raft. Cu zece minute în urmă, îi promisese lui Tom că nu va mai cerceta trecutul mamei sale. Dar, chiar în clipa în care rostise cuvintele, bănuise că nu-și va ține promisiunea. Acum, știa cu siguranță.

- Revin altă dată, îi spuse ea vânzătorului, scuzându-se printr-un surâs, apoi întâlni privirea lui Tom și îi făcu semn spre ușă.

Când păși pe trotuar, inima îi bubuia încă.

- Ce se întâmplă? zise Tom, ocolind o groapă. Ești bine?

- Da, sunt doar puțin obosită, asta-i tot.

Minciuna lui Ally ieși netedă ca mătasea, chiar dacă apoi se simți vinovată. Se întoarse spre semafoarele care clipeau și își spuse că fiecare căsnicie, fiecare familie avea secretele ei, minciunile ei nevinovate. Oricum, probabil că era mai bine să nu-l implice pe Tom în asta. Astfel, dacă se stârnea agitație, ambasadorul nu-l putea învinui pe Tom. Sau cel puțin nu-l putea învinui decât pentru gustul nesăbuit în alegerea soției.

Ghassan o salută din cap pe Ally și îi deschise poarta din față. Ea se apropie de bordură și se sui în automobilul Corolla, pe locul din dreapta șoferului. Huda era la volan.

- Nu mă așteptam să fii tu, spuse Ally surprinsă. Unde este Abdul Amir?

– S-a dus la moschee, zise Huda. Sper că nu te deranjează.

– Firește că nu, zise Ally, cu un râs stingher.

De data aceasta, însă, ar fi preferat ca Abdul Amir să stea îmbufnat pe scaunul șoferului.

– Doar că nu vreau să-ți stric weekendul, asta-i tot.

– M-am bucurat că am avut un motiv să ies din casă, rosti Huda. Unde vrei să mergi?

– Vreau să merg la..., zise Ally, încercând să afișeze un aer nonșalant. Vreau să merg la hotelul Rashid.

– Rashid?

Huda avea obrajii fardați cu roz, dar, pe sub machiaj, pielea ei căpătă culoarea laptelui covăsit. Era un secret cunoscut de toată lumea că holul hotelului Rashid era populat de supraveghetori, informatori și spioni. De asemenea, era locul unde regimul îi aduna pe demnitarii aflați în vizită și pe cei câțiva jurnaliști străini cărora li se permisesese accesul la comunicatele de presă scurte și strict controlate. Pretutindeni erau instalate camere, microfoane și tot felul de dispozitive de supraveghere ascunse.

– Mă întâlnesc cu un prieten al unui prieten, spuse Ally. Lucrează pentru o revistă de afaceri din Dubai.

– Stă la Rashid? întrebă Huda, făcând ochii mari ca ai unei bufnițe.

Din nou, Ally își dori ca Abdul Amir să fi fost la volan. El ar fi știut cum să facă față acestei situații. Ținea un ceas cu poza lui Saddam în torpedou și și-l punea la încheietura mâinii ori de câte ori știa că urmează să treacă pe la punctele de control. Avea grijă să îi salute din cap și să le zâmbească bărbaților care mișunau pe la colțurile străzilor, cei care purtau haine de piele în ciuda căldurii, cei despre care Ally bănuia că fac parte din poliția secretă sau că erau cel puțin informatori.

- Știi ceva? zise Ally, punând ușor mâna pe brațul Hudei, rigid ca al unui manechin de ceară. O să mă duc altă dată.

Huda o privi cu suspiciune.

- Cum adică altă dată?

- O să mă duc în altă zi, răspunse vag Ally.

Era o minciună. Reporterul nu era doar prietenul unui prieten. Ally lucrase cu el la *Canberra Herald*, înainte ca el să capete o slujbă bine plătită în Dubai, unde scria despre cotațiile petrolului și tranzacțiile imobiliare. Pleca din Bagdad în ziua următoare, iar Ally intenționa să se vadă cu el indiferent de piedici. El acceptase să-i aducă niște cărți - cărți despre femei care fuseseră niște pioniere în profesiile lor, precum mama ei. Cărțile lui Ally zăceau încă în vama irakiană, așteptând aprobarea de import.

- Despre ce e vorba? întrebă Huda.

- Nimic important, spuse Ally, apucând mânerul de deschidere a portierei. Pot lua un taxi.

- Un taxi? făcu Huda și clătină puternic din cap. Nu iei nici un taxi! Șoferii ăia nu sunt de încredere.

Ally decise că nu e momentul potrivit să pomenească de Hatim, un șofer de taxi clandestin, la care începuse să apeleze atunci când nu-l găsea pe Abdul Amir. Hatim era prieten cu un agent de pază de la ambasadă și lucra, de obicei, în jurul pieței de lângă casa ei.

- Nu-ți face griji, spuse Ally. Du-te acasă și relaxează-te.

- Nu am cum să mă relaxez dacă te gândești să te urci în mașina unui străin.

Huda se încruntă, băgă în viteză și se îndepărtă de bordură. Reticentă, Ally își puse centura de siguranță. Curând, trecură pe lângă centrala telefonică din Bagdad. Clădirea era drapată cu un banner înalt de doisprezece

metri, care proclama: „Da, da, da, Saddam!“ Se apropiau alegerile prezidențiale – dacă puteau fi numite „alegeri“ atunci când exista un singur candidat –, iar dictatorul era omniprezent. „Ca un miros urât“, gândi Ally, „sau precum ciuma bubonică“.

– O să fac o vizită rapidă, zise ea. Nu trebuie să intri în hotel. Dacă nu vrei, bineînțeles.

Huda nu spuse nimic, dar aruncă priviri rapide și scurte în sus și în jos, la stânga și la dreapta. Ally încercă să o mai înveselească puțin.

– Mama mergea să danseze în clubul de noapte de la Rashid. Poți să crezi? A trimis o carte poștală în care zicea că a dansat până la patru dimineața sub un glob disco.

În față, o mână de oameni mergeau pe trotuar, în timp ce un tânăr polițist alerga după un banner prezidențial care se desprinsese din ancore. Vântul își schimbă direcția, iar rânjetul înfumurat al lui Saddam se înalță mult deasupra caldarâmului. Polițistul sări disperat, încercând să-l prindă. Câțiva trecători încercară să-l ajute, dar păreau neliniștiți, temându-se, cumva, să nu aducă vreo ofensă dacă îl atingeau pe președinte. „Dacă ar fi liberi, oare ar da foc bannerului?“, se întrebă Ally în sine ei.

Ally se uită cu coada ochiului la Huda. Își dorea să-i poată spune că știa despre poliția secretă care își făcea veacul la hotelul Rashid și să-i mărturisească totodată că și ei îi bătea inima mai tare decât de obicei. Dar aflase că, la Bagdad, adevărul era ca o bășică. Dacă îl zgândăreai, nu făceai decât să amplifici durerea.

Traversară podul Jumhuriya. Pe malul îndepărtat, palatul capetelor uriașe era decorat cu stegulețe colorate, iar turnurile paznicilor erau înfășurate în ele ca niște cadouri de Crăciun. Soldații defilau în cizme

strălucitoare. Ally surprinse cu coada ochiului scânteierea slabă a unei mitraliere instalate pe un trepied.

- Tipul cu care mă întâlnesc a fost invitat aici de către guvern, explică Ally, încercând să nu se uite la mitralieră. Autoritățile încearcă să găsească investitori pentru a renova o stațiune de pe malul lacului Habbaniyah și doresc ca presa să vorbească despre asta. Cunoști zona? întrebă Ally în timp ce privea aburii de căldură fremătând deasupra bitumului, ca o ceață subțire. Cred că mama a fost la un picnic acolo.

- Trebuie să fi fost minunat în zilele acelea, zise Huda, care se mai luminează puțin. Lacul este atât de mare, încât ai impresia că ești la mare. Pe vremea mamei tale, erau piscine, terenuri de tenis, restaurante și un hotel mare și frumos. Dar nu trebuie să afli despre toate astea de la un jurnalist. Te ducem noi acolo, eu și Abdul Amir. Putem merge mâine, să vedem cu ochii noștri.

- Nu pot, spuse Ally. Am nevoie de permisiunea guvernului pentru a părăsi Bagdadul.

- Oh, desigur..., zise Huda, aruncându-i o privire. Am trecut pe la tine aseară, ca să văd dacă nu vrei să mergi la piață. Ghassan mi-a zis că ai ieșit cu domnul Tom.

- Ne-am dus să vedem niște tablouri.

- Tablouri? Unde?

- La galeria Raniei Mansour. Are câteva exponate grozave, cum ar fi sculptura din grădina ei.

Ally și-ar fi dorit să-i spună Hudei că sculptura fusese realizată de Miriam Pachachi, care făcuse și portretul mamei sale. Nu se gândise niciodată că ar fi atât de greu să păstreze niște secrete, dar acestea păreau să aibă o voință proprie. Chiar în clipa aceea, le simțea arzându-i limba.

- Sper că ești atentă în privința relației tale cu Rania, rosti Huda, încruntându-se.

- Ce vrei să spui?

- Nu poți avea încredere în nimeni.

- În cine nu mă pot încrede? întrebă Ally, răsucindu-se spre ea. În Rania?

- Zic doar că nu știi peste cine ai putea să dai la galerie ei.

- Cum ar fi?

- Cine poate spune? zise Huda, apoi mormăi iritată: Crezi că poartă etichete pe frunte?

Huda porni radioul, dând astfel un semnal clar că discuția se încheiase. Lăsă muzica tare până când ajunseră la bariera de la intrarea în hotelul Rashid. Un paznic solid, cu un kalașnikov atârnat pe umăr, ieși dintr-o gheretă. Se aplecă și se uită în habitacul. Huda dădu să-l salute, dar amuți. Ally se aplecă pe lângă ea.

- *As-salaam alaikum*, rosti ea.

Paznicul ridică o sprânceană spre Huda. Aceasta dădu ușor din umeri și se făcu mică pe scaun.

- Am venit să vizitez un oaspete, spuse Ally, articulând cu grijă cuvintele.

Paznicul se încruntă.

- Sunteți cazată la hotel?

- Prietenul meu este oaspete la hotel. Mă întâlnesc cu el aici.

- Oaspete? zise el.

- Da, zise Ally, încuviințând convingător din cap. Mă întâlnesc cu el în hol.

Pe chipul paznicului se citea confuzia. Se uită la Huda și mormăi ceva ce Ally nu putu să înțeleagă. Când Huda răspunse, cuvintele ei ieșiră timide ca niște mielușei.

- Scuzați-mă! zise Ally, în timp ce se aplecă pe lângă Huda și îi întinse bărbatului legitimația diplomatică.

Purta pecetea de aur a Ministerului de Externe.

– *Diplomasiya*, zise Ally, ducând degetul mare la piept. Sunt *diplomasiya*. Mă duc la hotel. Acum!

Paznicul studie cu atenție actul de identitate. Ally zâmbi din nou, dar, de data aceasta, cu atitudinea glacială a unei prințese obișnuite să i se îndeplinească toate solicitările. Încrederea ei dădu roade. Paznicul își duse mâna la frunte într-un fel de salut, pocni din călcâie și le făcu semn să treacă. Bariera coborî în spatele lor. Ally chicoti, agitată.

– Da, domnule, sunt *diplomasiya*. Ce părere ai? Sunt suficient de autoritară ca să trec drept VIP?

Ally se sili să chicotească din nou, chiar dacă o voce din capul ei îi spunea: „Calmează-te, poartă-te ca și cum ar fi perfect normal să te afli aici“.

Hotelul se înălță în fața lor – paisprezece etaje de beton cenușiu, cu balcoane albe, care arătau precum niște șiruri de colți de rechin. Un banner lung se unduia în vânt. „Irakienii își vor da sângele pentru Saddam Hussein“, scria pe el. Ally se opri din chicotit și își încrucișă în poală mâinile neliniștite.

Un portar ieși din holul de marmură. Purta un turban roșu în jurul capului, șalvari albi și conduri cu vârful îndoit în sus, de ai fi zis că-i Aladin. Ally atinse brațul Hudei.

– Te rog, lasă-mă în fața holului. Probabil că au aici șoferi care mă pot duce acasă. Nu-ți face griji pentru mine.

O ușă laterală se deschise. Doi bărbați în costume prost croite pășiră afară. Mustățile lor pomădate, ghetele grele și pistoalele abia ascunse țipau „poliția secretă“.

– Suntem deja aici, spuse Huda. E prea târziu.

Portarul deschise ușa spre hol. Huda așteptă, dar Ally nu intră în hotel. De parcă ar fi fost o femeie pe marginea unei stânci, Ally lăsa capul în jos și se uită la mozaicul de sub picioarele ei. După o clipă, își îndreptă spatele și pași cu hotărâre mai departe. Tocul ei ateriză direct pe pieptul bombat al lui George H.W. Bush, imprimat pe un preș de șters picioarele.

Huda se grăbi pe urmele lui Ally. Picioarele ei nu erau la fel de lungi, așa că trebui să-l calce de două ori pe președintele american înainte de a intra în hol. Înăuntru, aerul era răcoros. Zidurile de marmură impozante erau netede ca niște ghețari. Patru candelabre enorme atârnavă din tavan.

– Îmi joacă mintea feste? șopti Ally. Sau am găsit Cetatea Solitudinii a lui Superman?

– Nu e cetatea lui Superman, murmură Huda. E un castel dintr-un basm.

Candelabrele erau acoperite cu mii de cristale – exact așa cum îi povestise Rania Hudei cu aproape douăzeci de ani în urmă. Pășind în vârful picioarelor prin hotel, amintirile îi reveniră brusc. Își aminti că Rania se întorsese plină de încântare din prima ei călătorie la Bagdad, unde participase la petrecerea de nuntă a unui verișor, în sala de bal de la Rashid. Vorbise zile întregi despre femeile în mătăsuri siameze și pline de bijuterii,

despre mielul umplut cu caise și despre cum dansase pe muzica disco. Mai presus de toate, vorbise despre momentul în care pășise pe sub mărețele candelabre.

Rania spusese că, atunci când își ridicase privirea, fusese ca și cum ar fi privit soarele, dar, după ce ochii i se obișnuiseră, cristalele strălucitoare păruseră mai degrabă o constelație de stele care se întindeau pe cer, oferind posibilități infinite. Pe atunci, Rania susținea că totul era cu puțință pentru un tânăr irakian inteligent, care avea curajul de a-și urma visurile. Huda o crezuse.

Era vară atunci. La fel ca majoritatea oamenilor din satul ei, familia Hudei dormea pe acoperișul casei din cărămidă arsă, pentru a scăpa de căldură. Întinsă pe o saltea subțire, lângă cei doi frați ai ei, care fornăiau și sforăiau, Huda își imagina că stelele lăptoase erau luminile hotelului Rashid. Adormea visând la candelabre de cristal și rochii de mătase.

Chiar și după ce anotimpurile se schimbaseră, iar familia dormea din nou în casă, Huda continuase să viseze că într-o bună zi, cu voia Celui de Sus, se va putea scălda și ea în strălucirea acelor lumini miraculoase. Acum, în vreme ce tocurile ei răsunau în holul hotelului, nu își găsea curajul să ridice capul. În schimb, privea reflexia miilor de cristale pe podeaua netedă de marmură, sclipind, parcă, pe suprafața unui lac.

Femeile continuau să străbată holul. Pe o canapea aurită, un șeic îmbrăcat în alb, cu un Rolex auriu la mână, răsfoia o revistă. În cămăși cu mâneci scurte, supaveghetorii guvernamentali sorbeau din căni cu cafea și trăgeau din țigări. Indivizi din *mukhabarat*, solizi și mustăcioși, străjuiau ușile, arătând ca niște băieți prost crescuți, care ar fi preferat să fie în altă parte, chinuind animale mici sau smulgând membrele lăcustelor.

Fiecare nerv din corpul Hudei țipa la ea să se întoarcă și să o ia la fugă spre ușă. Își dorea să-i fi îngăduit lui Ally să viziteze singură hotelul, dar știa că Abu Issa avea să-i ceară o dare de seamă completă. Altminteri, Tăietorul de Lacăte putea fi chemat să intervină, să-i strângă cu un clește articulațiile, una câte una, până când trosneau.

Dintr-o parte a holului de marmură, cineva șuiera:
– *Russee!*

Un chicotit disprețuitor străbătu holul. Bărbații se opriră din ce făceau, se întoarseră și își ridicară capetele ca niște câini care adulmecă vântul. Pasul încrezător al lui Ally se poticni.

– *Russee...*

Huda se strâmbă. Nu așa se comportau irakienii. Și dacă bărbații credeau că Ally era o curvă rusoaică, atunci Huda ce era? Cu coada ochiului, Huda o văzu pe Ally ezitând. Apoi, spinarea i se îndreptă și afișă din nou aerul trufaș al unei prințese. Cu bărbia ridicată, se îndreptă spre recepție. Huda o urmă. Ca un obiect plutitor captiv în siajul unei bărci, nici ea nu putea lupta cu forțele înconjurătoare și tot ce putea spera era să se mențină pe linia de plutire.

Un bărbat proaspăt bărbierit, îmbrăcat într-un costum albastru-închis, se repezi din spatele recepției. Îi aruncă Hudei o privire scurtă și disprețuitoare, apoi se uită la Ally de parcă ar fi fost nepoata lui preferată.

– Bine ați venit, doamnă, zise el, desfăcând larg mâinile. Ce plăcere să vă întâmpin la Hotel Rashid! Eu sunt Saadi, recepționarul. Vă pot ajuta să vă cazați?

Ca un câine ciobănesc bine dresat, se năpusti în spatele femeilor și dădu să le conducă spre biroul de mahon. Huda porni supusă. Ally nu se clinti.

- Nu este nevoie, spuse ea. Mă întâlnesc cu un prieten.

- În acest caz, doamnă, vă rugăm să semnați registrul nostru de oaspeți.

Recepționarul făcu o mică plecăciune și arătă cu mâna spre birou. Ally ezită o clipă. Din nou, bărbații se foiră pe scaune, își coborâră ziarele și își puseră pe măsute ceștile de cafea.

Huda avu senzația că i se taie răsuflarea. „Calmează-te“, își spuse ea. „Imaginează-ți că ești fiica unui șeic, care participă la nunta unui verișor, îmbrăcată într-o rochie de mătase fină.“

- Ally!

Un bărbat chel, cu pielea rozalie ca șunca, se repezi în hol. În spatele lui, operatorul liftului își privi ceasul de la mână, scoase un carnețel din buzunar și notă ceva.

- Peter! exclamă Ally, cu un zâmbet crispat. Un moment. Se pare că trebuie să semnez în registrul de oaspeți.

- Vor să-ți afle datele, zise chelul, chicotind și arătând cu capul spre operatorul liftului. Într-un fel sau altul.

Ochii recepționarului deveniră niște fante înguste.

- Cine este această femeie? șuieră spre Huda în arabă. Și cine ești tu?

Cu coada ochiului, Huda îi percepu pe bărbații care se apropiau. Pulsul ei o luă la galop. Îi zâmbi împăciuitoare recepționarului.

- Ally, dă-mi actul tău de identitate, zise Huda, întinzând mâna spre ea. O să notez eu datele noastre.

- Bună idee, spuse jurnalistul ars de soare și îi făcu semn lui Ally spre cea mai apropiată canapea. Hai să bem o ceașcă de cafea în timp ce Saadi își face treaba. Politica hotelului, nu, Saadi?

- Da, domnule, răspunse recepționarul, schimono-sindu-și buzele într-un zâmbet strâmb. Politica hotelului.

Huda îl urmă pe Saadi la capătul celălalt al recepției. Peretele din spatele lui era decorat cu un portret al președintelui și o serie de ceasuri identice, care arătau ora din Bagdad, Beijing, Moscova și Mecca. Cu o mână tremurândă, Huda puse actul de identitate al lui Ally pe tejghea. Lângă ea apărură doi bărbați. Cu obraji puhavi, ochi morți, solizi ca niște suporturi pentru cărți.

- Doamnă, spuse unul dintre ei, vă rog să veniți cu noi.

Huda dădu să zică ceva, dar limba îi împietri. Bărbații o împinseră printre două uși aflate în spatele biroului. Chiar înainte ca acestea să se închidă, Huda o zări pe Ally punându-și zahăr într-o ceașcă de cafea, iar părul ei lung și negru strălucea sub candelabru.

Bărbații își înfipseră degetele în brațele Hudei și o împinseră printr-un coridor îngust. Deschiseră o ușă. Visurile despre rochii de mătase se destrămară brusc.

- Vă rog, nu! strigă Huda.

Zări niște fișete aliniate lângă un perete, apoi unul dintre bărbați o apucă de ceafă și o trânti pe un scaun rotativ. Rotițele începură să scârțâie în timp ce traversa camera. Ca un copil mic legat într-un carusel la carnaval, Huda strânse cu putere brațele scaunului și se sili să nu vomite.

- Vă rog, țipă ea, vă pot explica!

- Tac! lătră cel mai înalt dintre cei doi agenți ai *mukhabarat*-ului.

Avea o cicatrice mare pe obrazul stâng - o buclă de piele purpurie, ridicată și umflată ca un vierme. Partenerul său îi smulse Hudei geanta de pe umăr și îi goli conținutul pe un birou.

- Nu sunt...

– Am zis să taci din gură! strigă bărbatul cu cicatrice, aplecându-se spre scaunul Hudei și apropiindu-și fața de a ei. Ești surdă? Sau doar proastă?

În timp ce bărbații îi scotoceau prin portofel, Huda simțea broboanele de sudoare înflorind la subsuorii ei. Mirosul puternic al fricii se răspândi în aer. Își dorea să o fi lăsat pe Ally să ia un taxi. Ar fi trebuit să se ducă acasă și să gătească o tocană de miel pentru Abdul Amir, iar apoi să-l scoată pe Khalid la o înghețată. Două cupe de fistic pentru el. Ciocolată pentru ea. Ca în vremurile bune. Izbucni într-un hohot de plâns sfâșietor. De ce nu-l sărutase de rămas-bun pe Khalid? Sau pe Abdul Amir?

– Cine ești?

Viermele purpuriu se răsuci pe obrazul individului din *mukhabarat*.

– Și cine e străina?

Cuvintele Hudei se împiedică unul de altul în graba lor de a-și lua zborul de pe buzele ei. În mod ciudat, se simți ușurată să spună adevărul. Nu exista riscul de a fi judecată. Nu când era vorba despre asemenea indivizi. Bărbatul cu cicatrice înșfăcă un cuțitaș de pe birou. Huda se făcu mică pe scaun.

– De unde știi că spui adevărul? zise el.

Începu să se joace cu cuțitașul, lovindu-l de palmă, scoțându-și murdăria de sub unghii. Huda își dădu seama că era un coupe-papier, și nu un cuțit. Totuși, îi putea scoate cu el un ochi la fel de ușor cum ai fi scos miezul dintr-un pepene galben.

– Abu Issa poate confirma totul, zise Huda, arătând spre geanta ei. Numărul lui e în buzunarul lateral.

El înșfăcă geanta și i-o azvârli în față. Aceasta ricoșă de obraz și îi căzu în poală.

– Dă-mi-l! spuse el.

Huda desfăcu fermoarul buzunarului interior și scoase o hârtiuță. El i-o smulse dintre degete, trase telefonul de pe birou mai aproape de el și formă numărul. Huda se rugă ca liniile să funcționeze.

- Alo? lătră el. Cine e la telefon? Serviciul de Informații, zici? Divizia M-5? zise, întâlnind privirea partenerului său și ridicând din umeri. Îl caut pe Abu Issa.

Absent, zgâria cu vârful deschizătorului de scrisori suprafața biroului, înainte și înapoi, înainte și înapoi. Huda își încleștă în poală palmele transpirate.

- La ora patru? Bine, o să revin.

Bărbatul cu cicatrice puse receptorul în furcă. Dădu din cap către partenerul său, apoi înșfăcă scaunul Hudei și o trase spre el. Ea închise ochii și își întoarse fața într-o parte. Oare individul acela îi simțea teroarea care i se revărsa prin toți porii?

De pe coridor se auzi tropăit de ghetе. Un pumn bătu în ușă. Un al treilea bărbat băgă capul în cameră.

- Scuzați-mă, spuse el nonșalant, de parcă ar fi întrerupt un interviu de angajare, nu un interogatoriu. Străina face o scenă. Vrea să știe unde este prietena ei. Să o reținem?

Bărbatul cu cicatrice se încruntă. O apucă pe Huda de gât și o ridică de pe scaun. Cu ochii ieșiți din orbite, ea se clătină pe vârfuri. Individul se aplecă spre ea.

- Du-te și zi-i cățelei străine că ai trecut datele voastre în registrul oaspeților.

Respirația lui era fierbinte și acră.

- Spune-i că nu are de ce să-și facă griji.

Apoi îi dădu drumul. Huda se împletici îndărăt, tușind.

- O să vorbesc mai târziu cu acest așa-zis Abu Issa. Dacă povestea ta nu se confirmă, te poți aștepta la o vizită. Acum, cară-te! zise și o împinse spre ușă. Și ai grijă să zâmbești.

Când Huda ajunse la gelateria al-Faqma, coada din față era de șase persoane. Își puse mâinile pe umerii lui Khalid și îl călăuzi spre grădina interioară.

- Acolo! făcu ea, arătând spre o femeie care ștergea cu un șervețel bărbia unui copilaș. Se pregătesc să plece, așa că vezi dacă reușești să ocupi masa lor. Și uită-te după tatăl tău.

Huda aruncă o privire spre cafeneaua din piața Hurriyah. Abdul Amir era încă în fața sa, vorbind cu bărbății care se jucau table. Huda îl împinse pe Khalid spre grădină.

- Tatăl tău nu va întârzia mult, *inshallah*¹.

Se duse la geamul unde se servea înghețata. Un bărbat cu șapcă și o haină albă îi pregăti comanda, punând înghețată de ciocolată cremoasă în cornete și presărând pe deasupra bucățele de fructe tropicale. Când termină, Huda duse înghețatele la masa de picnic.

- Am spus că vreau sirop de căpșune, nu de portocale, zise Khalid, încruntându-se la înghețata lui.

Huda ridică din sprânceană.

- Nu cumva vrei să zici: „Mulțumesc, mamă, pentru această înghețată delicioasă“?

- Mersi, zise Khalid, înfigând o linguriță de plastic în înghețata necorespunzătoare. Cred.

---

¹ „Cu voia lui Allah“ (în limba arabă în original)

Huda strânse din dinți și aruncă o privire spre cafenea. Abdul Amir se așezase pe una dintre băncile din față. Știa că-l privește, sau cel puțin așa i se părea Hudei, dar nu se uită la ea – la fel ca adolescentul aplecat deasupra mesei.

– Ce seară frumoasă! spuse ea, fluturând cornetul de înghețată spre soarele care apunea.

Încercă să uite de întâmplarea terifiantă de la hotelul Rashid și își îndreptă privirea spre un șir de pescăruși zburând către fluviu, iar siluetele lor se profilau ca niște marionete micuțe pe cerul în nuanțe de roz și portocaliu. Pe trotuar, locuitorii Bagdadului intrau și ieșeau din cafenele. Alții se târguiau cu vânzătorii ambulanți pentru țesături, bijuterii, jucării și pantofi din piele.

– Și zi-mi, rosti ea, cum e înghețata? Chiar îți place mai mult decât cea de fistic? De mic copil, ai mâncat numai înghețată de fistic.

– Nu mai sunt copil, zise Khalid, lăsându-se pe spătar. Nu-mi mai spune așa. În curând, voi fi bărbat.

– Nu am zis că ești copil, zise ea, lăsând cornetul mai jos. În ceea ce privește faptul că vei fi bărbat în curând, se știe că un bărbat își cumpără singur înghețată. Și, mai important, își respectă mama.

– Să luăm înghețată a fost ideea ta, nu a mea.

– M-am gândit că va fi o ieșire plăcută în familie.

– Serios?

Khalid pescui un strugure verde pal din cupa sa.

– După cum trage din narghilea cu prietenii săi, tata sigur se bucură de ieșirea în familie.

Huda aruncă o privire spre cafenea și îl văzu pe Abdul Amir izbucnind într-un râs zgomotos, la gluma cuiva. Pe masa lor, înghețata lui se transforma rapid într-un lac de cremă caldută, cu insule de ananas conservat și o cireășă solitară.

O pală de vânt mătură strada. Deasupra grădinii, sârmele de care atârnau luni și stele de tinichea se clătină. La o oarecare distanță, difuzoarele prinseră viață. Într-un minaret cu mozaic albastru și galben, un muzin își dresă glasul. Pregătirile sale hodorogite răsunară în eter.

Khalid își trânti lingurița de plastic pe masă.

– Mă duc la moschee.

– La moschee? repetă Huda, privindu-l surprinsă.

Mai întâi, nu dorise înghețată de fistic. Acum, moscheea. Oare un duh rău pusese stăpânire pe fiul ei?

– Ce-i cu interesul ăsta subit pentru rugăciune?

– Mamă, oi crede tu în zațul de cafea, dar eu mă încred în Allah.

Hudei îi pică falca.

– Ne întâlnim aici, strigă Khalid peste umăr.

Uimită, Huda îl privi repezindu-se prin trafic și traversând strada. Oftă și își lăsă cornetul să cadă peste cupa uitată a soțului ei.

– Ce risipă de înghețată bună!

Răsuflarea lui Abu Issa îi zgârie urechea. O ocoli prin spate, împinse la o parte înghețata pe jumătate mâncată a lui Khalid și se așază în locul băiatului. Huda simți că i se pune un nod în gât. Și tânărul cuplu de la masa alăturată amuți, în timp ce duhoarea de *mukhabarat* al lui Abu Issa se răspândi prin grădină ca un nor de colonie ieftină. Difuzoarele de la moschee zumzăiră, apoi muezinul începu să se tânguie. Ruga se înalță și curse ca o maree sfântă. Abu Issa se aplecă peste masă.

– Am auzit că ai făcut o vizită la hotelul Rashid.

– Am vrut să te sun, vorbi Huda, cu glas pierit de frică. Telefonul nu funcționează. A fost pană de curent. De fapt, nici acum nu e electricitate. Îi promisesem înghețată fiului meu și...

Abu Issa ridică mâna.

– Nu te mai bâlbâi atât, femeie. Ai ceva să-mi spui?

Huda aruncă o privire pe lângă umărul lui. Abdul Amir nu mai era în fața cafenelei.

– Unde e soțul meu? izbucni ea. L-ați luat? întreabă Huda, iar cuvintele ei răsunară mai tare decât își propusese.

Cuplul de la masa alăturată se ridică și plecă în grabă. Niște tineri cu ochelari Ray-Ban contrafăcuți își stinseră țigările și se retraseră, lăsându-și în urmă paharele cu suc de portocale, încă pline pe trei sferturi. Proprietarul gelateriei privi cu tristețe cum clienții săi dispăreau în ceața roz-aurie.

– Nu ai de ce să te temi. Dacă ai de gând să colaborezi, desigur, rosti Abu Issa. Vreau să știu totul despre vizita la hotelul Rashid.

Huda încuviință repede din cap.

– Ally s-a dus să viziteze un reporter financiar de la o revistă din Dubai. A vrut să ia câteva cărți de la el. Asta a fost tot.

– Cărți despre ce?

– Biografii ale asistentelor și profesorilor britanici care au lucrat aici, în anii șaptezeci. Doar niște cărți de istorie.

– Ce au mai discutat?

– Nu știu. Doi bărbați, doi de la voi...

Huda lăsa propoziția neterminată. Clienții rămași făceau mari eforturi să nu se uite în direcția ei. Erau precum curtenii unui calif din vechime, care se foiau îngrijorați, în timp ce Șeherezada recita povești interminabile, pentru a întârzia căderea sabiei călăului.

– Doi dintre colegii tăi m-au dus într-o cameră din spate, pentru a mă interoga, zise Huda frământându-și

degetele în poală. Unul dintre ei te-a sunat la birou. Ai vorbit cu el?

Abu Issa nu spuse nimic. Își studie ostentativ inelul gros de pe deget.

– Când m-au eliberat, Ally era gata să plece.

– Cum îl cheamă pe bărbatul cu care s-a întâlnit? întrebă Abu Issa.

– Peter.

– Peter și mai cum?

– Nu știu.

– Ce fel de răspuns e ăsta? mârâi Abu Issa în șoaptă.

– Eu nu...

Pumnul lui lovi masa.

– Productivitatea ta slabă e inacceptabilă. Trebuie să-ți îndeplinești sarcinile fără scuze. Înțelegi?

– Desigur...

– Ce legătură are fata cu reporterul? întrebă Abu Issa, privind-o cu răceală.

– A zis că este prietenul unui prieten.

– A urcat în camera lui?

– Firește că nu, zise Huda, înroșindu-se la față. Ally e femeie măritată.

– Măritate sau nu, străinele astea sunt dispuse să se culce cu oricine.

Huda îndrăzni să arunce o altă privire spre cafenea.

– Te rog, spune-mi, unde e soțul meu?

– Are o discuție cu partenerul meu.

Frica i se încleștă în jurul gâtului, ca o mână înghețată. În minaret, muezinul tăcu. Zgomote statice zgâriară amurgul care se lăsa.

– Eu sunt de vină, rosti Huda, nu soțul meu. O să mă descurc mai bine, promit!

– Din fericire, soțul tău se dovedește a fi un irakian patriot.

Abu Issa își frecă inelul cu palma.

– Dar fiul tău, e și el patriot? S-a antrenat deja cu Puii de Leu?

Huda îngheță. În fiecare an, guvernul lua băieți de zece ani și îi trimitea în tabere militare aflate în deșert. Ade-sea, erau bătuți și se spunea că, pentru a absolvi, tinerii Pui de Leu trebuiau să sfărtece cu mâinile goale un animal mic și să-i mănânce carnea. Nu toți băieții se întorceau. Iar cei care o făceau erau schimbați pe dinăuntru.

– Putem aranja cu ușurință intrarea în organizația Puii de Leu, zise Abu Issa. Este o adevărată onoare. Absolvenții sunt primii care intră în rândurile fedainilor.

Pupilele Hudei se dilată. Fedainii erau o grupare militară a morții, condusă de Uday Hussein. Plăcerea lor era să le oblige pe familiile victimelor să pună capul tăiat al persoanei dragi în poartă.

Difuzoarele de pe minaret țiură, apoi tăcură.

– Fedainii au parte de multe beneficii, murmură Abu Issa.

Titlul oficial era Fedayeen Saddam, dar chiar și Abu Issa ezită să spună cu voce tare numele stăpânului său acolo, la gelaterie, înconjurat de copii care lingeau desertul cremos.

– Khalid nu..., începu Huda, dar simți că inima i-e strânsă de un cordon dureros. E doar un copil.

Abu Issa se lăsă pe spate și își încrucișă brațele la piept. Cordonul dureros din jurul inimii se strângea tot mai tare, până când Huda abia mai putu să respire.

– Putem discuta despre asta altă dată, zise Abu Issa, aruncând o privire peste stradă. Trebuie să mă duc la o altă întâlnire.

Vântul clătină luna și stelele, subțiri ca hârtia, întinse deasupra capului. Lumea Hudei părea la fel de fragilă, la fel de ușor de distrus. Era suficient ca Abu Issa

să-și apese degetul și să tragă, pentru ca totul să se prăbușească. Acesta se ridică de la masă, privi înghețatele topite și clătină din cap.

– Urăsc să văd o asemenea risipă.

– Hei! Abdul Amir îi făcu semn de pe partea cealaltă a străzii. Aici!

Huda se repezi prin trafic, către un părculeț în formă de semilună, aflat lângă piața Hurriyah. Sus, sute de stegulețe imprimare cu fața președintelui fluturau ca niște porumbei speriați.

– Unde te-ai dus? îl întrebă ea pe Abdul Amir, strângându-l de braț. Am fost nespuse de îngrijorată.

– Liniștește-te, draga mea soție, spuse el și o conduse către o bancă de lângă o fântână mare, goală, luminată de spoturi. Nu ai de ce să te alarmezi.

Ea aruncă o privire peste umăr.

– Abu Issa a venit la gelaterie. A...

– Știu.

Abdul Amir puse la picioare două pungi de plastic pline de cumpărături.

– Mi-a spus Faisal.

– Cine?

– Faisal. Partenerul lui Abu Issa.

– Tăietorul de Lacăte?

– Ei, haide! Nu e un tip chiar atât de rău.

– Nu e un tip chiar atât de rău? repetă Huda, frecându-și tâmplele. Am crezut că te-au dus la Abu Ghraib.

– Dimpotrivă, zise soțul ei, ridicând în poală una dintre pungile de plastic și deschizând-o.

Era plină cu teancuri de dinari.

– Nu-i rău, nu?

Trei femei în porturi tradiționale *abaya*, frumos croite, trecură pe lângă fântâna arteziană. Luminile se

reflectară în cristalele minuscule brodate pe manșetele și tivurile robelor.

- De unde ai banii ăștia? șopti Huda.

- I-am spus lui Faisal despre vizitele lui Ally la complexul ONU.

- Dar de ce? Se duce acolo doar pentru cursul de aerobic care se ține seara.

- Zice ea că se duce la aerobic, dar de unde știm că e adevărat? În urmă cu două săptămâni, când inspectorii ONU pentru armament se aflau la Bagdad, ea a făcut două vizite acolo. Coincidență? Poate. Oricum ar fi, sunt informații, iar Faisal a fost foarte încântat de ele.

- Nu pot să cred! zise ea, clătinând din cap.

- Crede, nevastă, și bucură-te!

Abdul Amir schimbă punga din poală cu cea de la picioare și scoase o cutie cu litere aurii, în relief.

- Ți-ai dorit întotdeauna să încerci celebrele produse de patiserie ale lui Abu Afif, nu?

Deschise cutia. Aroma bunătaților calde, cu fistic și apă de trandafiri, se răspândi în noapte. Huda își duse mâna la gură.

- Nu trebuia să faci asta.

- Nu-ți face griji, am ceva și pentru mine, zise, apoi aruncă o privire în pungă și rânji. Șase sticle de bere. Amstel, din Olanda, nu zoaie turcești ieftine.

Mirosul de unt al produselor de patiserie îi răscoli stomacul Hudei.

- Sunt bani murdari, rosti ea.

- Poate că au fost cândva, dar acum sunt ai mei.

- Dacă trebuie să-i primești, atunci pune-i deoparte. Pentru ceva important.

- Ce-i atât de important, încât să nu pot cumpăra o bere?

Un șir de mașini intră în piață claxonând zgomotos. Un Chevy cu faruri ca niște ochi de pisică era în față, ducând o mireasă cu un voal spumos. Urma un microbuz decorat cu flori de plastic. Invitații la nuntă dansau pe culoarul său îngust, în timp ce, pe bancheta din spate, muzicienii băteau la țambale și la mici tobe *tabla*. Huda se aplecă și murmură la urechea lui Abdul Amir:

- Avem nevoie de un pașaport pentru Khalid.

Abdul Amir sări ca ars.

- Poftim? De ce? întrebă, uitându-se în stânga și în dreapta. Nici un bărbat sub patruzeci și cinci de ani nu poate părăsi țara. E imposibil. Ce-ți veni?

- Poate că, dacă oferim suficienți bani unui oficial, ar uita de reguli. Am auzit că sunt băieți care pleacă în străinătate la studii.

- Nu băieți obișnuiți. Nu băieți precum Khalid. De unde ți-a venit ideea asta nebunească?

Microbuzul nuntașilor trecu pe lângă ei. Un tânăr cu o trompetă se agăță de ușă și trimise un șir de note lungi și puternice spre cer.

- Abu Issa a spus..., începu Huda, dar simți o durere în gât. A zis că îl va trimite pe Khalid la Puii de Leu, iar apoi, la fedaini.

Abdul Amir mormăi în barbă și băgă cutia cu produse de patiserie înapoi în punga de cumpărături.

- Te-ai gândit vreodată la zicala: „Dacă nu-i poți învinge, alătură-te lor“?

Huda se trase îndărăt. Cine era bărbatul de lângă ea?

- Nu pot să cred că ai spus asta, după tot ce am îndurat amândoi...

- Trecutul e mort! rosti Abdul Amir, iar palma lui spintecă aerul.

- Dar știi că...

– Ceea ce știu este că, odată, am avut o slujbă bună. Am studiat din greu și am muncit mult. Am meritat acea slujbă. Apoi, occidentalii și-au impus sancțiunile și au ucis speranțele irakienilor de rând, ca mine. Am fost nevoit să mă bazez pe soția mea pentru a-mi hrăni familia.

Obrajii îi ardeau.

– Acum, zici că ar trebui să-l scot pe furiș pe fiul meu din propria țară. Pentru ce? Vreau să știu. Ca să ajungă vânzător la o benzinărie din măreața Americă?

– Orice e mai bine decât să fie fedain! șuieră ea.

– Abu Issa vrea să te sperie, asta-i tot. Trebuie să îi oferi mai multe informații.

– Dar nu am nimic de spus.

– Atunci inventează, ca toți ceilalți care lucrează pentru ei.

Huda încercă să răspundă, dar șocul o amuțise. Procesiunea nuntașilor se scurgea pe lângă ei. Îi aruncă o privire furișă lui Abdul Amir. Indiferent dacă era un mariaj din dragoste sau aranjat, conform tradiției, nu conta cât de bine îl cunoștea mireasa pe mire în ziua nunții. Soții se puteau schimba foarte mult, și chiar și o femeie care fusese căsătorită timp de șaisprezece ani se putea trezi brusc lângă un străin.

Abdul Amir umbla de colo colo prin grădină, luminat din spate de flăcările rafinăriei. Sorbea din pretențioasa lui bere olandeză, oprindu-se din când în când doar ca să mai smulgă câte o buruiană.

– Nu exagera! zise, aruncând o uscătură în grămada de compost. Abu Issa are morcovul și bățul. Discuția despre Puii de Leu a fost bățul. Dă-i niște informații și o să-l faci fericit.

Huda arată spre sticla de bere.

– Și ăsta-i morcovul?

Abdul Amir se uită urât, dar se îmbujoră de rușine. Văzându-l că nutrește sentimente amestecate, Huda se simți ușurată. Poate că încă îl putea influența. Pe vremuri, îi făcea confidențe și se încredea în părerea ei. Dar, de când își pierduse slujba, petrecea tot mai mult timp lucrând posomorât în grădină sau stând la cafenea împreună cu ceilalți bărbați rămași fără serviciu, toți trăgând din narghilea și încercând să-și alunge amărăciunea.

– Nu poți fi atât de nesăbuită, zise Abdul Amir, începând din nou să umble de colo colo. Nu când vine vorba despre viitorul fiului nostru.

– Știi ce fac fedainii. Nu cruță nici măcar femeile și copiii. Vrei ca fiul nostru să facă astfel de păcate?

– Firește că nu. Dar ideea asta cu pașaportul e pur și simplu stupidă. Unde să meargă Khalid? Ce să facă? Vrei să fie singur într-o țară străină, fără nimeni care să aibă grijă de el?

– L-am putea trimite la Damasc. Vărul meu este acolo. Nu zic să-l trimitem mâine. Dar de ce să nu încercăm mai întâi să obținem un pașaport? Apoi, la nevoie, am avea niște opțiuni.

– Ce-ar face Abu Issa dacă ar descoperi planul tău? Ne-ar pune la îndoială loialitatea. Atunci chiar i-am simți bățul – și eu, și tu, și Khalid, zise Abdul Amir, lovind cu degetul în masa din curte, pe care trântise punga plină cu bani, pachetul de șase beri și cutia cu produse de patiserie scumpe. Viața noastră nu e atât de rea. Te poți bucura de cea mai bună baclava din Bagdad. Eu îmi pot cumpăra o bere bună – și nu trebuie să plătesc cu bani din buzunarul soției.

– Bere și dulciuri? Ar trebui să fiu mulțumită cu asta? Uiți de viitorul lui Khalid?

- Te avertizez! Nu face nimic nesăbuit! spuse el, smulgând o buruiană din pământ cu o forță inutilă. Frații tăi au făcut asta și uite ce li s-a întâmplat.

Huda tresări, de parcă ar fi fost plesnită.

- Dacă ar fi reușit, nu ne-am mai face acum griji pentru viitorul fiului nostru, șuieră ea. Nu ar mai trebui să ne temem că va fi trimis la fedaini, ca să ucidă oameni nevinovați și să le atârne capetele de porți.

- Frații tăi au fost nechibzuiți și impulsivi. Sunt trăsați de familie, pesemne.

- Mustafa și Ali nu au fost nechibzuiți. Și nu au fost singurii care și-au dorit libertatea. La fel ca frații mei, zeci de mii de oameni s-au alăturat răskoalei. Poate și mai mulți.

Abdul Amir aruncă o privire prudentă peste gardul vecinului.

- Nu uita că oamenii care au pus la cale acea rebeliune nesăbuită au avut puterea de a se pune la adăpost atunci când lucrurile au scăpat de sub control, șopti el. Frații tăi au fost doar oameni obișnuiți, ca noi. Oameni de sacrificiu.

- Au considerat că era o șansă de a fi liberi.

Sângele zvâcnea în tâmpilele Hudei.

- Și ar fi reușit dacă americanii și-ar fi respectat promisiunile.

- Ha! făcu Abdul Amir, desfăcând larg brațele. Frații tăi ar fi trebuit să știe două lucruri: nu poți avea încredere în americani și nu poți învinge sistemul. Poți doar să te adaptezi și să îți dai seama cum să folosești situația în avantajul tău, zise el, privindu-și aspru soția. Nu ai învățat nimic din moartea lor?

La volanul Corollei, de parcă ar fi fost pe pilot automat, Huda viră spre suprafața de beton și oțel care

alcătuia podul Jumhuriya. La picioarele sale, tufișurile depășeau înălțimea unui bărbat în toată firea. Un punct de control fusese instalat la intrarea pe pod. Un soldat ridică țeava kalașnikovului și îi făcu semn Hudei să oprească.

„Nu am făcut nimic rău“, își spuse ea, dar inima, bătându-i nebunește-n piept, refuză să o creadă. Un alt soldat, un adolescent, trecea printre vehiculele în ralanti. Ghetele îi erau prea mari, iar picioarele, prea slabe. Oasele îi erau încă în creștere, la fel ca ale lui Khalid. Huda și-l imaginează pe fiul ei culcându-se într-o cazarmă aspră, în timp ce patul lui, cu cearșafurile imprimate cu imagini din Star Wars, zăcea gol.

Soldatul bătu la geamul Hudei.

„Nu am făcut nimic rău!“

Băiatul se aplecă spre ea. Ochii lui erau la fel de goi ca ai unui crap. Huda nu mai vedea acum nici o asemănare cu fiul ei.

– Unde te duci? Ce treabă ai în dimineața asta?

Soldatul nu o salută în nici un fel, nu-i spuse nici „pacea fie cu tine“, nici „*asalaam alaikum*“. Huda se întrebă ce se întâmplase cu politețea și respectul datorate celor mai în vârstă.

– Mă duc în vizită la o prietenă, în Mansour.

Soldatul aruncă o flegmă pe pietrișul de la marginea drumului.

– Ah, o prietenă bogată? Întrebă soldatul, cercetând cu privirea bancheta de vinil ponosită a automobilului. Nu arăți ca și cum ai avea o prietenă în Mansour. Cum o cheamă?

– Nu e o persoană importantă.

– Nu e o persoană importantă, zici? repetă băiatul, ștergându-se la gură cu mâneca zdrențuită. În ziua de azi, suntem foarte mulți dintr-ăștia neimportanți.

Se uită din nou la scaunele uzate ale Corollei și la bordul decolorat. Se dădu un pas în spate și făcu semn spre palatul de pe malul îndepărtat, indicându-i Hudei că poate să treacă. Huda își coborî privirea de la enormele turnuri sculptate cu chipul președintelui. Dar, chiar și după ce traversă podul, simți ochii de granit sfredelindu-i spinarea.

Stomacul îi chiorăia zgomotos. Nu-și dădea seama dacă din pricina anxietății, a dulciurilor în exces sau a ambelor. După cearta cu Abdul Amir, se ghemuise pe canapeaua din camera de zi și plânse până adormise. Pe la patru dimineața, se sculase cu picioarele amorțite și cu ochii umflați, ieșise în grădină și mâncase baclavale, luând îmbucătură după îmbucătură din desertul însiropat, cu nuci, până când simțise că îi vine să vomite.

Stomacul îi bolborosi din nou. Abdul Amir ar fi fost furios dacă ar fi știut ce făcea ea în Mansour. Unii bărbați și-ar fi ucis soțiile pentru așa ceva. Nu și el. Nu fusese niciodată de acord cu lovirea femeilor. Iar asta nu se schimbase. Era cât se putea de sigură.

Trecu pe lângă bazarul al-Kindi, în timp ce repeta cu voce joasă ce avea de gând să spună.

–Îmi ești datoare, murmură ea. Dacă ți-a păsat vreodată, vei face acest lucru.

Erau multe argumente pe care le putea folosi pentru a-și atinge obiectivul. Unele erau mai agreabile decât altele.

Huda intră într-un viraj strâns la stânga. La următoarea intersecție, coti din nou. Ocoli de două ori, se uită în oglindă la fiecare colț, cercetă aleea și trase cu ochiul în mașinile parcate. În cele din urmă, opri la bordură. Își potrivi mai bine ochelarii de soare, își trase o eșarfă peste păr, apoi porni grăbită pe trotuar. Când

apăsă butonul soneriei de la poarta mare de aramă, se rugă ca nimeni să nu se uite.

Un minut mai târziu, balamalele străvechi scârțâiră.

- Huda?

Părul i se revărsa Raniei pe umeri, în onduleuri mici.

O privi cu prudență pe Huda.

- De ce ai venit?

Huda îi întinse o pungă de hârtie legată cu sfoară.

- Ți-am adus *numi basra*¹. Mama mi l-a trimis.

Rania privi darul.

- *Numi basra*? zise, însă vântul îi spulberă vorbele.

Huda se foia de pe un picior pe altul. În cele din urmă, Rania oftă și îi făcu semn să intre.

- Ia loc în grădină. Mă duc să aduc niște gustări.

- Nu te deranja.

Cuvintele ieșiră fără voia Hudei; reflexul pe care credea că și-l reprimase cu mult timp în urmă înviase însă brusc.

- Pot să prepar eu ceaiul.

- Nu văd de ce, spuse Rania, încruntându-se. Circumstanțele sunt foarte diferite acum, după cum mi-ai amintit ultima dată când ne-am întâlnit.

Huda îi întinse din nou punga cu ceai.

- Familia mea l-a slujit întotdeauna pe șeic.

- Șeicul a murit în urmă cu zece ani.

Rania luă punga cu ceai și intră în casă.

În grădină, o șopârlă gecko cu ochi bulbucați stătea lipită de perete. Huda aruncă o privire spre vila părăginită. Nu înțelegea de ce Rania nu se mutase într-o casă ca a ei, cu instalații electrice și sanitare moderne. Huda se gândi din nou la căsuța din cărămidă arsă a

¹ Ceai din lămâi negre, uscate, consumat cu precădere în țările din jurul Golfului Persic

copilăriei sale. O lăsase în urmă și, de ani de zile, se concentrase exclusiv asupra construirii unui viitor mai bun. Dar trecutul nu mai putea fi ignorat. Seara trecută, Abdul Amir rostise numele fraților ei. Acum, îi auzi șoptind printre frunzele subțiri ale eucaliptului, îndemnând-o să facă ce trebuia.

De pe o creangă, un corb se jeluia. Huda aruncă o privire spre vilă. Unde erau slugile Raniei? Sigur își permitea măcar o bucătăreasă, nu? Dar, cinci minute mai târziu, Rania ieși singură din casă, cu paharele mici de ceai zornăind pe o tavă de argint pătată. Chiar era posibil să fi decăzut atât de mult?

Rania își aprinse o țigară și trase fumul adânc în plămâni. De partea cealaltă a mesei de picnic, Huda făcu același lucru, dar, când expiră, fumul îi ieși din gură nu ca un jet, ci ca niște norișori speriați. Rotea paharul de ceai între degete. Aburul cu parfum de lămâie verde, amestecat cu fumul de țigară, se îndreptă spre copaci.

Huda nu era tocmai pregătită să rostească vorbele pe care le repetase în mașină, așa că se refugie în ceremonialul tradițional al revederii, întrebând de fiecare membru al familiei Raniei: de mama ei, Raghad; de fiica ei, Hanan; de mătușa ei, Muna. Rania răspunse cum se cuvenea. Privirea ei chihlimbarie nu se abătu nici măcar o dată. De pe ramura eucaliptului, corbul se tângui din nou.

Huda se foia pe scaun, așteptând ca Rania să o întrebe care era scopul vizitei sale. Rania nu o făcu însă. Sorbi din ceai, trase din țigară și scutură lunga coloană de cenușă într-o scrumieră. Huda se întrebă dacă era posibil ca, după tot acest timp, Rania să fi învățat să fie reținută?

Huda privi spre aleea care ducea către poarta din față.

- Vreau să te rog..., începu, dar neliniștea o copleși, iar glasul i se frânse.

Rania rămase nemișcată ca un sfinx, cu capul înclinat ușor spre stânga și picioarele încrucișate.

- Am nevoie de o favoare, zise Huda, dregându-și glasul. Nu pentru mine, ci pentru Khalid.

Rania nu răspunse. Ar fi putut să fie una dintre statuile din grădina ei, o zeiță sculptată în piatră, în vreme ce Huda își dădea seama cu durere că tremura din toate încheieturile, că pulsul i se accelerase și că o înțepa inima.

- E vorba de *mukhabarat*, șopti ea. Mi s-a spus că îl vor trimite pe Khalid la fedaini.

- La fedaini?

Dacă Huda nu ar fi privit-o cu atenție, probabil că ar fi ratat licărul de îngrijorare care luminează ochii Raniei. Huda se grăbi să continue, cuvintele revărsându-se în rafală:

- Khalid nu are nici măcar paisprezece ani. Nu-i pot lăsa să-l ia. Te rog, trebuie să mă ajuți! Trebuie să-l trimit afară din țară. E singura cale.

- Oprește-te! spuse Rania, ridicând mâna. Nu ar trebui să-mi zici toate astea.

- Trebuie să mă ajuți! Dacă solicit pașaport, *mukhabarat*-ul sigur va afla.

- Nu văd cum...

Huda apucă mâna Raniei.

- Cei din opoziție îl pot scoate din țară. Au modalități de a trece oamenii peste graniță. Am auzit că pot obține pașapoarte cu nume false. Poate scoate pe furiș oameni...

- Încetează! Nu vreau să aud așa ceva.

- Tu cunoști oameni din opoziție.

- Asta-i curată nebunie! zise Rania, smucindu-și mâna. Nu cunosc pe nimeni.

Deasupra lor, corbul scoase un alt strigăt sugrumat. Plonjă de pe creanga sa și trecu la joasă înălțime peste grădină, iar penele lui atât de negre căpătară străluciri albastrii în lumina soarelui. Hudei i se păru că trecu o veșnicie până când pasărea își curmă plonjeul și schimbă traiectoria, ridicându-se din nou și tăind aerul cu aripile sale, în timp ce se năpustea spre cer. În acel moment, avu o viziune despre viitorul lui Khalid, dispărând la fel cum pasărea neagră ca întunericul se făcea nevăzută peste acoperișurile plate din Bagdad.

- Dacă nu ai fi avut legături cu opoziția, zise Huda, trăgând adânc aer în piept și încrucișând brațele la piept, frații mei ar fi și acum în viață.

Rania nu spuse nimic, dar își întoarse obrazul și închise ochii, de parcă s-ar fi rugat să poată face ca toate astea să dispară.

- Tu și prietenii tăi cu pretenții de la facultate le-ați umplut fraților mei capul cu discursurile voastre despre democrație și libertate, zise Huda, ținându-o cu privirea. Tare viteji vă mai dădeți! Ca, până la urmă, să dai fuga la tatăcul tău și să-l lași să te scape de necazuri. Ți-ai întors spatele în timp ce trupurile fraților mei erau aruncate într-un șanț.

Rania deveni albă ca laptele.

- Nu te pot ajuta.

- Nu poți? Sau nu vrei?

- Nu mai există opoziție, șopti ea furioasă. Toți sunt în exil. Sau morți.

- Trebuie să cunoști pe cineva.

- Nu. Jur! De ce nu-l trimiți pe Khalid să stea la mama ta? Eu mi-am trimis fiica la Basra. E mai sigur acolo.

- Frații mei au murit la Basra, rosti Huda. Și știi că *mukhabarat*-ul este peste tot.

- Nu înțeleg. De ce ar fi *mukhabarat*-ul atât de interesat de Khalid? Ce a făcut?

- Nu e vina lui.

Huda se încruntă, privind la iarba neîngrijită.

Rania scoase o altă țigară din pachet.

- Când ai venit aici cu soția diplomatului, ți-am spus că *mukhabarat*-ul ne supraveghează. Ți-am zis să nu te joci cu focul.

Își aținti ochii de chihlimbar asupra Hudei. După câteva clipe lungi, șopti:

- Lucrezi pentru ei? Încerci să-mi întinzi o capcană?

- Bineînțeles că nu, se bâlbâi Huda. Nu e o capcană.

- Probabil că lucrezi pentru ei. Altfel de ce ți-ai pierde vremea cu o străină? Ești informatoare, nu-i așa?

- Dacă nu fac ceea ce vor, îl vor trimite pe Khalid la fedaini. Are nevoie de pașaport.

- E imposibil! rosti Rania. Nu pot să fac asta.

Huda izbi cu palmele în masă. Paharele de ceai sălțară.

- Nu ai de ales!

- Cine ești tu să-mi spui ce trebuie să fac? zise Rania, cu fața impasibilă, dar degetele o trădară, legând și dezlegând la nesfârșit niște noduri haotice.

Huda tresări când văzu cicatricea sidefată de pe degetul ei mare.

- Sunt o persoană care îți cunoaște secretele, spuse Huda. Și dacă nu mă ajuți, îi voi zice agentului care se ocupă de mine că incuți la disidență. Îi voi zice că te-am auzit insultându-l pe președinte.

- Asta-i o minciună!

- Îi voi spune că îi încurajezi pe tineri să se revolte. Din nou.

- Nu ai îndrăzni! strigă Rania.

- Agentul va crede ce am să-i zic.

Inima Hudei bătea cu putere.

- La fel cum frații mei te-au crezut pe tine.

- Au fost niște oameni cumsecade, zise Rania, clătănând din cap. Ce ar crede despre tine acum?

Un cocktail amețitor trecu prin venele Hudei: furie, adrenalină, durere, vinovăție.

- Poate că și-ar dori răzbunare. Te-ai gândit vreodată la asta? întrebă, strângând din buze. Nu mai are cine să te salveze acum, Rania. Pune-mă la încercare. Și o să vedem cum ai să te descurci.

De la ultima vizită a Raniei, deșertul își însușise multe hectare din ferma lui Basil. Vântul purta de colo colo boabele perlate de nisip. Rania făcu un pas îndărăt când Basil deschise poarta. Arăta mult mai îmbătrânit decât se așteptase ea: cu nasul mai lung și mai încovoiat, cu fruntea de filosof mai proeminentă ca niciodată, cu lobii urechilor ca niște baloane dezumflate. Cei doi rămaseră nemișcați, fiecare cercetând din priviri chipul celuilalt, încercând să împace realitatea cu amintirea pielii netede și a buzelor pline. Vântul le dădea târcoale în cercuri strânse, se încurca în părul Raniei și îl flutura ca pe niște panglici gri.

Întotdeauna domn, Basil își reveni primul.

– Draga mea prietenă! zise el, apucând mâna Raniei, apoi verifică discret drumul și o pofti să intre în curte. Sunt tare încântat să te văd! Ce onoare!

Pietricelele trosneau sub picioarele lor în timp ce străbăteau o alee cotită către o casă mare, văruiată. Apa prelinsă din jgheaburile găurite lăsase urme ca de lacrimi pe fațada care se cojea. Rania se gândi că, dacă ar fi pusă lângă casa ei, ambele ar fi diagnosticate ca două paciente geriatrice, suferind de aceeași boală de piele.

La capătul îndepărtat al proprietății, un crâng de palmieri forma un zid gros de vegetație. Rania își aminti de vremea când trunchiurile lor zimțate păreau să se

întindă până la infinit, când Cornul Abundenței încă semăna cu legenda sa. Dar apoi sistemul de irigații căzuse în paragină, iar guvernul decisese să fărâmițeze fermele mari – cel puțin pe cele care nu erau deținute de președinte și de acoliții săi. Familia lui Basil rămăsese cu mai puțin de un hectar, iar deșertul fura și el, cu nisipul și tufișurile sale spinoase, transformând apa dulce în băltoace mocirloase și sărate.

Basil o conduse pe Rania în casă, pe ușa din față, apoi printr-un hol lung, fără ferestre. După soarele strălucitor de-afară, înăuntru era întuneric ca într-un puț.

– Să mergem în salon. Acolo e cel mai răcoare, zise Basil, zâmbind strâmb. Mi-e teamă că aparatul de aer condiționat și-a interpretat cântecul de lebedă cu ceva timp în urmă, dar cel puțin avem un ventilator.

O pofti în camera cu tavan înalt și se duse să-i ceară bucătăresei un ceai. Rania își trecu degetele peste tapiteria uzată, de damasc persan, a canapelei. O bibliotecă se întindea de-a lungul unui perete. Rafturile goale îi amintiră Raniei de biblioteca tatălui ei și de prețiosul Coran pe care i-l vânduse librarului de pe strada Mutanabbi.

Pe un bufet se afla o colecție de fotografii de familie, printre care se număra și una înfățișând-o pe mama lui Basil, alături de o prietenă. Păreau să aibă în jur de douăzeci și cinci de ani. Îmbrăcate în rochii până la genunchi, zâmbeau larg și pășeau braț la braț pe lângă colonadele de pe strada Rashid. În spatele lor, un bărbat cu o pălărie cu boruri joase și altul într-o *dishdasha*¹ până la glezne așteptau într-o stație de autobuz. Nici unul dintre ei nu acorda vreo atenție tinerelor cu brațele

---

¹ Port tradițional în țările arabe, sub forma unei tunici lungi (sinonim cu *thawb*) (în limba arabă în original)

goale și părul revărsându-li-se pe umeri, care pășeau vesele spre viitor.

Rania avea fotografii similare cu mama ei plimbându-se prin Bagdad, cu pantofi albi cu toc cui și rochii comandate la Londra, cu geanta legănându-i-se pe lângă trup. Rania și-ar fi dorit să se poată întoarce în timp, să facă schimb de locuri cu femeile de pe strada Rashid și să simtă pe piele briza răcoroasă dinspre fluviul Tigru.

– Gata! făcu Basil, intrând grăbit în salon. Vine și ceaiul.

Se opri lângă două scaune de grădină, din fier forjat. Rania își aminti vag de cele două fotolii elegante care se aflau pe vremuri în locul lor. Probabil că strângeau praf într-un magazin de mobilă second-hand. Privirea Raniei coborî spre covor. Zeci de ani de soare dogoritor bătând prin fereastră decoloraseră țesătura, iar acum se vedea clar conturul lăsat de cele două fotolii.

– Ce mai face familia ta? Hanan trebuie să fie deja la liceu, zise Basil, făcându-i semn spre canapea. Te rog, ia loc.

Rania rămase în picioare.

– Te deranjează dacă mergem în grădină? zise ea, rămânând cu privirea ațintită asupra covorului. Ar fi mai înțelept să vorbim afară.

– Afară?

Cuvântul se înfiripase încet, precaut, ca pe o sârmă la înălțime.

– Este necesar?

Rania încuviință din cap, încă incapabilă să-i întâlnească privirea.

În grădină, se agățară de paiul salvator al conversațiilor de complezență. Basil vorbi despre familie, despre vechi prieteni din facultate, despre o carte de poezii pe care o verișoară i-o trimisese de la Londra. Rania

îi lăudă straturile de trandafiri galbeni și grădina de ierburi aromatice, frumos îngrijită. Lângă o salcie plângătoare, văzu o masă de picnic din fier forjat, asortată cu scaunele din salon.

Basil o conduse pe Rania de-a lungul unei cărări pietruite. Printre pietre creștea cimbrisor, iar la fiecare pas pe care îl făceau se stârnea o aromă asemănătoare cu cea a lămâilor.

– Dacă aș fi știut că vii, i-aș fi cerut bucătăresei să pregătească niște kebab.

– La fel ca pe vremuri? întrebă Rania încet.

Își aminti cum grupul lor de la facultate trecea pe lângă ferma lui Basil, în drum spre lacul Habbaniyah, unde se strâneau la picnic. Pe malul nămolos, făceau kebab la grătar și ascultau Umm Kulthum sau Rolling Stones la casetofonul lui Basil. Din nou, Rania își dori să aibă puterea de a călători înapoi în timp. Înota departe, în apele reci ale lacului Habbaniyah, până când malul nu se mai vedea și nu mai rămâneau decât apa și întinderea albastră a cerului.

Basil se opri lângă o pergolă de lemn îmbrăcată în viță-de-vie. Era înclinată spre stânga, ca o corabie prinsă în tentaculele unui calamar uriaș.

– Așadar, draga mea Rania, spuse el. De ce ai venit aici, după atâția ani?

Rania făcu tot posibilul să explice, silindu-se să continue și când chipul lui Basil se încordă, mai întâi de șoc, apoi de furie.

– Asta-i nebunie curată! zise, lipindu-și podul palmelor de fruntea bombată. Nu mă pot implica în așa ceva. Nici tu.

– Nu am de ales.

– Ba da. Îi spui acestei femei că nu o poți ajuta.

Bucătăreasa apăru din casă, aducând o tavă cu ceai. Basil îi făcu semn să o lase pe masa din grădină. Așteptară în tăcere până când ea se întoarse înăuntru.

- M-a amenințat că va zice *mukhabarat*-ului că l-am insultat pe președinte, zise cu glas șoptit Rania. Că-i incit pe tinerii artiști la revoltă. Dacă o va face, nu va cădea doar capul meu. Toți cei apropiați mie vor fi expuși riscului - artiștii din galeria mea, prietenii mei, familia mea.

- Sigur nu merge la cacealma? Parcă ai zis că este o veche prietenă?

Rania suspină încet. Frunze uscate i se învântejiră în jurul picioarelor, apoi vântul le duse spre crângul de palmieri. Rania nu băgă însă de seamă. În mintea ei, o vedea doar pe Huda, la vârsta de șapte ani, ghemuită la prora unui *mashoof*¹ îngust, gonind de-a lungul unuia dintre afluenții care se revărsau în delta Basra.

Înainte ca Huda să treacă de cotul râului, Rania se adăpostise sub un palmier gros, dorindu-și să se afle în altă parte. La mal, se înșiruiau alte șase bărci. Pasagerii lor erau femei care se adunaseră în casa lungă și joasă din cărămidă arsă aflată în spatele Raniei, pentru a o vizita pe cea mai proaspătă mamă a tribului al-Ba-idi. Tribul era mic, având sub trei mii de oameni, dar Raniei i se părea că un nou membru se naștea în fiecare minut, doar pentru a-i face în ciudă.

- Este pentru a treia oară săptămâna asta, se plânse cu o oră mai devreme, în timp ce mama și mătușa ei o duceau spre încăperile femeilor.

- Încearcă să nu te foiești, îi poruncise mama ei. Și nu-l trezi pe copil.

---

¹ Barcă lungă și îngustă, asemănătoare cu o canoe, folosită în mod tradițional în mlaștinile și pe râurile din sudul Irakului

Rania trăsesese de gulerul rigid al rochiei sale.

– Nici unul dintre prietenii mei nu trebuie să facă vizitele astea plictisitoare.

– Ești nepoata unui șeic, zise mătușa Muna, ciupind-o de braț. Ai îndatoriri.

Rania își scoase pantofii, îi adăugase șirului de sandale din fața încăperilor destinate femeilor și se strecurase pe sub draperie. Proaspăta mamă stătea înclinată pe un pat aflat în celălalt capăt al odăii. Pe podea, lângă ea, bebelușul dormea într-o cădiță de plastic care servea drept pătuț. Bunica bebelușului le conduse rapid către cele mai bune perne din apropierea pătuțului. Celelalte invitate se mutară, negociindu-și pozițiile până când își găsiră toate un loc potrivit.

Rania simți o mâncărime la nas când fumul de tămâie se ridică în spirală, se ciocni de tavanul din stuf și se întinse ca un nor-ciupercă mirosind a mir. O bătrână cu pielea întunecată și obrajii brăzdați de cicatrice ai unei foste slave aduse cafea și un bol în care se aflau curmale. Musafirele priviră cum mama Raniei și mătușa ei luară câte o mică ceașcă de porțelan. Mătușa Muna sorbi mai întâi. Înghiți și își dresе glasul.

– Ce casă minunată aveți! zise, sorbind încă o dată și zâmbindu-i proaspetei mame. Cum te simți, draga mea? Arăți bine, *alhamdulillah*¹!

Și așa începu schimbul ritualic de complimente, urmat de runda de întrebări și răspunsuri, câteva glume și câteva bârfe, în timp ce invitatele își beau cafeaua și gustau din fructe uscate și nuci. În cădița de plastic, bebelușul sforăia, cu buza de sus tremurătoare și roz. Sub fiecare ochi avea câte o linie trasată cu un creion gros, negru, pentru a ține la distanță spiritele rele.

¹ „Slavă lui Allah“ (în limba arabă în original)

Rania nu știa dacă femeia mai avea și alți copii, dar, dacă ar fi avut, ar fi fost trimiși la rude. În general, copiii nu erau bine-veniți în aceste vizite. L-ar fi trezit pe bebeluș și ar fi răsturnat cănila de cafea. S-ar fi jucat cu sandalele musafirelor, le-ar fi scos afară și s-ar fi prefăcut că sunt săbii sau le-ar fi pus să navigheze pe râu ca niște bărcuțe. Rania era acceptată doar pentru că era o reprezentantă a șeicului.

În timp ce servitoarea umplea din nou ceștile cu cafea, Rania se furișă spre o încăpere mai mică, aflată într-o parte a zonei de relaxare. Adesea, gazdele aranjau ca o femeie să vină să picteze cu henna pe mâinile oaspetelor sau să vândă haine ori vase și tigăi. De data aceasta, angajaseră o vânzătoare de parfumuri. Negustoreasa, o femeie între două vârste și plinuță ca o smochină-n pârg, stătea cuibărită în mijlocul flacoanelor sale de culoarea pietrelor prețioase. Surcele de arac palide erau frumos orânduite lângă conuri de tămâie. Femeia privi rochia cu volănașe a Raniei.

– Trebuie să fii din familia șeicului, nu-i așa?

Rania încuviință din cap.

– Vino aici, draga mea, zise femeia, făcându-i semn cu degetul. Vino să-mi miroși parfumurile.

– Nu-mi pasă prea mult de miros, spuse Rania. Tot ce vreau este o sticlă roșie și una albastră.

Femeia ridică o sprânceană.

– Vrei tămâie? Și iasomie?

– Atât timp cât o sticlă este roșie, iar cealaltă, albastră.

– Cum poruncești, spuse femeia, arătându-și dinții lungi. Ia zi, câți bani ți-a dat mama ta?

Câteva minute mai târziu, cu parfumurile în mână, Rania se strecură pe ușa din spate. Rătăci pe lângă rândurile de bame, castraveți și vinete. Găinile cotcodăceau într-un coteț. Atrasă de bolborositul râului cu ape

repezi, Rania ieși pe poarta din spate. Se îndreptă spre mal, răsucind flacoanele în palme, cel roșu într-o mână, cel albastru în cealaltă. Razele de lumină pătrundeau prin sticla colorată și curbată și ieșeau pe partea cealaltă strălucitoare, ca o pânză vopsită într-o cuvă. Își ridică mâinile și trimise dungi roșii și albastre pe nisipul fin.

Rania își sprijini o mână pe cealaltă. Cele două fascicule se contopiră, devenind o bandă groasă, violetă. Clătină flaconul roșu și îl ținu nemișcat pe cel albastru, creând o dungă violet pulsabilă, cu o cută rubinie, care vălurea. Imaginea îi aminti Raniei de un șarpe de mare exotic sau de o anghilă, precum cea pe care o zărise la a noua ei aniversare, ițindu-se dintre stâncile falezei de la Basra.

A noua ei aniversare fusese o zi mare. Tatăl ei le dusese pe ea și pe mama ei să mănânce înghețată la hotelul Sheraton. Apoi angajase un bărbat de la debarcader să îi ducă la locul de joacă de pe insula Sinbad, în mijlocul fluviului Shatt al-Arab. În timpul călătoriei de cincisprezece minute, tatăl ei povestise aventurile lui Sinbad, luptele lui cu șerpilor și cu diabolicii oameni-păsăre. Cât ascultase povestea, Rania se aplecase peste marginea bărcii și căutase murene inelate.

O mărgică de sudoare i se prelinse pe șira spinării, iar ea se strecură la adăpostul palmierului gros. Mai jos, apa făcea spume și șuiera. Duse flaconul roșu la un ochi și pe cel albastru la celălalt, făcându-și un binoclu bicolor. Apoi Huda apăru în raza ei vizuală, pe mijlocul râului, ghemuită la prora cu vârf ascuțit a bărcii *mashoof*.

Bunica Hudei ședea în centrul bărcii, o siluetă ghemuită, înveșmântată în negru. Fratele în vârstă de zece ani al Hudei, Mustafa, stătea la pupa, conducând vasul cu o prăjină mai groasă decât brațul Raniei. Ascuțită la

capăt, putea fi folosită și ca suliță pentru a vâna rațe sau pești *bunni* cu solzi negri.

Râul era umflat, și curentul unduia ca un șarpe speriat prin nisip. Mustafa se lăsă cu toată greutatea pe prăjină. Botul bărcii se răsuci, iar aceasta trase o dâră de spumă spre mal. Huda sări de la proră, iar rochia ei lungă, de culoarea caiselor, flutura în spate precum coada unui pește auriu. Ateriză cu o bufnitură, iar picioarele goale i se afundară în nisip. Mustafa o urmă, iar cei doi copii traseră barca la mal, alături de celelalte.

Bunica Hudei îi dădu fetei o desagă dintr-o țesătură viu colorată. Mustafa țină barca fixă în timp ce bătrâna coborî, punând pe nisip un picior scurt și dolofan, apoi pe celălalt. Rania se gândi că arăta ca un ursuleț de pluș îmbrăcat în negru. Bunica Hudei își netezi rochia purpurie pe care o purta pe sub *abaya* și își aranjă vâlul pe cap. Apoi își puse papucii pe care Huda îi scosese din desagă și porni cu pași legănați spre încăperile femeilor.

După plecarea bunicii, Mustafa ridică vârful ascuțit al prăjinii.

– Am văzut un cuib de fazan mai departe pe râu.

Privea spre sora sa, dar Rania simți că voia să audă și ea.

– Am să prind o pasăre pentru cină.

– Pot să vin și eu? Întrebă Huda.

– Fetele nu vânează, zise Mustafa, umflându-și pieptul. E treabă de bărbat.

Huda se încruntă în spatele lui, când băiatul porni spre nord, de-a lungul malului îngust. Se uită la Rania cu coada ochiului.

– Ești nepoata șeicului, nu?

Rania își netezi rochia apretată.

– Dar tu cine ești?

– Nepoata prezicătoarei, desigur, zise Huda, punând mâinile pe șolduri. Nu ai recunoscut-o pe *jaddah*¹? Vizitează casa șeicului de două ori pe lună, uneori chiar mai des.

– Minți!

– Nu mint.

Huda luă o pietricică de pe mal și o aruncă în apă.

– Nu ai băgat niciodată de seamă desenele cu henna de pe templele bunicii tale?

– Spiralele?

– Șeica suferă de dureri de cap groaznice, nu? Ei bine, bunica mea îi tămăduiește pe oameni, cu henna și rugăciuni speciale. Știe cum să alunge deochiul și cum să facă poțiuni pentru durerile de stomac și inimile frânte. Și poate citi în zațul de cafea.

– Tata spune că prezicătoarele fac comerț cu ignoranța.

Huda pufni disprețuitor.

– Păi, el e bărbat. Ei nu știu totul.

– Dacă tatăl tău te-ar auzi vorbind așa, sigur te-ar bate.

Huda o privi cu o expresie impasibilă.

– Tatăl meu a murit.

– O! murmură Rania. Îmi pare rău!

Huda ridică din umeri.

– A murit când eram încă în leagăn. Am doi frați, totuși. Desigur, ar trebui să mă prindă ca să mă bată, iar eu sunt prea rapidă pentru ei, zise și aruncă o altă pietricică în râu. O să-ți arăt. Hai să ne întrecem!

– Mai bine nu...

– Te temi că te întrec?

– Bineînțeles că nu, minți Rania.

Huda era o fată din sat. Ele erau mereu rapide.

---

¹ „Bunică“ (în limba arabă în original)

- Atunci, să fugim până la coteț și înapoi. Hai!

Cele două fete alergară spre coteț și înapoi, apoi fugiră de două ori în jurul casei. Huda o întrecu pe Rania, dar nu cu mult. Fetele se prăbușiră gâfâind pe malul râului, cu picioarele slăbuțe întinse în fața lor. Tălpile goale ale Hudei erau vopsite cu roșu. Rania le privi curioasă.

- Bunica ta a făcut o vrajă ca să fii atât de rapidă?

- Nu, prostuț! Henna îmi vindecă toate tăieturile din tălpi. Nu știi nimic?

Rania își dădu părul pe spate.

- Știu să fac adunări și scăderi. Știu tabla înmulțirii. Pot număra până la o sută în engleză și franceză. Pot să citesc, să pictez și să desenez. Tu poți?

- Păi, știi să desenez..., zise Huda, apoi luă un băț și îl trase prin nisip. Vezi?

- Ce-i asta? O cioară?

- E bivoul meu de apă! Nu-i vezi coarnele?

- Eu aș fi zis că-s aripă.

Rania își băgă mâna în buzunar și scoase sticlutele de parfum.

- Uite! Ține-le de soare.

Pe rând, cele două fete traseră dâre de lumină roșie și albastră pe nisip, apoi Rania desfăcu flacoanele, iar fetele se parfumară cu iasomie și tămâie.

- Astea sunt poțiunile mele magice, se laudă Rania. Sunt suficient de puternice pentru a acoperi chiar și mirosul ăsta de coteț împutit. M-au costat cinci dinari.

- Cinci dinari? Ai plătit cinci dinari pentru parfum?

- Nu e chiar atât de mult.

Huda făcu ochii mari. Căută repede în buzunarele rochiei.

- Și eu am lucruri magice. Pot să prezic viitorul. Vrei să-ți arăt?

Își deschise pumnul, dezvăluind un amestec de oase mici, o scoică și câteva mărgele de sticlă.

– Astea sunt uneltele mele, zise umflându-și pieptul, iar Rania, privindu-i chipul rotunjour, își dădu seama cât de bine semăna cu fratele ei. *Jaddah* mă învață tot felul de lucruri, de pildă, cum să citesc în oase și în zaț de cafea. Dacă văd un păun în zaț, asta înseamnă o veste bună. Șobolanii sunt un semn rău. Ar trebui să fiu înăuntru acum, s-o ajut, dar, după cum știi, copiii ca mine nu sunt bine-veniți în vizitele de după naștere. Nu că m-ar deranja. Este groaznic de plictisitor.

– Iar mie, toată viața mi se duce pe vizitele astea, mormăi Rania. Am impresia că n-o să fiu niciodată liberă.

– Ha! făcu Huda îndreptându-se de spate. Să vedem!

Luă minusculele talismane în palmele făcute căuș și le aruncă pe nisip.

– Așteaptă, asta spune *jaddah*. Dă-mi răgaz să mă uit. Când voi fi gata, îți voi spune ce văd.

Cele două fete stăteau sprijinite în coate și pe genunchi, studiind viitorul în iadeșuri și fragmente strălucitoare de cochilii, când mama Raniei ieși din casă.

– Mama pleacă la Bagdad pentru o lună, șopti Rania.

Deasupra lor, un șoim cu coadă albă descria cercuri în înaltul cerului.

– Voi sta acasă la bunica. Când mai vii cu *jaddah* în vizită, să mă cauți.

Deasupra grădinii lui Basil, un șoim înfometat străbătu cerul, de parcă ar fi zburat din amintirea Raniei și ar fi ajuns în prezent.

– Dar cine este această femeie? se interesă Basil.

Rania știa că nu ar fi fost satisfăcut cu povești despre păsări, bărci și fete din sat, cu scoici prin buzunare.

- Frații ei au fost uciși în timpul revoltei, spuse ea. Știe că făceam parte din opoziție. Crede că i-am influențat pe frații ei să alăture revoltei.

- Îi cunosc și eu pe acești bărbați?

Rania clătină din cap.

- Mustafa și Ali erau băieți din sat.

El o privi curios.

- Băieți din sat?

Rania își trecu mâinile peste față. Dintre toate amintirile care îi reveniseră, cea mai dureroasă era cea a ultimei întâlniri cu Mustafa. El era în holul apartamentului ei din Basra, cu fața luminată de o lampă galbenă. O fotografie cu soțul ei mort se afla, înrămată, pe perete. Raniei i se părea că îi privește - văduva lui și bărbatul din sat, singuri, noaptea. Pe stradă, răsunau întruna focurile de armă. Un elicopter bubuia deasupra. La peste zece ani de-atunci, Rania încă își amintea cum îi bătea inima în ritmul zgomotului făcut de elice.

- Zece mii de oameni au murit în timpul revoltei, zise Basil. De ce te învinovățește această femeie? Ce nu-mi spui?

- Nimic.

Rania își privi fix picioarele, abia îndrăznind să respire.

- Evident, frica a înnebunit-o pe Huda. Este atât de disperată să-și salveze fiul, încât mă va denunța dacă nu obține ce vrea.

- Și ce anume vrea?

- Un pașaport pentru fiul ei și viză de ieșire. Crede că opoziția poate să i le obțină.

- Care opoziție? se răsti Basil.

- Nu se poate să-ți fi pierdut toate contactele. Trebuie să mai fi rămas cineva.

– Cine? Spune-mi, cine? zise Basil, aruncând mâinile spre cer. Rami a fost ucis. Raed a fost executat. Sami și Kareem au fugit și nu s-au mai întors. Naseem a dispărut în Abu Ghraib.

Mâinile îi căzură ca ale unei marionete cu sforile tăiate.

– Dacă prietena ta crede că opoziția o poate salva, trăiește într-o lume imaginară.

– Dacă nu-i dăm ce îmi cere, amândoi vom avea de suferit.

Privirea lui Basil se repezi spre ea.

– Cum adică amândoi?

– Știi cât de departe poate merge *mukhabarat*-ul.

Rania își înfipse degetele în păr, dar asta nu fu de ajuns pentru a-și alunga din minte viziunile uneltelor electrice, a fiarelor de marcat și a cablurilor sfârâitoare.

– Iartă-mă! șopti ea. Îmi lipsește puterea unui martir, nu am curajul imamului Husayn. Mi-aș dori să nu fie așa, dar știu că, în cele din urmă, *mukhabarat*-ul ar găsi o modalitate de a mă frânge. Și atunci, va trebui să dau nume.

Vântul îi împinse o lacrimă în jos, pe obraz.

– Îmi pare rău, Basil, dar, dacă nu mă ajuți, unul dintre aceste nume va fi al tău.

Pe drumul de întoarcere de la ferma lui Basil, pe autostrada dintre Ramadi și Fallujah, în oglinda retrovizoare a Raniei apăru un autotren. Îl privi cum se apropia – un cap-tractor cu pete de ulei, trăgând două remorci murdare. Își îndreptă spre marginea carosabilului automobilul Volvo, care tremura din toate încheieturile. Mașini arse se înșiruiau la granița cu deșertul, caroseriile lor contorsionate arătând ca niște schelete de dinozauri dezgropate, într-un sit paleontologic.

Autotrenul ajunsese curând din urmă vechiul Volvo și schimbă banda pentru a-l depăși. În timp ce Rania se lupta să nu fie prinsă în siajul său, mușchii i se încordară până la șira spinării. Cu toate acestea, chiar și după ce cisterna se îndepărtă, Rania rămase gârbovită deasupra volanului, cu umerii dureroși, în timp ce șrapnelul din trecutul ei exploda în jur. Se întrebă dacă Basil era încă afară, lângă pergola îmbrăcată în viță-de-vie, blestemându-i numele? Sau își căuta deja contactele de mult pierdute din opoziție?

Rania își roti gâtul amorțit, dar mușchii îi rămâneau încordați ca un arc. Chipurile morților îi jucau în fața ochilor. Încercă să-și alunge imaginile din minte, spunându-și că nu-și permitea luxul de a deplânge trecutul. Că era ceva otrăvitor. Când un alt autotren apărură în oglinda retrovizoare, se bucură de acea distragere a atenției.

În vreme ce gonea pe autostradă, Rania vedea din când în când fluviul Eufrat șerpuind ca o panglică verde prin lunca mesopotamiană. În cea mai mare parte, era o zonă deșertică, presărată cu arbuști, dar câteodată trecea pe lângă lanuri de grâu unduitoare, la fel ca în vremurile de odinioară, cu picnicuri și partide de înot. Trecu pe lângă un indicator care arăta drumul către vechiul zигurat de la Aqar Quf. Piramida de cărămidă din lut ars fusese construită cu trei milenii în urmă, în cinstea zeilor antici. De multe ori, forțele invadatoare îi spărseseră zidurile degradate, dar tot rămăsese înaltă de peste patruzeci și cinci de metri, intemperiiile modelându-l în forma unui cap de armăsar care privea peste deșertul întins.

Dacă ar fi fost o irakiană loială, Rania s-ar fi gândit la Aqar Quf și gloria Mesopotamiei, dar, pe autostrada întunecată, întorcându-se de la ferma lui Basil,

își permise să revadă cealaltă istorie a Irakului. Istoria care lipsea din manualele școlare. Trecutul de nedescris, de netipărit, de neconceput. Răul săvârșit de ai lor. Acceptase. Înghițise totul. De nenumărate ori, ca o bulimică la un ospăț trist.

Ochii Raniei erau înroșiți și umflați când ajunse la primul cuib de mitraliere construit din saci de nisip la periferia Bagdadului. Își scoase cartea de identitate din torpedou și o lăsă în poală. Îi luă două ore până să reușească să-și negocieze trecerea la numeroasele puncte de control. Trebui să apeleze la toate atuurile ei – la zâmbetul languros și vocea ademenitoare, la numele de familie, la farmecul ei. La al treilea punct de control, un tânăr cu ochi negri ca smoala îi luă ultimii bani pe care îi câștigase vânzând cărțile tatălui ei.

Până să iasă de pe autostrada netedă și să intre pe străzile pline de gropi, Rania ajunse să se simtă complet pustiiată. Automobilul Volvo trecu hurducăindu-se pe lângă blocuri de din beton, vile dărăpănate și moschei grațioase, până când, în cele din urmă, Rania opri în fața porții ei. În timp ce băga cheia în broască, insectele descriau cercuri frenetice sub felinar. Odată ajunsă înăuntru, încuie și trase zăvoarele. Abia atunci, observă că ușa din față era întredeschisă.

– E cineva aici? tremură vocea Raniei în întuneric.

Deschise ușa mai mult. La capătul holului, o lumină galbenă se revărsa din bucătărie.

– Nu am nimic care să merite furat, strigă ea. Doar dacă nu vrei un tablou de pus pe perete.

Ușa bucătăriei scârțâi. O umbră tremură, apoi se materializă.

– Bună, mama! zise Hanan, întinzând brațele. N-ai de gând să-mi urezi bun venit acasă?

Ochii Hudei se umeziră în timp ce aștepta pe banca din studioul de fotografie al lui Abu Nasser. Khalid își lipi nasul de umărul ei.

– Mirosul din camera obscură e mai rău decât cel de ouă stricate, murmură el. E aproape la fel de rău ca al părțurilor lui Bakr după o tocană de linte.

– Șșșt! făcu Huda, ciupindu-l de braț. Și-o fi pierdut Abu Nasser simțul mirosului, dar nu e și surd, zise și se aplecă spre urechea lui Khalid. Și amintește-mi să nu-i ofer niciodată linte lui Bakr.

Se uită la fotografiile care împânzeau pereții lui Abu Nasser. Printre portretele obligatorii ale președintelui, se aflau familii cu fete în rochii cu volănașe și băieți cu papioane mici. O echipă de fotbal ținea ridicat un trofeu strălucitor. O formație folk strângea în brațe lăute și tobe din piele de capră. Dar majoritatea erau fotografii de nuntă – miri și tinere mirese cu mâini pictate cu henna și priviri fremătătoare.

O oglindă atârna pe perete, astfel încât clienții lui Abu Nasser să își poată aranja părul și machiajul. Sticla pătată surprinse reflexia lui Khalid sprijinindu-se de Huda, ca un tânăr pașă tolănit pe o pernă umflată. Un alt val de miros oțetit scăpă din camera obscură. Khalid strâmbă din nas și închise strâns ochii, iar, pentru o clipă, Huda avu impresia că îl vede pe Mustafa în

oglindea încetoșată, alergând-o pe malul râului, cu un crab de apă dulce putrezit.

– Poate că Abu Nasser are o afacere secundară cu ceapa murată, șopti ea.

– Sau poate că ține cămile acolo, zise Khalid rânjind. Cămile care mănâncă tocană de linte.

Huda dădu să-l ciupească de braț. În schimb, îl gădi-lă într-o parte.

– Cât mai durează? o întrebă băiatul, luând un pic distanță. Trebuie să joc fotbal cu Bakr.

Înainte ca Huda să apuce să-i răspundă, Abu Nasser ieși grăbit din camera obscură.

– Îmi cer scuze că v-am lăsat să așteptați.

Bătrânul fotograf îl conduse pe Khalid pe o scenă acoperită cu un covor, aflată în capătul celălalt al studioului.

– V-ar interesa unul dintre decorurile de lux?

Trase în spatele scenei un fundal muntos, ce se înălța din podea până la tavan.

– Oh, nu! spuse Huda. Nu e bine.

– Dacă nu-ți place Mama Natură, am multe altele.

Bătrânul fotograf dezvălui o imagine a Turnului Eiffel. Urmară Piccadilly Circus și Colosseumul.

– Pentru încă două mii de dinari, fiul dumitale poate călători în jurul lumii, zise Abu Nasser, ridicându-i brațele subțiri.

În cămașa sa neagră și largă, arăta ca un cormoran care stătea la soare pe malul Tigrului.

– Care mamă nu și-ar dori asta pentru fiul ei?

– Măcar de-ar fi atât de simplu, murmură Huda.

Îngrijorată că Abu Nasser avea să sesizeze lupta urâtă care se dădea în sufletul ei între dragoste și frică, își făcu de lucru netezindu-i gulerul și pieptănându-l pe Khalid.

– Aș dori un fundal alb, zise, apoi își linse degetul mare.

Khalid se strâmbă și se trase îndărăt înainte ca ea să apuce să-i netezească sprâncenele.

- Nimic extraordinar, mulțumesc, Abu Nasser.

- Te-ar interesa un portret pe care să-l atârni pe perețe? Am o varietate de rame minunate.

- Îmi trebuie o poză de dimensiunile celor pentru pașaport.

- Pentru pașaport? repetă Abu Nasser, oprindu-se și înclinând capul.

Din nou, Huda se gândi la un cormoran zărind un pește în stuf.

- Aveți planuri de călătorie în străinătate?

- Ar fi minunat, dar nu, zise ea, chicotind nervoasă și întrebându-se dacă Abu Nasser ar putea fi un informator al *mukhabarat*-ului, cum era și ea. E pentru un medalion. Un cadou pentru mama mea. Dacă este de dimensiunile celor pentru pașaport, se va potrivi perfect.

Abu Nasser trase un fundal simplu în spatele scenei sale.

- Cele de dimensiuni pentru pașaport vin în set de patru bucăți. Nu poți cumpăra doar una.

- Patru sunt în regulă. Mulțumesc.

Abu Nasser oftă și îi îndreptă umerii lui Khalid. Aprinse o lampă cu halogen și se retrase în spatele camerei sale.

- Bine, tinere, oferă-mi un zâmbet.

- Nu! sări Huda, de pe bancă. Nu zâmbi. Vreau să ai față serioasă și să privești direct spre cameră.

Abu Nasser își ridică ochii de la vizor.

- Mai întâi, refuzi un fundal minunat. Iar acum, îi zici să nu zâmbească? spuse bătrânul fotograf, punându-și mâinile pe șoldurile osoase. Va arăta ca o poză de cazier. Nu vrei să-i iau și amprente?

- Bunica lui e de modă veche, explică Huda, zâmbind ca miresele împietrite de pe perete. Pe vremea mamei mele, o fotografie era un eveniment care se petrecea o dată în viață. Și-a păstrat convingerea că e o treabă serioasă, care nu trebuie tratată superficial.

- Ei bine, sunt banii tăi, mormăi bătrânul. Dacă nu vrei să zâmbească, atunci așa facem.

Câteva minute mai târziu, Abu Nasser se retrase în camera obscură pentru a dezvolta fotografiile lui Khalid. Băiatul se tolăni pe bancă, lângă Huda.

- Duhoarea chimicalelor ăloră o să mă ucidă, zise și își îngropă capul în mâini. Dacă nu mor mai întâi de plictiseală.

Huda aruncă o privire pe fereastra care dădea spre trotuar. Vântul împingea o pungă de plastic pe stradă, apoi o înșfăcă și o ridică spre cer, ca pe un balon scăpat din mâna unui copil. Lângă semafoare, o cerșetoare oferea ziare șoferilor. Vântul trăgea de *abaya* ei ponosită. Țesătura, la fel ca femeia, se degradase odată cu vârsta și cu nenumăratele ore petrecute afară, la cheremul soarelui și al fiecărui bărbat și câine care treceau pe-acolo.

- Cât mai durează? gemu Khalid.

Huda îl bătu ușor pe braț. Când se uită din nou afară, o văzu pe Ally pe trotuarul de vizavi, mergând cu pași rapizi spre ambasadă. Tom probabil că se dusesese la muncă, chiar dacă era sâmbătă. Huda simți că o compătimește. Zilele lui Ally trebuie că erau lungi și pustii. Nu era de mirare că rămăsese singura soție de diplomat din Bagdad.

Huda se întrebă dacă Ally încercase să-l sune pe Abdul Amir înainte de a pleca. Rareori îl contacta la sfârșit de săptămână, de când Huda apăruse în locul lui pentru a o duce la hotelul Rashid. Huda își aminti de strălucirea candelabrelor de la Rashid și de țacănitul

tocurilor pe podeaua de marmură. Deodată, simți că i se taie răsuflarea, de parcă individul cu cicatrice purpurie din *mukhabarat* ar fi strâns-o și acum de gât.

Trase adânc aer în piept și o privi pe Ally intrând într-un mic magazin alimentar. Câteva minute mai târziu, ieși cu două pungi de plastic bombate. După o clipă, un băiețel apăru de pe o alee. Ally zâmbi în timp ce el alerga spre ea, fluturând un băț ca pe o sabie imaginară. Din colțul ei, vânzătoarea de ziare privea, fără să zâmbească, cum Ally ciufulea părul băiețelului.

Ally se jucă cu copilul cam un minut, apoi puse una dintre pungile de plastic lângă perete, alături de stocul de ziare al femeii. Se aplecă, se prefăcu că-i fură nasul băiețelului, apoi își continuă drumul spre ambasadă, fără să se uite la femeie în așteptarea mulțumirilor. Huda îi admiră generozitatea. Dacă ea ar fi fost cea care împărțea alimente, s-ar fi așteptat să audă: „Allah, să te binecuvânteze, soră“ sau, și mai bine: „Fie să ai o viață lungă și fericită“.

Vânzătoarea de ziare cercetă îngrijorată strada. Se uita după vreun agent din *mukhabarat*? Cu săptămâni în urmă, Abdul Amir observase interesul manifestat de Ally față de băiat și de mama lui și îi raportase lui Abu Issa. Acesta îl trimisese pe unul dintre oamenii lui să o interogheze pe femeie despre Ally – cât de des se oprea, unde mergea, ce spunea. Huda remarcă spinarea încordată a femeii, pomeții ei ascuțiți ca briciul și ochii cu pleoape grele. Ca oricine altcineva, vânzătoarea de ziare știa că e periculos să te apropii de străini. Totuși, avea nevoie de mâncarea pe care Ally le-o oferea. Plus că fata îl făcea întotdeauna pe fiul ei să zâmbească – și poate că tocmai asta făcea să merite riscul.

Huda o privi pe Ally dispărând pe drum. Își dori să poată deschide ușa studioului și să o strige. I-ar fi plăcut

să se poată plimba împreună pe malul fluviului, așa cum făceau oamenii odinioară, în anii de aur, anii abundenței. Cel mai probabil, Ally ar fi glumit sau s-ar fi minunat cum razele soarelui formau curcubeie când se reflectau în cupola albastră a unei moschei. Își dorea să poată fi pur și simplu prietene, libere să spună tot ce le trecea prin mine.

Dar Huda știa că, după ce s-ar fi bucurat de veselia nefiltrată a lui Ally, i s-ar fi cerut să reproducă întocmai fiecare cuvânt. Abu Issa avea s-o pedepsească dacă nu reușea să dezgroape vreun secret urât sau o frântură de informație pe care să o transmită superiorilor săi. Tăietorul de Lacăte avea să-și trosnească, una după alta, articulațiile groase și păroase. Huda știa că nu are de ales, dar, cu cât se apropia mai mult de Ally, cu atât sentimentul de rușine i se amplifică, precum o toxină microscopică ce se înmulțea sub pielea ei.

– Fotografiile sunt gata.

Abu Nasser se întoarse din camera obscură, aducând cu el încă un val de gaze urât mirositoare.

Huda îi aruncă o ultimă privire lui Ally. Ochii o înțepau, dar, de data aceea, chimicalele lui Abu Nasser nu aveau nici o vină.

Huda opri mașina lângă terenul de fotbal din spatele hotelului Palestine. Un crescător de porumbei își eliberase stolul dintr-o cușcă, aflată pe acoperișul unui bloc de apartamente din apropiere. Păsările roiră o vreme pe cerul fără nori, apoi se repeziră în formație strânsă peste câmp.

– Ești sigur în privința întâlnirii? îl întreabă Huda pe fiul ei, privind cu atenție prin parbriz. Unde e Bakr?

– O să vină, zise Khalid și își desfăcu centura de siguranță. Am ajuns puțin mai devreme, asta-i tot.

- Cat de devreme? Nu vreau să-ți pierzi vremea pe-aici și să dai de vreun necaz.

El își dădu ochii peste cap și deschise portiera.

- Mai întâi, sărută-ți mama de rămas-bun, spuse Huda.

Băiatul își întinse obrazul spre ea, strâmbând din buze de parcă ar fi supt o lămâie verde de Basra.

- Ești sigur că mama lui Bakr te va aduce acasă?

Încercă să-i șteargă o pată de ruj de pe obraz, dar Khalid se feri și coborî din mașină.

- Mamă, nu-ți mai face griji!

- Fii cuminte! Ai grijă! strigă ea. Te iubesc, dragul meu.

În timp ce Khalid alerga spre câmpul prăfuit, Huda se lăsă pe spătarul scaunului. Ultimele două cuvinte i se păreau singurele lucruri sincere pe care le spusese toată ziua. Huda își sprijini fruntea de volan. Cât timp mai putea să-și mintă soțul, prietenii, vecinii și pe Ally? Cât timp putea să-i mai păcălească pe Abu Issa și pe Tăietorul de Lacăte? Și cum rămânea cu Khalid? Se temea că, atunci când adevărul va ieși în sfârșit la lumină, el îi va blestema numele.

Huda își îndreptă trupul. Khalid se oprise la marginea terenului de fotbal și stătea cu palma la ochi, de parcă ar fi privit mașina ei. Răsuci cheia în contact și îi făcu semn cu mâna, de rămas-bun. El nu răspunse. Poate că nici nu se uita la ea. Poate că urmărea porumbeii care se roteau deasupra hulubăriei.

Huda nu înțelegea păsările. Oare nu aveau dorința de a zbura spre soare, de a mânca orez sălbatic și de a bea dintr-un pârau susurător? Se născuseră într-o cușcă. Crescuseră în duhoarea dintre gratii. Oare o mână de semințe și o farfurioară cu apă murdară erau cu adevărat suficiente pentru a le ține acolo? Doar de atât

era nevoie pentru a schimba firea unei păsări, pentru a-i înăbuși nevoia de a fi liberă?

Înainte de a pleca, Huda îi făcu pentru ultima oară cu mâna lui Khalid. Simți că i se strânge stomacul când băgă fotografiile de pașaport mai adânc în geantă, alături de actele de identitate ale lui Khalid și de un teanc gros de bani. Porni în direcția fluviului, traversă podul și coti spre Mansour, uitându-se permanent după punctele de control de pe marginea drumului. În cele din urmă, Huda ajunse la porțile mărețe, de aramă. Rania îi deschise înainte să apuce să sune și o conduse direct în grădină.

– Trebuie să mergem în piața Shorja.

Cuvintele Raniei abia se auzeau peste foșnetul euca-liptilor.

– Au spus să trecem pe lângă tarabele cu mirodenii și să așteptăm lângă vechiul hamam.

– Baia comună?

Rania ridică din umeri.

– Nimic din toate astea nu a fost ideea mea.

Huda își strânse geanta sub braț. Zece mii de oameni vizitau piața Shorja în fiecare zi, și mai toată lumea știa că o treime dintre ei erau hoți de buzunare. Unii aveau lame speciale cu care tăiau gențile ca a ei.

– Pot să mă duc la toaletă mai întâi?

Rania aruncă o privire spre casă, iar buzele îi tremurară. Pentru o clipă, Huda se întrebă dacă avea să refuze.

– Mergi prin galerie până în hol. Este prima ușă din stânga ta, zise și scoase un pachet de țigări din buzunar. Trebuie să plecăm în curând, ca să ajungem la timp.

În baie, Huda își dădu jos eșarfa de la gât și o folosi pentru a-și lega documentele lui Khalid în jurul taliei. Înfășură țesătura strâns, ca pe o centură, sări în sus și

în jos și mișcă din șolduri. Mulțumită că nici un hoț de buzunare nu ar fi putut desprinde hârtiile, își încheie nasturii cămășii, descuie ușa și se ciocni de o fantomă din trecut.

– Ah, scuze!

O versiune a Raniei în vârstă de paisprezece ani își sprijini mâna subțire de perete. Hudei îi ieșiră ochii din orbite ca ai unui personaj dintr-una din revistele de benzile desenate ale lui Khalid, simțindu-se brusc transportată înapoi în timp și în spațiu.

– Aveți nevoie de asta, doamnă? o întrebă fata, întinzându-i un prosop de mâini. Mama mi-a spus să-l schimb azi-dimineață, dar am uitat.

Huda clipi, șocată.

– Mama ta? Desigur, spuse Huda și izbucni într-un râs zgomotos, ascuțit, un sunet la limita isteriei. Ce proastă sunt. Ar fi trebuit să-mi dau seama.

Părul lung și creț al fetei și nasul ei acvilin erau identice cu ale mamei sale. Dar bărbia trufașă și privirea chihlimbarie neabătută – chiar dacă se pomenise cu o nebună bâlbăită în baia ei – o făceau să arate de parcă ar fi descins direct din amintirile Hudei.

– Ești atât de înaltă! Atât de drăguță! zise Huda, lipindu-și palmele. Dar am știut întotdeauna că vei fi frumoasă, Hanan.

Confuzia apăru în ochii fetei.

– Iertați-mă, dar ne-am mai întâlnit?

– Eu și mama ta suntem vechi..., începu Huda, apoi tăcu pentru o clipă. Am crescut într-un sat lângă ferma bunicului tău. Suntem din același trib.

– A, tribul! zise fata țuguind din buze, ceea ce-i aminti Hudei de ezitantul sărut de la revedere al lui Khalid. Mama spune că tribul nostru este mic, dar are, fără îndoială, mulți copii.

– Păi, eu am doar unul. Îl cheamă Khalid. Voi doi vă jucați împreună.

– Khalid?

O scânteie se aprinse în ochii lui Hanan. Pe neașteptate, o apucă pe Huda de mână și o conduse spre o colecție de fotografii expuse pe un perete. Hanan arată spre imaginea unui bebeluș învelit în muselină, supravegheat de un copilaș cu părul creț.

– El e Khalid al tău?

Huda se aplecă spre poză.

– Dumnezeu! exclamă ea și chicoti încetișor. Îmi amintesc când a fost făcută. Erați tare drăguți împreună.

– Așadar, tu ești Huda. Mama mi-a povestit despre tine.

Zâmbetul pieri de pe buzele Hudei. Ce-i spusese Rania? Își dusese fiica în grădină, sub eucaliptii care se legănau, și vorbise în șoaptă despre șantaj, informatori și *mukhabarat*?

– Da, încuviință Huda, neputându-se sili să-și rostească numele cu voce tare. Sunt mama lui Khalid.

– Mama mi-a zis totul despre tine.

Fata o privi cu ochi mari, fără să clipească.

Rușinea înroși obrajii Hudei.

– O, da! spuse Hanan. Dacă vede un barcagiu pe un râu, mama zice întotdeauna: „Huda ar naviga mai bine decât el“. Dacă mă zgârii la vreun deget de la picior, spune: „Huda ar putea prepara o alifie magică“, precum cea pe care i-ai făcut-o ei, pentru cicatricea de la degetul mare.

Fata chicoti. Sunetul o străpunse pe Huda până în adâncul inimii.

Trecuseră peste douăzeci de ani, dar Huda își amintea și acum de balsamul de care vorbea Hanan și de cicatrice. Huda se dusese la ferma șeicului. Bunica ei

era ocupată cu ghicitul și cu sfaturile oferite în camerele femeilor, iar Huda se furișase în bucătăria fermei. Rania era deja acolo, fremătând de entuziasm. Văzuse un film american în care două prietene își promisese-ră loialitate veșnică, printr-un legământ de sânge. Îi propusese Hudei să facă și ele același lucru, cu câteva adăugiri proprii.

– Eu am mierea, rostise Rania în șoaptă. Dar tu?

Huda se scotoci în buzunarele rochii sale lungi, de culoarea caiselor. Scoase o sticlură maro, luată cu împrumut din desaga bunicii ei. Huda scoase dopul sticlurii și măsură cu atenție o linguriță de lichid urât mirositor. Rania strâmbă din nas.

– Tinctura de smirună, șopti Huda, înainte să o amestece cu o porție generoasă de miere, recoltată din stupii șeicului.

Apoi scoase din adâncurile buzunarului o cutie de tablă îndoită și luă din ea niște pastă uleioasă de cimbru palestinian. Aroma vegetală, mentolată și acrișoară, neutraliză duhoarea smirnei. Rania se uită peste umărul Hudei.

– Asta-i tot? murmură ea dezamăgită. Dar niște henna?

– Știam că vei spune asta, zise Huda.

Desfăcu o bucătică de hârtie și turnă cu generozitate pudră de henna roșie în preparat. De fapt, era o adevărată risipă. Cimbrul, mierea și smirna erau mai mult decât suficiente pentru a face treaba, dar Rania avea mare încredere în henna, încă din ziua în care o văzuse pentru prima oară pe Huda, cu desaga bunicii în mână și tălpile vopsite cu henna. Rania zâmbi satisfăcută în timp ce Huda amesteca de zor colorantul în balsam.

– Ar trebui să ne grăbim, zise Rania, aruncând o privire peste umăr. Bucătăreasa s-ar putea întoarce din clipă în clipă.

Huda puse rapid amestecul pe un petic de frunză de bananier, apoi îl împături cu grijă.

– Hai să mergem undeva unde nu se vor gândi să ne caute!

– Atunci, nu la grajduri, spuse Rania.

– Ce zici de malul râului, lângă cuibul de barză pe care l-am găsit anul trecut? Îți amintești?

– Bineînțeles că îmi amintesc, rosti Rania.

Încercând să-și ascundă ușurarea, Huda se repezi afară. Rania fusese plecată la Bagdad vreme de aproape trei luni – o viață întreagă pentru Huda, la vârsta de doisprezece ani. Se temuse că Rania va uita cu totul de ea, acum că era elevă la prestigiosul Liceu de Fete din Bagdad. Huda și-o imaginase pe Rania discutând cu celelalte fete de familie bună despre cele mai frumoase locuri de vacanță din Marea Britanie sau despre patiseriile din Paris unde se găseau cei mai buni croasanți. Huda nu avea nici o îndoială că îi comandau într-o franceză impecabilă.

Cele două fete se grăbiră să treacă pe lângă parfumată grădină de trandafiri a șeicei, apoi pe lângă cavernosul garaj care adăpostea cu colecția de mașini strălucitoare ale familiei.

– Și cum te-ai distrat în Bagdad? întrebă Huda.

– N-am făcut nimic deosebit, zise Rania, ridicând din umeri. Lucrurile obișnuite.

Huda se întrebă care erau lucrurile obișnuite. Habar nu avea ce obișnuiau să facă elevele de la Liceul de Fete din Bagdad, iar Rania era mai misterioasă decât oricând. În timp ce treceau pe lângă grajd, o iapă sură,

zveltă ridică botul peste ușa boxei sale, cu un fornăit. Huda scoase din buzunar un morcov.

- Ce altceva mai ai ascuns acolo? chicoti Rania. O capră? Un joben? O undiță?

- Am ce ne trebuie pentru ceremonia noastră, spuse Huda, hotărâtă să îi arate Raniei că și ea putea fi misterioasă.

Iapa luă morcovul din palma Hudei, iar fetele își continuă drumul, trecând pe lângă grădina de legume și stupii șeicului. Se opriră când ajunseră lângă un zid de stufăriș.

- Nu ți-e frică, nu-i așa? rosti Rania.

- Firește că nu, zise Huda, ridicând semeață bărbia.

N-o fi știut ea cum să comande micul dejun în franceză, dar lunca era domeniul ei.

- Să mergem!

Înconjurată de perdele de stof șuierător, cele două fete urmară, până la râu, o potecă îngustă pentru capre. Rania privi neliniștită malul nămolos.

- Și acum, ce facem?

- Vino! spuse Huda, scoțându-și sandalele și simțind nisipul între degetele de la picioare. O să-ți arăt.

Trebuia să recunoască în sinea ei că se bucura de situație. De obicei, Rania părea foarte încrezătoare, foarte matură. La Bagdad, își sărbătorise cea de-a paisprezecea aniversare, scăpase de ultimii colăcei de grăsime ai copilăriei și se întorsese la fermă mai înaltă și mai frumoasă ca niciodată. Huda se simțea neîngrijită pe lângă ea, chiar dacă purta cea mai bună rochie, cea de culoarea caiselor. Dar acolo cel puțin, înconjurată de papura foșnitoare și de stolurile zgomotoase de păsări acvatică, era în elementul ei.

- Mai am un obiect special în buzunar, anunță ea. Rania se aplecă spre ea.

- Ce este?

Huda făcu o pauză, prelungind suspansul, la fel cum făcea bunica ei înainte de a dezvălui ce vedea în zațul de cafea. Cu un gest amplu, scoase din buzunar un briceag. *Jambiya* cu lamă dublă nu era o macetă, având cam cincisprezece centimetri lungime de la vârf până la baza mânerului din corn de bivol. Dar când Huda îndreptă pumnalul în sus, lama curbată captă razele soarelui și le transformă în curcubeie.

- Este pentru legământul nostru de sânge, declară ea. Rania făcu ochii mari.

- De unde-l ai?

- E al lui Mustafa. Nu va băga de seamă că a dispărut până nu se întoarce, cu Ali, de la vânătoare de rațe. Știi, și eu am învățat cum să fac asta. Pot ține o sulită în echilibru în palmă, la fel ca frații mei. În curând, o voi face să zboare acolo unde îmi doresc..., zise Huda, dar își lăsă fraza neterminată, întrebându-se brusc dacă priceperea ei la vânătoare putea impresiona o elevă a Liceului de Fete din Bagdad. Am studiat și limba engleză, în fiecare zi.

- Facem asta? zise Rania, aruncând o privire peste umăr. S-ar putea să mi se remarce lipsa la fermă.

Huda tăie cu pumnalul o papură groasă, apoi o folosi pentru a trasa un cerc mare în nisip.

- Trebuie să stăm în interiorul cercului, spuse ea. Altminteri, va fi doar o promisiune obișnuită, nu un legământ de sânge.

Zâmbind, intrară în cerc și parcurseră încă o dată planul.

- Astăzi, jurăm să fim surori de sânge, intonă ea. Mai apropiate decât surorile din același pântec.

- Nu uita de secrete, spuse Huda. Nu trebuie să avem secrete una față de cealaltă.

Rania se opri, apoi își duse mâna la inimă.

– Fără secrete!

– Care este pedeapsa pentru încălcarea unui legământ de sânge? Întrebă Huda.

Rania studie cerul fără nori, de un albastru atât de desăvârșit, încât ar fi putut frânge o inimă.

– Cea care va încălca legământul de sânge, declară ea teatral, va fi condamnată la tristețe.

Huda îi aruncă o privire sceptică.

– La tristețe? repetă ea. Pentru cât timp? O zi? O săptămână? Trebuie să fie mai mult de atât.

Rania ridică trufaș bărbia.

– Va fi condamnată la tristețe atât cea care încalcă jurământul, declară ea, cât și vlăstarele ei.

Huda își aminti că apăsase pumnalul pe degetul mare al Raniei și că lama intrase mai adânc decât se așteptase. Fetele se luară de mâini și se priviră în ochi.

– Surori pentru totdeauna!

Închiseră ochii.

– Sau tristețe, pentru noi și vlăstarele noastre.

Imune la gravitatea momentului, trei rațe aterizară cu un pleoscăit la marginea apei, urcară pe mal și măcăniră autoritar, ca și cum ar fi spus: „Ați terminat?” Fetele chicotiră în timp ce Huda scoase din buzunar pachetul din frunză de bananier și întinse balsamul de culoarea ruginii peste rana Raniei.

– Ce se petrece aici?

Rania apăru pe coridor, cu pumnii strânși pe lângă corp. Amintirile Hudei despre balsamul magic făcură loc prezentului, în care legământul de sânge devenise motiv de șantaj. Se lipi de peretele de ipsos, simțindu-se foarte mică.

- Uită-te la asta, mamă! zise Hanan, făcând semn spre fotografia în care apăreau ea și Khalid. Tocmai îi arătam...

- Huda, trebuie să plecăm!

Privirea Raniei ar fi putut tăia sticla.

- Nu putem întârzia.

- Vă duceți în oraș? întrebă Hanan. Pot să vin și eu?

- Altă dată, draga mea, zise Rania, împingând-o ușor pe fiica ei spre scări. Du-te în camera ta și fă-ți temele. Cât voi fi plecată, nu deschide poarta. Nimănui, mă auzi? Mă întorc peste câteva ore, după ce termin... treburile cu Huda.

Hanan suspină. Se uită peste umăr, la Huda.

- Sper să vii și altă dată.

Huda încuviință din cap și zâmbi, apoi se îndepărtă înainte s-o copleșească muștrările de conștiință și s-o podidească lacrimile.

- Mergem cu mașina mea? o întrebă pe Rania.

- Eu o să vin cu mașina mea. În acest fel, după ce terminăm, fiecare poate merge pe drumul ei. Ne întâlnim la intrarea sudică a bazarului de mirodenii. Știi unde este?

Huda încuviință din cap, ușurată că nu va trebui să stea cot la cot cu Rania în habitacul strâmt al automobilului ei Corolla. Ar fi fost prea intim. Avea nevoie de puțin timp în care să fie singură, pentru a-și alunga nostalgia puerilă și a uita de prietenii din copilărie, de balsamul magic și de legămintele de sânge. Avea nevoie de un răgaz pentru a se gândi la frații ei morți, pentru a înțeți din nou focul răzbunării în sufletul ei.

Sub rețeaua de prelate decolorate din piața Shorja, în aer pluteau nori de scorțișoară, smirnă și praf ridicat de mii de picioare. Clipind des prin pâcla aromată,

cele două femei o porniră grăbite pe aleile înguste ale bazarului de mirodenii.

– Încearcă să ții pasul! zise Rania, uitându-se urât la Huda, apoi merse mai departe, trecând pe lângă un vas cu capere de un verde strălucitor, care pluteau în oțet.

Privirea Hudei era ca un pumnal în spinarea ei, în vreme ce se străduia să treacă printre cumpărători care căutau sumac purpuriu, sofran galben și praf de indigo. Cineva scăpă o pungă. Explodă ca o bombă cu dispersie de nucșoară.

Vânzătorii o îndemneau pe Rania să se oprească și să guste o măslină sărată sau să miroasă o crenguță de salvie. Ea își văzu de drum, mulțimea părând să se despartă în fața ei, în vreme ce Huda se grăbea pe urmele ei, murmurând:

– Scuză-mă, *haji*, poate data viitoare.

Huda se strecură pe lângă bolurile cu pudră de henna în nuanțe roșietice, maronii și verzi și își aminti că bunica ei ducea aceleași poțiuni și pulberi la ferma șeicului. Se gândea la acele zile frumoase, când se izbi brusc de spatele Raniei. Aceasta ținea în mână un borcan cu crenguțe, ca o fetiță care tocmai deschisese o cutie muzicală cu o balerină care se învârtea înăuntru.

– Îți amintești...? rosti Rania.

Fără alt cuvânt, împinse borcanul în mâinile vânzătorului și se grăbi mai departe. Huda simți un junghi dureros. Bineînțeles că își amintea de crenguțe. Într-o zi ploioasă, o învățase pe Rania cum să răzuiască o surcică de arac și să o folosească pentru a se spăla pe dinți. Mai târziu, Rania îi spusese că era mai bună decât Colgate. Îi povestise lui Hanan și despre asta?

O urmă pe Rania după o cotitură strânsă. Cupola cafenie a unui vechi hamam se înălța deasupra tarabelor.

Fuioare de abur ieșeau, unduitoare, din orificiile în formă de stea.

Paznicul băii stătea pe un taburet, lângă intrare.

– Orele femeilor s-au încheiat pe ziua de astăzi. Va trebui să veniți mâine.

Cele două femei se retraseră la umbra zidului de cărămidă al hamamului. Un ștregar desculț, cu părul încâlcit, ieși din mulțime și o trase de mânecă pe Rania.

– Doamnă, puteți să-mi dați un bănuț?

În timp ce Rania scotocea în geantă, Huda scoase doi dinari din buzunar.

– Cumpără-ți niște lipie sau o oală cu iaurt, zise ea, îndesând bancnotele mov în palma băiatului. Nu-i risipi pe dulciuri. O să-ți strice dinții.

Copilul își ridică ochii mari spre ea și, pentru o clipă, Huda avu impresia că privește într-o fântână de un verde intens.

– Ascultați, șopti el. Cei pe care îi căutați vă așteaptă la Khan Murjan.

– Vechiul han? Este închis de zeci de ani.

Rania se aplecă spre el.

– Ce se petrece?

– Aveți cinci minute, zise băiatul, ținând ochii ațintiți asupra Hudei. Altminteri, ușa se va închide. Au spus că nu există o a doua șansă.

– Dar Khan Murjan este în cealaltă parte a pieței.

– Știu o scurtătură, zise băiatul, trăgând-o spre cea mai îndepărtată alee. Aveți încredere în mine!

Huda se opri, copleșită de un sentiment brusc de déjà-vu. Și ea îi ceruse același lucru lui Ally. „Ai încredere în mine“, îi spusese de nenumărate ori, pentru a o ține pe fată aproape și pentru ca *mukhabarat*-ul să fie mulțumit. Huda simți furnicături la ceafă. Oare băiatul cu ochi de smarald era un mincinos, la fel ca ea?

– Să mergem! zise Rania, împingând-o pe Huda spre aleea aglomerată. Vreau ca povestea asta să se încheie odată.

Băiatul se strecură prin mulțime. Huda și Rania se străduiau să se țină după el, evitând un bărbat care împingea un cărucior plin cu găini care cotcodăceau. Două femei le blocară calea. Pe cât de late, pe atât de înalte, se tocmeau zgomotos pe un lot de cămăși de noapte, de parcă ar fi negociat vânzarea primului lor născut. Huda își făcu loc cu coatele pe lângă ele, în timp ce băiatul se strecura printre tarabele cu obiecte de uz casnic. Un puștan zăcea nemișcat deasupra unei uriașe movile de prosoape ieftine, iar Huda se întrebă dacă era într-adevăr posibil să dormi în mijlocul aceluia vacarm sau dacă nu cumva băiatul era mort.

O mână mică ieși dintr-o gaură în perete. Băiatul o trase pe Huda înăuntru și își duse degetul la buze. Rania era deja acolo, cu spatele lipit de cărămizile aspre. Huda încremeni. Doi bărbați solizi, în haine de piele, treceau prin mulțime. Erau trimiși de *mukhabarat* pentru a supraveghea piața și a adulmeca rebelii.

Huda așteptă până trecură, numără încet până la zece, apoi scoase capul pe alee. Ștrengarul sări pe lângă ea. Cele două femei porniră clătinându-se pe urmele lui. În bazarul de cereale, un măgar bloca drumul, cu încărcătura sa de saci umflați, prea lată pentru spațiul îngust. Mulțimea începu să blesteme.

– Scoate-ți măgarul de-aici, prostule! strigă un cum-părător, fluturându-și pumnul în aer.

Negustorul de cereale trase de frâiele măgarului său. Huda țopăia de pe un picior pe altul, în timp ce mârâielile nerăbdătoare ale mușteriiilor din piață se stinseră încet. Își întinse gâtul și încercă disperată să repereze claia de păr încâlcit a băiatului. Se gândi că inima ei bătuse deja de o mie de ori. Cu siguranță, asta însemna că trecuseră mai bine de cinci minute.

Rania trecu mai departe și se ridică pe vârfuri.

– Uite-l! zise și o apucă de mână pe Huda, strigând strigă: Faceți loc, vă rog!

Așa cum se întâmplase și mai devreme, mulțimea se despărți la porunca Raniei. Huda clătină neîncrezătoare din cap, în vreme ce femeia înaltă o trăgea mai departe după ea. De data aceasta, în loc să găsească drumul blocat, înaintară ca niște frunze plutind pe un râu. Străbătură târgul de haine, trecură pe lângă munții de blugi, sacouri și bavete second-hand, până ajunseră la intrarea în Khan Murjan.

Vechiul han avea geamurile acoperite cu placaje. Pânze de păianjen groase înțesau poarta, iar straturile de rugină strânse peste ani blocaseră încuietorile. Huda își simți deodată inima grea ca o cărămidă.

– Nimeni nu a mai intrat aici de ani de zile. Ce pierdere de timp! zise Rania, apoi se răsuci pe călcâie și se îndepărtă fără nici un cuvânt de rămas-bun.

Huda se prăbuși lângă peretele ocru. Simți înfrângerea amestecată cu sudoarea, ca niște fiori pe șira spinării. Își pipăi buzunarul și se rugă ca ștrengarul să nu-i fi furat poșeta.

– Huda!

Rania reapăru de după colțul îndepărtat al hanului. Îi făcu semn să vină, apoi dispăru din nou.

Huda se repezi pe urmele ei și găsi o ușă laterală a hanului, ușor întredeschisă. Într-un colț al ușii de fier, gloanțele lăsaseră cratere selenare, dar nu reușiseră să pătrundă complet prin metalul străvechi. Huda urcă treptele și se uită înăuntru. Mirosul de mucegai îi mută nasul. Se uită îndărăt, la tarabele aglomerate. Un vânzător îmbrăcase șase manechine în haine de toate culorile. Erau aliniate în fața unui zid, de parcă ar fi așteptat un pluton de execuție.

În interiorul fostului han, Rania se opri cu spatele la vechea uşă metalică şi aşteptă ca ochii să i se adapteze la lumina slabă. Undeva, apa picura pe piatră. Se auzea ca bătaile unei inimi, prin măreţele arcade care formau coastele bătrânului han. Se îndreptă încet spre sala centrală, asemănătoare unei catedrale, unde coloane de praf se învâртеjeau sub luminatoarele străvechi. Luminile păreau să alcătuiască un tipar, precum hărţile stelare folosite de călătorii care poposiseră cândva acolo, în drum spre Mecca.

- Aţi întârziat! zise un bărbat, ieşind din întuneric.
- Rania se întrebă de cât timp stătea acolo, privind-o.
- Trebuia să fiţi aici în urmă cu zece minute.
- Nu am avut prea mult timp.

Rania făcea tot posibilul să pară netulburată, dar îşi auzi tremurul din voce.

- Iar azi e foarte multă lume în piaţă.
- Are dreptate! spuse Huda.

Rania tresări când femeia se strecură în spatele ei. O amintire îi veni în gând, despre o fetiţă care urmărea un cufundar la marginea unui râu cu ape repezi. Chiar şi atunci când pasărea ajunsese în mâna Hudei, abia dacă îşi dăduse seama ce se întâmplase. Părea că nu îşi pierduse câtuşi de puţin capacitatea de a se furişa nevăzută.

- Chiar dacă mesagerul dumitale ne-ar fi adus pe covorul zburător al lui Aladin, continuă Huda, tot ar fi trebuit să facem eforturi ca să ajungem la timp.

Rania își reprimă un zâmbet. Huda își păstrase și limba ascuțită.

Bărbatul se apropie. Era scund, cu părul des și aspru. Deși măriți de ochelarii cu rame negre, ochii îi erau înguști și strălucitori, amintindu-i Raniei de o cârțiță ieșind din vizuina sa.

- Ei bine, acum sunteți aici, zise bărbatul și le făcu semn cu mâna spre o scară înaltă. Așadar, să mergem.

Rania simți un puseu de dispreț față de sine. Nici o cârțiță timidă nu ar fi avut curajul să se afle acolo, sfidând regimul. Bărbatul le conduse într-un balcon de la etaj, apoi se opri lângă o ușă joasă, dintr-o firidă. Zeci de firide identice se aflau de jur împrejurul hanului, dând spre camere care, odinioară, adăpostiseră călători și învățăcei de la moscheea din apropiere.

- Îmi pari cunoscut, spuse Rania. Ne-am mai întâlnit?

- Din motive evidente, încerc să nu dezvălui detalii personale. De obicei, le cer oamenilor să-mi spună Kareem, zise el, apoi se opri, cercetând-o cu privirea. Dar cred că l-ai cunoscut cândva pe fratele meu.

- Doar nu vrei să zici că...

Rania se uită mai bine la el. Ochii aceia. Părul acela.

- Ești fratele lui Ahmed, nu-i așa?

El încuviință sobru. Rania își înclină capul.

- Mă rog ca Allah să-l țină aproape de El.

Kareem dădu aprobator din cap, apoi trase de zăvorul greu. Ușa se deschise puțin. O lumină palidă, gălbuie, și duhoarea uleioasă a unei lămpi cu kerosen se revărsară în hol.

- Așteptați aici, rosti Kareem, înainte de a se strecura înăuntru și a închide ușa în urma lui.

Huda își încrucișă brațele la piept.

- Îmi pare rău că și-a pierdut fratele.

Ochii îi erau reci ca pietrele străvechi.

- Dar cel puțin mama lui se poate bucura că mai are un fiu rămas în viață.

- Nu e cinstit. Eu...

Ușa gemu în spatele lor. Kareem le făcu semn să intre.

- Suntem gata să vă primim.

„Suntem?” gândi Rania. „Câți oameni așteaptă înăuntru?” Avu brusc viziunea inchiziției, cu judecători ucigași, așezați în rând. Cum de se lăsase silită de Huda să accepte așa ceva? Dacă ar fi refuzat, oare Huda chiar și-ar fi pus în practică amenințările? Fetița pe care o cunoscuse pe malul râului nu era atât de crudă. Mai presus de orice, avea onoare. Dar Rania știa că onoarea era o sabie cu două tăișuri. Pe de o parte era loialitatea. Pe de altă parte era răzbunarea.

- Haide! rosti Huda, înghiontind-o. Ne așteaptă.

În camera claustrofobă, nu le aștepta nici un complet de judecători, ci doar un bărbat cu obraji dolofani și barbă albă ca a lui Moș Crăciun. Totuși, Rania nu putu scăpa de sentimentul că era un soi de inchiziție. Nu o îngrijora turbanul negru, care îl identifica pe bărbat drept cleric șii, sau mătăniile cu mărgel mari, turcoaz, care atârnavă în jurul încheieturii sale, ci privirea iscoditoare, de parcă ar fi decis deja că este o păcătoasă.

- Luați loc!

Kareem făcu semn cu mâna către două scaune din plastic, în timp ce el se duse lângă cleric, în spatele a ceea ce părea a fi un vechi pupitru școlar. Un fum cenușiu se înălța din lampa cu kerosen din colț.

- Nu avem prea mult timp, așa că vă rugăm să ne spuneți ce vă trebuie.

Huda tuși și își dresese glasul.

- Am nevoie de un pașaport pentru fiul meu, zise ea. Altminteri, *mukhabarat*-ul îl va trimite la fedaini.

- De unde interesul acesta al *mukhabarat*-ului pentru fiul dumitale?

Kareem o privea acum curios, în schimb, clericul rămase cu ochii ațintiți asupra peretelui, la câțiva centimetri deasupra capetelor femeilor.

- Ce are băiatul atât de special?

Huda se îmbujoră dureros, iar roșeața i se întinse de pe obraji pe gât și piept. Privi fix podeaua și murmură că era informatoare și că o spiona pe soția șefului ei, iar *mukhabarat*-ul se folosea de fiul ei ca să-i forțeze mâna. Rania simți un puseu de compasiune.

- De ce nu le-ai zis pur și simplu că nu poți face asta? rosti Kareem.

- Domnule, dumneata ești un om foarte educat. După accent, îmi dau seama că te tragi dintr-o familie bună. Probabil că, la fel ca în cazul Raniei, există un bulevard care poartă numele neamului dumitale, zise Huda, foindu-se pe scaun. Nu mă îndoiesc că ai suferit. Multe familii de seamă au fost date la o parte, iar țăranii ignoranți din Tikrit le-au luat locul. Cu toate acestea, încă ești cineva. Cineva care poate să spună azi „nu” și să mai și apuce ziua de mâine.

Suspină - un sunet înecat, ca al unei lămpi care se stinge.

- Eu nu am făcut școala în străinătate. Familia mea nu a avut niciodată o bibliotecă plină cu cărți. Dacă nu mă credeți, întrebați-o pe Rania. O să vă spună că eu sunt un nimeni.

Rania se răsuci brusc spre ea.

- Nu asta am...

Clericul ridică mâna, cerând tăcere. Era pentru prima dată când se mișca, iar mărgelele mătăniilor de la încheietura mâinii zornăiră zgomotos. Se aplecă spre Kareem și îi șopti ceva la ureche. Kareem încuviință din cap.

- Să trecem mai departe, zise el. În primul rând, aspectele practice. Avem nevoie de două fotografii de pașaport cu fiul tău.

- Da, zise Huda, aprobând nerăbdătoare din cap. Le am!

- De asemenea, de certificatul său de naștere.

- Da.

- Vom avea nevoie de o copie a actului dumitale de identitate, cu adresa curentă.

- Am o copie la mine.

- O scrisoare de autorizare din partea tatălui său.

Tăcere.

- Nu e suficientă o scrisoare din partea mea, fiindcă sunt mama lui?

- Guvernul a schimbat legea în urmă cu câțiva ani, rosti Kareem. Acum este necesară semnătura tatălui. Dacă acesta a decedat, un unchi sau un bunic poate semna în locul lui.

Clericul strâmbă din buze, cu un aer aprobator. Rania simți pe gât vaporii de kerosen.

- În cele din urmă, pentru pașaport vom avea nevoie de șapte sute de dolari. Iar pentru viza de ieșire este necesară o sumă suplimentară de două sute de dolari.

- Nouă sute de dolari? exclamă Rania. Dar e doar o secretară! Va avea nevoie de ani de zile ca să strângă atâția bani.

- Îmi pare rău, spuse Kareem. Prețul nu depinde de noi.

- Dar ea nu poate...

- E-n regulă, o întrerupse Huda.

Rania rămase cu gura căscată de mirare.

- Voi avea nevoie de ceva timp, zise Huda. Dar vă voi da banii. Am actele și fotografiile la mine și am și o sută de dolari. Restul îl pot aduce când primesc pașaportul.

- Nu funcționează așa, zise Kareem, bătând cu încheieturile degetelor în pupitru. În primul rând, nu noi ne ocupăm de documentele dumitale. Vă vom anunța mai târziu care sunt procedurile în această privință. În al doilea rând, trebuie să dați banii în avans.

Huda își îndreptă spatele și îi fixă cu privirea pe cei doi bărbați.

- De unde știu că pot avea încredere în voi?

Rania își mușcă buza. Huda avea curaj, nu glumă. Dar, în fond, avusese mereu.

- Și noi vrem să știm dacă putem avea încredere în dumneata, rosti Kareem. Spui că ești obligată să colaborezi cu *mukhabarat*-ul, dar cum putem fi siguri că așa e?

Clericul își desprinsese privirea de perete și și-o aținti asupra Hudei. Când ea se înroși și se uită în altă parte, buzele lui se arcuiră de plăcere. Clericul șopti ceva la urechea lui Kareem, apoi se sprijini de spătarul scaunului și își așază mâinile pe burtă, ca un om la sfârșitul unui ospăț.

- Va trebui să ne ții la curent cu instrucțiunile pe care le primești de la *mukhabarat*, zise Kareem. Iar noi te vom anunța ce să le spui. Pentru început, zi-le că australianca pe care o supraveghezi s-a comportat suspicios. Că ai impresia c-ar ascunde ceva.

- Nu înțeleg, rosti Huda.

- Nu trebuie să înțelegi, zise el. Dar, dacă vrei un pașaport pentru fiul dumitale, vei face cum spunem noi. Pentru moment, asta este tot ce putem să-ți oferim.

Kareem le făcu semn spre ieșire. Înainte să plece, clericul se ridică. Era mai înalt decât se așteptase Rania, iar turbanul lui aproape că atingea tavanul umed.

– Dacă ne vom întâlni din nou, rosti clericul cu o voce la fel de scârțâitoare ca ușa cea veche, acoperiți-vă părul, ca niște femei respectabile.

Clipind în lumina soarelui, cele două femei coborâră cu pași poticniți treptele de la Khan Murjan și se amestecară în mulțimea de cumpărători.

– Am făcut ceea ce mi-ai cerut, zise Rania în timp ce își băga geanta sub braț. Nu avem de ce să ne mai vedem.

De săptămâni întregi, visase la momentul în care își va putea lua rămas-bun de la Huda. Fu surprinsă când un sentiment de regret i se zvârcoli în piept, ca un pește pe uscat.

– Presupun că ai dreptate.

În ochii mari ai Hudei se citea epuizarea. Arăta ca bunica ei după ce citise în prea multe cești de cafea. Mulțimea le împinse mai departe pe alee, spre un colț aglomerat, unde aceasta se bifurca. Huda o luă la stânga, iar Rania, la dreapta.

– Fă un ultim lucru pentru mine, se ridică vocea Hudei deasupra strigătelor tarabagiilor și a clopotelor vânzătorilor ambulanți. Spune-i lui Hanan că mă voi ruga ca Allah să-i dea fericire.

Raniei i se puse un nod în gât. Încercă să-i răspundă, dar, ca niște înotători prinși în niște curenți puternici, cele două femei fură luate de valurile de mulțime. Rania trecu pe lângă tarabe pe care erau etalate curmale uscate, nuci și fistic. Vânzătorii o poftiră să se oprească și să guste o smochină sau o lingură de miere din flori sălbatice. Numai gândul la mâncare îi făcea greață

Raniei, dar vaporii de kerosen îi iritaseră gâtul. Intră într-o ceainărie și comandă un pahar cu ceai de lămâi verzi, uscate.

– *Numi basra?* zise bătrânul din spatele tejghelei, apoi clăti un pahar și îl puse pe o farfurioară. Câte cubulețe de zahăr?

Rania ridică trei degete. Trebuia să fie foarte dulce ca să-i spele gustul amar din gură. Se cocoță pe un scaun de la intrarea în prăvălie. Când bătrânul îi dădu *istikan*-ul, nu așteptă ca ceaiul aburind să se răcească. Limba opărită îi oferă Raniei un pretext pentru lacrimile care o podideau.

Un băiat desculț se strecură prin mulțime. Avea părul ciufulit, dar, spre deosebire de copilul care le conduse la Khan Murjan, ochii îi erau căprui, nu verzi. Rania își dori ca micul lor ghid să treacă pe-acolo. Poate că l-ar fi dus să-i cumpere un copan de pui fript, ca să mănânce carne cu pâinea și iaurtul pe care îi promisese Hudei că le va cumpăra în loc de dulciuri. Sorbi din ceai și privi mulțimea, căutând acei ochi de smarald. Kareem trecu prin fața ceainăriei.

Rania puse câțiva dinari pe tejghea și ieși în grabă. Nu departe de locul unde își parcase mașina, îl ajunse din urmă pe Kareem. El aruncă o privire în jur.

– Nu ar trebui să fim văzuți împreună.

– De ce nu? rosti Rania. Avem multe în comun. După cum a spus Huda, strămoșii mei au un bulevard care le poartă numele, iar ai tăi au o statuie într-o piață.

– Aveau o statuie, zise Kareem, încruntându-se. A fost înlocuită.

– Vino cu mine! zise Rania, conducându-l după colțul următor. Una dintre rudele mele are o farmacie aici, deși, din 1995, nu cred să mai fi avut vreun client.

Curentul era oprit când ajunseră la farmacie. Pânze groase de păianjen atârnav de geamuri. Rania se întreabă dacă vărul ei renunțase în cele din urmă la afacerea lui, dar ușa din față era descuiată, așa că se strecură înăuntru. Îl găsi în biroul lui, sforăind într-un balansoar. Putea să se odihnească liniștit, știind că, dacă hoții i-ar fi vizitat farmacia, nu ar fi găsit nimic de valoare. Rafturile erau goale.

Rania îl lăsă să doarmă, se întoarse în camera din față și încuie ușa.

– Unde este mica ta prietenă, Huda? întrebă Kareem, desprinzându-și o pânză de păianjen de pe mânecă. Sau ar trebui să o numesc șantajistă? Ce se petrece între voi este o adevărată tragedie greacă.

– Nu cred că am s-o mai văd vreodată. Cu excepția cazului în care fiul ei nu primește pașaportul, spuse Rania în timp ce își trecu un deget de-a lungul teighelei, lăsând o dâră în praf. Spune-mi, ce fel de joc joci cu ea?

– Joc? făcu Kareem, clipind nedumerit. Ce vrei să zici?

– Sunt surprins că ai acceptat să te întâlnești cu noi. Cu ce te alegi din asta?

– Am primit o vizită de la prietenul nostru comun, Basil. După cum s-a exprimat, situația asta este ca un șir de piese de domino gata să cadă. Huda te va trăda, iar tu îl vei trăda pe el. El îmi va face același lucru și așa mai departe. Evident, nu pot lăsa să se întâmple una ca asta.

– Te rog, explică-mi de ce este implicat clericul, zise Rania, îndreptându-și umerii. Și cum îndrăznește să-mi spună să-mi acopăr părul? Suntem în Irak, nu în Arabia Saudită.

– Sunt de acord cu tine. Vălul ar trebui să fie alegerea femeii.

- O fi președintele diavolul în persoană, șopti Rania, dar cel puțin a recunoscut că toate femeile merită să aibă drepturi egale în fața legii. Cândva, eram invidiate de toate surorile noastre din lumea arabă. Acum, bărbați precum acel cleric l-au convins să reducă drepturile femeilor.

- Pricep ce spui, zise Kareem, oftând ca un profesor hărțuit de un elev care crede că știe totul. Îți înțeleg îngrijorarea.

- O înțelegi? mârâi Rania și își scoase țigările din geantă. Atunci, de ce ai intrat în combinație cu clericul?

- La momentul actual, nu ne permitem să ne alegem aliații. Clericul are o rețea puternică.

- Dar el nu vrea democrație, vrea un alt fel de regim dictatorial. Unul în care bărbații au toată puterea. Dorește ca Irakul să fie genul de țară în care o femeie poate fi ucisă cu pietre pentru că a avut ghinionul să fie violată, zise Rania, vârandu-și o țigară între buze. E curată nebunie!

- Trebuie să fim practici. Cei mai mulți opozanți au fugit în Marea Britanie și Statele Unite, cu mult timp în urmă. În zilele noastre, sunt mulți bărbați precum clericul acela și au resurse. Trebuie să ne unim forțele.

- Pentru a înlocui un sistem opresiv cu un altul?

- După cum am spus, sunt numeroși. Dar nu uita, noi suntem creierul. Politicienii din Washington și Londra ne ascultă. Crezi că vor să aibă de-a face cu clerici? Nu, desigur că nu. Când regimul va cădea, ei ne vor ajuta să ajungem în frunte.

- Fii serios! făcu Rania în timp ce își aprinse țigara și trase fumul adânc în plămâni. Americanilor nu le pasă de noi.

- Poate. Dar le pasă de petrol. Odată ce sancțiunile vor fi ridicate, îl vom putea vinde la un preț mult mai

bun decât saudiții. Ei vor primi petrol ieftin. Noi obținem libertatea. Pentru a ne atinge obiectivele, trebuie să ne folosim atât de cler, cât și de americani.

– Știi cum se spune că, dacă te culci cu câinii, te scoli cu purici.

– Liniștește-te, zise Kareem. Ai făcut ce era necesar pentru ca prietena ta să fie fericită. Nu ai de ce să te implici mai departe.

– Asta mă face să revin la întrebarea mea inițială, spuse Rania, suflând un șuvoi lung de fum. Ce fel de joc joci cu Huda? Și de ce te interesează soția diplomatului?

– Străina nu înseamnă nimic pentru noi. E doar o modalitate de a testa loialitatea prietenei tale, chicoti el, sec. Dacă străina ar fi americană sau chiar britanică, altfel ar sta lucrurile. Mai ales dacă trebuie să stimulăm Washingtonul să acționeze.

– Ce vrei să spui?

Kareem se uită la ceas.

– Pierdem timpul cu ipoteze. Las-o baltă!

Se uită pe fereastra murdară.

– Uite cum stă treaba: este util să avem în interior pe cineva ca prietena ta, un agent dublu.

– Huda nu e James Bond.

– Are coloană vertebrală. Este inventivă. Evident, nu se dă în lături să mintă când e nevoie. Nici să șantajeze. Pare foarte calificată.

– Huda e o persoană bună la suflet, zise Rania, mângâindu-și cicatricea de pe degetul mare. Și-a pierdut cei doi frați în numele cauzei și nu suportă gândul de a-și pierde fiul.

– Cu voia lui Allah, va primi pașaportul și totul va merge bine.

– Nu-ți bate joc de ea.

– Nu te amesteca în asta, Rania.

O scândură din podea scârțâi în biroul din spate. Vărul ei se trezise. Kareem deschise rapid ușa și ieși.

Vărul ei apărură clătinându-se din spatele prăvăliei, amețit de somn.

– Rania? se miră el și își șterse ochelarii. Tu ești?

– Da, eu sunt, spuse Rania, ducând numaidecât mâna la tâmplă. Am o durere de cap groaznică.

– Stai să arunc o privire pe rafturile mele, dragă.

Spîterul se duse în spatele tejghelei sale.

– S-ar putea să am niște aspirină. Lasă-mă să verific. Am totuși senzația că am vândut-o anul trecut.

Hanan luă blocul de desen al Raniei de pe masa din bucătărie și începu să-l vînture, pentru a scoate pe feastră un nor de fum de țigară.

– Mamă, poluezi mai mult decât rafinăria al-Dora, zise fata, strâmbând din nas. Avem nevoie de un horn mare. Poți să stai sub el ori de câte ori simți nevoia să fumezi. Dar să știi că nu e sănătos.

– Ar trebui să mă bucur că fiica mea este atât de înțeleaptă – cel puțin în anumite privințe, spuse Rania și își stinse țigara într-o scrumieră butucănoasă. Gata, ești fericită?

– Bineînțeles că sunt fericită. M-am întors acasă, în Bagdad.

Hanan cotrobăi prin frigider și scoase un ou.

– Pot să-l prepar? E ultimul.

– Te rog, mănâncă-l. Tocmai i-am vândut un tablou lui Leith, ceea ce ne va aduce vreo trei duzini de ouă.

– Îțiiei comisionul în ouă? întrebă Hanan, dând ochii peste cap. La Clubul Alwiyah nu poți plăti cu omlete, să știi.

Rania se ridică de pe scaun și puse o oală cu apă pe foc.

- Câțiva dintre prietenii mei sunt încă membri. Sunt sigură că măcar unul dintre ei ar fi bucuros să ne invite club înainte să pleci...

- Înainte să plec? strigă Hanan, făcând ochii cât ce-pele. Ce vrei să spui?

- Ei bine, draga mea, școala începe în curând. Bunica ta va veni să te ducă înapoi la fermă.

- În nici un caz! Ți-am zis că nu mă întorc acolo.

- Nu e negociabil!

Se auzi soneria de la poartă.

- Trebuie să fie Leith.

- Sau poate e sculptorul acela care îți datorează bani, murmură Hanan, și ți-a adus un castron cu tabbouleh de săptămâna trecută sau o bucată de brânză mucegăită.

- Foarte amuzant, draga mea. Pune-ți oul la fiert. Apa e pe cale să dea în clocot.

Rania se grăbi afară și privi prin crăpătura din poartă. Doi bărbați așteptau pe trotuar. Se întrebă dacă erau cumpărători noi. Judecând după croiala fină a costumelor pe care le purtau, puteau fi dintre tipii aceia care făceau contrabandă cu trabucuri și Johnnie Walker pentru regim. În cartier se mutaseră o mulțime de comercianți de pe piața neagră. Plăteau în numerar pentru clădiri istorice, demolau coloanele romane și balcoanele dantelate, iar în locul lor puneau niște cutii de cărămidă cu încălzire centrală. De cele mai multe ori, nu făceau nici o diferență între Chagall și Charlie Brown. Dar nici nu plăteau cu ouă.

- *As-salaam alaikum*, zise Rania după ce le deschise poarta. Bine ați venit la galeria mea.

Bărbații se întoarseră spre ea. Unul dintre ei se apropie de parcă ar fi vrut să o îmbrățișeze. Rania făcu un pas înapoi.

- Draga mea Rania! exclamă bărbatul, cu un chicot răgușit. Arăți minunat, ca întotdeauna.

- Malik?

Un alt chicotit grav îi scăpă bărbatului printre buze.

- Aș fi sunat, dar telefonul tău nu funcționează. Dacă vrei, pot trimite pe cineva să verifice cablajul. Avem câțiva oameni care pierd vremea pe la minister, că n-au destulă treabă de făcut.

- Ce surpriză minunată! minți cu eleganță Rania. Nimeni de la Ministerul Culturii n-a mai trecut pe-aici de ceva vreme.

Pe vremuri, ministerul asigurase un patronaj valoros, comandând noi opere de artă, construind muzee, ba chiar asigurându-le poezilor bătrâni o pensie decentă. Ca orice altceva, se dusesse de râpă din pricina războiului și a sancțiunilor economice - cu excepția Diviziei Operelor Prezidențiale, care continua să pompeze statui aurite și portrete cu foiță de aur, care l-ar fi făcut să roșească până și pe cel mai vanitos calif.

Malik ridică o sprânceană îngrijită.

- Nu ne inviți să intrăm?

- Desigur!

Râsul Raniei răsună ca sticla spartă. Le făcu semn spre grădină.

- Vă rog, faceți-vă comozi, cât timp eu mă duc să prepar niște ceai.

Se grăbi spre bucătărie. Hanan ridică privirea, iar lingurița cu ou se opri la jumătatea drumului spre gură.

- Ce s-a întâmplat? N-ai primit brânza mucegăită?

- Du-te în camera ta!

- Mamă, a fost o glumă!

- N-ai greșit cu nimic, draga mea, spuse repede Rania.

Nu voia ca Malik să o vadă pe Hanan. Pe lângă faptul că asigura bunul mers al benzii rulante cu artă prezidențială, reușise să se facă acceptat și de clica lui Uday, mereu în căutare de tinere inocente.

- E foarte important! Vreau să mergi în camera ta.

- Dar nu mi-am terminat...

- Nu vreau să fii văzută sau auzită. Ai înțeles? zise Rania, luând o cutie de ceai. Te rog să faci ce spun, iar după aceea, vom merge să-ți cumpărăm o rochie nouă, pe care să o porți la Clubul Alwiyah.

Hanan puse jos lingurița. Oțelul zornăi pe porțelan.

- Nu am nevoie de o rochie nouă, rosti ea încet.

- Ești o fată bună. Acum, grăbește-te!

În vreme ce Hanan ieși fără zgomot pe ușă, Rania observă zâmbetul fals de pe chipul fiicei sale. Seamănă foarte mult cu cel pe care-l afișa și ea uneori. Se întristă. Ce o învăța pe fiica ei? Cum să-i tempereze pe cei cruzi? Cum să-i facă fericiți pe cei corupți? Așteptă până auzi scârțâitul pașilor lui Hanan la etaj, aranjă tava cu ceai, apoi împinse cu șoldul și umărul ușa bucătăriei. Malik îi blocă drumul.

- Ce naiba?! tresări Rania.

Paharele zornăiră pe tavă.

- Te-am rugat să aștepti în grădină.

- Am vrut să arunc o privire prin galerie, poate îmi atrage ceva atenția.

Malik își sprijini mâna pe tencuiala crăpată a holului și studie ostentativ fotografiile de familie de pe perete.

- Cum așa? Nici o fotografie cu președintele nostru iubit?

- Am dus-o... să i se schimbe rama. S-a infiltrat apa de pe acoperiș și a curs pe spatele fotografiei, zise Rania, făcând semn cu capul spre covorul din hol, cu trandafiri și turturele decolorate. Vezi, a rămas și o pată.

- Nu pot sta mult, spuse Malik, așa că lasă ceaiul.

Rania își mușcă buza. Să refuzi ceaiul era o insultă flagrantă, dar o accepta bucuroasă dacă asta însemna

că Malik avea să plece mai repede. Prin vitraliul pătrat al ușii din față, îl văzu pe colegul său plimbându-se de colo colo.

– Vestea bună, draga mea Rania, este că am venit să comand o pictură, spuse Malik, îndreptându-și cravata. Am nevoie de un portret al președintelui și al fiilor săi pentru Ziua Tatălui.

– Ce idee minunată! exclamă Rania, minciuna ivindu-se pe dată, ca un câine ascultător. Vrei să pregătesc o listă a pictorilor care ar putea fi potriviți?

– Am deja pe cineva în minte, răspunse el absent, uitându-se în continuare la fotografiile familiei Raniei. Știai că de curând am invitat un jurnalist german la Bagdad? A vizitat galeria ta, da?

Paharele de ceai zornăiră din nou.

– Așa este.

– Ei bine, acel barbar ignorant a vizitat Muzeul de Artă Prezidențială și a scris o recenzie cât se poate de puțin măgulitoare. A spus că ar fi ostentativ. Îți vine să crezi așa ceva?

– Trebuie să fie prost. Și orb. Nu există altă explicație.

– După cum știi, liderul nostru are un suflet sensibil. Așa că, de data aceasta, își dorește ceva chiar mai rafinat decât de obicei. Vrea un artist cu o mână delicată.

– Avem o mulțime de artiști talentați, care ar fi onorați. Malik măsură din cap până-n picioare silueta subțire a Raniei.

– Te vrea pe tine, Rania.

Se lăsă o tăcere sufocantă.

– Eu nu mai fac asta, se bâlbâi ea.

– Ce vrei să spui?

– M-am lăsat de pictură cu mult timp în urmă.

Malik râse scurt.

– În vremurile astea grele, puțini își pot permite să se retragă. În plus, șansa de a-l picta pe preaiubitul nostru lider ar trebui să-ți redea inspirația.

Își întoarse privirea spre fotografiile de pe perete. Rania tresări când își trecu degetele peste o poză a lui Hanan în uniforma ei școlară.

– Fiica ta îți seamănă leit, Rania, zise Malik, mângâind rama subțire din lemn. Președintelui nostru îi place să se întâlnească cu membrii noii generații a Irakului. Ar trebui să o aduci la palat. Și fiii lui ar dori să o cunoască.

– Nu pot, zise Rania, strângând cu putere tava. Acum stă la bunica ei.

– În Basra? făcu Malik, vesel. Știai că Uday construiește un nou palat acolo? Se va întinde pe toată insula Sinbad. Sunt sigur că i-ar plăcea ca fiica ta să vină la petrecerea lui de casă nouă.

Rania rămase nemișcată, cu ceainicul și zaharnița într-un echilibru desăvârșit, și calculă pașii necesari pentru a ajunge la arma aflată în dulapul din vestibul. Era vechiul revolver de serviciu al soțului ei, ascuns pe raftul de sus, sub un teanc de eșarfe. Malik îi aruncă un zâmbet unsuros și scoase un plic bombat din buzunarul hainei.

– Acest avans ar trebui să fie suficient pentru a împiedica alte infiltrații, zise, punând plicul pe tavă. Voi veni în curând cu următoarea tranșă și îmi vei putea arăta cum merge lucrarea.

Malik ieși pe ușa din față. Rania rămase în vestibul, cu ochii ațintiți asupra plicului, de parcă ar fi fost un șarpe veninos sau un cap tăiat – deși se știa bine că președintele prefera să trimită capetele acasă în cutii, nu pe tăvi.

Ally îl găsi pe Hatim la locul lui obișnuit, lângă piața Karadah, sprijinit de capota vechiului Volkswagen Passat și discutând cu ceilalți șoferi care așteptau ieșirea clienților din piață.

– Prietena mea australiancă! zise el, îndreptându-și spatele și făcându-i cu mâna. Ai nevoie să te duc undeva?

Ally se apropie repede de el, trecând pe lângă tarabe încărcate cu legături de pătrunjel parfumat și rucola picantă. Hatim se duse pe partea cealaltă a mașinii și îi deschise portiera din față.

– Ți-ai amintit să-mi aduci rețeta aia de tocană de cangur? glumi el, în timp ce se așeza pe scaunul șoferului. Soția mea a promis să-mi facă ditamai cratița la sfârșitul săptămânii.

– Fir-ar, am uitat! zise Ally, intrând în jocul lui. Ce-ai zice să-ți dau, în schimb, rețeta pentru plăcinta cu carne de emu?

– Emu e prea picant, replică Hatim, cu seriozitate. Îmi provoacă indigestie.

Ally chicoti și își puse centura de siguranță.

– Ce mai face soția ta? întrebă ea. A început din nou să predea?

– Da, noul trimestru a început, așa că are de lucru în laboratorul de științe.

Hatim luă cu grijă un viraj.

– Are câțiva elevi indisciplinați anul acesta. Spune că va fi un adevărat miracol dacă nu dau foc sălii de clasă cu arzătoarele lor Bunsen.

– Și fetițele voastre ce mai fac?

– Ruby și Hela tocmai au început clasa întâi.

Hatim își coborî parasolarul și îi întinse una dintre fotografiile pe care le ținea acolo.

– Ei, ce zici?

Ally examinează poza gemenelor de șase ani ale lui Hatim, în uniformele lor școlare – sarafane albastre peste cămăși albe și cravate roșii, vesele, legate la gât.

– Se fac tot mai drăguțe, spuse ea.

– Zilele trecute, Ruby a desenat un model pentru cel mai mare castel din lume. A zis că îl va construi singură cândva, spuse Hatim, strălucind de încântare. După cum vezi, o ia pe urmele tatălui ei.

Înainte ca economia să intre în cădere liberă, Hatim o ducea bine ca arhitect. Ally îl și vedea aplecat deasupra unei planșe, cu creionul pe după ureche, măsurând unghiuri și calculând dimensiuni. Acum, familia lui trăia din salariul de cinci dolari pe lună al soției sale, din rațiile guvernamentale și din ce reușea Hatim să câștige transportând pasageri la piață și înapoi acasă.

– Unde mergem? o întrebă el.

– Pe strada Arasat, murmură jenată Ally.

Era zona cu cele mai exclusiviste magazine și restaurante din Bagdad. Ea și Tom fuseseră să cineze acolo o dată sau de două ori, dar ei îi pierdea toată pofta de mâncare când știa că masa costa mai mult decât făcea șoferul ei de taxi într-o lună.

Hatim încuviință din cap și zâmbi. Ally se întrebă dacă, pe vremea când era arhitect, își dusesese vreodată soția pe strada Arasat. Hatim nu trăda niciodată vreo

urmă de amărăciune. Nu putea decât să spere că, dacă situațiile lor ar fi inversate, ar avea și ea o inimă la fel de generoasă.

– Ar fi trebuit să vii la Bagdad în urmă cu douăzeci de ani, prietena mea australiană. Toate străzile erau la fel de animate ca Arasat.

Hatim schimbă banda pentru a depăși un băiat aflat într-o căruță trasă de un măgar.

– Chiar și acum, dacă duci o sticlă de vin într-un restaurant de pe Arasat, îl toarnă într-o cafetieră și ți-l aduc la masă.

– Serios? spuse Ally.

Hatim rânji conspirativ.

– Vrei să te oprești la un magazin de băuturi?

Ally râse.

– Unde vrei să te las? o întrebă el.

– La restaurantul al-Reef, zise ea. O să iau masa acolo, apoi o să fac niște cumpărături.

Ally se uită pe geam, ca să nu fie nevoită să-l privească pe Hatim în ochi. Nu avea de gând să mănânce la cel mai bun restaurant italianesc din Bagdad sau să-și piardă vremea prin magazinele de lux. Avea o întâlnire cu sculptorița Miriam Pachachi. Gunter reușise să o găsească acasă la fratele ei, la mică distanță de strada Arasat.

Hatim opri Passatul în fața copertinei cu dungi roșii și albe a restaurantului.

– Putem să ne vedem la celălalt capăt al străzii, vizavi?

Ally își ținea strâns geanta, de parcă s-ar fi temut că gura ei de piele ar fi putut să prindă glas și s-o dea în vileag.

– În fața fântânii mari?

- Sigur, stai cât dorești, spuse Hatim, ridicând degetul mare.

După plecarea lui, Ally răsufală ușurată. Se gândise că putea ajunge acasă la Miriam și să se întoarcă fără ca Hatim să-și dea seama, spre deosebire de Abdul Amir, care rareori o lăsa să iasă din raza lui vizuală. Tom susținea că Abdul Amir voia pur și simplu s-o protejeze, dar, cu toate astea, ea se simțea sufocată.

Cu ochii ascunși în spatele ochelarilor fumurii, Ally cercetă discret strada. Un băiat care lustruia pantofi moțăia pe fâșia îngustă de umbră de lângă restaurant. Peste drum, un chelner mătura trotuarul în fața unei gelaterii. Ally își trase vâlul pe cap și se grăbi să se îndepărteze de strada Arasat, luând-o pe aleile laterale bine întreținute, mărginite de porți solide.

Ally merse pe lângă ziduri și făcu tot posibilul pentru a-și menține ritmul constant, nici prea rapid, nici prea lent, încercând să se comporte cât mai firesc cu putință. Se prefăcu că își scoate o pietricică din sandală, ca să verifice dacă nu era urmărită. Singura persoană pe care o văzu fu un grădinar care tunde o tufă mărcinoasă cu flori roz, același soi din care fusese făcută coroana de spini a lui Iisus.

Dură mai puțin de zece minute să ajungă la adresa pe care i-o dăduse Gunter. Ally își închipuise o casă ca a Raniei, grandioasă, dar în paragină, cu vopseaua cojită și jgheburile sparte. În schimb, o alee netedă ca mătasea ducea la o vilă din cărămidă și teracotă, datând din anii '80. În față se afla un șir de coloane romane false.

În timp ce privea printre gratiile porții, lui Ally începu să-i bubueie inima. Avea să-și amintească Miriam de mama ei? Avea s-o ajute să umple golul dureros pe care îl purta în suflet de când avea cinci ani? Sau avea să-și

amintească doar că mama ei fusese americană și s-o arunce în stradă? Ally trase adânc aer în piept și apăsă butonul de pe perete. O sonerie electronică răsună dintr-un difuzor ascuns, speriiind un porumbel somnoros și făcându-l să-și ia zborul din copacul său.

Soneria se auzi iar și iar, precum clopotul din Big Ben la prânz, până când fratele cel mare al lui Miriam, Farouk, deschise poarta. O aștepta pe Ally și o pofti politicos pe lângă doi lei de beton, care străjuiau intrarea.

– Cum ați aflat de lucrările de artă ale surorii mele?

– Am dat peste una dintre piesele ei într-un magazin de suvenire, spuse Ally.

Din câte știa Farouk, ea era doar soția unui diplomat, mare amatoare de artă. Avu grijă să nu menționeze că văzuse statuia din grădina Raniei. În cazul în care cetățenia mamei sale ar deveni problematică, Ally voia să se asigure că nu mai pricinuia și altcuiva necazuri.

– Ei bine, munca surorii mele nu e pe gustul tuturor, mormăi Farouk.

– Asta, clar!

Dolofana soție a lui Farouk aștepta în vestibul, toată numai păr blond-arămiu, unghii purpurii și imprimeu stil leopard. Amal torcea ca o pisică de cincizeci de ani și sărută aerul de lângă urechile lui Ally. Tocurile ei răsunară pe podea în timp ce o conduse spre o cameră de zi. În prag, Ally se poticni. O versiune a lui Saddam Hussein în mărime naturală o privea dintr-un tablou aflat deasupra șemineului.

Președintele era îmbrăcat într-un costum alb, cu revere late, ca John Travolta în *Saturday Night Fever*. În locul globului disco, un stol de porumbei albi zburau deasupra sa. Ally încercă să-și ascundă mirarea. Nu știa unde să se uite. La fântâna ostentativă care curgea într-un colț? La pictura murală cu Alpii Elvețieni, care

acoperea un perete întreg? Sau la un al doilea portret prezidențial – un Saddam îmbrăcat în togă, într-un car de luptă roman, cu cotul îndoit ca al unui arcaș, slobozind curcubeie spre cer?

Amal strigă, iar o servitoare intră în cameră. Puse o tavă cu ceai pe o măsuță joasă, cu patru nimfe goale, din alamă, pe post de picioare.

– Miriam este aici? Întrebă Ally. Nu am picat cumva într-un moment nepotrivit, nu?

Ajunsesse la poarta emoțiilor contradictorii: entuziasm, frică, dor de mama pe care nu o cunoscuse. Acum se simțea absurdă, sorbindu-și ceaiul, în timp ce *Saturday Night Saddam* trona pe polița șemineului. „Se întâmplă asta cu adevărat?“, șopti o voce dinăuntrul ei.

– Sora mea nu are mulți vizitatori în ultima vreme, zise Farouk, încruntându-se. Ar trebui să știți că e puțin cam excentrică.

– Excentrică? făcu Amal, ridicând dintr-o sprânceană pensată fără milă. Fii sincer, e nebună de-a dreptul! Trăsătură de familie.

Chipul lui Farouk se întunecă.

– Nu e cazul tău, *habibi*¹, adăugă Amal, mângâindu-i obrazul.

Se întoarse apoi către Ally și șopti conspirativ:

– Doar femeile din neamul lui sunt nebune. Noroc că are o singură soră, altminteri am avea nevoie de o casă mai mare ca să le ținem pe toate.

– Avem o mulțime de spațiu, mormăi Farouk. Sora mea are o cameră la etajul de sus și un mic atelier pe terasa de pe acoperiș.

Amal își dădu ochii peste cap.

– Mizeria aia? Aș vrea să...

¹ „Dragă“ (în limba arabă în original)

- Ce ai vrea? interveni femeia slabă, cu părul cărunt, tuns scurt, care tocmai intrase în cameră. Să-l tai pe *David* al lui Michelangelo ca să faci un blat de marmură pentru bucătăria ta?

În timp ce Amal îi amintea lui Ally de o pisică de casă răsfățată, cumnata ei arăta mai degrabă ca o felină sălbatică, dintre cele fără blană și fără un gram de grăsime care să-i netezească ridurile. Miriam își dezvălui dinții într-un zâmbet caustic.

- Sau poate că ai vrea să topești *Gânditorul* lui Rodin, ca să-ți faci brățări și cercei.

- Farouk! strigă Amal. Spune-i surorii tale că nu poate vorbi așa cu mine.

- Doamnelor, vă rog, zise Farouk, ridicând mâinile. Avem o musafiră.

- De fapt, este musafira *mea*, zise Miriam și-i făcu semn lui Ally s-o urmeze. Vino, te rog!

Ally o urmă pe scara de marmură, strâmbând ușor din nas, din pricina parfumului ciudat care zăbovea în urma lui Miriam. Abia după ce străbătură terasa de pe acoperiș și intrară în atelier, își dădu seama că nu era parfum, ci un iz amestecat, de ulei de in, cărbune și engobe, impregnate în părul și caftanul lui Miriam.

În celălalt capăt al camerei, lumina soarelui se revărsa pe ferestre, făcând să danseze milioane de firicele de praf. Pereții erau înțesați de tablouri, schițe, fotografii vechi și imagini rupte din reviste. Buchete de pensule ieșeau din cutii de tablă. Pe rafturi se aflau borcane cu șuruburi, cuie și piulițe, colaci de sârmă de cupru, sticle de cerneală, un ciocan, un fierăstrău și un clește. Teancuri de ziare vechi putrezeau într-un colț.

Cel puțin zece acuarele delicate fuseseră înșirate pe sârmă, la uscat, toate înfățișând același cal care galopa printre dune de nisip, privit de o femeie cu ochi

întunecați, acoperită de un voal translucid. Miriam le privi cu dispreț.

- Și un student de anul întâi de la arte ar putea face asemenea gunoaie, dar în zilele noastre altceva nu se vinde, explică ea, apoi tăcu brusc. Nu pentru asta ești aici, nu-i așa?

Neliniștită și cu mâini tremurânde, Ally scotoci prin geantă și scoase figurina unei femei care se transforma într-un porumbel.

- Am cumpărat asta de curând, rosti ea, întinzându-i-o ca pe o ofrandă de pace.

Miriam scoase o pereche de ochelari dintr-un buzunar al caftanului. Întoarse figurina cu susul în jos și privi inscripția de pe postamentul său. Pufni ușor, semn că-și recunoscuse lucrarea.

- Nu mai lucrez prea mult în bronz. E prea scump. Se uită la Ally.

- Asta vrei tu? O altă figurină ca asta?

- Ăăă, nu chiar. Mai am ceva făcut de dumneata.

Ally scoase din geantă o fotografie a mamei sale.

- Îți amintești când ai făcut această poză?

Miriam o cercetă în tăcere. O întoarse și citi cuvintele de pe spate, apoi privi din nou imaginea estompată. Ally simți că roșise până-n vârful urechilor. Firicelele de praf care se învârteau în aer îi amintiră de lumina slabă din dormitorul mamei sale. Terebentina și zierele învechite miroseau a dezinfectant și a disperare. Își aminti că mama ei întinsese mâna pentru a-i mângâia fața și aproape că țipă când ajunse la momentul în care ea se întorsese și fugise.

Miriam ridică ochii spre ea.

- Ar fi trebuit să-mi dau seama mai devreme, zise, iar ochii îi străluceau ca niște mici făclii. Ești fiica lui Bridget, nu-i așa?

– Îți amintești de mama?

Din nou, Miriam privi îndelung fotografia, apoi i-o dădu înapoi lui Ally.

– Nu o cunoșteam prea bine.

– Dar dumneata ai făcut fotografia, nu? insistă Ally, refuzând să ajungă din nou într-un punct mort. Îți amintești ceva despre ziua aceea?

Miriam începu să se plimbe de colo colo, iar caftanul îi foșnea pe lângă picioare.

– Dacă nu mă înșel, am făcut poza când am întâlnit-o prima dată pe mama ta. Ne adunaserăm câteva fete pe promenada Abu Nawas. Sărbătoream lansarea unei noi reviste literare. Îmi amintesc și acum sloganul: „Artă radicală și politică radicală“.

Aruncă o privire spre ușă, apoi își coborî vocea.

– Era publicată de aripa tânără a Partidului Comunist. Ally clipi surprinsă.

– O revistă comunistă? În Irak?

– A fost comunistă o vreme, apoi socialistă, apoi social-democrată, apoi din nou comunistă, explică Miriam, întinzându-și pașii.

Caii în acuarulă fluturară în urma ei.

– Coloniștii britanici au plecat. Le-am dat jos regele-marionetă. Pentru scurt timp, am crezut că putem crea o lume nouă, zise, iar bărbia îi tremură de furie. Eram tineri. Nu ne-am dat seama că acel moment de lumină era doar calmul dinaintea furtunii.

Ally se strădui să digere veștile.

– Habar n-aveam că mama a fost implicată în politică.

– Habar n-am dacă a fost sau nu. E posibil să fi fost acolo doar pentru Yusra.

– Yusra?

Miriam se opri din mers.

– Mama ta nu a ți-a vorbit niciodată despre ea?

- Nu a apucat. A murit când eram foarte mică.

- A murit? făcu Miriam, lăsând capul într-o parte, după care îi aruncă lui Ally o privire ciudată, iscoditoare. Îi semeni leit.

Sentimentul de anxietate amenința să pună stăpânire pe Ally. Își amintise Miriam că mama ei era americană? Inamicul numărul unu. Miriam scoase o cheie din buzunar și deschise un dulap înalt. Rafturile erau un talmeș-balmeș de sfori, tuburi de adeziv și resturi de țesături, arătând precum căptușeala viu colorată a cuibului unei păsări-grădinar. Murmurând pentru sine, Miriam scotocea de zor într-o cutie de pantofi.

- Uite! exclamă, întinzând o mână osoasă spre Ally. O fotografie îi tremura între degete.

- Ea este Yusra Hussain.

Lui Ally îi tresări inima. Era asistenta din fotografiile mamei sale. De data asta, nu era în uniformă. Se dădea într-un leagăn, cu părul lung fluturându-i pe spate și afișând același zâmbet sincer. Pe fundal se vedea o casă cu etaj, vopsită în gri, cu rame și borduri albe. Dincolo de ea, arbuști de tamariscă, cu flori lila, încadrau un ochi de apă argintiu.

- Am făcut acea fotografie în grădina Yusrei, de pe bulevardul 82, lângă râu, spuse Miriam. Mama ei ne-a servit cea mai delicioasă baclava pe care am mâncat-o vreodată.

- Deci, aceasta este Yusra, prietena mamei mele.

Ally ținea strâns fotografia. Dacă Miriam nu ar fi privit-o, ar fi dus-o la piept.

- Ai idee unde o pot găsi?

- Yusra nu te poate ajuta, rosti ea încet. Ar trebui s-o lași în pace.

- Ce vrei să spui? întrebă Ally.

- Uneori, e mai bine să nu dezgropi trecutul.

Ally se încruntă.

– Și tata zicea mereu asta.

Miriam întinse mâna pentru a lua fotografia. Ally i-o dădu înapoi, cu reticență. Bătrâna o puse înapoi în cutia de pantofi și încuie dulapul.

– Îmi pare rău, rosti ea, ștergându-și mâinile de pliu-rile caftanului. Mai aștept pe cineva. Ar trebui să pleci.

– Vrei să plec? zise Ally, uluită. Te-am jignit cu ceva?

– Sunt obosită, asta-i tot.

Era, în mod evident, o minciună. Miriam deschise ușa spre terasă. Un dreptunghi de lumină se furișă înăuntru, căzând pe un raft cu capete, mâini și șolduri rotunde, din ipsos. În spatele lor, un portret al președintelui, zâmbind cu buzele pline. Vaporii de terebentină îi iritau gâtul lui Ally.

– Îmi dai măcar adresa Yusrei sau un număr de telefon? o rugă Ally, lipindu-și palmele una de alta. Nu voi menționa numele dumitale. Putem păstra asta între noi.

Miriam râse cu amărăciune.

– Nu ți-a spus nimeni niciodată că doi oameni pot păstra un secret numai dacă unul dintre ei e mort?

Vântul se întetise deja, când Hatim viră pe bulevardul 82. Firicelele de nisip ricoșau în parbriz și zgâriau caroseria ruginită a Passatului.

– Nu pricep, zise Ally, privind spre rezervoarele de petrol înconjurate de un gard de sârmă de ghimpată. Ar trebui să fim lângă râu.

– Acesta este Bulevardul 82, spuse Hatim și se încruntă ușor. Dar nu e nici un râu aici.

Ally privi către cele câteva case înconjurate de nisip cenușiu. Nici una nu semăna cu casa Yusrei. O gheretă de pază apăru pe marginea drumului. Era puțin

mai mare decât o cabină telefonică, cu un acoperiș din paie, pe care vântul îl sfâșia treptat. Când se apropiară, tânărul soldat de gardă își duse palma streașină la ochi, iar Ally își trase vălul mai sus pe cap. Hatim îi aruncă o privire sceptică.

– Chiar cunoști pe cineva aici?

– Nu tocmai, murmură Ally. Caut o femeie care locuiește pe bulevardul 82. Sau care a locuit.

– Cum o cheamă?

– Yusra, zise Ally, apoi făcu o pauză. Yusra Hussain.

– Hussain? repetă Hatim, clătinând din cap. Probabil că sunt cel puțin o jumătate de milion de Hussaini în Bagdad.

Ally căută cu privirea un petic de flori lila de tamariscă și licărirea unei ape argintii.

– Nu e tocmai cel mai pitoresc traseu.

Hatim aruncă o privire în oglinda retrovizoare.

– Poate că ar trebui să ne întoarcem pe strada Arasat.

– Dar ea a spus bulevardul 82...

Tocmai atunci, Ally văzu ceea ce părea a fi un depozit de fier vechi. Nu se zărea nici o mișcare în curtea cu epave. Se întrebă dacă locul fusese bombardat de americani sau de iranieni ori dacă proprietarii săi dăduseră faliment după aplicarea sancțiunilor și își lăsaseră atelierul la mila soarelui și vântului. În Bagdad era greu de spus ce fusese distrus și ce fusese pur și simplu uitat.

– Dacă mergem mai departe, zise Hatim, ajungem la Aeroportul Rasheed.

– La aeroport?

Inima lui Ally o luă brusc la trap, ca un alergător la sunetul pistolului de start. Aeroportul Rasheed găzduia avioanele de vânătoare ale regimului, consemnate la sol. Era genul de loc pe care securitatea ambasadei o avertizase să-l evite. Autoritățile nu-i priveau cu ochi

buni pe străinii care se aventurau acolo, indiferent dacă aveau sau nu statut diplomatic.

– Ar trebui să ne întoarcem.

Hatim încuviință ușurat din cap și întoarse la o benzinărie mică.

Pe drumul de întoarcere către piața Karadah, nu mai făcură glume despre tocana de cangur sau plăcinta cu carne de emu. După ce Ally achită cursa și își desprinsese centura de siguranță, Hatim îi făcu semn să aștepte.

– Domnișoară Ally, îmi face întotdeauna plăcere să te duc unde vrei, zise și își coborî privirea în poală. Dar îmi place să rămân în preajma pieței. E mult mai bine și pentru dumneata dacă nu te aventurezi prea departe de cartierul ăsta. Aici e o zonă frumoasă, dar alte locuri, alți oameni...

Își ridică încet ochii. Erau ca niște puțuri de mină, adevărul licărind undeva în adâncul lor. Nu spuse nimic. Nu rosti nici un cuvânt în plus. În schimb, îi permise să întrezărească imaginea, rară și primejdioasă, a unor lucruri pe care le cunoșteau amândoi, dar despre care nu puteau vorbi cu voce tare. Era un gest intim, care o îndureră profund pe Ally.

– Înțeleg! spuse ea și simți că i se pune un nod în gât. Hatim se întoarse și privi prin parbriz.

– Nu vreau să ai probleme, zise el. Asta-i tot.

Rămase cu privirea ațintită asupra unui punct nedefinit din depărtare, mult timp după ce Ally închise portiera și dispăru pe stradă.

Vântul trânti ușa de la intrare în spatele lui Ally. Se grăbi să ajungă la biroul ei și deschise laptopul, hotărâtă să noteze totul cât timp încă îi era proaspăt în minte. În timp ce laptopul pornea, se strădui să pună ordine în lucrurile aflate de la Miriam. Mama ei? Comunistă?

Mâinile lui Ally planau deasupra tastaturii. În cele din urmă, degetele ei loviră tastele.

„Artă radicală și politică radicală.“

Privi cu îndoială cuvintele de pe ecran. Era adevărat că anii '70 marcaseră o perioadă de libertate în Bagdad. Dar chiar să se unească femeile tinere pentru a cere schimbări politice? Ally întinse mâna spre micuța colecție de memorii și studii de specialitate, pe care Peter i le adusese din Dubai, și luă o istorie a politicii irakiene. Se deschise la o imagine din 1958, în care armata irakiană se revolta împotriva regelui-marionetă instalat de britanici. În fotografia granulată, corpul mutilat al prințului moștenitor atârna de un balcon sculptat.

Ally se strâmbă și dădu pagina, găsind o cronologie a loviturilor de stat, crizelor și contraloviturilor de stat, care se întindea de-a lungul anilor '60 și '70. Urmări cu degetul o lungă listă de grupări politice: nasseriti panarabi, social-democrați, baați, naționaliști kurzi și comuniști. Despre comuniști se spunea că se bucuraseră de o mare susținere populară, dar, până la sfârșitul anilor '70, liderii lor fuseseră în mare parte exilați, executați sau închiși.

Ally puse cartea jos și se uită fix la ecranul laptopului.

„Artă radicală și politică radicală.“

Degetele ei loviră încă o dată tastele.

„Yusra Hussain, bulevardul 82. Lângă râu?“

Se gândi la drumul pustiu, la ghereta de pază cu acoperiș din paie, la vântul care împrăștia nisipul cenușiu ca pe niște stropi dintr-un val murdar. Deschise din nou cartea și simți că i se taie răsuflarea. Ultimul capitol al cărții fusese rupt. Nu rămăsese decât un șir de dinți albi lipiți de cotor.

Ally era sigură că fusese acolo. Își amintea cu precădere de o fotografie – un instantaneu dintr-o înregistrare video, realizată la doar câteva zile după ce Saddam

preluase puterea. Înfățișa un parlamentar scos dintr-o sală mare, cu ochii albi și dați peste cap, ca ai unui vițel îngrozit. În fundal, Saddam trăgea dintr-un trabuc. În mână avea o listă cu șaizeci și opt de nume. Cei șaizeci și opt de bărbați fuseseră luați unul câte unul și împușcați. Pe câțiva îi cruțase, dar numai după ce fuseseră obligați să-i împuște pe colegii lor parlamentari.

Ally frunzări cartea înainte și înapoi, simțind că pulsul îi crește cu fiecare pagină. Dar fotografia și capitolul despre Saddam dispăruseră cu desăvârșire. Vântul zgâlțâi ușa din față, făcând-o să tresară. Și-i imaginea pe agenții *mukhabarat*-ului încercând încuietorile, strecurându-se înăuntru, verificându-i fotografiile, smulgând paginile din cărțile ei, copiind fișierele din laptop.

„Yusra Hussain, bulevardul 82.“

O trecu un fior pe șira spinării. Își propusese să noteze fiecare detaliu al vizitei sale acasă la Miriam, discuția despre comunism, călătoria neliniștitoare în pustietatea bulevardului 82. Dorise să scrie și despre licărul dureros de sinceritate din ochii căprui ai lui Hatim. Voia să onoreze acel moment în singurul mod în care ar fi putut s-o facă, să-l exprime în cuvinte, să-l eternizeze, să nu-i îngăduie să se spulbere ca praful dus de vânt.

Suspina și își apăsă degetele pe frunte. Nu putea să scrie. Nimic. Nu putea să riște ca *mukhabarat*-ul să găsească numele lui Hatim. Sau al Yusrei. Sau cuvinte precum „Partidul Comunist“, „politica radicală“ și note despre regi mutilați. Vântul șuieră prin fanta îngustă de sub ușa de la intrare, aducând înăuntru firicele de nisip din deșert. Ally se întrebă dacă agenții *mukhabarat*-ului nu erau cumva afară chiar în clipa aceea, așteptând în timp ce același vânt le clătina ușurel mașina.

Răsfoi fotografiile mamei sale, le scoase pe cele cu Yusra, apoi le băgă adânc în buzunarul genții. Nu putea

risca să le lase la voia întâmplării. Apoi schimbă datele de conectare și parola laptopului. Privi ecranul.

„Yusra Hussain, bulevardul 82.“

Posomorâtă, Ally apăsă tasta de ștergere. Literă cu literă, numele tinerei asistente dispăru de pe ecran. Ally simți furnicături pe ceafă. Aruncă o privire peste umăr, iar televizorul pătrășos, cu rama din lemn îi atra-se atenția. Securitatea ambasadei o avertizase că putea fi monitorizată. Era posibil ca televizorul să conțină o cameră ascunsă, ce se hrănea ca un parazit din cablul de alimentare?

Străbătu podeaua de marmură și scoase cablul din priză. Apoi se urcă pe canapea și încercă zadarnic să privească printre lamelele aparatului de aer condiționat. Luă veioza de pe birou, deșurubă becul, apoi o întoarse cu susul în jos și cercetă cablul care șerpuia de la baza ei. Ridică cu grijă receptorul telefonului. Zgomote statice îi susurară la ureche.

Ally se întreba dacă agenții *mukhabarat*-ului o priveau sau o ascultau chiar în clipa aceea. Notaseră oare toate conversațiile ei cu Tom? Sau se plictisiseră de lamentările lui Ally? Se duceau să-și mai ia o cafea și lăsau banda să se deruleze în timp ce ea se plângea de zilele ei goale? Străbătu cu pași tăcuți coridorul care ducea spre dormitor și aprinse lumina. Simți că-i vine să vomite. Oare agenții îi urmăreau pe ea și pe Tom în pat?

Ally se întoarse la biroul ei, cu umerii încovoiați. „Yusra Hussain“, repetă în gând. „Bulevardul 82.“

Prin vitraliul pătrat al uşii de la intrarea în casa Raniei, vizitatoarea semăna cu un personaj din tablourile lui Picasso, cu obraji verzi, orbite purpurii şi părul negru, bătut de vânt.

– Ally? rosti Rania. Tu eşti?

– Am venit să iau tabloul, răspunse tânăra. Urma să-l înrămezi, îţi aminteşti?

– Un moment!

Rania trase adânc aer în piept, îşi fixă un zâmbet pe buze şi descuie uşa.

Ally făcu un pas îndărăt.

– Rania, te simţi bine? zise, iar îngrijorarea apăru în ochii ei de culoarea albastrelor. Nu arăţi prea grozav.

Rania trecu grăbită pe lângă ea, se duse la poartă şi puse zăvoarele.

– Cum ai intrat pe poartă?

– Prietenul tău Malik a lăsat-o întredeschisă, explică Ally şi îi arată cartea de vizită, cu litere aurii, a lui Malik al-Bashad. L-am întâlnit afară, pe trotuar. M-a invitat să-l vizitez la Ministerul Culturii.

– Serios? făcu Rania, străduindu-se să-şi ascundă ostilitatea.

Cu câteva minute în urmă, Malik fusese în casa ei, trecându-şi din nou degetele plinuţe peste fotografia lui Hanan – alungându-i orice speranţă că fiica ei fusese,

poate, doar o fantezie trecătoare. Spusese că, după ce termina portretul președintelui, trebuia să vină și cu tabloul și cu fiica ei la palat. Uday voia să cerceteze cadoul tatălui său înainte ca acesta să-i fie oferit. „Pentru a se asigura de calitatea lui“, zisese el.

– Ai venit singură?

– Șoferul meu m-a adus, răspunse Ally, privind-o curioasă. Îl cunoști pe Abdul Amir? Este soțul Hudei.

Rania ridică din umeri, cu indiferență. În clipa aceea, nu suporta să vorbească despre Huda. Mai întâi, trebuia să-și potolească bătaile nebunești ale inimii și să-și alunge furia și frica din ochi. Îi făcu semn lui Ally spre aleea pietruită.

– Așteaptă-mă, te rog, în grădină până îți aduc tabloul.

Ally întinse mâna spre ea.

– Ești sigură că te simți bine?

Rania încuviință scurt din cap și se feri de atingerea ei. Avea obiceiul de a-i dezvălui lui Ally mai mult decât intenționa. Se temea că, dacă ar pofti-o înăuntru și dacă ar bea împreună un ceai la masa din bucătărie, ar ceda și i s-ar confesa despre Malik, Hanan și portretul pe jumătate terminat care aștepta în atelierul ei. Poate că ar fi lăsat să-i scape ceva și despre Huda și *mukhabarat*. Acel gen de onestitate părea întotdeauna foarte plăcut pe moment, dar era ca un drog periculos.

– Sunt puțin cam ocupată acum, asta-i tot. Fă-te comodă în grădină.

Rania se întoarse în casă și închise ușa grea în spatele ei. Hanan ședea pe scări, mâncând un pumn de fistic.

– Ce faci acolo? zise Rania, pășind grăbită pe parchetul scârțâitor. Te-am rugat să rămâi în dormitorul tău.

– I-am auzit pe musafirii tăi plecând, spuse Hanan. Și mi-a fost foame.

– Ei bine, am pe altcineva în vizită acum.

Hanan schiță o grimasă.

– Ce am făcut de ți-e atât de rușine cu mine?

– Nu mi-e deloc rușine cu tine, zise Rania, simțind în piept durerea pricinuită de amestecul de vinovăție, dragoste și teamă. Dar, în clipa asta, am o clientă care așteaptă să cumpere un tablou.

– Va fi suficient ca să plătim înscrierea la Clubul Alwiyah? întrebă Hanan, luminându-se toată și îndreptându-și spatele. Săptămâna viitoare, se difuzează filme lângă piscină.

– Poate...

Rania își sărută fiica pe creștet și se repezi în bucătărie, înainte ca Hanan să-i vadă lacrimile din ochi. În curând, trebuia să-i spună lui Hanan că bunica ei va veni în weekendul următor, ca să o ducă înapoi la fermă. Se rugă să fie în siguranță acolo. Cel puțin un an sau doi. „Și apoi, ce?“, se întrebă ea.

Rania puse ibricul pe aragaz și luă o pungă de hârtie, plină cu ceai. Hanan îl găsisese în acea dimineață ascuns în fundul camării – pachetul cu *numi basra*, atent legat de Huda. Rania nu dori să rămână acolo, în aburii dulci-amărui ai ceaiului de la Huda, așa că, după ce puse frunzele, lăsă apa să fiarbă, luă tabloul lui Ally din galeria văruiată și îl duse în grădină. Ally privea cu atenție statuia mamei ghemuite deasupra copilului ei.

– Pari să fii atrasă de această lucrare, observă Rania, în timp ce vântul se juca prin părul ei. Vrei să mă interesez dacă sculptorița are de vânzare și lucrări mai mici?

– Oh, nu, nu! rosti Ally repede. Dar, spune-mi, lucrezi mult cu ea? E posibil să o întâlnesc în grădina ta?

- Miriam Pachachi este numele ei. Sinceră să fiu, în ultima vreme am văzut-o doar la nunți și înmormântări.

Forța obișnuinței o făcu pe Rania să arunce o privire peste umăr, pentru a se asigura că nu ascultă nimeni.

- În anii '70, Miriam a fost activă în cercurile politice, prea activă pentru gustul autorităților, chiar și în acea perioadă relativ liberală. Doar legăturile ei de familie au scăpat-o de închisoare sau de o soartă chiar mai rea. Despre Miriam se spunea adesea că e o „oaie neagră“, explică Rania, mângâind cu drag statuia, încălzită de razele soarelui. La fel ca mulți artiști, este mânată de dorința de a comunica. Dar, uneori, nu îți poți exprima mesajul în cuvinte, așa că pictezi un nor de furtună sau îl torni în metal.

- Aceste lucruri care nu pot fi exprimate în cuvinte..., începu Ally, și o umbră trecu repede peste chipul ei.

Înainte ca Rania să apuce s-o întrebe ce o tulbură, tânăra scoase din geantă un teanc de dinari.

- Te rog, permite-mi să-ți plătesc acest tablou.

Începu să numere dinarii, separând cu degetul bancnotele albastre, una câte una.

- Malik al-Bashad a fost foarte vorbăreț când l-am întâlnit, comentă Ally. A zis că ai mulți admiratori la minister, printre care se numără și el, bănuiesc.

Rania se întrebă ce altceva mai dăduse pe goarnă nenorocitul ăla. Îi zisese lui Ally că picta portretul președintelui, că luase bani pentru a-i face tiranului ochii strălucitori și buzele rubinii?

- Eu și Malik am fost colegi la Facultatea de Arte Frumoase din Bagdad, murmură ea. Asta a fost înainte să plec la studii în străinătate, la Londra.

Ally își ridică privirea de la bancnote.

- Te-ai gândit vreodată să te întorci în Marea Britanie?

Rania ridică ușor din umeri. Știa că străinilor le era greu să înțeleagă, dar ideea de a părăsi Irakul părea, cumva, contrară legilor fizicii, ca și cum ai fi cerut metalului să sfideze atracția unui magnet sau mareei să ignore Luna. Irakienii își dăduseră viața pentru acel pământ, bărbați precum frații Hudei, Mustafa și Ali. Nu le era datoare să rămână?

Cu coada ochiului, Rania văzu mișcându-se perdeaua de la fereastra dormitorului lui Hanan. Își aminti de mica garsonieră pe care o închiriasse cu ani în urmă în cartierul londonez Earl's Court. Stătea la fereastră, urmărea mulțimea de trecători și încerca să-și imagineze, dintre mii și mii de locuri, unde ar fi putut ajunge fiecare. Poate că, pe atunci, ar fi rămas bucuroasă la Londra. Dar acum era prea târziu. La fel ca gravitația, pierderea o țintuia în loc.

Când aflase de moartea lui Mustafa, durerea îi străbătuse corpul, ca un curent electric. O simțise pătrunzând adânc în pământul de sub picioarele ei, atât de adânc, încât crezuse că nu se va mai clinti niciodată din acel loc. Dar altfel stăteau lucrurile în cazul lui Hanan. Dacă pleca acum, poate că avea șansa să găsească adevărata fericire.

– Iartă-mă! spuse Ally, curmând reveria Raniei. Bagdadul este casa ta, nu Londra. A fost o întrebare stupidă.

– Nu, nu a fost, replică imediat Rania.

Și-o imaginează pe Hanan explorând străzile pietruite ale Londrei, departe de Uday, departe de Saddam. Fără frică.

– Sunt prea bătrână ca să o iau de la capăt, se repezi Rania să spună, ca și cum ar fi fost ultima ei șansă de a vorbi. Dar, pentru o tânără, poate că ar fi altfel. Dacă este inteligentă și muncitoare, o tânără ar putea duce o viață bună la Londra. Ce crezi, Ally? Mă înșel?

- Ai dreptate, zise ea. Londra e unul dintre cele mai mari orașe ale lumii.

Mintea Raniei începu să lucreze la turație maximă. Cam peste un an, Hanan avea să împlinească șaisprezece ani. Rania avea un văr la Londra, precum și prieteni de pe vremea facultății. Sigur ar lua-o pe Hanan sub aripa lor. Și nu trebuia să fie pentru totdeauna. Într-o zi, cu voia lui Allah, poate că Hanan s-ar putea întoarce în siguranță în țara ei.

O pală de vânt trecu prin grădină. Smulse frunze din eucalipt și le trimise învârtelindu-se spre iarbă. Rania nu remarcă nimic din toate astea. În schimb, făcu o socoteală rapidă în minte - ar dura cel puțin un an ca să poată plăti mita pentru pașaport. Rania privi dinarii din mâna lui Ally. Pentru o clipă, se simți ca o femeie înfometată uitându-se la o pâine caldă.

Rania decise ca, în weekendul următor, când mama ei avea să sosească, să o întrebe dacă nu mai avea vreo bijuterie ascunsă, pusă deoparte pentru o astfel de urgență. Dar bănuia că încăpuseră deja toate pe mâinile cămătarilor din Basra. Mama ei avea gusturi scumpe, iar aceștia nu o refuzau niciodată pe șeică. Se uită din nou la teancul de bancnote din mâna lui Ally.

- Ți-am spus, draga mea, că organizez o nouă expoziție? Dar trebuie să te avertizez că lucrările sunt mai scumpe decât de obicei. Inspirația este Șeherezada. Ai auzit de ea, nu?

- Desigur, răspunse Ally. Este povestitoarea din *O mie și una de nopți*: „Covorul zburător“, „Sinbad marinarul“, „Ali Baba și cei patruzeci de hoți“, toate poveștile acelea grozave.

Rania o privi pieziș.

- Mulți oameni cunosc basmele Șeherezadei, dar nu știu istoria povestitoarei, rosti ea cu voce joasă,

ademenind-o pe Ally să se aplece spre ea. Șeherezada a spus toate acele povești, una după alta, pentru că, dacă s-ar fi oprit, soțul ei, regele Șahriar, ar fi ucis-o, zise Rania, apoi se opri pentru a spori suspansul. Ucisese deja o mie de femei – fecioare pe care le deflorase în patul regal, apoi le strangulase în dimineața următoare, fiindcă nu avea încredere că îi vor rămâne credincioase.

Rania luă dinarii din mâna lui Ally și îi dădu tabloul.

– Șeherezada nu a avut de ales, continuă ea. I-a spus regelui acele povești pentru a rămâne în viață.

– Nu am știut asta, zise Ally și se uită din nou la statuia lui Miriam Pachachi, de parcă atunci ar fi văzut-o pentru prima dată. Am presupus că inventa poveștile acelea din proprie plăcere.

Rania simți nevoia copleșitoare de a i se confesa despre portretul care o aștepta în atelier. Tânăra avea o inimă generoasă. Era posibil să-i împrumute bani pentru a o scoate pe Hanan din țară, ca să fie în siguranță. Totuși, chiar în clipa când gândi asta, Rania auzi un glas lăuntric care-i șopti: „Nu acționa pripit. Nu-ți pierde capul!”

Ally era ultima persoană căreia ar fi trebuit să i se confeseze. *Mukhabarat*-ul o supraveghea. Clericul și Kareem păreau să îi acorde și ei un anumit interes. Și mai era și Huda. Era greu să ții un secret față de ea. Chiar dacă Ally ar fi jurat să păstreze tăcerea, Rania știa din experiență că Huda putea scoate la iveală adevărul. Nu, deocamdată cel mai sigur era să o trimită pe Hanan la fermă, sub protecția șeicei.

Un zumzet slab străbătu grădina. Rania aruncă o privire neliniștită spre dormitorul lui Hanan.

– Ally, scuză-mă o clipă, spuse ea, apoi se grăbi spre partea din față a casei.

– Rania? pluti pe deasupra porții vocea verișoarei sale Hala. Am încercat să te sun, dar telefonul tău nu merge.

– Știu, zise Rania, deschizând poarta. Se tot întrerupe de două..., dădu ea să explice, dar tăcu când văzu fața cenușie a Halei. Ce este?

– Mama ta a suferit un accident vascular cerebral, noaptea trecută. O transferă la un spital din Bagdad. Situația nu arată deloc bine.

Nu plescăitul mopului pe podeaua de beton o trezi pe Rania, ci liniștea. Se ridică repede de pe scaun și se îndreptă spre patul de spital al mamei sale. Monitorul cardiac era mort: nici un bipăit, nici o linie roșie sughițând.

– Nu vă alarmați, rosti o asistentă aflată lângă patul lui Raghad.

Îndepărtă un fir de păr lung și cenușiu de pe fața bătrânei.

– Cablul de alimentare s-a înfășurat în jurul brațului ei. Voi reporni aparatul după ce o întorc pe partea cealaltă. Nu vrem să facă escare.

– Cât e ceasul?

Rania își simțea gura uscată ca iasca.

– Cinci dimineața.

Asistenta medicală dădu la o parte cearșaful de pe Raghad. Rania își întoarse privirea. Mama ei ar detesta sonda de alimentație hidoasă, lipită de nasul ei, și felul în care membrele subțiraticice i se șteau de sub cămașa de spital. Cândva, glumise că, atunci când îi va suna ceasul, dorea să plece înveșmântată în blănuri și plină de aur. În timp ce asistenta o răsuceau pe o parte, Rania își făcea și ea de lucru, bătând perna mamei sale și simțindu-se complet inutilă. Asistenta apăsă un buton al monitorului cardiac. Pulsul lui Raghad licări

pe ecran. Rania își privea cu atenție mama, sperând să vadă un semn de revenire la viață.

– Doctorul a zis că s-a produs o hemoragie în partea superioară a creierului, șopti ea. Totuși, mai e o șansă să se trezească, nu-i așa?

– Nu sunt medic, dar, dacă nu mai reacționează la stimulii de lumină, sunet sau durere, perspectivele nu sunt prea bune, zise, apoi o privi cu solemnitate pe Rania. Dacă i s-ar scoate sonda, am putea avea grijă să-i fie bine până la final.

– S-o las să moară de foame?

Rania clătină din cap.

– Nu și-ar dori asta.

– Mă îndoiesc că mama dumneavoastră ar vrea să vă simțiți vinovată.

– Asta e inevitabil, spuse Rania, râzând și plângând în același timp.

Își trădase deja mama. Nici chiar în timp ce stătea lângă patul ei de spital și îi mângâia mâna inertă, Raghad nu era pe primul loc în rugăciunile ei. O fiică bună ar fi recitat atunci din Coran, dar ea nu se putea gândi decât la Hanan. Plănuise să o trimită înapoi la Basra, departe de planurile libidinoase ale lui Malik. Dar acum, cu Raghad în pragul morții, ultimul ei refugiu dispăruse.

Rania își duse palmele la ochi, încercând cu disperare să se gândească la o modalitate de a găsi bani pentru pașaportul lui Hanan. Autoritățile luaseră de mult în proprietate cea mai mare parte a pământului familiei sale, la fel cum pățise și clanul lui Basil. Apoi drenaseră mlaștinile și deviaseră cursul apelor de care tribul ei avea nevoie pentru a prospera. Dar Raghad navigase mai departe pe valurile vieții, arborându-și pavilionul extravagant. Nici nu fusese bine internată

în spital când cămătarii începuseră să ceară plata datoriiilor. Rania se gândi că îi prădau casa de la fermă chiar în clipa aceea, luând covoarele și candelabrele, smulgând instalațiile de cupru din ziduri.

Se gândi la plicul cu bani pe care Malik i-l lăsase ca avans pentru portretul președintelui. Oare cu suma primită după terminarea lucrării, avea să aibă suficient pentru a asigura plecarea lui Hanan din Irak? În timp ce Rania făcea socoteli în minte, îi blestemă pe președinte, pe fiii lui și pe cei care le îndeplineau poruncile. Îi răpiseră atât de multe! Acum, nu îi îngăduiau nici măcar să-și jelească mama din toată inima.

Kareem își scoase ochelarii și îi băgă în buzunarul cămășii. Fără lentilele groase, ochii lui întunecați păreau și mai mici decât își amintea Rania de la întâlnirea lor la Khan Murjan. Făcu un semn din cap către bătrânul contabil care aștepta lângă ușă.

– Mulțumesc, *haji*, spuse el. Nu durează mult.

– Nu vă grăbiți.

Bătrânul închise ușa în urma sa, lăsându-i singuri în camera din spate, înconjurați de fișete vechi, cutii cu hârtie pentru imprimante matriceale și stive dezordonate de dosare cu șină. Rania simți mâncărimi în gât din pricina prafului și ușoarei duhori acide a documentelor care putrezeau. Kareem dădu jos lucrurile de pe un taburet și îi făcu semn Raniei să ia loc.

– Am fost surprins că m-ai căutat, rosti el. Am crezut că afacerea noastră s-a încheiat.

– Din păcate, au apărut unele probleme de când am vorbit ultima dată.

– Cu prietena ta Huda?

– Nu e prietena mea, zise Rania, chiar în timp ce simți un neașteptat junghi dureros sub coaste.

– Asta îmi amintește de vechea zicală: „Un prieten știe mai bine decât un dușman cum să-ți facă rău“,

spuse Kareem, zâmbind cu răceală. Nu vreau să abuzez de ospitalitatea contabilului meu mai mult decât este necesar. Deci, te rog, spune-mi ce pot face pentru tine?

- Am nevoie de un pașaport și de o viză de ieșire pentru fiica mea.

- Știi că femeile nu pot călători fără permisiunea bărbatilor.

Ochii Raniei se îngustară.

- Prietenul tău, clericul, trebuie să fi fost tare încântat când a intrat în vigoare legea asta.

- De ce reluăm discuția asta? Mai târziu, ne vom permite luxul de a ne alege aliații. În acest moment, trebuie să ne folosim de orice sprijin găsim.

Rania își înghiți o replică usturătoare.

- Când va veni vremea, voi găsi o modalitate de a mă ocupa de această reglementare ridicolă. Acum însă, am nevoie de pașaport pentru fiica mea.

- De ce acum? Americanii se angajează să ne scape de acest regim și, deodată, tu vrei să pleci?

- Este..., începu Rania, dar, nici chiar ascunse în acea cămăruță din spate, printre fișete vechi și hârtii putrezite, cuvintele nu voiau să-și ia zborul de pe buzele ei. Este...

- Da?

- Este vorba de Uday.

Un licăr de îngrijorare se zări în ochii lui Kareem.

- Cineva din clica lui a venit la galeria mea pentru a comanda un tablou. Apoi, a mai venit o dată. Cu ambele ocazii, a ținut să-mi spună că fiul președintelui vrea să o cunoască pe fiica mea..., zise Rania, dar spaimea o gătui, curmându-i pentru o clipă vorbele. Am crezut că Hanan va fi în siguranță dacă o trimit la mama, în Basra, dar acum este imposibil.

O mică molie maronie își luă zborul de pe un raft ticsit cu dosare.

- Îți înțeleg îngrijorarea. Am și eu două fiice, zise Kareem, încrucișând brațele. În primul rând, vom avea nevoie de patru fotografii cu Hanan, plus actul ei de naștere și actul de cetățenie.

- Da, ți le pot aduce, rosti Rania și încuviință din cap recunoscătoare.

- Taxa pentru pașaportul fiicei tale va fi de două mii cinci sute de dolari, plus cinci sute de dolari pentru permisul de ieșire.

- Trei mii de dolari? Cum așa? Hudei i-ai zis că pașaportul fiului ei va costa nouă sute de dolari, inclusiv ștampila de viză.

- Păi, Huda ne este utilă. E o informatoare a *mukhabarat*-ului, iar asta valorează ceva.

- Nu-i cinstit!

- Cu siguranță, cel mai important lucru este să-ți scoți fiica din țară cât mai curând posibil. Așadar, te rog să înțelegi că, dacă vrei - cum să spun? - serviciul expres, ăsta costă mai mult.

- Huda plătește nouă sute de dolari, dar eu trebuie să dau trei mii? Am fost o membră loială a opoziției. Asta nu înseamnă nimic?

- Din câte mi-ai zis, familia Hudei a făcut multe sacrificii pentru cauză.

- Dar trei mii...

- Uite ce este, o întrerupse Kareem. O plăti Huda nouă sute pentru pașaportul fiului ei, dar nu îl va primi prea curând. Odată ce ea nu ne va mai fi de folos, poate că îi vom da fiului ei un pașaport, dar nici atunci nu e sigur. De fapt, din câte am auzit, băiatul s-ar putea să vrea să rămână și să se alăture luptei noastre. Dar dacă tu vrei rapid un pașaport pentru fiica ta, atunci, draga mea Rania, va trebui să plătești.

De pe o bancă de picnic aflată pe un ponton acoperit, Ally urmări o egretă zburând peste malul Tigrului, cu picioarele sale lungi și subțiri ridicate în spate. Pasărea ateriză cu un plescăit și începu să pășească printre tulpinile de papură, ciocul ei tăind apa ca o coasă. Deasupra, cerul era nesfârșit și de un albastru ireal. Nu o mai mirau cuvintele mamei ei, care spusese că acela era paradisul.

Huda ștergea cu o bucată de lipie resturile dintr-un bol cu humus. Alături se afla un platou plin cu oase de pește, rămase după prânzul care constase în principal din *masgouf*. Împinse către Ally o farfurie cu mășline dolofane.

- Vrei să mai mănânci ceva?

- A fost delicios, zise Ally, apoi se sprijini de spătarul băncii și gemu. Dar cred că o să explodez dacă mai mănânc ceva.

Ceva mai sus pe malul cu pietriș, un chelner ieși dintr-o bucătărie din cărămidă arsă. Trecu pe lângă vatra în care trosnea focul, coborî câteva trepte în zigzag și traversă o pasarelă care lega pontonul de țărm.

- Tom va regreta că a ratat ospățul ăsta, spuse Ally, în timp ce chelnerul strângea farfuriile. Știi, ar trebui să mă mut în nord, la Mosul. Probabil că l-aș vedea mai des.

- Putem să mai venim când se întoarce, zise Huda. Se va întoarce în curând.

– Abia peste patru zile, zise Ally, simțind o împunsătură de gelozie. După alegeri.

Huda arată repede spre un trio de rațe care înotau pe lângă ponton.

– Vezi păsările alea?

Ally remarcă schimbarea subiectului. Fu tentată să întrebe dacă Huda participase la vreunul dintre mitingurile electorale pe care le văzuse, cu muzicieni și dansatori pe scenă și poliția secretă pândind la margine. Dar o voce lăuntrică îi spuse: „De ce să strici o după-amiază minunată?” Preferă să tacă, să se bucure de picnicul pe malul apei, așa cum o făcuse și mama ei atât de des, în urmă cu treizeci de ani. Ally se uită la cerul nesfârșit și se întrebă dacă mama ei era acolo sus, împreună cu tatăl ei, într-un paradis de un albastru desăvârșit. Vinovăția îi strânse inima. Tatăl ei nu ar fi vrut ca ea să fie acolo, la Bagdad, încercând să dezgroape trecutul.

„Trecutul este mort, așa zicea mama ta“, îi răspundea el, de fiecare dată când Ally întreba despre ea sau despre portretul care, chipurile, dispăruse în timpul mutării lor din Statele Unite în Australia. „Ea ar vrea să ne continuăm viața. Să rămâi ancorat în trecut nu duce la nimic bun.“

Dacă ea insista cu întrebările, el se cufunda în tăcere. Ally știa că nu va trece mult timp până îl va găsi înecându-și amarul într-o sticlă de bere, iar David Bowie va răsuna iarăși din pick-upul din living.

Tânăra Ally nu putea să înțeleagă. Tatăl ei o iubise pe mama ei, cu trecutul ei aventuros, plin de călătorii. El căuta consolare la Ziggy Stardust¹, lansându-se cu nava

---

¹ Personaj fictiv creat de artistul David Bowie pentru albumul său conceptual din 1972 *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and The Spiders from Mars*

sa spre un univers necunoscut. Dar poate că, în vreme ce îl asculta pe Bowie plângându-se că „nimic nu ne va ajuta să rămânem împreună“, își amintea că cel mai bine era să rămână ancorat în prezent, cu picioarele pe pământ, în siguranța propriei curți. Printre stele, era frig și erai singur.

Ally încerca să rămână nevăzută. Străbătea în vârful picioarelor pe coridorul dintre dormitorul ei și living, vinovată și înspăimântată de ceea ce dezlănțuiseră întrebările ei. Durerea tatălui ei se răspândea în încăpere, devenind tot mai mare și mai palpabilă cu fiecare cântec, cu fiecare drum până la frigider, după încă o bere. Ally se întreba ce s-ar întâmpla dacă ar insista să primească răspunsuri. Durerea tatălui ei era aproape o creatură de sine stătătoare. Avea puls. Ally era prea speriată pentru a verifica, dar bănuia că avea și colți. Colți care puteau mușca.

În cele din urmă, vecinii se plânseră de muzica zgomotoasă ce nu se oprea până în zori, iar bunicii ei observară piramida din sticle de bere, care tot creștea, lângă ușa din spate. Într-o zi, când Ally era acasă la o prietenă, organizară un fel de intervenție. Tatăl ei promisese că se va aduna. Iar când Ally venise acasă, bunica ei o pusese să promită că va înceta să-l întrebe pe tatăl ei despre lucrurile care îl întristau.

Bunica ei spunea că era mai bine așa. Zisese că nu-i făcea nimănui nici un bine să tot vorbească despre ce nu mai era. Acel refuz de a stăruia asupra trecutului devenise un motto neoficial al familiei. În anii următori, amintirea mamei sale devenise îndepărtată și tulbură. Dar golul din sufletul lui Ally nu făcuse decât să se adâncească. În ciuda faptului că mergeau cu toții neobosiți înainte, în inima ei știa că ceva vital fusese lăsat în urmă.

Huda oftă, se sprijini de spătar și își coborî ochelarii de soare pe ochi.

– Tare aș mai dormi acum, murmură ea.

Apa lovea ușurel pontonul. Ally se uită în zare după pescari, dar nu era nici unul în larg. Nici alți meseni nu erau. Când Huda o invitase la prânz, spusese că restaurantul era unul foarte popular. Dar, ca majoritatea irakienilor, vorbea adesea la prezent despre o istorie veche de zeci de ani, ca și cum oamenii obișnuiți ar mai fi putut încă naviga pe fluviu fără amenințarea pedepsei și ar fi avut bani de cheltuit pe un *masgouf* gustos.

La fel ca în cazul refuzului obstinat al tatălui ei de a vorbi despre soția lui decedată, și în istoria Irakului exista un gol. Ca și cum timpul și memoria colectivă însăși se opriseră când Saddam preluase puterea, când războiul, sancțiunile și tirania aduseseră un sfârșit sângeros cosmopolitei epoci de aur. În prezent, exista doar trecutul sau viitorul glorios. Despre durerea dintre aceste perioade, nimeni nu vorbea cu voce tare. Cel puțin, nu cu Ally. Se întrebă dacă Huda știuse că restaurantul de pe malul fluviului avea să fie pustiu. Poate că îl alesese tocmai fiindcă știa că aveau să fie puțini martori la socializarea ei cu o străină. Ally nu o putea învinui pentru asta.

– Știi ce...? făcu ea și se ridică de la masă. Mi-ar prinde bine o mică plimbare, ca să se mai așeze mâncarea. Huda își scoase ochelarii de soare.

– O plimbare?

– Nu mă duc prea departe, zise Ally și îi făcu semn să rămână pe loc. Nu-ți face griji.

– Cine spune că sunt îngrijorată? întrebă Huda, în timp ce se ridică și își petrecu brațul pe după al ei. E o zi perfectă pentru o plimbare pe malul apei.

Cele două femei se opriă în capul treptelor în zigzag. Apa clipoceă la poalele lor, lumina soarelui reflectându-se în străvechiul fluviu. Dinspre grătarul pe care se prepara *masgouf*-ul, un fir subțire de fum urca, unduitor, spre cel mai albastru cer. Ally și-ar fi dorit ca mulți alți oameni să vadă în fața ochilor ceea ce vedea și ea: o priveliște frumoasă și o prietenă generoasă. Huda și concetățenii ei nu meritau suferința care le era pricinuită. Poate că Huda se ruga altfel decât Ally și prefera lipia în locul pâinii dospite, dar, dincolo de asta, nu erau atât de diferite. Voiau doar să aibă șansa de a-și frânge pâinea în pace. Ally știa că suna a clișeu, dar clișeele nu se nășteau oare dintr-un adevăr superior?

Huda o prinse ușor de cot.

– Aș vrea ca mai mulți străini să aibă șansa de a gusta *masgouf*-ul nostru. Dacă am mânca împreună pe malul fluviului, s-ar putea să vadă Irakul în alt mod.

Ally râse surprinsă.

– Ce e așa de amuzant? Întrebă Huda, părând puțin iritată.

– Trebuie să adaugi cititul gândurilor pe lista ta de talente, zise și își trecu brațul peste umărul Hudei. Mă gândeam exact la același lucru.

Huda arătă spre nord, unde se zărea un șir de arbuști de tamariscă, cu muguri lila, încă bine strânși.

– Ce-ar fi să mergem spre strada 82?

Ally înlemni.

– Pe strada 82?

Se uită la florile lila și la întinderea argintie a apei. Să fi greșit Miriam Pachachi când zisese că Yusra locuia pe bulevardul 82? Voise să spună strada 82? Ally simți cum i se accelerează brusc pulsul.

– Mama avea o prietenă care locuia pe strada 82.

– Serios?

Huda se uita fix la ea, dar Ally nu-și vedea decât propria reflexie în ochelarii de soare întunecați. Aruncă o privire peste umăr. Pe promenadă nu mai era nimeni. Doar ea și Huda, și vântul, care șuiera printre copaci.

– Au lucrat împreună.

Ally scoase din geantă fotografia îngălbenită a Yusrei, cu boneta de asistentă.

– Nu știi în ce casă locuia, ci doar că era pe strada 82, aproape de fluviu.

În timp ce Huda studia fotografia, durerea pe care Ally o purta în inimă se întetea.

– Hai să vedem! rosti ea și o luă spre strada 82.

Huda porni grăbită pe urmele ei.

– Cum ai s-o găsești?

– Voi bate la ușă, zise Ally, încercând să pară încrezătoare. Cineva s-ar putea să o recunoască.

– Să bați ușă? zise Huda și rămase cu gura căscată. N-o să meargă.

Huda avea dreptate, desigur. Pe strada 82, ușile rămaseră încuiate. Ferestrele, păzite de gratii. Din când în când, cineva deschidea poarta, arunca o privire la fotografie, apoi își lua repede la revedere.

– Îmi pare rău, draga mea. Se pare că nu ne aflăm unde trebuie, spuse Huda, uitându-se la ceas. Ar trebui să plecăm dacă vrei să ajungi la timp la cursul de aerobic.

Ally văzu un rând vesel de mușcate în jardinieră, chiar la capătul drumului, lângă fluviu.

– O ultimă încercare, spuse ea și porni repede într-acolo.

Huda o urmă pe poarta unei pepiniere cu trandafiri, bougainvillea și palmieri de toate dimensiunile și formele. Proprietarul pepinierii – un bătrân slab, într-un *thawb* pătat de iarbă – trăgea un pui de somn

sub baldachinul frunzișului des al unui smochin. Ally luă un puiet de lămâi aflat într-un ghiveci de plastic.

– Să cumpăr ceva, poate așa va fi mai vorbăreț.

– E mai bine dacă vorbesc eu, zise Huda. Altfel, vei ajunge să plătești o sumă faraonică pentru planta aia micuță.

Huda tuși zgomotos, ca să-l trezească pe bătrân. Acesta deschise un ochi, apoi se ridică repede în picioare. Ally rosti un *as-salaam alaikum*, apoi Huda lansă un potop de cuvinte în arabă. Ally așteptă lângă ea, zâmbind stingheră, în timp ce urmărea cum se tocmeau pentru lămâi.

– Vrea cincisprezece mii de dinari, zise Huda, dând ochii peste cap. Probabil că face fructe de aur.

– Spune-i că îi va primi, dar, mai întâi, întreabă-l dacă o cunoaște pe Yusra.

Îi dădu fotografia bătrânului. Ally avu impresia că zărește un licăr de recunoaștere în ochii lui încețoșați. Fruntea i se încreți și mormăi câteva cuvinte rapide.

– Ce zice?

– Zice că nu locuiește aici.

– Dar o recunoaște, nu?

Bătrânul se uită la fotografie, clătină din cap și o dădu înapoi.

– Insistă! rosti Ally. Întreabă-l dacă știe vreo asistentă medicală care locuiește în apropiere. Sau poate știe unde s-a mutat? Femeia pe care o căutăm are în jur de cincizeci de ani.

Proprietarul pepinierii aruncă o privire neliniștită spre poartă.

– Draga mea, omul ăsta nu e obișnuit cu străinii. Probabil că va vorbi mai liber dacă suntem doar eu și el, spuse Huda, strângând-o de braț. Ai încredere în mine!

Reticentă, Ally se avântă mai departe în pepinieră. Deasupra capului, o copertină din pânză neagră fragmenta lumina soarelui și decupa pătrate mici pe pielea ei. Se opri pe malul fluviului și aruncă o privire îndăruită, către pepinieră și Huda. Simți un licăr de speranță când și-o imaginea pe mama ei în același loc, cu aceeași adiere răcorindu-i obraji.

Puțin mai departe pe mal, un pescăraș stătea nemișcat într-o salcie plângătoare, cu ochii ațintiți asupra peștișorilor și crabilor de apă dulce care mișunau printre pipirigi. Într-o străfulgerare albastră, pasărea străpunse apa. Când se ivi iar la suprafață, un pește i se zvârcolea disperat în cioc.

– Ți-am luat planta.

Huda se materializă brusc lângă ea și îi dădu lămâiul.

– Bătrânul s-a tocmit la sânge, dar l-am convins să lase din preț pentru tine.

Lui Ally îi bătea inima nebunește în piept.

– A spus ceva despre Yusra? Știe unde locuiește?

Regretul săpă o săgeată în fruntea Hudei.

– Îmi pare rău. Nu știe nimic.

Durerea din sufletul lui Ally se înteteți din nou.

– Am fost sigură că a recunoscut-o.

– Era confuz, zise Huda. Se gândea la altcineva.

– La altcineva? La cine?

– Nu era persoana pe care a cunoscut-o pe mama ta.

Am verificat de două ori.

– Să-l întrebăm din nou.

Ally porni spre smochin. Huda o apucă de braț.

– El nu știe nimic, iar eu trebuie să ajung acasă.

Khalid are un meci de fotbal. Nu pot întârzia.

Ally se simți copleșită de un sentiment de frustrare. Chiar era un alt punct mort? Făcuse Huda tot posibilul pentru a obține răspunsuri? Sau voia doar ca Ally să nu

mai pună întrebări? Pe terenul gol de lângă pepinieră, ceva foșni. Cele două femei tăcură. Huda privi prin gardul de sârmă.

– E doar o șopârlă. Probabil că sunt o mulțime care se ascund în tufe.

O placă tocită, de granit, îi atrase atenția lui Ally. Era gravată cu o scriitură înflorată.

– Ce-i aia?

Huda o luă de braț.

– Te rog, trebuie să plecăm! Vei întârzia la cursul de aerobic, zise și o conduse spre poartă. În afară de asta, ne învârtim pe-aici de prea mult timp. Oamenii încep să-și facă griji, știi. Cineva ar putea suna la poliție.

Huda își trase centura de siguranță peste umăr și speră că Ally nu-i auzea inima bubuindu-i în piept.

- Când bătrânul acela s-a uitat la fotografia asistentei, a părut că o recunoaște, zise Ally, imediat cum se așază pe scaunul pasagerului. Nu ai avut aceeași impresie?

- Nu chiar...

Huda răsuci cheia în contact și ieși pe drum. Reglă radioul pe Youth FM, iar muzica sentimentală a formației Spandau Ballet umplu habitacul.

- Mi-a plăcut întotdeauna trupa asta, spuse Huda, în timp ce simțea că peștele și lipia i se zvârcoleau în stomac. Solistul are o voce tare frumoasă. Nu e la fel de bun ca Bryan Adams, desigur, totuși e foarte plăcut.

O mașină întoarse pe drum, în spatele lor. Huda se uită în oglinda retrovizoare. O verificau Abu Issa și Tăietorul de Lacăte? Îi mai văzuse urmărind-o.

- E posibil să mai existe și o altă stradă 82? întrebă Ally.

Huda clătină din cap. Bătrânul grădinar nu spusese prea multe despre asistenta pe nume Yusra, doar câteva cuvinte, dar fuseseră de ajuns pentru a o face pe Huda să-și muște obrazul pe dinăuntru.

- Familia ei a locuit aici, cu mult timp în urmă, murmurase bătrânul. Dar casa lor a fost dărâmată cu buldozerul...

Se cufundase într-o tăcere șuierătoare, dar Huda știa cuvintele rămase nespuse – doar casele trădătorilor fuseseră dărâmate. De aceea, când Ally întrebese, oamenii închiseseră ușile și îi trântiseră porțile-n nas. De ce avea fotografia unei trădătoare în geantă? Nu știa cât de periculos e?

– Am simțit că bătrânul a recunoscut-o pe Yusra, zise Ally. Am putea să ne întoarcem în altă zi și să încercăm din nou.

– Ți-am pus lămâiul în portbagaj, încercă Huda să schimbe subiectul. Bătrânul știa să se tocmească, nu glumă.

– Oh, mulțumesc!

Ally începu să scotocească în geantă.

– Cât îți datorez?

– Nimic. E cadou.

– E foarte drăguț din partea ta, dar, te rog, vreau să plătesc.

– Păstrează-ți banii, spuse Huda.

Abu Issa îi zisese să facă în așa fel ca Ally să-i fie datoare. Spusese că asta o va face să fie mai ușor de controlat.

– Nu uita că eu și Abdul Amir suntem întotdeauna bucuroși să te ajutăm atunci când dorești să cumperi ceva. Altminteri, negustorii ăștia iau și pielea de pe tine.

– Nu se zice „iau și cămașa de pe tine“?

– E mai dureros să-ți ia pielea, nu?

Huda viră spre o autostradă suspendată. Mașina din spatele lor își păstră direcția. La umbra rampei, un băiețel veghea asupra unei turme de capre cu ochi gălbui.

– Știai că mama Raniei Mansour a suferit un accident vascular cerebral? Întrebă Ally. E la spital în Bagdad.

– Mi-a spus vărul meu, zise Huda, apăsând pedala de accelerație. Sper că șeica se va însănătoși.

– Eram acolo când Rania a primit vestea.

Huda simți o neașteptată împunsătură de gelozie. Știa că era ridicol, dar, când și-o imaginează pe Ally alinând-o pe Rania, pe de o parte, își dori să fi fost ea cea care îi mângâiasse părul în timp ce plângea.

După ce vorbise la telefon cu vărul ei, Huda se dusesese în garaj și își căutase vechiul set de rune. Avea o idee vagă că i-ar putea dezvălui soarta mamei Raniei. După zece minute de scotocit prin colțurile înțesate de pânze de păianjen ale garajului, găsi o cutie micuță din lemn de cedru, acoperită cu un strat fin de praf. Inima începu să-i bată mai tare. Deschise capacul. Înăuntru se afla un săculeț din piele, iar în interiorul lui, șase scoici perlate, câteva monede de alamă pătate, pietricele de culoarea norilor de furtună și oasele fragile ale unei păsăruici.

Trecuseră mai bine de douăzeci de ani de când Huda nu-și mai ținuse talismanele în mână, iar când le scoase din cutie, oasele păsării se preschimbară-n pulbere între degetele ei. Simți că o podidesc lacrimile. Își aminti cum Rania se ghemuise lângă ea, îndemnând-o să golească săculețul, să ghicească viitorul lor în tiparele alcătuite de oase și monede. Erau în pragul adolescenței atunci, ascunse în stufărișul de lângă râu, în spatele fermei șeicului.

– Ce vezi? Rania tremura de entuziasm. Voi merge la Londra anul acesta?

Huda se încruntă. Rania tocmai se întorsese după un alt an la școala din Bagdad și deja visa să plece iarăși.

– Nu mă zori, spuse Huda.

Stufărișul şuiera și se legăna.

– Dacă mama mă lasă din nou la fermă, jur că o să mor.

- Trebuie să fii mereu atât de dramatică? bombăni Huda. Cu siguranță, ceva timp petrecut acasă nu te va uide.

În anii trecuți, Huda ar fi luat-o peste picior și mai tare, dar începuse să aibă mare grijă să nu lanseze provocări sorții. Cu doar o lună în urmă, Mustafa se tăia se la picior într-o veche lamă de cuțit îngropată într-o albie. Câteva zile mai târziu, fusese cuprins de o febră atât de violentă, încât îi clănțăniseră dinții în gură. Întins pe un pat de pat în camera din spate, Mustafa îl strigase pe *baba*, ca să-i aducă o picătură de apă. Huda se cutremurase când îl auzise. Tatăl lor murise de peste zece ani.

Bunica Hudei încercase toate remediile obișnuite – poțiuni din semințe de chimen negru, cataplasme cu turmeric și ceai de plante cu miere. Dar Mustafa ardea tot mai puternic. Bunica își pusese din nou urechea pe pieptul lui, apoi scotocise prin cavernoasa ei pungă cu leacuri.

- Huda, adu o lumânare, porunci ea.

Când Huda se întoarse, bătrâna vindecătoare avea în mână un corn de bivol inscripționat cu un *hadit*¹ puternic. Ca o panglică de dantelă fină, scrierea sfântă urma curbura fildeşului înnegrit.

- Întoarce-ți fratele pe burtă, murmură bunica.

Roti baza cornului de bivol deasupra lumânării aprinse, apoi, când osul se încălzi, îl apăsă între omoplații lui Mustafa. Pielea lui era deja atât de fierbinte, încât Huda se minună că nu sfârâi. Mângâie părul îmbibat de sudoare al lui Mustafa, în timp ce bunica ei se legăna înainte și înapoi, murmurând rugăciuni. De fiecare dată când Mustafa gemea, Huda simțea o durere în piept. Părase întotdeauna invincibil. Dar când

¹ Consemnarea unei fapte sau vorbe a profetului Mohamed

își apăsă degetele pe încheietura mâinii lui, simți doar un fir subțire, tremurând, ușor de răsucit sau de tăiat în două.

Închise ochii și îi promise lui Allah că nu se va mai plânge când Mustafa o va tachina. Că nu se va mai îmbufna când el îi va interzice să meargă cu el și cu Ali la vânătoare. „O să fiu cuminte“, se rugase ea în gând, „dar lasă-l pe Mustafa să trăiască!“

Bunica îndepărtă osul de la baza gâtului lui Mustafa, dezvăluind o cupolă de carne roz. Deodată, un cuțit subțire sclipi în mâna ei ridată.

– Nu-i face rău, șopti Huda.

– Taci, fetițo! mârâi bunica.

Apăsă vârful lamei în cupola roz de la gâtul lui Mustafa. Îi străpunse de douăsprezece ori pielea încinsă. Huda strânse mai tare mâna fratelui ei, în timp ce din rețeaua de incizii minuscule curgea lichid limpede, nu sânge. Bunica repetă procesul de zece ori, acoperind spatele lui Mustafa cu mici cupole roz plângătoare. Când termină, se duse afară pentru a o alina pe mamă, care măcina neliniștită un munte de semințe de turmeric și chimen.

Huda rămase ghemuită lângă fratele ei, umbrele lor unduindu-se sub flacăra galbenă a lumânării. Șopti aceleași rugăciuni ca și bunica ei, cuvintele sfinte și fuioarele de fum ridicându-se spre tavan. Într-o oră, movilițele de pe spatele lui Mustafa dispărură. O oră mai târziu, și febra cedă. Abia atunci, Huda îngădui unei lacrimi să i se prelingă pe obraz.

O lună mai târziu, în vreme ce își arunca punga cu talismane pe malul argilos al râului, Huda se pomeni din nou reținându-și lacrimile. De la boala lui Mustafa, simțise nevoia să-i aibă aproape pe cei dragi: pe cei doi frați ai ei, pe mama, pe bunica și pe Rania. În timp

ce căuta în oasele și cochiliile împrăștiate semne ale locurilor îndepărtate și ale călătoriilor lungi, se întrebă cât va mai trece până când Rania va pleca definitiv? Cât de mult va dura legătura lor? Mai erau legate de jurământul lor de sânge? Sau era mai degrabă ca firul firav de la încheietura lui Mustafa, care s-ar fi putut oricând rupe dacă era tras puțin mai tare?

Rania își ridică ochii chihlimbarii de la rune.

– Am auzit că Mustafa a fost bolnav, zise, punând mâna pe umărul Hudei. Și am auzit că ai stat alături de el o săptămână.

Huda clipi surprinsă. Și ușurată. Rania se interesase de ea.

– Aruncă-ți talismanele încă o dată, o îndemnă Rania. Să vedem cât timp va trece până când Mustafa se va reface pe deplin. Cât va mai trece până când ne va tachina din nou? Poate că aceasta va fi vara când noi, fetele, vom prelua în cele din urmă conducerea.

– Ar fi minunat să avem șansa asta, spuse Huda.

– Am auzit că mama ta îl pune pe Mustafa să stea de trei ori pe zi cu o catapasmă caldă legată de picior. Așadar, cât timp el stă așa, îmi poți arăta cum să-i arunc sulita. Până la sfârșitul verii, aș putea fi chiar la fel de bună ca tine.

– La fel de bună ca mine? Ai vrea tu.

Huda chicoti și își aruncă din nou runele pe nisip. Se dojeni că nu avusese încredere în prietenia lor. La urma urmei, legămintele de sânge erau mai puternice decât distanța și timpul, nu?

– Huda, te simți bine? o întrebă Ally, privind-o cu luare-aminte, de pe scaunul pasagerului. Îmi pare rău, ar fi trebuit să-mi dau seama că și tu ești îngrijorată pentru mama Raniei.

- N-am nimic, zise Huda uitându-se țintă la autostrada care se desfășura în fața lor.

Dar nu a fost de ajuns pentru a-i alunga lacrimile.

- E din pricina salciei plângătoare de la pepinieră. Sunt alergică.

Ally o privi cu îndoială.

- Am dus niște mâncare la spital, pentru mama Raniei, spuse ea. Nu știu ce altceva aș putea face...

- Roagă-te pentru ea, zise Huda, străduindu-se din răputeri să mențină un ton neutru.

„De ce oare noi, irakienii, suntem cel mai puțin evlavioși musulmani din Orientul Mijlociu, deși avem cele mai multe motive să ne rugăm pentru mila lui Allah?“, gândi ea.

Trecură în viteză de periferia sudică a Bagdadului. Pe marginea autostrăzii, erau împrăștiate, ca niște zaruri, colibe din cărămidă arsă: niște cuburi dărăpănate, cu o singură cameră, care se coceau la soare. Praful acoperea totul. Chiar și frunzele plopilor.

- Și vine multă lume la cursul ăsta de aerobic la care te duc? întrebă Huda, dorind cu disperare să schimbe subiectul. Ai întâlnit pe cineva interesant?

- E Barbara, din Germania. Inez e din Columbia. Ambele lucrează în cadrul programului ONU „Petrol contra hrană“.

Huda repetă în minte numele, Barbara și Inez. De obicei, Abu Issa plătea un bonus pentru detalii de genul acesta, bani pe care îi punea deoparte pentru a plăti pașaportul lui Khalid. Se rugă ca numele acelea să-i fie de ajuns și să nu întrebe nimic despre trădători sau despre case dărâmate cu buldozerul.

- Cred că îți place tare mult aerobicul dacă te duci pentru a treia oară luna asta.

- De fapt, a patra oară.

-A patra?

Vântul zăngăni parbrizul.

-Păi..., făcu Ally, jenată. A fost ceva de ultim moment. Telefonul era mort și nu l-am putut suna pe Abdul Amir. Așa că m-am dus cu un șofer de lângă piața Karadah.

Huda rămase cu gura căscată.

-Te-ai suit în mașina unui străin?

-Nu-ți face griji. Hatim e un tip minunat. Soția lui e profesoară. Au două fete.

-Asta ți-a spus? De unde știi că poți avea încredere în el? Ar putea fi oricine.

Un hoț. Un violator. Sau un agent al *mukhabarat*-ului. Acest „Hatim“ ar putea fi un Tăietor de Lacăte mai în vârstă, care urmărea tot ce mișca în zona pieței. Huda și-l imaginează trecând pe la tarabele cu carne și legume, discutând cu informatorii săi, verificând cafenelele pentru a afla dacă nu cumva își făceau veacul niscaiva rebeli pe acolo. În căldura după-amiezii, trăgea un pui de somn pe scaunul din față al mașinii sale, visând la noi pedepse pe care să le aplice trădătorilor.

-Trebuie să-l suni pe Abdul Amir. Mereu. Promite-mi!

-Dar am văzut multe femei luând taxiul.

„Dar tu nu ești ca ele!“, ar fi vrut Huda să-i zică, dar strânse din dinți și tăcu. Dacă *mukhabarat*-ul afla că altcineva o ducea pe Ally cu mașina, fără a fi supravegheată, cu siguranță ea și Abdul Amir aveau să fie pedepsiți.

-Dacă ți s-ar întâmpla ceva, Abdul Amir s-ar simți teribil de vinovat. Nici domnul Tom nu ar vrea să te urci în mașina unui bărbat necunoscut.

Ally strânse cu încăpățănare din buze și se uită pe geam la stadionul al-Sha'ab. Arena sportivă părea a fi pustie, dar toată lumea știa că, în camere special construite

sub tribune, Uday Hussein îi tortura pe sportivii care nu se ridicau la înălțimea așteptărilor sale. Huda nu își amintea exact când auzise prima dată de temnițele de pe stadion sau cine îi spusese despre sicriul de fier căptușit cu o mie de țepușe pentru a-l străpunge pe cel închis în interior. Era una dintre acele fapte universal cunoscute, dar despre care nu se vorbea niciodată în public – câteva șoapte ici-colo, o ușoară înclinare a capului, un fotbalist cu o gaură însângerață în locul unde ar fi trebuit să-i fie urechea.

Ally se aplecă în față.

– Ce-i aia?

Într-o rigolă secată, o remorcă lungă sclipea sub o plasă de culoarea nisipului. O rachetă de șase metri lungime stătea pe suportul său, cu vârful înclinat spre orizont.

– O, Doamne! exclamă Ally, întinzând gâtul. E o rachetă!

Huda se uită încordată prin parbriz. Ally se răsuci cu totul, pentru a privi în urmă.

– Ai văzut-o, nu?

– Nu chiar...

– Era chiar acolo. O rachetă imensă.

– Mă uitam la drum.

Ally o privi neîncrezătoare.

– Deci, apropo de lămâi, zise Huda, disperată să schimbe subiectul. Dacă vrei cu adevărat să mi-l plătești, poți s-o faci.

– Lămâiul? făcu Ally, privind-o cu ochi mari, iar un licăr de frustrare se zări în profunzimile lor albastre.

Își masă tâmplele, de parcă ar fi simțit că se apropie o durere de cap.

– A costat zece mii de dinari, ieși minciuna Hudei, netedă ca untul pe pâine. Atât am plătit.

*

Un vânt aprig sfâșia chemarea muezinului. Probabil că Huda nu ar fi băgat de seamă invitația la rugăciune, dar un bărbat într-un *thawb* maroniu își trase bicicleta la marginea drumului și întinse pe caldarâm un covoraș din frunze de palmier. În Irak, doar cei mai evlavioși se opreau pe marginea drumului pentru a se ruga.

Huda îl privi pe bărbat, cu bicicleta lui, micșorându-se în oglinda retrovizoare, apoi privirea îi căzu pe geantă, care stătea deschisă pe scaunul pasagerului. Bani lui Ally se revărsau din ea. Zece mii de dinari. De două ori cât îi plătise, de fapt, bătrânului grădinar.

Un sentiment de vinovăție i se furișă în piept. Se uită la bancnotele violet, cu chipul președintelui imprimat pe ele, și se întrebă cât timp va trece până când Ally își va da seama că Huda făcea bani de pe urma ei, promițându-le vânzătorilor că vor primi un preț bun atât timp cât își lua și ea partea ei? Poate că Ally o suspecta deja. Se afla de ceva vreme la Bagdad și, poate că, la fel ca toți ceilalți, învățase că cel mai bine era să închidă ochii.

După aceea, evenimentele deveniră confuze pentru Huda, ca și cum cineva ar fi luat o bandă de film și ar fi tăiat două din trei cadre. Rămase cu imagini disperate – trăgând la bordură, scoțând cheia din contact, căutând un petic de iarbă. Nu avea apă pentru a se spăla înainte de rugăciune, dar, mai târziu, găsi firicele de nisip în păr, așa că trebuie să-și fi pus palmele pe sol, să-și fi scuturat praful de pe degete, apoi să-și fi trecut mâinile peste față și prin păr. Avea doar o foarte vagă amintire că se întorsese spre Mecca și murmurase *takbir-ul*¹.

---

¹ Preamărirea lui Allah, prin expresia ritualică *Allahu Akbar* (în limba arabă în original)

Cel mai clar își amintea cum se zgâriaseră în plantele de muștar în timp ce își lipea fruntea de pământ. Soarele îi ardea ceafa în vreme ce recita rugăciuni pentru ocrotire, din nou și din nou, până când cuvintele își pierdură tot înțelesul. Vântul îi aruncă vorbele spre cer. Zise: „Allah este mare“, iar cuvintele se amestecă cu nisipul fin al deșertului și dispărură în albastrul infinit.

Mai târziu, Huda intră pe aleea ei și parcă în garaj. Rămase la volan o vreme, încercând să dea sens rugăciunii sale de pe drum. Își spuse că ar trebui să fie mai liniștită, dar realitatea era că se simțea mai degrabă tulburată. Când avea să se termine cu toate acele minciuni?

– Mamă, iarăși te ascunzi aici? zise Khalid, apărând în ușa garajului. Ce s-a întâmplat?

Huda își băgă banii în geantă și ieși din mașină.

– Ți-e foame, dragul meu? întrebă ea. Ai mâncat cum trebuie la prânz? Hai să-ți fac o gustare.

Cu coada ochiului, văzu vechea ei cutie cu suvenire din copilărie. Și-ar fi dorit din tot sufletul ca runele să-și fi păstrat puterile, ca micile oase de pasăre să nu se fi preschimbat în pulbere, să aibă mai mult decât niște cochilii care s-o ajute să găsească o cale de urmat.

În atelierul Raniei, o pânză goală aștepta lângă fereastră, parcă răsându-i în nas. Fără nici o tragere de inimă, studie fotografia din mâinile ei. Era președintele în pantaloni, cizme de călărie și cu o haină bej. Avea o pușcă de vânătoare sub braț. Patul din lemn de nuc al armeei strălucea în lumina soarelui. Privea peste lacul Habbaniyah, unde un păpuriș des mărginea malul noroios. Pe câmpul din jur, coada-șoricelului înflorea printre arbuști spinoși. Președintele avea ochii înălțați spre cer, urmărind cu privirea un cârd de rațe care zburau în formație perfect triunghiulară. Uday se afla în spatele lui, rânjind.

Rania încercă să-și alunge repulsia și se concentra asupra florilor de coada-șoricelului. Undeva în cutia ei de vopseluri se afla o jumătate de tub cu galben de cadmiu. Era nuanța potrivită. Chiar atunci însă, auzi soneria de la poartă. Rania puse jos fotografia și se duse repede în hol.

- Mamă? zise Hanan deschizând ușa bucătăriei. Aștepți vizitatori?

- Voi vedea cine este, spuse Rania. Tu fii bună și du-te în camera ta.

Hanan deschise gura, părând că vrea să protesteze. Rania se plantă în mijlocul holului și îi făcu semn cu degetul spre scări. Hanan oftă și se îndepărtă, dar Rania știa că nu o putea ține ascunsă pentru totdeauna.

Se grăbi să străbată holul, îngrijorată că-l va găsi pe Malik la poartă. Venise să inspecteze felul în care avansă portretului prezidențial? Sau să pună din nou mâna pe poza lui Hanan, de parcă ar fi fost un cadou pe care abia aștepta să-l desfacă? Rania deschise ușa dulapului din hol și verifică dacă vechiul pistol al soțului ei era încă ascuns sub eșarfe. Soneria răsună din nou.

Afară, Rania privi prin crăpătura din poartă. Nu era Malik.

– Ce faci aici, Huda? șuieră ea. Am crezut că afacerea noastră s-a încheiat.

– Am auzit vestea despre mama ta, zise Huda, strângând la piept un săculeț cu ceai, ca pe un buchet jalnic.

Rania și-o aminti brusc pe bunica Hudei turnând în pahărele aromatul *numi basra*, în timp ce oferea sfaturi la fermă, în camerele femeilor. Rania nu voia altceva decât să se întoarcă în acele vremuri, când ea și Huda puteau să iasă pe furiș, să se întindă în iarbă și să viseze la viitor.

– Îmi pare rău! spuse Huda și dădu să plece. Nu ar fi trebuit să vin. Te las în pace.

Rania ezită, apoi descuie poarta.

– Intră! rosti ea.

Cele două femei străbătură aleea pietruită spre grădină și se așezară la umbră, la o masă de picnic, cu băncuțe. Un corb veghea asupra întregii scene, mărșăluind de colo colo în eucaliptul cu crengi palide. Liniștea se așternu în jurul lor.

– Am vrut să trec mai devreme, dar am fost foarte ocupată la serviciu, apoi, desigur, au fost alegerile...

Huda tăcu și împinse pachetul de Marlboro Lights pe masă.

– Sper că ai reușit să găsești timp și pentru a vota.

Rania se simți îngreșată când își aminti cum bifase „da” și ieșise din cabina de vot afișând un zâmbet fals atât de larg, încât o dureau obrazii. Cel care monitoriza scrutinul o urmărea, așa că își reprimă repulsia și se alăturase femeii de lângă ea, scandând: „Da, da, da, Saddam”.

– Bineînțeles că am votat, murmură ea. Nu am nevoie și de alte probleme cu regimul.

– Alte probleme? Ce vrei să spui? făcu Huda, cu un licăr de îngrijorare în priviri. Au aflat de Kareem și de cleric?

– Nu-i vorba de asta.

– Atunci, ce este?

Rania o privi cu atenție pe Huda. Putea să aibă încredere în ea și să-i mărturisească adevărul? În ciuda tuturor suferințelor pe care și le pricinuiseră reciproc, amândouă își doreau același lucru, să-și știe copiii în siguranță.

– Unul dintre oamenii lui Uday a fost aici.

Rania își aprinse țigara și trase cu nesaț, de parcă ar fi fost o întrecere pentru a vedea care se va mistui mai întâi, ea sau sulul de tutun.

– Vrea să o ducă pe Hanan la palatul său.

Huda tresări.

– Nu poți îngădui așa ceva.

– Crezi că eu nu știu? replică Rania, suflând un șuvoi tremurător de fum. M-am dus să-l văd pe Kareem. L-am întrebat dacă poate să-mi facă rost de un pașaport și o viză de ieșire pentru Hanan.

– Și?

– Vrea trei mii de dolari.

– Trei mii?

Huda rămase cu gura căscată.

– Nimeni nu are atâția bani.

- Ally are, spuse Rania, cu un oftat. M-am gândit să-i cer un împrumut, dar e prea riscant.

- Ai dreptate, zise Huda, încruntându-se. *Mukha-barat*-ul o supraveghează. S-ar putea să-i scape ceva. Dar mama ta? Trebuie să aibă...

- Are datorii, atât. Datorii uriașe. Ferma a fost ipotecată de două ori. Creditorii ei mă presează deja.

- Nu înțeleg... pașaportul lui Khalid nu costă nici jumătate din suma asta, zise Huda, întinzând mâna peste masă. Trebuie să rezolvăm asta, de dragul lui Hanan.

Frunzele din copaci șuierară. Rania și Huda se priviră în ochi. În acel moment, trecutul și viitorul, loialitatea și trădarea, toate păreau să se întrepătrundă. Rania își aminti de momentul în care își creștaseră degetele, își amestecaseră sângele și juraseră să nu aibă secrete una față de cealaltă.

- Kareem și clericul te mint, zise Rania, pe negândite. Nu au de gând să-i ofere un pașaport lui Khalid. Se folosesc de tine.

- De unde știi?

- Kareem a recunoscut asta.

Deasupra capului, un stol de porumbei descrise o buclă, ca un colier de mărgelile cenușii, apoi se îndreptară spre Tigru.

- Asta înseamnă că am nevoie de un nou plan pentru a-mi păstra copilul în siguranță, spuse Huda trăgând adânc aer în piept și strânse mâna Raniei. Și tu la fel.

Huda împinse pachetul de țigări mai aproape de Rania.

- Atunci, rămâne stabilit? Dacă nu ne va ajuta Kareem, vom plăti niște călăuze să-i ducă pe Hanan și

Khalid peste graniță. Vor trebui să aibă grijă unul de celălalt. Nu văd altă cale, nu?

– Măcar dacă mama...

Rania tăcu. „Ce fel de fiică se roagă în sinea ei ca mama ei să moară?“, își zise în sinea ei. „Voi ajunge în iad, nu încap în doială.“

– I-aș duce chiar eu, spuse Huda, dar *mukhabarat*-ul mă urmărește prea îndeaproape. Dacă rămân, cel puțin îi pot zice lui Abdul Amir că băiatul își petrece noaptea acasă la Bakr. Astfel voi câștiga ceva timp, suficient pentru ca ei să apuce să treacă granița.

– Ești sigură că Abdul Amir nu te va ajuta?

Huda clătină din cap.

Rania nu era surprinsă. Nimeni nu voia să se dea bătut, să fugă, să-și abandoneze patria. Indiferent cât de mult sufereau, irakienii nu puteau renunța la trecutul lor glorios. Refuzau să admită că Mesopotamia era praf, că Babilonul era deșert. Ce forță lăuntrică îi făcea să spere în continuare? Sau rușinea era cea care îi împiedica să recunoască adevărul? Poate că erau ambele, amestecate.

– Cât crezi că vor cere oare călăuzele? întrebă Rania. Și de unde știm că nu ne vor lua banii și nu ne vor abandona copiii în deșert, lăsându-i să moară de sete?

– Mama s-ar putea să cunoască pe cineva care să ne poată ajuta, dar nu pot să sun și s-o întreb. Liniile telefonice de la ambasadă nu sunt sigure și sunt convinsă că îmi ascultă telefonul de-acasă. Ar trebui să merg personal la Basra.

– Nu e vreme pentru asta.

Rania aruncă o privire spre fereastra dormitorului lui Hanan.

– E suficient ca Malik să-i șușotească ceva la ureche lui Uday.

- Ai dreptate. Nu putem amâna, zise Huda, trecându-și degetele prin păr. Recunosc, nu mă mir că ăia doi, Kareem și clericul, încearcă să se folosească de mine. Mi-e teamă că îl vor agăța și pe Khalid.

- Ce vrei să spui?

- Khalid este genul de băiat impresionabil pe care Kareem și clericul ar dori să-l manipuleze în scopuri proprii. Până de curând, nu îl interesau decât *Harry Potter* și *Star Wars*. Dar a început să meargă la o nouă moschee și să vină acasă cu tot felul de idei despre martiri și războaie sfinte și despre cum vrea să răzbune suferința familiei sale.

Huda își stinse țigara în scrumieră. Când își ridică privirea, un foc rece îi ardea în ochi.

- Îmi amintesc de vremea când unchiul lui, Mustafa, vorbea la fel. Trei zile mai târziu, i-au azvârlit corpul într-un șanț.

În adâncul sufletului, Rania simți că o ustură vinovăția, ca o veche rană care ar fi trebuit cusută.

- Te avertizez, șuieră Huda, dacă treaba asta o să iasă prost, ai face bine să nu-l lași pe Khalid la voia întâmplării. Pe mormântul bunicii mele, îți jur că dacă îmi trădezi din nou familia, voi...

- Îmi pare rău! răsună glasul spart al Raniei, ca un pahar de ceai căzut pe o podea de marmură. Sincer îmi pare rău. Am încercat să-i salvez pe Mustafa și Ali. M-am dus la tata și l-am implorat să-i ajute. Am plâns la picioarele lui.

- De când erai doar o copilă, l-ai avut pe tatăl tău la degetul mic. Ți-a dat tot ce i-ai cerut. După ce ți-a murit soțul, șeicul chiar ți-a cumpărat un apartament în Basra și te-a lăsat să locuiești singură. Nici o altă văduvă nu s-a bucurat de o asemenea libertate. Și vrei

să cred că te-a refuzat tocmai când l-ai rugat să-i salveze pe frații mei?

- Dar este adevărat, șopti Rania.

- Tatăl tău era un om cu influență, zise Huda, mi-jind ochii până când deveniră ca niște lame subțiri și ascuțite. Ar fi putut să meargă la autorități și să le convingă să-i cruțe pe frații mei. Dar nici măcar nu a încercat. Iar tu erai prea ocupată să-ți ajuți prietenii cu pretenții, prietenii cu studii superioare și nume onorabile, prea ocupată ca să pledezi pentru niște simpli băieți din sat.

- L-am implorat pe tata, stăruiră Rania și își duse mâna la ochi când simți că o podidesc lacrimile. Nu a vrut să mă asculte.

- Șeicul i-a ajutat pe mulți din tribul nostru. De ce nu și pe frații mei? De ce nu i-a salvat?

- Pentru că..., începu Rania, dar glasul i se frânse.

Cu mulți ani în urmă, îi promisese Hudei că nu vor exista secrete între ele. Făcuseră un legământ de sânge. Chiar credea că îl poate face uitat fără să existe consecințe?

- Tata a refuzat pentru că...

Rania simți că se sufocă.

- A vrut să-mi protejeze onoarea.

- Onoarea? repetă Huda, uitându-se urât la ea. Despre ce vorbești?

- Îți amintești de prima noapte a rebeliunii?

Rania se întoarse în timp și, cu ochii minții, revăzu apartamentul ei din Basra, de unde urmărea focul tra-soarelor desenând arcuri pe cerul nopții.

- Întregul oraș părea că se trezise brusc la viață. Fuseserăm zdrobiți sub bocancul regimului atât de mult timp, abia îndrăznind să respirăm, darămite să șoptim ce era cu adevărat în inimile noastre. Dar în noaptea

aceea a fost altfel. Da, eram înspăimântați. Dar a fost prima noapte în care ne simțeam liberi cum nu mai fuseserăm niciodată.

În eucalipt, corbul croncăni și prinse a se foi printre crengi.

– Când au început luptele, tata a venit la apartamentul meu, pentru a se asigura că nu sunt în pericol, zise Rania și își aținti privirea asupra unei crăpături care brăzda masa, amuțită brusc de un val familiar de vinovăție.

„Fără secrete“, își spuse ea.

– M-a găsit cu Mustafa, rosti ea încet.

– Nu înțeleg, spuse, Huda clătinând din cap. Ce căuta Mustafa în apartamentul tău?

– Soțul meu era mort, Huda. În noaptea aceea, nu eram cu fratele său, care ar fi trebuit să-i ia locul. Nu eram nici cu vreunul dintre acei bărbați cu nume onorabile, zise, iar rușinea îi arse obrajii, gâtul și pielea fină de pe piept. Eram cu Mustafa. Un băiat din sat.

Uluită, Huda făcu ochii mari.

– Vrei să spui...?

– De ceva timp, trecea să vadă dacă nu am nevoie de ajutor. Aveam mașina aia mică, îți amintești? întrebă Rania, cu un zâmbet amar. Mustafa verifica presiunea anvelopelor, lucruri de genul ăsta. Uneori rămânea să bea un pahar de suc. Vorbeam despre sat, despre tine și noua ta slujbă. Se juca cu Hanan. Eram singură. Și el era singur și departe de sat.

– Tu și Mustafa?

Huda se holba la ea, cu gura căscată.

– Cât a durat asta?

– A fost doar o noapte, răspunse Rania, silindu-se să continue. Dar știi ce fel de om era tata, nimic nu conta pentru el mai mult decât onoarea, reputația, numele

familiei. Când m-am dus la el și l-am implorat să-l salveze pe Mustafa, asta nu a făcut decât să înrăutățească lucrurile.

Se opri și își frecă fața cu mâinile, de parcă ar fi vrut să-și șteargă o pată de pe obraz.

– Dacă nu l-ar fi ucis autoritățile, rosti ea, ar fi făcut-o tatăl meu. Iar bietul Ali chiar nu a avut nici o vină.

– Nu se poate! zise Huda, lipindu-și mâinile de temple. De ce nu mi-ai spus până acum?

– Tu mă învinovățeai pentru moartea lui Mustafa... și aveai dreptate. Rania suspină de parcă ar fi fost ultima ei răsufare. Dacă nu aș fi fost atât de slabă, dacă aș fi fost mai stăpână pe mine, poate că Mustafa și Ali ar fi fost în viață astăzi.

– Și i-ai încurajat să lupte, să se alăture rebeliunii.

– Mustafa habar nu avea că sunt implicată în așa ceva. Nu am vorbit niciodată despre politică, până în seara aceea. Îmi amintesc de elicopterele care zbârnâiau deasupra noastră. Din balconul meu, vedeam trasoarele peste râul Shatt al-Arab, arătând ca o ploaie de stele căzătoare.

O rafală de vânt mătură grădina și făcu copacii să danseze.

– M-am lăsat purtată de emoții. Dar nu i-am zis lui Mustafa să se ducă la luptă. Asta a fost decizia lui.

Huda clătină din cap.

– Eram ca două surori. De ce nu mi-ai spus adevărul?

– Tata m-a amenințat că mă va ucide dacă află cineva, zise Rania, ridicându-și privirea arzătoare. Fii sinceră! Și tu m-ai fi învinovățit. Așa că mi-am împachetat lucrurile și m-am mutat la Bagdad. Am crezut că așa e cel mai bine pentru toată lumea.

Huda deschise gura, vrând, parcă, să o contrazică, dar se opri și se uită în altă parte, la acoperișul peticit al

vilei, la insectele care zburau de colo colo prin livada de portocali, la statuia femeii ghemuite asupra copilului ei. Se uita unde putea, numai nu la Rania, cu chipul boțit ca o pungă veche de hârtie. Deasupra lor, corbul se legăna înainte și înapoi pe ramura lui, tânguindu-se de parcă le-ar fi simțit durerea.

Telefonul de pe biroul Hudei sună. Tresări, tulburată încă de emoțiile care o cuprinseseră după ce plecase de la Rania – regret pentru timpul pierdut, frică de ceea ce urma, durere, o scânteie fragilă de speranță și o vagă neîncredere. Oare puteau face asta? Puteau să respecte jurământul de loialitate făcut cu atâția ani în urmă, să sfideze regimul și să-și protejeze copiii? Telefonul ciripi din nou. Huda trase adânc aer în piept și duse receptorul la ureche. Chiar înainte ca persoana de la celălalt capăt al firului să vorbească, simți distanța dintre ei, zgomotele statice străbătând linia, ca vântul care sufla peste deșert.

– Bună dimineața! Sunt John Wales. Vă sun din Dubai.

După cinci ani de muncă la ambasadă, Huda recunoștea un accent australian. Nu era cazul acum. Britanic, poate.

– Pot să vorbesc cu Ally Wilson?

– Îmi pare rău, Ally nu este aici.

Huda știa că *mukhabarat*-ul asculta convorbirile telefonice de la fiecare ambasadă străină și își ciuli urechea în așteptarea unui clic sau a unui zumzet revelator, dincolo de zgomotele statice.

– Ally nu mă cunoaște, continuă apelantul. Lucrez la revista *Business Middle East*, împreună cu fostul ei coleg Peter Francis.

Huda simți că i se ridică părul pe brațe. Peter Francis era reporterul de la hotelul Rashid, cel care băuse ceai cu Ally în timp ce, pe ea, *mukhabarat*-ul o interoga într-o cameră din spate.

– Peter este în concediu, continuă jurnalistul. Dar guvernul irakian dorește să obțină mai multe investiții, așa că ne-au oferit o altă viză de presă, explică el și îl pufni răsul. De obicei, sunt la fel de rare ca dinții la găini. Îi spuneți lui Ally că voi veni? Mi-ar face plăcere să o cunosc.

Huda închise cât de repede putu, dorindu-și să poată anula cu totul existența acelei conversații. Ally spusese că Peter Francis era prietenul unui prieten și că îi aducea niște cărți, nu că era un „fost coleg”. Mințise în tot acest timp?

Huda deschise fișetul de sub biroul ei. Un dosar verde conținea o copie a cererii de viză a lui Tom, cu formularul lui Ally prins cu o agrafă la spate. La ocupația ei era trecut „casnică”.

Telefonul ciripi din nou. Huda ridică receptorul cu grijă, de parcă s-ar fi temut să n-o muște.

– Doamna Huda al-Basri? Întrebă cu asprime o femeie. Vă sun de la Liceul Noul Bagdad.

– Este vorba despre Khalid?

Huda se uită la ceas. Orele se terminaseră, iar Khalid ar fi trebuit să fie deja în parcul de distracții. De săptămâni întregi, își economisise banii de buzunar pentru a se putea da în mașinuțele electrice.

– S-a întâmplat ceva?

– Doamna directoare al-Quds vrea să vorbească cu dumneavoastră, spuse femeia. Asta-i tot ce știu.

Directoarea al-Quds își puse mâinile pe biroul ei ponosit. Lemnul era plin de zgârieturi și de scobituri

adânci, de parcă ar fi fost implicat într-o luptă cu cuțite. Peretele de beton din spatele ei era gol, cu excepția unui portret al președintelui. Unica fereastră era crăpată. Sticla fusese lipită cu bandă adezivă, dar vântul trecea oricum, scoțând un șuierat strident.

– Vă rog să mă credeți, Khalid este un irakian loial, zise Huda, scotocind în geantă, de parcă ar fi putut găsi o scuză prin buzunarele ei. A vrut să meargă împreună cu colegii săi de clasă la parada în cinstea victoriei președintelui. Dar a făcut febră. I-am cerut să stea în pat. A lipsit din vina mea, nu a lui.

Huda se uită cu coada ochiului la directoarea al-Quds. Femeia avea o privire la fel de goală ca peretele din spatele ei. Deschise portofelul.

– Familia noastră ar dori să facă o donație pentru a sprijini serbările organizate de școală în cinstea glorioasei victorii a președintelui nostru.

Huda împinse toți dinarii pe care-i avea pe suprafața deteriorată a biroului.

– Puteți să îi utilizați cum considerați dumneavoastră de cuviință, doamnă directoare al-Quds.

Directoarea al-Quds nu se clinti. Privea banii de parcă ar fi fost o viperă care se strecura printre dosarele ei cu șină și colecția de pixuri ieftine. Huda se făcu mică și își puse mâinile în poală.

– Știu că aveți un loc de muncă bine plătit, doamnă al-Basri, spuse directoarea. Fără îndoială, acest lucru vă oferă privilegii de care alții nu dispun. Dar asta nu înseamnă că fiul dumneavoastră poate încălca regulile. Nu când vine vorba să-și demonstreze dragostea față de țara sa și de președintele său.

– Desigur, aveți dreptate. Nu se va mai întâmpla.

– Profesorii lui Khalid mi-au zis că a lipsit și de la niște cursuri. Cum explicați asta?

– Nu pot..., îngăimă Huda, clătinând uimită din cap. Eu și tatăl lui ne vom asigura că nu va mai lipsi de la școală sau de la defilări. Vă rog să mă credeți, Khalid este un băiat bun. Vă rog, dați-i șansa de a dovedi că e de încredere.

Directoarea al-Quds o țintuia cu privirea, peste biroul brăzdat de cicatrice. „Oare ce vede în ochii mei?“, se întreabă Huda. „Că sunt o mincinoasă? O păcătoasă? O trădătoare?“ De rușine, simțea că-i iau foc obrazii. Până atunci, se considerase o femeie cu simț moral. Acum, mințea în fiecare zi, accepta recompense de la *mukhabarat* și negocia recompense cu negustorii dornici să-i ia banii lui Ally. O șantajase pe Rania, femeia care îi fusese cea mai apropiată prietenă. Acum, adăuga și mita la păcatele ei.

– Sunt și eu mamă, la fel ca dumneavoastră, zise directoarea al-Quds, bătând darabana pe birou. Așa că nu voi raporta absența lui Khalid de la paradă. Deocamdată...

– Vă mulțumesc, doamnă directoare al-Quds. Allah să vă binecuvânteze, pe dumneavoastră și familia dumneavoastră.

Făcând o plecăciune și murmurând scuze, Huda se întoarse spre ușă.

– Așteptați! strigă directoarea al-Quds, arătând cu degetul spre teancul de dinari. Luați-i, doamnă al-Basri. Eu îmi voi păstra moralitatea.

Huda aștepta în parcare parcului de distracții, cu obrazii încă arzându-i de rușine, și privea peste lacul artificial, spre cupola turcoaz a Monumentului Al-Shaheed, închinat martirilor. Fântânile arteziene de pe lac fuseseră pornite pentru a celebra victoria președintelui la turul de scrutin, iar stropii de apă

pulverizați străbăteau parcare și ajungeau până la porțile parcului de distracții.

Huda numără patru paznici în preajma monumentului, apoi aruncă o privire spre bărbatul din ghereta de la intrarea în parcare. Alți doi paznici se aflau lângă turnichetele de la intrarea în parcul de distracții. Ca la un semn, Khalid apăru în spatele lor. Huda ieși din automobilul ei Corolla și ridică brațul. Khalid îi făcu și el cu mâna și porni grăbit printre șirurile de mașini parcate.

– Mor de foame! zise Khalid, când se apropie de ea. Ce avem la cină?

– Așa o întâmpini pe mama ta?

Huda îl conduse la o bancă cu vedere spre lac. Acolo, nimeni nu se putea apropia de ei neobservat.

– Stai jos. Vreau să vorbesc cu tine.

– Mi-e foame, spuse Khalid. Nu putem vorbi pe drum?

– Nu, nu putem, se răsti ea. Stai jos!

Khalid se trânti bosumflat pe bancă.

– Vin de la școală, rosti ea.

Khalid îi aruncă o privire uimită, apoi se uită repede în altă parte, dincolo de lac, spre cupola care se înălța, sclipitoare, la treizeci și șapte de metri spre cer.

– Ți-am fost convocată la o întâlnire cu directoarea ta.

Khalid încremeni. Huda aruncă o privire peste umăr. Bătrânul era încă în ghereta lui. Paznicii din parcul de distracții nu le acordau nici o atenție.

– Directoarea al-Quds mi-a spus că toți elevii au defilat ieri, la parada victoriei, cu excepția ta. Cum a fost posibil? Cu siguranță, nu ești atât de prost, încât să lipsești de la o paradă în onoarea președintelui!

– Eu... ăăă..., se bâlbâi Khalid și înghiți în sec.

Din lac, fântânile țâșneau triumfătoare spre cer. Soarele transforma fiecare picătură în propriul curcubeu perfect.

- Nu știi ce se întâmplă cu băieții care nu participă la defilări? Nu știi că întreaga lor familie poate fi pedepsită?

Huda aruncă o privire neliniștită către paznici.

- Îți amintești de profesorul Hafez, care locuia la colțul străzii noastre?

- Oarecum...

- Profesorul Hafez nu a participat la una dintre defilările liceului său. Așa că polițiștii au venit și l-au ridicat de acasă. L-au ținut trei zile. Ce crezi că au făcut în tot acest timp? Crezi că au băut ceai și au vorbit despre fotbal?

Khalid își studia atent ghetetele.

- Când profesorul Hafez s-a întors în cele din urmă acasă, își pierduse slujba. O săptămână mai târziu, a dispărut, cu întreaga familie, în toiul nopții. Poate că s-au mutat în altă parte. Nimeni nu știe, zise Huda, aruncând o privire spre monument. Cert e că totul s-a întâmplat după ce profesorul Hafez a lipsit de la acea defilare.

- Credeam că nu va observa nimeni, murmură Khalid.

- Trebuie să înțelegi că acțiunile tale au repercusiuni. Pentru tine. Pentru mine. Pentru tatăl tău.

- Ce se va întâmpla? Întrebă Khalid, cu buzele tremurânde. O să fiu pedepsit? Vom fi pedepsiți cu toții?

Cuvintele lui, stridente din pricina spaimei care-l cuprinsese, se înălțară în văzduh.

- Am făcut tot posibilul s-o conving pe directoarea al-Quds să treacă cu vederea absența ta. Să sperăm că eforturile mele au fost suficiente.

Huda își împleti degetele în poală.

- Unde te-ai dus în ziua marșului?

- Nicăieri, murmură Khalid. Am pierdut vremea pe terenul de fotbal, asta-i tot.

- Asta-i tot?

Huda se uită urât la el.

- Tata mi-a dat niște bani pentru că l-am ajutat să plivească grădina, așa că mi-am cumpărat un kebab și am băut o cola pe strada Sadoun.

- Parada a fost organizată în cinstea președintelui. Participarea la astfel de evenimente nu e opțională.

- Dar de ce, mamă? întrebă Khalid, cu pumnii încleștați. De ce trebuie să defilăm pe străzi și să ne prefacem în culmea bucuriei, când, de fapt, nu avem de ales? Toată lumea trebuie să voteze „da“, ca să nu dispară, precum profesorul Hafez.

Huda simțea că-i bubuie inima în piept. Să o sfideze pe ea era una, să sfideze regimul era cu totul altceva.

- Autoritățile iau notă atunci când oamenii nu își arată loialitatea, zise ea, apucându-l strâns de braț. Ține-ți capul plecat și respectă regulile.

- Ca tine și ca tata?

- Da, oftă Huda. Ca mine și ca tata.

- Deci, ar trebui să iau și eu bani de la *mukhabarat*?

Huda tresări ca și cum Khalid ar fi profanat numele profetului. Ar fi vrut să-l ducă acasă și să-i spele gura cu săpun. Băiatul smulse o pietricică din pământ și o aruncă în lac.

- Crezi că nu am observat toate discuțiile suspecte cu Abu Issa și cu prietenul său?

- Abu Issa? Cine ți-a spus cum îl cheamă?

- A venit odată când erai la serviciu. M-a întrebat dacă nu mă gândesc să mă alătur Puilor de Leu. A zis că tinerii loiali sunt recompensați de guvern.

Huda păli.

- Nu-ți face griji! zise Khalid, lovind cu piciorul în pământ. Nu i-am spus că mai degrabă aș muri decât să

lupt pentru guvernul ăsta. Nu i-am zis că regimul mi-a ucis cei doi unchi, laolaltă cu alți zece mii de buni șiiți.

– Taci din gură, Khalid! se răsti Huda, cu glasul sălbatic, precum un câine turbat. Ai înnebunit?

– Dacă am înnebunit eu? Dar tu? Dimineața, bei ceai cu *mukhabarat*-ul, iar după-amiaza, te ascunzi și plângi uitându-te la fotografia cu unchiul Mustafa și cu unchiul Ali. Știi de care zic, cea pe care o ascunzi în sertarul noptierei, în loc să o ții pe peretele de la intrare, acolo unde ar trebui să fie, spuse băiatul, scoțând o altă pietricică din pământ și aruncând-o spre fântânile arteziene. Ce-ar crede frații tăi despre tine și *mukhabarat*? Allah să le aibă în grijă sufletele de martiri!

Cuvintele sale o loviră pe Huda ca un pumn în falcă.

– Khalid, nu poți vorbi așa! Mai ales acum.

– Nu acum? Dar când?

– Ai răbdare, fiule.

Huda îi strânse mâna.

– Deocamdată, te rog să taci, să urmezi regulile și să arăți respect față de guvern.

Khalid se încruntă.

– Sunt numai minciuni!

– Te rog să faci cum îți spun! Și nu mai lipsi de la ore. Du-te la școală și arată-ți dragostea pentru președinte chiar dacă îți vine să-ți muști limba atât de tare, încât să-ți dea sângele. Situația noastră se va schimba. Îți promit!

Khalid izbucni într-un râs sarcastic.

– Doar nu crezi că americanii ne vor salva. Noi, irakienii, trebuie să preluăm controlul asupra propriilor destine.

„Controlul asupra propriilor destine?” Huda și-l aminti pe fratele ei Mustafa rostind aceleași cuvinte. Frica o străbătu și o țintui în loc. Khalid aruncă o privire

pe lângă umărul ei. Deodată, păru mult mai tânăr, de parcă ar fi fost încă un băiețel.

- Mamă? zise el, făcând ochii mari. Ce se întâmplă?

Huda se întoarse brusc. O mașină de poliție intră în parcare. Bătrânul își părăsise ghereta și stătea în mijlocul drumului, cu mâinile deasupra capului, de parcă s-ar fi rugat pentru o intervenție divină. Un alt bărbat fugi spre el, cu o pușcă în mână. Cei doi paznici de lângă parcul de distracții se repeziră spre mașina poliției. Lângă Monumentul Al-Shaheed, nu mai erau acum doar patru paznici, ci opt.

Huda îl ridică pe Khalid de pe bancă și îl trase spre mașină. Alte automobile intrară în parcare. De această dată, civile, frânând cu putere, fără să acorde nici o atenție dungilor albe trasate pe asfalt. Șoferii lor țâșniră afară și o luară la fugă spre parcul de distracții. Câteva clipe mai târziu, o femeie ieși grăbită printr-un turnichet, zorind patru copii în fața ei.

- Mamă, ce se întâmplă? strigă Khalid.

- Taci, fiule! zise Huda, apăsând pedala de accelerație. Pune-ți centura de siguranță.

În timp ce se îndreptau spre ieșire, ea deschise geamul. Bătrânul era încă în stradă, învârtindu-se năucit.

- Ce e, *haji*? țipă ea. Ce s-a întâmplat?

- E o nebunie! strigă el. De ce ne-a făcut asta?

Un foc de armă răsună în depărtare. Huda avu impresia că vede un nor de praf înaintând dinspre apus, dar poate că era teama care plutea prin oraș, mirosind a sudoare rece, apăsând claxoanele, făcându-i pe bărbații în toată firea să urle la copii și pe femeile să se roage pentru mila lui Allah.

- Du-te acasă! Încuie-ți ușile! strigă bătrânul, prinzându-și în mâini capul chel. S-a dat o amnistie prezidențială - toți hoții și criminalii din Irak sunt pe străzi.

Huda îl împinse pe Khalid pe ușa de la intrare. Casa era cufundată în tăcere. În camera de zi, televizorul era oprit.

- Du-te în camera ta! spuse ea scurt. Te chem după ce discut cu tatăl tău despre o pedeapsă potrivită.

- Dar, mamă...

- Fără discuții, Khalid! Ai înțeles?

Băiatul se duse în camera lui și închise ușa. Huda verifică încuietorile de la intrare și de la ferestre, apoi traversează grăbită bucătăria. Abdul Amir era afară, la masa din curte, ținând între palme o cutie de bere. Bărbia ridicată anunța că avea chef de ceartă.

- N-o să crezi ce s-a întâmplat! rosti Huda, ieșind pe ușa din spate. Autoritățile au golit închisorile. Toți pușcăriașii sunt pe străzi.

- Asta-i curată nebunie!

Abdul Amir se lovi la genunchi când se ridică agitat de pe bancă. Trei cutii de bere goale se clătină pe masa de picnic.

- Vânzătorul de bilete din parcul de distracții a spus că președintele a vrut să le mulțumească oamenilor pentru victoria sa la alegeri. Ucigași, violatori, hoți - toți sunt liberi, zise ea. Cum a putut crede că asta ne-ar face fericiți?

- De parcă nu aveam și așa destule motive de îngrijorare.

Abdul Amir bău restul de bere dintr-o singură înghițitură și porni spre bucătărie.

- Mă duc să verific încuietorile.

- M-am ocupat eu de asta. Am închis și toate ferestrele.

Abdul Amir se opri. Scoase un zgomotos amestec de suspin și mârâit și intră în bucătărie. Se întoarse un

minut mai târziu, cu o nouă cutie de bere și cu maxilarele încleștate de furie.

– Te-ai ocupat deja de toate? Atunci, cred că n-are rost să mai fac nimic, zise Abdul Amir, cu un râset aspru ca șmirghelul. Toată lumea știe că Huda e mereu cea mai bună. Mai întâi, ai fost eleva eminentă la școala de secretare, iar apoi, angajata-model. Iar când jalnicul tău soț își pierde slujba, tu obții una mai bună, la o ambasadă.

Își desfăcu larg brațele. Berea sări din cutie și stropi pietrele aleii.

– Cum se face că totul îți iese mereu așa cum vrei? Huda făcu un pas înapoi.

– Haide, Abdul Amir! Ce fel de discuție e asta?

– Pe vremuri, credeam că ești binecuvântată, după cum îți cădeau în poală toate aceste daruri, unul după altul. Acum îmi dau seama că se întâmplă fiindcă știi cum să manipulezi sistemul.

– Eu?

– Cum altfel o fată desculță de la țară ar putea ajunge să aibă aer condiționat, frigider, televizor și să-i și rămână suficienți bani pentru a cumpăra baclava și a-și vopsi unghiile de la picioare cu o altă culoare în fiecare săptămână?

– Nu-i cinstit! ripostă Huda, punând mâinile pe solduri. Acum, vorbește berea, nu tu.

– Berea? făcu Abdul Amir și râse răgușit. Ai observat că am revenit la zoaiele turcești? Nu-mi mai permit un Amstel scump.

Huda aruncă o privire spre fereastra lui Khalid. Perdelele erau trase.

– Ce te-a apucat? șopti ea.

– M-am întâlnit astăzi cu Abu Issa. Aveam informații despre care credeam că valorează cel puțin șase beri

olandeze reci și o cutie cu dulciuri pentru tine, zise Abdul Amir și își șterse gura cu dosul palmei. Abu Issa mi-a spus că le-ai dat deja informații mult mai bune despre cățeaua aia înfumurată de Ally Wilson. A râs și mi-a zis să-i cer nevastei o alocație.

Abdul Amir azvârli cutia către asfințit. Doza de bere trecu pe lângă Huda, împrăștiind panglici de lichid, și se lovi zgomotos de gardul din spate.

– Abdul Amir, calmează-te!

Telefonul sună în casă.

– Unde sunt banii pe care ți i-a dat Abu Issa? întrebă Abdul Amir. Ce-ai făcut cu ei?

– Nu am bani!

Huda se ruga ca soțul ei să nu fi găsit teancul de bancnote din recipientul de ceai ascuns în fundul cămării.

– Vrei să spui că Abu Issa minte?

– El este agent al *mukhabarat*-ului. Vrea să ne pierdem încrederea unul în celălalt. Asta i-ar ușura treaba. Iar dacă poate umili un om de treabă, e cu atât mai distractiv pentru el. Eu nu...

– Mama?

Khalid se ivise în ușa bucătăriei.

– E doamna Wilson la telefon.

Huda își duse mâna la frunte. În mijlocul haosului, aproape că uitase de jurnalistul care sunase să se intereseze de Ally. Cu siguranță, *mukhabarat*-ul ar dori să afle mai multe.

– Spune-i doamnei Wilson că o voi suna mai târziu.

– Ești sigură?

Khalid se uita neliniștit când la ea, când la tatăl său, care se îndepărtase și privea spre flăcările rafinăriei.

– Părea cam supărată.

Epuizată, Huda închise ochii pentru o clipă.

-Spune-i doamnei Wilson că vin într-un minut.

Huda rămase o clipă la marginea gazonului, sperând că vechiul Abdul Amir ar putea să revină în mod miraculos, s-o ia de mână și să-i arate o nouă floare din grădină. În timp ce se întoarse pentru a intra înăuntru, observă că, în iarba de la picioarele ei, răsăriseră buruienile.

Automobilul Corolla se opri cu o hurducătură în fața porții lui Ally. Huda coborî pe trotuar. Mașinile goneau prin sensul giratoriu, claxonând furibund, în timp ce farurile săpau tuneluri în praful stârnit. Ghassan întredeschise poarta.

-Ce se întâmplă, Ghassan? Ally mi-a spus că ai un fel de urgență în familie, zise Huda aruncând o privire pe lângă umărul lui.

Soția lui Ghassan se afla în pragul gheretei sale, ștergându-se la ochi cu *abaya*.

-Probabil că ai auzit vestea. Au deschis toate închisorile.

-Știu, crede-mă! Soția mea a fost la Abu Ghraib. Fratele ei mai mic a fost trimis acolo, cu două luni în urmă, pentru furtul unei mașini. A dus-o mintea să vină acasă când nu l-a găsit, dar soacra mea e încă acolo. A jurat că îl va căuta în fiecare închisoare din Bagdad.

-Nu-și dă seama că nu este sigur?

-Băiatul e mezinul familiei. Trebuie să mă duc s-o caut.

-Dar, dacă pleci, cine o să stea de pază aici?

Ghassan ridică din umeri.

-Îmi pare rău!

Ușa din față zăngăni, iar Ally o deschise. Huda îi aruncă o privire lui Ghassan.

-Te rog să aștepți câteva minute, până vorbesc cu Ally.

Intră fără nici o tragere de inimă. Pe lângă liniile telefonice ascultate, casa lui Ally era cu siguranță împânzită de microfoane. Se rugă ca fata să nu spună nimic greșit.

– Cum se mai simțea soția lui Ghassan? zise Ally, încuind ușa în urma ei. Nu am înțeles tot ce a zis, dar cred că fratele ei a dispărut.

Huda nu era sigură dacă din pricina luminii candelabrului care atârna jos, dar Ally părea puțin cam febrilă. Ochiul îi străluceau prea puternic.

– I-am spus lui Ghassan că, dacă trebuie să plece, voi fi în regulă, dar, sincer, sunt puțin cam neliniștită.

Ally se opri. Se uită la candelabru, apoi la televizor. Huda își dădu seama că și ea bănuiește că cineva ascultă. Nu era atât de naivă pe cât părea. Nici pe departe. Ally își coborî vocea.

– Se întâmplă ceva?

– Ah, ei bine...

Huda încercă să nu se comporte într-un mod prea evident, dar nu reuși să-și înfrângă obișnuința și cercetă și ea candelabrul, veiozele și aparatul de aer condiționat.

– Guvernul a decis să-i amnistieze pe condamnații din închisori. Este o recompensă pentru victoria președintelui în alegeri.

– Ce vrei să spui?

– Toți deținuții au fost eliberați.

Ally rămase cu gura căscată.

– Toți prizonierii au ieșit? Acum? Umblă pe străzi?

– Unde este domnul Tom? Nu s-a întors din călătoria făcută în nord?

– O întâlnire a fost amânată pentru mâine-dimineață. A decis să mai stea o noapte, explică tânăra, frământându-și mâinile. Când o să audă de asta, se va îngrozi.

- Ca orice soț..., zise Huda, apoi se opri.

Nu voia să fie auzită criticând darul președintelui către poporul său.

- În acest caz, Ghassan trebuie neapărat să rămână aici în seara asta. Nu poate pleca.

- Nu cred că îl pot face să rămână, dacă nu..., începu Ally, dar tăcu brusc.

Se întoarse spre fereastră și făcu semn spre gratiile sale groase.

- Locul ăsta e ca Fort Knox. Voi fi în siguranță aici, nu? zise, cuprinzându-se în brațe. Am dreptate, nu-i așa?

Huda privi podeaua și se întrebă dacă *mukhabarat*-ul transcria conversația și dacă pomenea și de faptul că vântul bătea în geamuri, iar mașinile claxonau frenetic în traficul de-afară. Oare analizau și tăcerea care se instalase, provocându-le celor două femei fiori pe șira spinării?

Abdul Amir scoase un sforăit zgomotos. Huda se uită la ceasul de pe noptieră. Pe cadranul luminos scria: 1.15. Suspină, se dădu jos din pat și străbătu coridorul spre dormitorul lui Khalid. Băiatul zăcea nemișcat pe patul său îngust, cu Chewie strâns sub braț. Huda îi privi pieptul cum se înalță și coboară, pe sub bluza de pijama. Lacrimi i se adunară atât de rapid în ochi, încât se sperie.

Huda se duse la fereastra lui Khalid și se uită prin perdea. Ally era în grădină, legănându-se înainte și înapoi în balansoar, urmărind flăcările de la al-Dora. Avusese dreptate, Ghassan nu putuse fi convins să rămână. Huda nu o putuse lăsa singură, nu când pe străzi mișunau mii de infractori eliberați din celulele lor, așa că îl sunase pe Abdul Amir ca să-l avertizeze că o va aduce pe tânără acasă la ei. El se retrăsese în pat și

rămăsese acolo, citind secțiunea de sport, până când cele șase beri turcești îl adormiseră. De atunci, sforăia.

Huda ieși fără zgomot din camera lui Khalid, traversă bucătăria și ieși pe ușa din spate. Un hohot de râs pluti peste gard, urmat de aroma sărată a mielului la proțap. La trei case distanță, familia Rani sărbătorea.

Ally se ridică în picioare.

– Nu puteam să dorm.

– Nici eu.

Huda îi făcu semn să se așeze din nou pe balansoar.

– Stai jos. Ne putem ține companie.

– I-a trecut migrena lui Abdul Amir?

– E în regulă, draga mea.

Huda scoase din buzunarul halatului un pachet de țigări și se prefăcu că nu reușește să aprindă bricheta, apoi acoperi cu palma flacăra minusculă, pentru a putea evita contactul vizual în timp ce mințea.

– De obicei, îi ia o zi să-și revină, așa că mâine ar putea fi puțin cam amețit.

Huda se așează pe o bancă de lângă portocali. Lumina lunii cădea printre frunzele tremurânde, creând umbre pe pielea ei.

– Îmi pare rău că te-am deranjat, rosti Ally. Și lui Tom îi pare rău.

– N-avem ce face, el trebuie să-și îndeplinească atribuțiile.

– Cele de la ambasadă? Întrebă Ally, cu un zâmbet trist. Dar cum rămâne cu îndatoririle sale de bărbat?

Huda își înăbuși un hohot de râs.

– Tu să-mi spui. Tu ai ridicat problema.

– Poftim? Ally își duse mâna la ureche. Ai spus că am „ridicat problema“?

Huda râse în hohote.

– Cine să fi știut că nevestele diplomaților sunt așa niște vampe necuviincioase?

– Cum îndrăznești? zise Ally, punând mâinile în șolduri și prefăcându-se ofensată. Eu nu sunt una din nevestele alea șleampete. Sunt o prostituată *russee* de înaltă clasă. Întreabă-l pe oricare bărbat care trece pe-aici. Îți va confirma.

Femeile chicotiră ca niște vrăbiuțe.

– Cu toată seriozitatea..., spuse Huda, suflând roto-coale de fum. Cu cât e plătită o prostituată de înaltă clasă? Că aş avea nevoie de niște bani în plus.

Ally chicoti și se prăbuși într-o rână pe balansoar. Huda se încovoie, cutremurându-se de râs. „Ești isterică!” se răsti o voce din interiorul ei. „Nu uita că Abu Issa va dori răspunsuri.” Râsul Hudei se stinse. Dacă era să scotocească în trecutul lui Ally, cel mai bine era să o facă acolo, în grădină, unde vorbele lor erau acoperite de foșnetul frunzelor și de muzica de la petrecerea familiei al-Rani.

– Cineva a sunat azi la ambasadă și a cerut să vorbească cu tine.

– Cu mine? făcu Ally, îndreptându-și numaidecât spatele. Cine?

– Un jurnalist.

– Serios? rosti Ally, iar cuvântul se prelinse încet de pe buzele ei.

– Lucrează cu prietenul tău Peter Francis.

Se uită la tânăra din balansoar, dar era prea întuneric ca să-i deslușească expresia din ochi.

– A spus ce vrea?

– A zis că ai lucrat cu Peter Francis, spuse Huda și simți tot mai puternic pe limbă gustul acru al trădării, chiar dacă ea îi făcuse și de zece ori mai mult rău lui Ally. „O fostă colegă”, așa te-a numit.

- Mulțumesc că m-ai anunțat, zise Ally, mimând nonșalanța. Ți-am zis că Tom mi-a cerut să vă mulțumesc? Mă bucur că l-am sunat. Tocmai auzise și el de amnistie.

Huda se încruntă. Chiar credea Ally că îi putea respinge atât de ușor întrebările?

- Ce a vrut să spună jurnalistul cu „fostă colegă”? Ești jurnalistă?

- Nu, bineînțeles că nu, se grăbi Ally să-i răspundă. Am fost secretară.

- Secretară?

Huda aproape că izbucni în râs.

- Da, spuse Ally și își încrucișă brațele la piept. Dar, în Australia, titulatura este „asistentă executivă“.

- Atunci, de ce ai scris „casnică” în formularul de viză?

- Mi-ai verificat formularul de viză?

- Firește că nu, răspunse Huda și se retrase mai adânc în umbra portocalului. Eu mă ocup de documente pentru toate vizele ambasadei. Îmi aduc aminte că în al tău scria „casnică”, asta-i tot.

- Vai, ce memorie bună ai! spuse Ally, cu un oftat lung și zgomotos. Adevărul e că fusesem disponibilizată cu aproape șase luni înainte de a completa formularul respectiv. Șeful meu a spus că se fac reduceri bugetare.

Se opri din legănat și își propti călcâiul pe gazon.

- Am încercat să-mi găsesc un alt loc de muncă, dar nu am reușit. După luni întregi de căutat un serviciu, am considerat că nu am dreptul să mă numesc altfel decât casnică.

Huda nu și-o putea imagina pe Ally ca secretară, dar o parte din povestea ei avea un vag iz de adevăr. Se rugă ca explicația să-l satisfacă pe Abu Issa. La familia al-Rani, cineva dădu muzica mai tare.

– Se pare că vor petrece până în zori, spuse Ally, apoi tăcu preț de câteva clipe.

Când vorbi din nou, vocea ei fu mai blândă decât adierea.

– Ce a făcut vecinul tău, de fapt? A spus ceva greșit? A făcut o glumă pe care nu ar fi trebuit să o facă?

Huda trase adânc aer în piept.

– Și-a ucis soția.

Ally dădu capul pe spate atât de brusc, de parcă ar fi primit un upercut.

– Și familia dă o petrecere în cinstea lui?

– În noaptea asta, are o petrecere. Măine, poate că frații soției sale moarte vor veni pentru a regla conturile.

Ally înlemni.

– Ce vrei să zici?

– Când nu se face dreptate, oamenii iau situația în propriile mâini.

Huda știa că, în mulțimea din fața închisorilor din Bagdad, unii abia așteptau să-i întâmpine pe cei dragi. Alții erau dornici de răzbunare. Își amintea bine acea sete aprigă.

– Când vine vorba de familie, murmură ea, oamenii fac ceea ce trebuie.

Când își ridică privirea, văzu că Ally era încovoiată și cu genunchii strânși la piept.

– Verișoara mea Sara, ea..., începu tânăra, apoi se opri și se uită la cer. Iubitul ei a omorât-o în bătaie. Avea douăzeci și opt de ani.

– Oh, draga mea, nu mi-am dat seama! rosti Huda. Îmi pare atât de rău!

Își imaginase întotdeauna că viața în afara Irakului era alcătuită numai din zile senine, însorite, în care fete precum Ally se plimbau în decapotabile drăguțe, mâncau împreună cu prietenii lor brioșe mari cât un

cap de copil, apoi ieșeau la cine romantice cu bărbați chipeși, precum Tom. Uneori, o invidia pe Ally pentru viața ei ușoară, pentru libertatea ei, pentru norocul de a se fi născut într-o țară fără conflicte. Dar, desigur, soarta nu ținea cont de granițe, bogăție sau vârstă.

– În nopți ca aceasta, zise Ally, simt toți kilometrii dintre mine și familia mea.

Privi luna de parcă ar fi încercat să citească în cra-terele și mărirele întunecate un alt final. Huda simți o împunsătură de vinovăție în coaste. Își dori, poate pentru a mia oară, ca ele două să poată fi libere să spună ce gândeau. Se întrebă dacă Ally ar accepta vreodată să-i ajute pe Khalid și pe Hanan, ascunzându-i într-un Land Cruiser al ambasadei și scoțându-i din țară. Chiar în clipa în care se gândi la asta, știu că ar fi fost o prostie s-o întrebe. O enormă nesăbuiță.

Așa cum îi spusese Rania, *mukhabarat*-ul o supra-veghea. Fără îndoială, telefonul și casa ei erau puse sub ascultare. Ally nu învățase timp de zeci de ani, din experiență, să-și muște limba. O scăpare, o șoaptă, și totul s-ar fi terminat. Huda se ridică de pe bancă și se așeză pe balansoar. Un alt hohot de râs trecu peste gard. Ally tresări auzindu-l. Huda simți durerea pulsând prin corpul tinerei, la fel ca prin al ei.

Cu ochii încețoșați, Huda și Ally ieșiră pe ușa din față, în lumina soarelui de dimineață.

– Atenție! strigă Abdul Amir și puse jos foarfeca cu mâner lung pe care o folosisese pentru a mai tunde din ramurile unui copac din curte. Viespile sunt agitate în dimineața asta.

„Nu e de mirare“, gândi Huda, privind stupul care atârna de o ramură chiar dincolo de zidul lor. Insectele, ca și restul cartierului, fuseseră tulburate de petrecerea

familiei al-Rani, care durase toată noaptea. Nu că cineva ar fi putut dormi liniștit după amnistia dată de președinte.

– Cum te simți în dimineața asta, Abdul Amir? Întrebă Ally. Ți-a trecut durerea de cap?

– E-n regulă, zise Abdul Amir, ferindu-și privirea, și își scoase mânușile de grădinărit. Vrei să te duc acasă?

Huda atinse cotul lui Ally.

– Promite-mi că te întorci imediat dacă Ghassan nu este acolo.

– O să mă întorc, mulțumesc. Și Tom ar trebui să ajungă acasă peste câteva ore.

Ally zâmbi, dar Huda detectă o licărire de neliniște în ochii ei.

– Dacă întârzie, să mă suni, rosti ea. Voi fi aici toată ziua, cu urechea ciulită la telefon.

Pe lângă amnistie, președintele declarase sărbătoare națională. „Ura!“, gândi ea cu sarcasm. Cel puțin, asta le oferea oamenilor cinstiți timp să-și consolideze încuietorile și gratiile de la ferestre. Abdul Amir își șterse mâinile pe un prosop și se îndreptă spre garaj. După plecarea lui, Ally se întoarse spre Huda.

– Îți rămân datoare, spuse ea încet. Huda vru să facă un semn din mână cum că nu era mare lucru, dar Ally îi luă palmele într-ale ei. Am învățat recent un proverb arab: „Un prieten adevărat îți vine alături atunci când restul lumii pleacă“.

Huda simți un nod în gât.

– Nu am făcut mare lucru.

– Nu toată lumea este suficient de curajoasă ca să-și deschidă casa pentru o..., zise tânăra, apoi se îmbujoră și tăcu. Ți-am creat destule probleme. Ar trebui să plec acum.

Huda încercă să dea un răspuns adecvat: „Nu mi-ai creat nici o problemă. Ești bine-venită oricând“. Dar cuvintele refuzară să se supună. În schimb, Huda făcu un pas în față, o cuprinse pe Ally în brațe și o strânse la piept. În garaj, Corolla se trezi la viață cu un huruit.

– Mă duc să deschid poarta, murmură Huda, clipind pentru a-și alunga lacrimile.

În timp ce Abdul Amir ieșea în marșarier din curte, Huda îi luă mânușile de grădinărit și sprijini foarfeca cu coadă lungă de zidul casei. O viespe agitată veni în zbor dinspre trotuar și o bâzâi ca un kamikaze. Huda se retrase spre ușa din față, dar, când întinse mâna spre clanță, un huruit scăzut o făcu să se oprească. Slab la început, mârâitul familiar al motorului V8 al Oldsmobile-ului se intensifică. Huda deschise ușa și își băgă capul în hol.

– Khalid! strigă ea, cu inima bubuindu-i în piept. Am niște musafiri. Stai în camera ta!

Oldsmobile-ul opri în fața porții. Huda se așteptase la această vizită. Asta nu-i alunga însă fiorii de pe șira spinării. Era conștientă că nu putea omite să vorbească despre telefonul jurnalistului. De fapt, chiar ea sunase și îi lăsase un mesaj lui Abu Issa, știind că era posibil ca el să fi văzut deja o transcriere a convorbirii sau să fi ascultat înregistrarea. Dincolo de zidul grădinii, o portieră se trânti. Apoi, alta.

Huda închise ochii. Își impuse să se concentreze, să ignore orice distragere a atenției, să se întoarcă spre centrul ființei sale, așa cum făcea bunica ei când căuta clarviziunea. Huda trase adânc aer în piept, își îndreptă umerii și se întoarse la poartă.

– *As-salaam alaikum*, spuse ea, trăgând zăvorul.

– *Wa alaikum as-salaam*, rosti Abu Issa și intra.

Tăietorul de Lacăte îl urmă.

– Ai primit mesajul pe care ți l-am lăsat aseară? Întrebă Huda, înălțând capul spre Abu Issa. Un jurnalist străin a contactat ambasada.

– Hai să vorbim despre asta în casă, zise el.

– În casă?

Huda se postă între bărbați și ușa din față. Era aproape sigură că acea vizită nu avea legătură cu absența fiului ei de la parada în onoarea victoriei președintelui. Dar dacă se înșela? Dacă directoarea al-Quds îi turnase? Pentru o clipă, Huda se imaginează sărind în spinarea Tăietorului de Lacăte, doborându-l la pământ și scoțându-i ochii. Ar fi făcut asta dacă ar fi trebuit, ca una dintre acele mame legendare care se luptaseră cu fiarele sălbatice, ridicaseră mașini prăbușite sau dovediseră o forță supraomenească pentru a-și salva copiii.

– Pofțiți, vă rog!

Îi conduse pe bărbați către o poartă înaltă de lemn, în partea laterală a casei, apoi pe o cărare pavată cu dale de beton, până în curtea din spate.

– Luați loc la masa de picnic, iar eu am să vă aduc un ceai.

– Aș dori și niște *khobuz*¹, dacă ai, ceru Abu Issa, zâmbind arogant. Cu gem.

Huda se îndreptă, iritată, spre bucătărie. Nu deținea o cantină. Puse cafeaua pe aragaz, apoi străbătu coridorul, spre camera lui Khalid. Când deschise ușa, el se dezlipi de fereastră, cu ochii ieșiți din orbite.

– E vorba despre paradă? se tângui băiatul.

– Deloc.

Huda îl îmbrățișă, dar nu atât de strâns pe cât și-ar fi dorit, temându-se că, dacă o făcea, nu i-ar mai fi

¹ Lipie arăbească

dat drumul niciodată. De dragul lui Khalid, trebuia să rămână calmă. Îl privi în ochi, fără să clipească.

– Nu e vorba despre tine.

Khalid se îndepărtă de ea și privi din nou pe geam, prin perdea.

– De unde știi?

– Știu! spuse ea cu fermitate-n glas. Acum, pleacă de la fereastră.

Trase cu ochiul pe fereastră, pe lângă umărul lui. Tăietorul de Lacăte semăna cu o gorilă tolănită în balansoarul ei. Arătă spre o revistă de benzi desenate de pe noptiera lui Khalid.

– Rămâi în camera ta și citește în liniște. Nu vreau să aud un sunet. Ai înțeles?

– Dar, mamă...

– Deja ai probleme serioase, tinere! Nu înrăutăți lucrurile.

Îl lăsa îmbufnat și pufnind și se întoarse la bucătărie. Puse pe o tavă cafea, *khobuz* și niște castronele cu unt, melasă de curmale și smântână de bivoliță, apoi duse totul în grădină. Abu Issa se instalase ca acasă la masa ei de picnic, tolănit la soare și cu picioarele întinse.

– Te rog să mănânci și să bei ceva, spuse ea, sperând să se înece.

Abu Issa rupse o bucată de lipie și o cufundă în melasă.

– Așadar, un jurnalist a sunat la ambasadă, zise și vârî pâinea cu melasă în smântână. Și ce a zis?

– Numele lui este John Wales. A spus că a lucrat cu Peter Francis, jurnalistul pe care Ally l-a vizitat la hotelul Rashid.

Abu Issa o privi cu aceiași ochi morți pe care îi văzuse în timpul întâlnirii lor de la gelaterie, când o amenințase pentru prima oară că îl va înrola pe Khalid

în brigada aceea a morții, condusă de Uday Hussein. Huda privi cuțitul de unt de pe tavă și își imaginează că era un pumnal.

Începu să povestească despre convorbirea telefonică. În tot acest timp, avu o senzație de amorțeală, de plutire în afara corpului, de parcă ar fi fost o spectatoare invizibilă, care privea de sus întreaga scenă – cei doi bărbați în hainele lor de piele, ea cu brațele încrucișate la piept, încercând să se facă mică de tot.

– Așadar, străina e jurnalistă. Și mincinoasă, ziseră Abu Issa și Tăietorul de Lacăte, rânjind unul la celălalt. E o informație foarte utilă.

Huda aruncă o privire spre fereastra lui Khalid. Își aminti de disputa lor de lângă Monumentul Al-Shaheed și de disprețul din vocea lui când o întrebaseră: „Ce-ar crede frații tăi despre tine...?”

– Cred că te înșeli în privința lui Ally.

Cuvintele îi scăpară înainte să le poată opri.

– Este adevărat că a lucrat cu Peter Francis la o revistă de afaceri din Australia. Dar nu era jurnalistă. Ally a fost secretară, ca mine.

Abu Issa o privi fix.

– Secretară?

– În Australia, au o denumire prețioasă pentru asta, „asistentă executivă“.

Abu Issa își dădu cafeaua la o parte.

– Și tu o crezi?

– Da, răspunse ea cu fermitate. O cred! Am făcut ce mi-ai cerut și am convins-o să aibă încredere în mine. Îmi zice tot felul de lucruri la care nu te-ai aștepta. Chiar aseară, mi-a povestit despre o verișoară dragă care a murit de tânără. Mi-a spus chiar și despre..., se Huda și se opri o clipă, pentru a spori efectul dramatic.

Aruncă o privire spre Tăietorul de Lacăte, apoi se aplecă de Abu Issa și șopti:

- Mi-a vorbit despre „relațiile” cu soțul ei. Se pare că nu sunt pe deplin satisfăcătoare.

- Nesatisfăcătoare? repetă Abu Issa, cu un rânjet pe față. Nu e o surpriză. Individul nu are mustață. Poartă pantaloni scurți în public. Ca un băiețandru căruia nu i-au dat tuleiele.

- Sunt sigură că zicea adevărul, chicoti Huda cu viclenie. Despre soțul ei, munca ei la revistă, toate astea.

În următoarele cincisprezece minute, în timp ce Abu Issa sorbi din cafea și se îndopă cu pâine și smântână, Huda povesti, inventă bârfe, se plânse de Ally și glumi pe seama domnului Tom. Se simțea ca o curteană din vremurile străvechi, tânjind cu disperare să-l facă fericit pe un calif capricios. Când cafeaua și *khobuz*-ul se terminară, îi conduse pe cei bărbați la poarta din față.

- *Ma'al-salamah!* zise, arcuindu-și buzele într-un zâmbet. Mergeți în pace!

Închise lacătul și așteptă ca Oldsmobile-ul să se trezească la viață. În schimb, Abu Issa și Tăietorul de Lacăte zăboviră pe trotuar, trăgând din țigări și făcând glume răutăcioase.

- Băiețandru ăla fără tuleie nici nu poate să și-o scoale.

- Târfa aia ar trebui să simtă gustul unui irakian adevărat.

Furia creștea în pieptul Hudei, o furie fierbinte, care o orbea și îi urla în urechi. Se repezi fără zgomot pe gazon, luă foarfeca de tuns pomii a lui Abu Issa și se întoarse pe furiș lângă zidul din față. Își îndoi degetele și cântări unealta în palmă. Se gândi la frații ei și la felul cum vânau pești și păsări, înarmați doar cu o trestie ascuțită la vârf.

Cei doi bărbați de pe trotuar cârâiau din nou. Huda împinse foarfeca în sus. Lamele perforară cuibul de viespi. Le răsuci cu putere, de la stânga la dreapta. Viespile se scurseră ca o lavă negru cu galben, bâzâind cu furie. Huda se repezi pe poarta laterală exact în momentul în care Tăietorul de Lacăte țipă. O secundă mai târziu, Abu Issa înjură și el, cu o voce stridentă.

Huda fugi pe aleea cu dale de beton, aproape fără un sunet, cu foarfeca pe umăr, cu aceeași sprinteneală cu care alergau pe vremuri frații ei prin luncă. În curtea din spate, se opri pentru a asculta țipătul Tăietorului de Lacăte și scâncetul lui Abu Issa.

„Ca niște băiețandrii fără tuleie și în pantaloni scurți“, gândi triumfătoare și duse tava cu ceai și melasă înapoi în casă.

O adiere se furișă printre gratiile de la fereastra dormitorului lui Ally. Era neobișnuit de rece, iar în întunericul de afară, eucaliptii și palmierii se cutremurară la atingerea sa. Tom sforăia încetișor, cu cearșaful înfășurat pe șolduri. Ally privi silueta lui luminată de lună, și începu să o roadă vinovăția. Încă nu-i spusese că un jurnalist sunase la ambasadă și ceruse să vorbească cu ea, o fostă colegă. Amnistierea pușcăriașilor îi dăduse și așa bătăi de cap soțului ei.

Ally se răsuci pe spate și privi prin întuneric la ventilatorul care zbârnâia deasupra. Se simțea ca un personaj de desene animate, cu un diavol mic la o ureche și un înger la cealaltă. Unul îi șoptea că nu avea de ce să-și facă griji, doar nu mai era reporter. Era soția unui diplomat, cu imunitate diplomatică. Apoi cealaltă creatură se apleca și îi susura că bestiile însetate de sânge ale regimului aveau să facă oricum ce doreau. Ducă-se naibii amabilitățile diplomatice.

O rafală de vânt făcu să trosnească arborii. Nisipul se izbea de fereastră, cu bătăi stăruitoare, neconținute. Ally își dădu seama că n-avea să adoarmă prea curând, așa că se duse la bucătărie. Dădu perdeaua la o parte doar un centimetru și aruncă o privire în noapte. De pe zidul de vizavi, Saddam se uită la ea. Cutremurându-se,

Ally se gândi la noaptea amnistierii și la întrebările pe care Huda i le pusese în grădină.

Nu își dădea seama exact ce, dar ceva i se părea în neregulă în legătură cu afirmația Hudei cum că își amintea să fi văzut scris „casnică“ pe formularul de viză al lui Ally. Slavă Domnului că avusese deja pregătit un răspuns pentru astfel de situații dificile, unul care combina minciuna că fusese secretară cu adevărul, și anume că era foarte dureros să fie șomeră. La urma urmei, cele mai bune minciuni conțineau și un sâmbure de onestitate. Ally schiță o grimasă, privind la panoul publicitar. Onestitate? Ce însemna asta? În Bagdad, puțini își permiteau acest lux.

„Nu deveni paranoică!“, își spuse ea. Totuși, nu putea să-și scoată din cap curiozitatea Hudei în privința ei. Cel mai probabil, poliția secretă aflase de telefonul dat de jurnalist la ambasadă. Oare o vizitaseră pe Huda și îi ordonaseră să afle mai multe? Începu s-o doară capul. Lăsa perdeaua să cadă și se duse să se culce. Suspiciunea se strecură în așternut, alături de ea.

Își îngropă capul în pernă și se rugă ca totul să fie doar rodul imaginației sale. Dar știa că nu mai avea de ales și trebuia să se distanțeze Huda. Orice se afla în spatele curiozității ei, Huda nu era soție de diplomat. Nu putea risca să fie implicată în minciunile lui Ally.

Ally ședea la o masă din spate, la terasa gelateriei al-Faqma. Își înălță cornetul de înghețată ca pentru a toasta.

– *Fe sehtak!* rosti ea. Noroc!

Pe trotuar, micul lustragiu zâmbi și își ridică și el cornetul, drept răspuns. Un bărbat într-o cămașă albă ieși din bucătărie.

- Vă deranjează? o întrebă, aruncându-i băiatului o privire severă. Să-l alung?

- Deloc, răspunse Ally. Înghețata are gust mai bun dacă ai companie.

Bărbatul o privi de parcă ar fi fost cam nebună, apoi ridică din umeri și zâmbi. Micul lustragiu făcuse același lucru când îi oferise înghețată.

- Mă întrebam eu pentru cine e al doilea cornet, zise bărbatul, netezindu-și cămașa. Sper că micul Faisal și-a amintit să vă mulțumească. Nu-i băiat rău, să știți. Nu încerca niciodată să șterpească din buzunarele clienților mei, dar uneori își uită manierele.

- A fost un gentleman desăvârșit.

Ally își înălță cornetul, schițând un alt toast. Faisal chicoti și linse globul de fistic care se topea rapid.

- Ally? se auzi o voce. Tu ești?

Huda se apropie repede pe trotuar. Fața îi lucea de transpirație și era în mod vizibil tulburată.

- Ce faci aici?

- Mănânc înghețată, spuse încet Ally. Dar tu?

- Unde e Abdul Amir?

Huda se uită cu ochii mijiți la o cafenea din apropiere, unde câțiva șoferi de taxi stăteau la mesele de pe trotuar, așteptând clienți.

- Doar nu fumează narghilea, nu-i așa?

- Nu sunt sigură, murmură Ally. Nu am dat de el.

- Nu te-a adus cu mașina?

- Nu e mare lucru, zise, lingându-și fără prea mare poftă înghețata. Am făcut puțin turism, atâta tot.

- Turism?

- M-am dus la moscheea Sayed Idris.

Colțurile gurii i se lăsară în jos. Ally se prefăcu că nu observă. Moscheea apărea într-una dintre cărțile poștale ale mamei sale, cu minaretul acvamarin strălucind

în soare. Ally își dorise să-l vadă cu ochii ei, să simtă același covor străvechi sub picioarele goale și să-și treacă degetele de-a lungul grilajului cu pietre prețioase care proteja sicriul sfântului mort de atâta vreme.

– N-ar fi trebuit să te duci singură acolo, zise Huda, încrucișându-și brațele la piept.

– Nu m-am dus singură, răspunse Ally, încercând să nu-și arate iritarea.

Deasupra capului ei, stelele de tinichea înșirate pe sârmă scoaseră un clinchet vesel.

– M-a dus Hatim.

– Hatim?

– Ți-am vorbit de el. Șoferul la care apelez când nu dau de Abdul Amir.

Mânia fulgeră în ochii Hudei.

– Ai promis că nu mai mergi cu bărbați necunoscuți.

Ally strânse din dinți. Ce era să facă? Să-și petreacă zilele împletindu-și părul? Poate că și-ar putea croșeta propria celulă căptușită?

– Hatim e un om bun. Și m-a ajutat să găsesc moscheea mult mai repede decât dacă aș fi mers și aș fi bâjbâit pe acolo singură.

– Domnul Tom știe? Și ai uitat că mii de infractori umblă acum liberi pe străzi?

– Nu am nevoie de permisiunea lui Tom pentru a ieși din casă, zise Ally, încercând să nu-și dea ochii peste cap. Și amnistia a venit cu o condiție, nu ai aflat? Oricine încalcă legea de-acum înainte, știi tu...

Aruncă o privire peste umăr, apoi își trecu mâna ca pe un cuțit peste gât.

– Securitatea ambasadei spune că infraționalitatea a scăzut, de fapt.

– Așa că ai decis să mergi cu un necunoscut? Nu-ți dai seama că nu poți avea încredere în nimeni? După

tot ce am..., spuse, dar apoi amuți, cu buzele roșii ca o rană deschisă.

Stelele de tinichea scoaseră un alt clinchet.

- Hai să nu ne certăm pe tema asta, zise Ally, silindu-se să-și ascundă frustrarea. După cum s-a dovedit, nu am putut intra în altar. Nici măcar purtând un vâl pe cap. Străinilor nu le este îngăduit. Nu mai au voie.

- Dacă m-ai fi întrebat, ți-aș fi spus.

Ally se uită îndurerată la înghețata ei. Nu simțea decât gustul amar al suspiciunii. „Oricum, ce naiba caută Huda aici?”

- Huda, nu ar trebui să fii la serviciu?

Huda oftă, exasperată.

- Cineva de la școală m-a sunat și mi-a spus că fiul meu nu s-a întors la ore după prânz. Bakr, prietenul lui, s-a gândit că s-ar putea să se fi dus să-și ia o înghețată.

- O! făcu Ally, simțindu-se ușurată și jenată în același timp. Mă crezi sau nu, dar, lângă moschee, am văzut un băiat care semăna foarte mult cu Khalid.

- Ești sigură?

- I-am văzut doar în treacăt.

- Pe cine?

- Pe Khalid și pe imam, răspunse Ally. Cel puțin, cred că era imamul. Mi-a amintit cumva de Moș Crăciun. Avea obraji rotofei și o barbă albă și cârlionțată. Nu-i mai trebuia decât un turban roșu cu blană.

Huda își duse mâna la gură.

- Moș Crăciun ăsta era înalt sau scund?

- Ăăă... înalt. Chiar foarte înalt. Îl cunoști?

- Ai mai văzut pe altcineva?

- Păi, mai era un bărbat la costum.

- Avea niște ochelari cu lentile groase? întrebă Huda.

- Da, încuviință Ally și o privi curioasă pe Huda.

Cine e?

- Nimeni. Las-o baltă!

Huda se uita la ea cu ochi mari și limpezi ca un lac, dar Ally avea senzația că nu o vedea deloc, că își imagina un alt timp și un alt loc. Simți o undă de compătimire. Crezuse că ea era cea secretoasă, dar începuse să-și dea seama că, acolo, toată lumea avea secrete copleșitoare.

- Pot să te ajut cu ceva? se oferi ea. Îl putem căuta împreună pe Khalid.

- Nu, mai bine mă duc singură.

- Nu-ți face prea mult sânge-rău, rosti Ally, strângând-o ușor de mână pe Huda. Când eram eu adolescentă, copiii chiuleau de la școală ca să fure din magazine sau să fumeze. Cel puțin, Khalid se duce la moschee.

Rania stătea la barul restaurantului de la Clubul Alwiyah. Râsetele puternice ale copiilor care se bălăceau în piscină pătrundeau pe ferestrele deschise, împreună cu zgomotul mingilor lovite pe terenurile de tenis. Rania își privi cu îngrijorare ceasul. Promisese să o aducă pe Hanan la club, dar, în curând, trebuia să se întoarcă la spital, pentru a o înlocui pe verișoara ei, care veghea la căpătâiul mamei sale.

O femeie plinuță trecu pe lângă bar, lingând un cornet de înghețată enorm.

– Cum merge dieta ta, Amal? întrebă, cu o voce cristalină, însoțitoarea ei, slabă ca un băț. E un alt regim-minune, care îți permite să savurezi câte dulciuri poțtești, atât timp cât miercurea nu mănânci nimic altceva decât un grepfrut?

– Ar trebui să mai savurezi și tu câte un desert din când în când, cumnată, replică ea. Poate ți-ai mai îndulci viața.

Femeia slabă pufni disprețuitor, se răsuci pe călcâie și dădu să se îndepărteze.

– Rania? exclamă ea. Tu ești?

– Miriam Pachachi? zise Rania, făcând ochii mari. A trecut mult timp de când nu te-am mai văzut. Prea mult.

– Atât de mult, încât probabil ai crezut că am murit, chicoti ea.

- Nici vorbă de asemenea noroc! se răsti femeia plinuță și plecă.

Miriam dădu ochii peste cap.

- Te rog, stai cu mine câteva minute! spuse Rania și îi făcu semn către taburetul de lângă ea. Spune-mi, mai sculptezi?

Cele două femei vorbiră despre artă și bârfiră, în timp ce, în apropiere, un chelner dolofan încerca să le impresioneze pe tinerele de la o masă, care mâncau cartofi prăjiți și falafel.

- Băuturile dumneavoastră, *mademoiselles*, declară el, servindu-le suc de mango și ananas, în pahare înghețate, cu o plecăciune teatrală atât de adâncă, încât partea din spate a pantalonilor de smoching se despărți precum o mare din poliester în fața lui Moise.

Rania și Miriam făcură mari eforturi pentru a-și ascunde chicotele.

- În astfel de momente, spuse Rania, mi-aș dori ca la restaurantul clubului să se servească în continuare alcool. La o priveriște de genul acesta, merita să ciocnești un cocktail cu șampanie.

- Aceasta era băutura preferată a doamnei Raghad, comentă barmanul cu părul cărunț.

Cu papionul lui elegant, făcea parte din decorul Clubului Alwiyah, în aceeași măsură ca și barul masiv din mahon.

- Și cerea întotdeauna un cub de zahăr în plus în paharul ei.

- Tatei îi plăcea Bloody Mary, rosti Rania. Susținea că sucul de roșii anula efectul alcoolului.

- Asta îmi amintește de sărmanul băiat care era îndrăgostit de tine, zise Miriam. Îți amintești când a băut toate cocktailurile alea Bloody Mary pentru a încerca

să-și facă curaj să te invite la dans? A ajuns să cadă în piscină.

- Nu de mine era vorba, râse Rania, fluturându-și mâinile în semn de protest. Memoria îți joacă feste.

Barmanul le completează sucurile, apoi pleacă pentru a ajuta la montarea unui ecran uriaș pe peluză. Mai târziu, după ce înotătorii se săturau de piscină și jucătorii de tenis își lăsau deoparte rachetele, filmul francez *Carmen* avea să ruleze sub stele.

- Îți amintești de statuia aceea minunată din bronz pe care ai făcut-o, cu mama ghemuită deasupra copilului ei? întrebă Rania. Cred că deja sunt zece ani de când veghează asupra grădinii mele.

- Slavă Domnului că ai venit exact la timp pentru a o salva! zise Miriam și își trecu degetele prin părul ei scurt, încărunțit. Mai aveam puțin și trebuia s-o vând la fier vechi.

- N-am putut suporta gândul că ar putea fi topită și transformată în țevi și instalații sanitare, spuse Rania. Și închipuie-ți că, recent, am crezut chiar că am un cumpărător pentru ea.

- Un cumpărător? făcu Miriam, ridicând o sprâncenă subțire. Cine are bani în zilele noastre pentru un bronz de asemenea dimensiuni?

- Soția unui diplomat, zise Rania. Cred că ți-ar plăcea de ea. Este o tânără australiancă.

Miriam clipi surprinsă. Rămase tăcută și privi prin sala de mese. Tânărul chelner plecase să-și schimbe pantalonii. Fetele plecaseră și ele, în grădină.

- Femeia asta..., începu Miriam, apoi își coborî vocea. Numele ei este Ally Wilson?

- O cunoști pe Ally?

- Nu te implica în vreo relație cu fata asta, șopti Miriam. E periculoasă.

- Periculoasă? exclamă Rania. De ce spui asta?

- Zice că e australiancă.

Miriam se aplecă mai aproape, atât de aproape, încât Rania îi simți răsuflarea în ureche.

- De fapt, e americancă.

Rania tresări.

- Nu se poate!

- Jur pe mormântul mamei mele! Îți spun, am cunoscut-o pe mama ei. Nu mă înșel.

- Nu înțeleg! zise Rania și își duse mâna la frunte. De unde o știi pe mama ei?

- Nu are rost să dezgropăm trecutul, spuse Miriam și o privi îndurerată. În plus, uneori e mai sigur să nu știi totul. Cert e că fata nici măcar nu ar trebui să fie în țară, darămite să admire operele de artă din grădina ta.

- Miriam, ești gata? interveni cumnata ei, care se înființase la intrarea în sală. Eu plec. Vii singură acasă?

- Ai răbdare, vin! strigă Miriam și îi strânse mâinile Raniei. Ai grijă! Americanii promet marea cu sarea, dar noi, irakienii, suntem întotdeauna cei care plătim pentru asta.

Rania rămase la bar, prea șocată ca să se clintească din loc. Cum de putuse Ally s-o trădeze astfel? Nu știa cum îi pedepsea regimul pe irakienii care aveau relații cu americanii? Nu simțea sabia atârânănd peste capetele tuturor?

Se strădui cu disperare să-și amintească fiecare conversație pe care o purtaseră, toate confidențele pe care și le făcuseră. Rania avu oribila bănuială că lăsase să-i scape prea multe. Paranoia își întindea tentaculele murdare în mintea ei. Ce căuta o americancă în Irak, când toată lumea știa că le era interzis accesul în țară?

De-a lungul anilor, prin galeria ei se perindaseră o mulțime de oameni care se prefăceau a fi interesați

de artă, dar căutau în mod clar informații – ambasadori, atașați diplomatici, așa-zișii oameni de afaceri din Golf. Nu era greu de imaginat că CIA-ul ar fi putut trimite o agentă sub acoperire, pozând în soție de diplomat. Crezuse mereu că Ally era o bună ascultătoare, dar acum, că se gândea mai bine, părea că lua notițe în minte, pentru ca, odată ajunsă acasă, să le transcrie pe toate.

„Calmează-te!“, o avertiză o voce lăuntrică. „Nu exagera!“ Nu-și permitea să facă vreo greșală, mai ales în clipa aceea, când planul ei și al Hudei începea să prindă contur. Rania trase adânc aer în piept și încercă să se elibereze din ghearele reci ale fricii. Poate că Ally nu era spioană. Poate că exista o altă explicație.

Rania se uită pe fereastră. Barmanul era ocupat cu amenajarea cinematografului în aer liber, pe peluza largă. În spatele lui, Hanan și prietenii ei loveau un balon umplut cu heliu, jucând un fel de volei cu încetinitorul. În schimb, Rania avea impresia că timpul o ia la goană. Simțea trecerea fiecărei secunde, iar nevoia de a o duce pe Hanan într-un loc sigur devenea din ce în ce mai stringentă.

Huda cobora grăbită scările unui bloc dărăpănat, la doi pași în urma Raniei. Voiau amândouă să plece cât mai repede de la călăuza din apartamentul înghețuit, situat la etajul patru al imobilului. În spațiul îngust al casei scărilor, tocurile lor răsunau puternic pe podea. Rania se împiedică de poalele robei *abaya* și trase o înjurătură.

– Ai grijă să nu-ți rupi gâtul! zise Huda, cu inima bubuindu-i în piept.

Se întreba dacă nu le văzuse cineva, dacă nu cumva vreun informator telefona chiar în clipa aceea la *mukhabarat*. Lângă urechea ei, o crăpătură lată de doi centimetri străbătea în zigzag peretele de beton.

– Să ne grăbim! zise Rania, ridicându-și *abaya* de pe glezne. Trebuie să mă întorc la Hanan.

Cele două femei străbătură repede holul și ieșiră pe strada neasfaltată. După întunericul din bloc, lumina soarelui le înțepă ochii.

– Urăsc robele astea afurisite! spuse Rania, ocolind cu atenție niște gropi.

– Majoritatea femeilor din zonă le poartă, punctă Huda, ridicându-și poalele *abaye* și sărind peste un șanț. E mai bine să nu batem la ochi.

Huda mai aruncă o privire spre blocul scund. Zidurile salecafenii aveau aceeași nuanță ca drumul de

pământ, terenul plin moloz de alături și aproape orice altă clădire din mahalaua orașului Saddam. Nu existau copaci care să ofere vreun petic de umbră, nici plante agățătoare înflorite. Un strat gros de praf acoperea fiecare suprafață. Singura pată de culoare era cea a rochiței de culoarea jadului a unei fete care stătea la colțul străzii, legănând un bebeluș pe șold.

Rania aruncă o privire către geamurile acoperite cu placaj de la apartamentul călăuzei, apoi intră în mașină. Trânti portiera și își prinse roba. Mârâi și smuci țeșătura, rupând-o.

– Liniștește-te! spuse Huda. Acum, va trebui să-i coși alt tiv.

– Nu-mi vine să cred! zise Rania în timp ce băga cheia în contact. Ticălosul ăla vrea aproape la fel de mulți bani ca și Kareem, iar copiii nici măcar nu obțin un pașaport.

– Și nu putem fi sigure că nu-i va abandona în deșert.

– Prietenul meu Bashir a spus că doi dintre verii lui s-au folosit de serviciile acestui om, spuse Rania, ocotind o capră care căuta resturi de mâncare într-un tomberon. Diferența e că verii lui erau bărbați în toată firea, nu doi copii abia intrați în adolescență.

– Sunt de acord! zise Huda, uitându-se în oglinda retrovizoare. Nu-mi inspiră încredere.

În apartamentul înăbușitor, călăuza stătuse cu spatele lipit de fereastra acoperită. Huda îi văzuse silueta, gâtul slab și firicelele zburlete de pe cap, dar fața îi fusese toată în umbră. Nu-i putuse desluși expresia din ochi, dar auzise plescăitul buzelor când rostise prețul pentru scoaterea copiilor din Irak.

– Ce facem acum?

Rania trecu pe lângă o piață încropită din placaj, folii de plastic și bucăți de tablă ondulată. Bărbații stăteau în față, cu coșuri de roșii și saci de pânză plini cu struguri. Un băiețel striga că are țigări ieftine.

– Eu n-aș avea cum să fac călătoria asta cu Volvoul meu, dar poate că reușesc să închiriez o mașină și să-i duc pe copii în nord, la granița cu Turcia. Ar putea să treacă pe jos.

– N-o să meargă, spuse Huda. Ultima dată când soțul lui Ally s-a întors dintr-o călătorie în nord, a zis că numărul punctelor de control s-a dublat. Asta din cauza politicii beligerante a lui George W. Bush și a discursului său despre axa răului. La fel se întâmplă și în apropierea granițelor cu Iran și Siria.

– Dar cu Iordania?

– Ai auzit ce-a zis călăuza – singurul mod de a ajunge acolo este prin deșert. Te împotmolești în nisip dacă nu ai un SUV nou-nouț, cum sunt cele Land Cruiser, de la ambasadă.

– Copiii au nevoie de pașapoarte și vize de ieșire, rosti Rania. Nu văd nici o altă cale. Trebuie să-i convingem pe Kareem și pe cleric să ne ajute.

– Cum? Nu avem ce să le oferim.

Un mușchi zvâcni în obrazul Raniei.

– Ascultă, spuse ea, Kareem zice că Statele Unite așteaptă doar un pretext pentru a ataca și crede că Washingtonul le va da puterea lui și susținătorilor lui.

– Și?

– Kareem și grupul său vor să provoace America să acționeze. Vor o criză, o criză care să le ofere americanilor un motiv pentru a ne invada. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

– Și unde bați?

- Facem o înțelegere cu Kareem, zise Rania, privind sumbru prin parbriz. El ne dă pașapoartele și vizele. În schimb, noi i-o dăm pe Ally.

Huda clipi, neînțelegând.

- Cum să i-o dăm pe Ally?

- Fata ne-a mințit tot timpul. Este americană.

- Americană? Nu, e australiană. I-am văzut pașaportul.

- În acest caz, probabil că are cetățenie dublă. Și n-a spus nimănui.

Huda simți că mintea i se încețoșează. „Ally, americană?”

- Chiar dacă ar fi adevărat, cum ne-ar ajuta pe noi asta?

- Ți-am explicat, zise Rania, cu un oftat. Opoziția vrea să declanșeze o criză. Nimic nu ar atrage ostilitatea Statelor Unite mai mult decât situația în care Bagdadul ar lua un ostatic american.

- Un ostatic? Unghiile Hudei se înfipseră în scaunul de piele decolorat. Nu se poate să vorbești serios.

Rania țintuia mai departe cu privirea drumul prăfuit, trotuarul mizer, pungile de plastic și conservele ruginite stivuite în rigolă.

- CIA-ul a mai folosit și altă dată soțiile diplomaților ca spioane. De unde știm că Ally nu e și ea la fel? A mințit pentru a intra în Irak, iar de-atunci, a tot continuat să mintă.

- Zău așa, e curată nebunie!

- Pune mereu întrebări și își bagă nasul peste tot.

- Asta pentru că este jurnalistă, nu spioană.

- Jurnalistă?

- A recunoscut că a lucrat la un ziar, dar apoi a încercat să mă convingă că era secretară. Îți vine să crezi?

- Americană, și jurnalistă pe deasupra.

În ochii Raniei sclipiră lacrimile trădării.

– Nu-mi place să o spun, dar asta va fi și mai bine pentru opoziție.

Huda simți că îi vine rău.

– Nu putem face așa ceva!

– Uite ce e, îi zicem lui Kareem că dispunem de informațiile de care are nevoie pentru a-i ațâța pe americani. Dar nu îi vom oferi detalii până când copiii noștri nu vor avea pașapoartele și nu vor fi în drum spre graniță.

– Dar Ally? Dacă e americană..., zise Huda, și o trecu brusc un fior pe șira spinării.

O trădase pe Ally de nenumărate ori. O mințise, o șantajase și luase bani pentru asta. Dar să o predea autorităților era o ticăloșie profundă, pe care Huda nu era pregătită să o săvârșască.

– Nu știm ce i-ar putea face autoritățile. Ar putea să o trimită la Abu Ghraib. Sau mai rău.

– De aceea, trebuie să programăm totul cu atenție, zise Rania, rotind volanul. O vom încuraja pe Ally să facă o excursie în Iordania, ca o mică vacanță. Când documentele ei de ieșire sunt gata, îi dezvăluim lui Kareem ceea ce știm. Să sperăm că Ally va ieși din țară înainte ca opoziția să transmită informațiile noastre autorităților.

– Să sperăm?

– În cel mai rău caz, dăm un telefon anonim la ambasadă și îi anunțăm. Ally se poate refugia acolo. Regimul nu o va scoate cu forța.

– De unde știi?

– Nu avem timp să dezbatem, izbucni Rania și lovi cu palma în volan. În orice moment, Uday ar putea decide că o vrea pe Hanan. E un violator. Un tortionar. Un ucigaș. Iar la anul pe vremea asta, Khalid ar putea fi în organizația fedainilor, învățând să decapiteze femei nevinovate. Asta vrei?

- N...nu, firește că nu, se bâlbâi Huda.

- Ally va fi în regulă. Are statut diplomatic. Are bani și opțiuni în viață pe care copiii noștri nu le vor avea niciodată. Pentru mine, prioritară este fiica mea. Iar pentru tine, ar trebui să fie Khalid.

Rania ieși din mahala și accelerează spre autostradă.

- În plus, Ally nu este atât de naivă pe cât pretinde. Dacă e jurnalistă, probabil că va ajunge să scrie o carte și să facă o avere din asta.

Huda aștepta la biroul ei, încercând să pară relaxată, chiar dacă își simțea palmele umede. Pusese deja două cești de cafea pe birou, sperând că aroma de cardamom o va convinge pe Ally să i se alăture după ce termina vizita în biroul lui Tom. Zâmbetul tinerei devenise rigid după disputa lor pe tema „turismului“, iar în ultimele două zile, păruse și mai distantă și cam posomorâtă. Muștrările de conștiință o apăsau pe Huda. Trase adânc aer în piept și își aminti că Ally era o mincinoasă, la fel ca și ea.

Se uită din nou la ceas. Ca la un semn, ușa de la biroul lui Tom se deschise.

- Ally, draga mea, ce mai faci? începu Huda, arătând către cele două cești de pe birou. Te rog, vino să bei o cafea cu mine!

- Poate data viitoare, răspunse Ally, din mers. Mă tem că am câteva treburi de făcut.

Huda se ridică grăbită de la biroul ei.

- Te rog, stai puțin!

- Mi-ar plăcea, dar trebuie să mă opresc la piață în drum spre casă.

Tonul vocii ei o făcu pe Huda să se întrebe dacă nu cumva Ally mințea din nou.

- Ce-ai zice să-ți citesc în zaț, o ademeni Huda și îi făcu semn să se așeze. Aș putea să arunc o privire în ceașca ta. Poate că îți va dezvălui câteva secrete.

Tânăra se uită la cele două cești de cafea.

- Îmi citești în zaț?

- Ar fi distractiv, nu?

Huda așteaptă cât timp Ally privi lung ceștile de cafea. Până nu demult, crezuse că tânăra era foarte de ușor de citit, dar nimic nu mai era așa, nici măcar Ally. În cele din urmă, tânăra trase un scaun și se așeză.

- Nu uita, draga mea, că trebuie să te gândești la o întrebare în timp ce bei, îi spuse Huda, afișând un alt zâmbet fals. De pildă, poți întreba dacă vei face o călătorie în curând. Sau dacă te așteaptă vreo aventură.

- O aventură? făcu Ally, încruntându-se. Mă cam îndoiesc.

- Se pare că ai nevoie de o vacanță. Ar trebui să faci o călătorie în Iordania.

- Trebuie să recunosc că m-am gândit și eu să plec puțin din Bagdad, zise Ally, apoi se opri și își coborî vocea. Problema este că, din cauza tensiunilor cu Washingtonul, unele ambasade încep să trimită acasă personalul neesențial. Dacă plec, birocrații din Canberra ar putea decide să nu mă mai lase să mă întorc. La urma urmei, ce poate fi mai neesențial decât mine?

- Nu spune asta! rosti Huda repede. Meriți o mică vacanță. Ți plac scufundările, da? Ar trebui să mergi la Marea Roșie. Ai putea vedea chiar și un rechin-balenă acolo.

- Nu știu ce să zic.

- Au și niște spuri minunate. Te-ai putea relaxa cu adevărat.

- Îmi fac griji că, dacă plec, nu mă voi mai putea întoarce. Poate, peste câteva luni, când lucrurile se vor mai liniști...

Își luă ceașca de cafea, înghiți ultimele câteva guri, apoi împinse ceașca pe birou.

- Bine, draga mea, spuse Huda. Mai întâi, trebuie să-ți iei ceașca și farfurioara din nou în mână. Îți amintești? Fă ce fac eu.

Ally imită gesturile Hudei, punând farfurioara deasupra ceștii, ducându-le la piept și rotindu-le.

- Acum, fii atentă! zise Huda, întorcând porțelaturile invers.

Ally își ținu respirația și făcu la fel. Ceașca ei alunecă în lateral, chițăind ca un șoricel. Ally o prinse cu vârful degetelor și o împinse la loc.

- Acum, închide ochii! rosti Huda. Uită de orice, în afară de întrebarea la care dorești să primești răspuns. Plasează-o în centrul minții tale.

După ce așteaptă câteva minute, Huda rupse sigiliul dintre ceașca și farfurioara lui Ally și întoarse ceașca în poziție verticală. Pe alocuri, zațul semiuscat unduia ca marea. În altele, era marcat de cratere. Pupilele Hudei se măriră - trei semne ieșeau în evidență, clare ca bună ziua.

- Ce-i aia? zise Ally, trăgându-se mai aproape și arătând spre o șerpuire granuloasă. E un șarpe?

Huda își scotoci mintea în căutarea celei mai convingătoare minciuni.

- N-o să-ți vină să crezi! zise, cu un chicotit fals. Dar există, fără doar și poate, o mare sau un ocean în viitorul tău.

Apoi arătă spre două bălți granuloase.

- Vezi, se desparte la mijloc, ca Marea Roșie dinaintea profetului Moise.

Huda își îndreptă degetul spre o pată de zaț.

– Uite aici! spuse ea. Acesta este un semn pentru casa ta, viața ta de familie.

Se prefăcu a cerceta cu atenție zațul, fără a se grăbi, așa cum o învățase bunica ei. Țâțâi de câteva ori, apoi clătină din cap.

– Nu cred că trebuie să-ți faci griji că cineva te va ține departe de domnul Tom. Aici, nu văd nici un semn. Poți vedea cu ochii tăi – zațul a format o moviliță rotundă, armonioasă. Asta înseamnă mulțumire.

Pe sub gene, o văzu pe Ally aplecându-se puțin mai aproape.

Huda arată spre farfurioară.

– Și uite aici... linia aceasta este un drum. E semnul unei călătorii. Nu glumesc, draga mea, asta spune ceașca ta.

Se lăsă pe spătarul scaunului, de parcă ar fi stat pe un șezlong, la plajă.

– Chiar și zațul spune că meriți să ai parte de o excursie plăcută, la Marea Roșie. După aceea, te vei întoarce revigorată la soțul tău.

Ally schiță un surâs vag.

– Ai spus că, în timp ce îmi beau cafeaua, trebuie să mă concentrez asupra întrebărilor la care doresc răspuns. Dar nu m-am gândit la o vacanță, spuse ea, apoi împinse ceașca și se ridică să plece. M-am gândit la mama.

De îndată ce Ally își luă rămas-bun și dispăru pe coridor, Huda luă ceașca ei. Cele trei semne erau încă acolo. La bază, un turn. Pe lateral, un șarpe. În dreptul toartei, o sabie. Huda își întoarse privirea, trase adânc aer în piept, apoi privi din nou în ceașcă. Turn. Șarpe. Sabie. Clar și răspicat, ca un țipăt în miez de noapte.

Huda îl lăsa pe bătrânul grădinar de pe strada 82 privind morocănos, de pe malul apei, curenții care se împleteau în mijlocul fluviului. Se aplecă pe sub prelata care ținea umbră și trecu grăbită pe lângă un șir de pomi fructiferi în ghivece, îndreptându-se spre mașină. Huda simți o strânsoare în piept, iar când își duse mâna la inimă, văzu că prelata îi imprimase pe piele un model similar cu un talisman de henna pictat de mâna bunicii ei.

Huda își dori să se poată ascunde în faldurile moi ale robei bunicii sale și să o asculte pe bătrână trasând o cale printre pericolele care o așteptau. Bunica ei ar fi înțeles imediat semnele din ceașca de cafea a lui Ally. Turnul: un secret dezvăluit unui inamic. Șarpele: trădarea unui prieten. Sabia: moartea, desigur.

La început, Huda crezuse că mesajul din zațul de cafea era dezgustător de clar – dacă ea și Rania ar fi trădat-o pe Ally și i-ar fi dezvăluit secretele în schimbul siguranței copiilor lor, fata avea să moară. Dar Ally spusese că se gândise la mama ei când băuse cafeaua, iar Huda își amintise brusc de fotografia decolorată a Yusrei, asistenta a cărei casă fusese rasă de pe fața pământului. Chipul tinerei îi tot revenea în minte, iar Huda se întrebase dacă nu cumva mesajul cu turnul, șarpele și sabia avea vreo legătură cu ea.

Bunica Hudei ar fi fost suficient de înțeleaptă pentru a desluși simbolurile. În orice caz, nu ar fi făcut ceea ce tocmai făcuse Huda, nu ar fi extras cu forța adevărul din gura zbârcită a bătrânului grădinar, folosindu-se de un amestec de amenințări și mită. Bățul și morcovul. Strategia funcționa pentru Abu Issa, de ce nu ar fi mers și în cazul ei? Huda ieși de sub prelată, iar umbra umidă fu înlocuită brusc de lumina soarelui, limpede și tăioasă ca un diamant.

Aruncă o privire peste umăr. Grădinarul nu plecase încă de pe malul apei. Huda se întrebă dacă privea banii dați de ea la fel cum îi privise și ea pe cei strecurați de Abu Issa în palmă, de parcă ar fi fost un scorpion care putea să se răsucescă și s-o muște. Veninul îi curgea încă prin vene, pentru că, o clipă mai târziu, se pomeni întrebându-se cât ar plăti *mukhabarat*-ul pentru informațiile despre o asistentă trădătoare și legătura ei cu Ally. Suficient pentru a-i permite să-i cumpere lui Khalid libertatea?

Grădinarul îi spusese că Ally se întorsese chiar în ziua precedentă. Când o văzuse coborând dintr-un taxi – fără îndoială, condus de Hatim –, bătrânul se ascunsese în magazia unde își ținea uneltele, îngrășămintele și pesticidele. Rămăsese acolo până când ea se lăsase păgubașă și plecase, ținând în mână fotografia aceea estompată.

– De ce vrea să stârnească necazuri? o întrebase pe Huda. Și dumneata pentru ce faci același lucru?

Huda își scoase vâlul de pe cap și ieși repede din pepinieră. Nu voia ca vreun locuitor de pe strada 82 să-și noteze numărul de înmatriculare al mașinii ei, așa că parcase pe dâmbul cu vedere spre localul cu *masgouf* și pontonul său care se legăna. Ba chiar trecuse pe la bucătărie și îi spusese bucătarului că se gândea să vină cu o prietenă la o porție de pește prăjit, construind astfel minciuna pe care avea de gând s-o folosească dacă *mukhabarat*-ul avea să-i ceară explicații.

Se grăbi spre automobilul ei Corolla și se așeză pe scaunul șoferului. O berlină lungă și joasă trecu pe lângă ea. Inima-i stătu în loc. Șoferul avea profilul butucănos al Tăietorului de Lacăte. Se întoarse spre ea. Huda văzu ochi albaștri, nu căprui. Buzele bărbatului erau subțiri, spre deosebire de gura cărnoasă și roșie

a Tăietorului de Lacăte. Dar avea aceeași privire moartă în ochi. Huda se cutremură în timp ce își trase centura peste umăr și răsuci cheia în contact.

Tocurile Hudei răpăiră rapid pe trotuarul din fața casei Raniei. Apăsă soneria de la poarta de aramă, apoi se lipi de zid, ghemuindu-se ca un jucător de cărți care ascunde o mână proastă. Când Rania descuie în cele din urmă, Huda trecu pe lângă ea fără să aștepte invitație și se îndreptă repede spre grădină.

– Ce se petrece? întrebă Rania, grăbindu-se pe urmele ei.

– Cred că am fost urmărită.

– Aici? Acum?

– Am văzut un Cadillac maro în spatele meu, acum o oră, lângă fluviu. L-am văzut din nou pe autostradă. Huda își simțea pulsul bubuindu-i în timpane.

– Cred că am văzut aceeași mașină cu doar câteva minute în urmă, pe bulevardul al-Kindi, așa că am parcat și am intrat în *souk*. M-am furișat pe alea din spatele pieței și am venit aici pe jos.

– Dacă te-au văzut? zise Rania, iar privirea i se îndreptă numaidecât spre dormitorul lui Hanan, aflat la etaj. Dacă vin aici? Ce le spunem?

– Spunem că suntem vechi prietene, spuse Huda, roșind. Prietene din copilărie.

– Oricum, de ce ai venit? întrebă Rania. Ai convins-o pe Ally să plece? A solicitat o viză de ieșire?

Huda clătină din cap.

– Nu e interesată. Așa că am depus eu o cerere pentru ea.

– Ce-ai făcut?

– Am completat formularul pentru o viză de ieșire și am falsificat semnătura soțului ei. Se pare că nu

ești singura artistă de pe-aici, zise Huda și privi către poartă.

Ciuli urechile în așteptarea huruitului unei mașini care se apropia sau al țârâitului plat al soneriei.

- Ar trebui să mă întâlnesc mâine cu Kareem, spuse Rania.

- Nu-mi place planul ăsta.

Nervii Hudei sfârâiau ca un fitil aprins.

- Dacă Ally nu pleacă înainte ca regimul să afle că este americană, s-ar putea să...

- Ți-am zis deja, o întrerupse Rania. În acest caz, dăm un telefon anonim la ambasadă și anunțăm. Va avea suficient timp să ajungă la frontieră sau se poate refugia în ambasadă. Va fi în siguranță.

- Nu-mi pot păta mâinile cu sângele ei.

- Nu fi melodramatică! Nu se va întâmpla așa ceva, rosti Rania. Dacă vrei să te retragi, este alegerea ta. Dar eu voi face tot ce trebuie pentru ca Hanan să fie în siguranță.

Huda își îndreptă umerii.

- Am un nou plan, spuse ea. Iar dacă funcționează, nu va trebui să ne vindem sufletele *mukhabarat*-ului sau lui Kareem și clericului.

Rania o privi cu scepticism.

- Despre ce e vorba?

- Ideea mi-a venit când eram pe malul fluviului, după ce am vorbit cu un grădinar.

Cu ochii minții, Huda văzu zațul de cafea întinzându-se ca fața întunecată a lunii.

- Se pare că Ally are mai multe secrete decât și-a imaginat.

În timp ce Huda încuie mașina, Ally așteaptă pe faleză, inspirând aroma îmbietoare de *masgouf* care venea din bucătăria restaurantului. Mai jos, Tigrul se îndrepta spre sud, iar crestele valurilor sale spumoase salutau soarele. Ally își duse mâna streășină la ochi și privi umbra unui nor plutind peste apă, urcând pe malul opus și dispărând.

- De data aceasta, nu suntem singure la restaurant.

Ally se întoarse spre Huda și îi arătă silueta singuratică așezată pe pontonul care se legăna.

Huda zâmbi vag și începu să coboare treptele în zigzag.

- Tom mi-a spus că ți-ai luat o zi liberă, rosti Ally în urma ei. Dar nu mi-am dat seama că ai organizat încă un prânz cu *masgouf*. De cât timp plănuiești asta?

- A fost o idee de ultim moment, draga mea.

Ally cercetă cu privirea malul liniștit al fluviului, apoi o urmă pe Huda pe pietriș. Sprintenă chiar și pe tocuri, Huda ajunsese prima la marginea apei și dispăru sub copertină. Ally se grăbi să traverseze rampa.

- Așteaptă! Eu nu pot să merg așa de repede...

Se opri pe pontonul care se legăna, simțind fluviul gonind sub picioarele ei. Silueta pe care o zărise mai devreme se întoarse spre ea.

- Bine ai venit, draga mea! zise Rania, potrivindu-și un vâl alb pe cap. Te rog, ia loc! Am comandat niște pepsi.

– Rania, ce surpriză! exclamă Ally, uitându-se când la Rania, când la Huda.

Cele două femei aveau chipurile la fel de inexpressive ca niște pereți proaspăt zugrăviți.

– Ce-i cu tine aici?

– Nu-ți face griji, spuse Rania.

– Stai cu noi, zise Huda.

Ally ezita. Se simțea ca un narcoman care tocmai nimerise la o intervenție.

– Te rog, așază-te! o îndemnă Rania, bătând ușor în banca pe care ședea. Vrem să-ți cerem o favoare.

– O favoare? întrebă Ally.

Huda și Rania se uitară una la alta. Ally se așeză cu grijă pe banca de picnic.

– Bănuiesc că această favoare implică mai mult decât o ceașcă de zahăr, nu?

Rania și Huda râseră strident. Sunetul îi aminti lui Ally de zdrăngănitul unei sticle care se spargea.

– E vorba despre Khalid, spuse Huda.

– Chiulește din nou de la școală?

Ally clătină din cap cu tristețe.

– Îmi pare rău, am deschis o cutie a Pandorei când ți l-am pârât.

– Mă bucur că mi-ai spus, dar nu e asta. Adică, nu este..., dădu Huda să explice, dar glasul i se frânse.

– O implică și pe Hanan, rosti Rania.

– O favoare pentru copiii voștri?

Tensiunea din umerii lui Ally se mai domoli puțin.

– Sigur, aș fi bucuroasă să vă ajut. Ce pot să fac?

Huda se aplecă peste masă.

– Khalid și Hanan trebuie să părăsească Irakul. Și avem nevoie ca tu să-i scoți din țară.

Ally rămase neclintită din pricina șocului.

– Glumești, nu?

Huda o privi fix. Pupilele ei erau atât de largi, încât Ally se temea că ar putea să o înghită cu totul.

- Poliția secretă vrea să-l oblige pe Khalid să intre în rândul fedainilor.

- În rândul fedainilor? icni Ally. Miliția lui Uday?

- Îl vor transforma pe Khalid într-un monstru, un criminal. Nu pot îngădui să se întâmple așa ceva.

Rania se apropie puțin de Ally.

- Iar prietenii lui Uday vor să o ducă pe Hanan la palatul său.

Se aplecă și își apropie buzele de urechea lui Ally.

- Știi că Uday ține o haită de câini sălbatici într-o cușcă? Iar când termină cu o fată, uneori lasă câinii să o sfâșie în bucăți.

O pietricică se rostogoli pe pantă. Chelnerul coborî treptele spre ponton. Femeile tăcură. Huda și Rania își afișară zâmbetele false. Ally își făcu de lucru cu geanta, scotocind inutil prin buzunare și desfăcând fermoarele, în timp ce chipul ei căpăta o paloare cadaverică.

Chelnerul traversă rampa clătinându-se, ținând cu grijă în echilibru o tavă cu trei sticle mici de pepsi și o găletușă cu gheață. Puse trei pahare pe masa de picnic și scoase cuburi de gheață cu un mic clește. Fluviul se învolbură o clipă. Chelnerul se opri, rămânând cu un cub la jumătatea distanței spre pahar, și își îndoi genunchii de parcă ar fi făcut surfing. Ally schiță un zâmbet fals.

După plecarea chelnerului, Huda și Rania îi explicară planul și ce avea să se întâmple dacă ea nu le salva copiii. Fiecare nouă oroare se prăbușea peste Ally ca un val, una după alta, atât de rapid, încât nu avea vreme să-și tragă răsuflarea. Femeile se legănav pe băncile lor, în timp ce fluviul pulsa sub ele, gonind neîncetat spre

sud, imun la disperarea celor care se luptau cu viața la suprafața sa.

– Aș vrea să vă ajut, zău că aș vrea, se bâlbâi Ally. Dar e prea periculos. Tom nu va fi niciodată de acord. Nu pot face asta!

– Ba da, poți! zise Rania, prinzând-o de mână. Îi spui lui Tom că pleci în Iordania pentru o scurtă vacanță. Huda are deja permisul tău de ieșire. Va folosi Land Cruiserul ambasadei pentru a te scoate din oraș. Eu și copiii vă vom aștepta la lacul Habbaniyah. Ei vor intra în mașină, iar tu îi vei conduce direct la frontieră.

– Dar cei de la ambasadă vor observa că a dispărut o mașină.

– O să modific câteva ordine de deplasare, rosti Huda. Și știi unde sunt păstrate cheile vehiculelor. Nu trebuie să-ți faci griji în legătură cu asta.

– Te rog, ascultă, spuse Rania. De la lacul Habbaniyah, pur și simplu mergi până ajungi lângă granița cu Iordania. Apoi ieși de pe șosea și o iei pe drumul spre nord. După opt kilometri, virezi spre est și mergi până treci frontiera.

Ally aruncă o privire spre malul apei, către chelnerul care stătea lângă foc, trăgând dintr-o țigară de parcă ar fi fost o zi ca oricare alta. „Cum este posibil?” se întrebă ea. „Nu simte cum se mișcă pământul sub noi?”

– Dați-mi voie să mă lămuresc, zise ea. Vreți să-i iau pe copii cu mine, iar voi să vă întoarceți la Bagdad?

– Eu nu pot pleca până când Allah nu decide să o ia pe mama la el, zise Rania, trăgând sacadat aer în piept. Iar dacă cineva întreabă de Hanan, voi spune că am trimis-o la Basra. Uday își petrece vara la palatul său din nord, așa că, cu puțin noroc, va mai trece cel puțin o lună înainte să se deranjeze încercând să o găsească.

Până atunci, cu voia lui Allah, voi avea destui bani ca să plec după ea, în Iordania.

Huda își drese glasul.

- I-aș duce eu pe copii, dar absența mea ar fi observată imediat de către cei din *mukhabarat*.

- Huda, nu înțeleg de ce te vizează *mukhabarat*-ul.

- Lucrez pentru ambasadă, răspunse ea, cu un oftat. Și sunt prietenă cu tine, o străină.

Ally simți cum fierea i se ridică în gât. Bănuise de la început că prietenia lor o punea pe Huda în pericol, dar Khalid și Hanan erau doar niște copii nevinovați. „Ce i-ar face regimul unei jurnaliste americane care a intrat fraudulos în țară și a încercat să treacă peste graniță niște irakieni?“, șopti o voce dinăuntru ei. Se gândi la reporterul arestat la Bagdad și declarat spion. De parcă ar fi fost chiar în fața ei, îi văzu trupul bătut atârnând de o funie.

- Dacă nu-i poți duce pe copii la Amman, spuse Rania, atunci du-i măcar până aproape de graniță și lasă-i să treacă singuri, pe jos. Vor avea niște bani, apă și mâncare. Apoi poți să te întorci pe autostradă și să ieși pe la punctul de control oficial de la frontieră. Vei trece legal. Iar ocolul te va costa cel mult o oră sau două.

- O oră sau două, zise Huda. Doar atât va fi necesar pentru a ne salva copiii. Cu siguranță, nu-ți cerem prea mult, nu?

Ally încercă să găsească un răspuns. Avea o senzație stranie, de amorțeală, de parcă ar fi fost în afara propriului corp, privindu-se la masa de picnic, palidă ca nisipul, cu unghiile înfipite în palme.

- Îmi pare rău, șopti ea. Îmi pare nespus de rău!

Huda și Rania se uitară una la alta. Huda își aținti ochii asupra lui Ally, de parcă ar fi citit tot ce era întipărit în sufletul ei.

- Am ceva să-ți arăt, îi spuse.

*

Ally o urmă pe Huda pe lângă un rând de mușcate în ghivece, aflate în umbra marmorată a pepinierii de pe strada 82.

– Ce căutăm aici?

Ally aruncă o privire peste umăr și îl văzu pe grădinar lângă poartă, trăgându-se nervos de *dishdasha* și întorcând capul când într-o parte, când în alta.

– L-ai plătit ca să stea de pază? Pentru asta erau banii? Nu-mi spune că știe și el despre asta?

Huda clătină din cap, apoi îi făcu semn lui Ally să meargă mai departe.

– Nu mai e mult.

Ally ezită.

– Nu-mi place treaba asta.

– Vrei să afli despre mama ta, nu? Și despre prietena ei?

Înainte ca Ally să poată cere mai multe lămuriri, Huda separă două porțiuni din gardul de sârmă ruginită care separa pepiniera de terenul viran de alături.

– Intră, zise ea.

Ally se uită la ciulinii purpurii, la mușetelul înflorit și la resturile de tablă ruginită care se șteau din pământ. Praful și murdăria acopereau o movilă de beton spart. Păpădii de un galben strălucitor răsăriseră printre crăpături.

– Grăbește-te! spuse Huda. Până nu ne vede cineva.

Ally se strecură, fără nici o tragere de inimă, prin gardul de sârmă. Huda se îndreptă spre un morman de crengi uscate.

– Grădinarul trebuie să-l fi acoperit.

Huda trase într-o parte o ramură mare de palmier. Ally se aplecă pentru a o ajuta.

– Ce a acoperit? întrebă, apucând o altă ramură.

– Ai grijă!

Fu prea târziu, căci marginea zimțată a unei frunze îi tăiase deja palma lui Ally.

Huda țâțâi și dădu la o parte ultimele crengi.

O placă erodată era întinsă pe pământ. Ally și-o aminti de la prima ei vizită la pepinieră. Se aplecă să se uite mai îndeaproape. Lespedea era din gresie, iar pe ea erau două rânduri de text în arabă.

- E o lespede de mormânt? întrebă ea încet.

- Înțelegi ce scrie?

- Pe al doilea rând scrie 1952-1972, nu?

- Dar deasupra?

Ally șterse țărâna adunată peste cuvintele sculptate. Huda își puse mâna pe umărul lui Ally.

- Scrie „Yusra“, spuse Huda. „Yusra Hussain“.

Ally gemu atât de încet, încât ar fi putut fi doar suflarea vântului.

- Yusra a murit? E moartă din 1972? întrebă Ally, atingând piatra erodată. Cum s-a întâmplat? Era atât de tânără!

Huda privi cu ochi mijiți spre umbrele umede ale pepinierii. Bătrânul dispăruse. Nici o insectă nu bâzâia. Nici o șopârlă nu foșnea prin ierburile spinoase. Până și fluviul era tăcut, iar curenții săi mortali erau ascunși sub o oglindă atât de netedă, încât ai fi putut zice că e din sticlă.

- Yusra a fost executată, șopti Huda. Pentru trădare.

- Executată?

Cuvântul răsună atât de șocant în urechile lui Ally, încât aproape că nici nu-i veni să creadă că fusese rostit de Huda.

- Din câte mi s-a spus, Yusra s-a alăturat aripilor de tineret a Partidului Comunist Irakian. Vărul ei era deja membru și a convins-o să vină la întrunirile lor. Nu era o membră de rang înalt. Era nesemnificativă.

Dar partidul a căzut în dizgrație. A fost interzis, iar acest lucru a fost suficient pentru regim.

Ally simți un nod în gât.

– Ai avut dreptate, Yusra locuia pe strada 82, continuă Huda. Dar regimul a demolat casa familiei sale. E o măsură aplicată ca pedeapsă pentru trădători, explică și aruncă o privire spre movila de beton spart. N-a rămas în urmă decât mormanul ăsta de moloz. Și piatra ei de mormânt.

„Poate exista ceva mai singuratic decât această mică și tristă lespede îngropată sub frunze de palmier și praf?“, se întrebă Ally.

– Regimul poate face rău oricui, rosti Huda. O tânără asistentă nevinovată nu înseamnă nimic pentru ei. Dacă nu ne ajuți, aceeași soartă îi așteaptă și pe Khalid și Hanan.

– Tom nu va fi de acord cu așa ceva, zise Ally, frământându-și mâinile. Îmi pare rău!

– Știai că trădătorilor le este interzisă o înmormântare așa cum se cuvine? rosti Huda. Yusra e o norocoasă că are numele trecut pe piatra asta. Cei mai mulți nu au parte de așa ceva, zise, apoi făcu o pauză și privi lespede de mormânt. Știu asta, pentru că și frații mei au fost numiți trădători. Și ei au fost executați.

– Frații tăi au fost executați? zise Ally și, din nou, propriul glas îi păru străin.

– Nimeni nu i-a înfășurat pe frații mei în giulgiuri. Nimeni nu a rostit rugăciuni când au fost înmormântați.

Suferința împăienjeni ochii Hudei.

– Luni de zile după aceea, mama nu a putut să iasă din casă, pentru că, dacă ar fi plâns în public, ar fi fost biciuită.

Ally se simți ca un călător rătăcit, care traversase prea multe fusuri orare, prea repede și prea des, care nu mai știa dacă e zi sau noapte, care nu își mai găsea cuvintele potrivite și nu știa cum să o consoleze pe femeia de lângă ea, încremenită de durere.

– Îmi pare atât de rău! zise, și strânse mâna Hudei. De ce nu mi-ai spus mai demult?

– Pentru că secretele nu se spun.

Huda părea brusc mult mai în vârstă, cu ridurile mai adânci, cu ochii încercănați. Șterse niște țărână de pe piatra de mormânt.

– Nici mama ta nu a înțeles cum e cu secretele, Ally. Așa a ajuns Yusra să moară.

Cu mulți ani în urmă, Huda văzuse cum o tânără din satul ei era luată de viitură. În timp ce se uita la Ally, care făcea eforturi să înțeleagă tot ce i se spusese, își aminti de momentul în care bancul de nisip se spulberase sub picioarele femeii, cum aceasta deschisese gura când apa o înșfăcase, dar nu scosese nici un sunet, nici măcar un țipăt. Așteptă ca Ally să spună ceva, orice, dar, în cele din urmă, Huda se văzu nevoită să continue.

– Mama ta știa de activitățile politice ale Yusrei, iar într-o zi a lăsat să-i scape asta în fața unei prietene comune. Prietena aceea era...

Huda făcu un efort pentru a-și menține vocea egală.

– Prietena era o informatoare a *mukhabarat*-ului.

– A *mukhabarat*-ului? Ally scuipă cuvântul cu un asemenea dezgust, încât Huda tresări. Vrei să zici că mama mea a spus poliției secrete despre Yusra? De ce ar fi făcut asta, pentru numele lui Dumnezeu?

– Nu poliției secrete, murmură Huda. Unei informatoare. Nu e totuna.

Ally își duse mâinile la tâmpile.

– Nu-mi vine să cred!

– Îmi imaginez că mama ta avea încredere în persoana căreia i-a încredințat secretul. Poate că erau chiar prietene.

– Prietene? făcu Ally, schițând o grimasă. Ea și informatoarea?

Huda se holba la lespedeja jalnică.

– Nu toți informatorii fac asta de bunăvoie. Cei mai mulți dintre ei își doresc o viață pașnică, dar *mukhabarat*-ul apare la ușa lor și le cere altceva. Această prietenă a mamei tale, această informatoare poate că a fost obligată să facă ce a făcut pentru a-și salva familia, explică Huda, rugându-se ca Ally să nu bage de seamă roșeața din obraji ei. E complicat.

– Mama și informatoarea, spuse Ally încet, ele sunt de vină pentru moartea Yusrei?

– În Irak, orice prietenie este un risc, spuse Huda, cu un tremur în glas.

Încercă să și-l reprime, dar acesta rămase aproape de suprafață, amenințând să cedeze în orice moment, ca un banc de nisip spulberat sub picioarele ei.

– Nu știi niciodată cine te-ar putea turna pentru un fleac, cum ar fi o glumă sau un comentariu nepotrivit. Poți să te alegi cu limba tăiată din pricina celui mai bun prieten al tău. Poate că va fi un coleg de serviciu. Poate că nu vrea să te trădeze, dar, altminteri, *mukhabarat*-ul le-ar face rău copiilor săi.

– Credeam că mama a fost un fel de exploratoare curajoasă. Acum, aflu că a fost o proastă, zise Ally, ștergându-și ochii. O proastă periculoasă.

– Nu o condamna, zise Huda, cu blândețe. Aici, toți suntem în pericol. Chiar și tu.

– Eu? făcu tânăra, ridicând brusc privirea. Despre ce vorbești?

Huda aruncă o privire peste umăr.

– Știu că ești jurnalistă. Iar cineva i-a spus Raniei că ești americană.

Groaza apăru în ochii lui Ally.

– Cine i-a zis asta?

– Nu contează, rosti Huda. Dar e suficient ca să ajungi la Abu Ghraib sau chiar pe mâna călăului. Și dacă află cumva agenții *mukhabarat*-ului, vor dori să știe de ce eu și Rania nu am spus nimic. Vor zice că nu suntem patrioate.

Se uită la lespede de singuratică.

– Poate că ne vor considera trădătoare.

Ally se făcu verde la față.

– Nu am vrut să provoc necazuri nimănui, spuse ea. Sunt o proastă, la fel ca mama.

Lacrimile începură să i se prelingă pe obraji, amintindu-i Hudei de râul revărsat din matcă. Când bancul de nisip cedase, Mustafa fusese și el acolo și sărise imediat în apă pentru a o salva pe tânără. Dar ea intrase în panică, se cățăraseră pe spinarea lui și se prinsese cu brațele de gâtul lui, până când râul îi trăsese pe amândoi la fund. Crestele valurilor păreau niște colți care îi sfârtecau. În cele din urmă, Mustafa ieșise la suprafață. Singur. Trebui să o smulgă pe fată de pe umerii lui și să o lase în brațele râului.

Vinovăția o lăsă pe Huda fără suflare. Își dori ca fluviul să se ridice și să o înghită, să o tragă în adâncurile sale tăcute și mocirloase, unde nu existau nici binele, nici răul, nici minciuni, nici trădări, nici manipulări. Tresări când Ally se aplecă peste lespede de mormânt și încercă să curețe țărâna de pe numele Yusrei.

– E vina mea!

Cuvintele țâșniseră din gura Hudei înainte de a avea timp să se gândească, la fel cum Mustafa se aruncase în apele învolburate.

Ally se ridică în picioare. Avea o expresie ciudată pe chip, de parcă ar fi știut deja ce avea să spună Huda.

– Ce vrei să zici?

Huda privi mormântul singuratic al Yusrei, mormântul unei trădătoare, așa cum erau și cele ale fraților ei. Trase adânc aer în piept și continuă, rugându-se ca mărturisirea să-i spele păcatele care-i apăsau sufletul.

– Nu ești tu de vină. Și nici mama ta nu a fost, zise, luând-o pe Ally de mână. Informatoarea a căutat prietenia ei. La fel cum am făcut eu cu tine.

Ally pășea grăbită pe promenada de pe malul fluviului, îndreptându-se spre mașina Hudei, cu pietrișul scrâșnind sub tălpile ei. Ceva mai jos, pontonul trăgea de ancorele sale. Rania plecase, iar masa lor fusese curățată. Ally se opri. Niște suspiciuni i se iviră brusc în minte, ca niște mici păianjeni. Se întoarse către Huda.

– Și Rania lucrează pentru ei? Și Rania e informatoare?

– Te rog, vorbește mai încet! zise Huda și aruncă o privire peste umăr. Și nu, nu este. E o victimă în toată povestea asta. La fel, și fiica ei. Și Khalid.

Ally porni grăbită mai departe, blestemând în șoaptă și încercând cu disperare să nu intre în panică.

– Ally, te rog, calmează-te!

Huda dădu s-o ia de braț, dar Ally se feri. Avea nevoie de spațiu și timp pentru a gândi. Ultimul lucru pe care și-l dorea era ca falsa amabilitate a Hudei să-i întunece judecata.

– Spune-mi! rosti ea. Ce anume ai raportat *mukhabarat*-ului?

– Nimic.

– O, haide! Ești informatoare. Prin definiție, asta înseamnă că le oferi informații.

Ochii mari ai Hudei străluceau de lacrimi. „O fi un truc pe care l-a exersat în oglindă? I-a dat *mukhabarat*-ul

lecții despre cum să-și falsifice zâmbetele, cum să ofere o îmbrățișare aparent caldă chiar dacă inima ei este de gheață?”, se întreba Ally în sinea ei.

– Le-am spus doar mărunțișuri, din când în când, se bâlbâi Huda.

– Ce „mărunțișuri“, mai precis?

– Chiar nu a fost mare lucru, zău!

– Încetează! șuieră ea. Dacă vrei să te ajut, spune-mi adevărul!

Frica străbătu chipul Hudei, abia vizibilă, ca un pește în stufăriș.

– Odată, am pomenit de Barbara și de Inez.

– Barbara și Inez? Ce legătură au ele?

– Nu a fost nimic important, așa cum ți-am zis, rosti Huda. Am raportat pur și simplu că ai fost la cursul de aerobic de la centrul ONU, cu două inspectoare din cadrul programului „Petroli contra hrană“, care se numesc Barbara și Inez.

– Facem sărituri cu forfecare, zise Ally, plesnindu-se cu mâna pe frunte. Nu tranzacționăm secrete de stat.

– După cum am spus, în general nu aveam nimic de raportat. Le-am dat doar câteva detalii despre activitățile tale zilnice. Nu e ca și cum ai fi făcut ceva suspect, cel puțin până când...

Huda se opri. Se uită la fluviu, de parcă ar fi putut găsi un răspuns în valurile sale.

– Nu le-am zis despre nici una dintre vizitele tale pe strada 82.

– Știi că m-am întors aici?

Ally simți că i se face rău.

– Mă urmărești?

– Nu, niciodată, jur. Mi-a spus grădinarul. A spus că s-a ascuns în magazia cu unelte când ai venit, zise Huda, uitându-se fix la ea. Nici unui irakian nu îi place

să vorbească despre morți. Nu se mai întorc din mormintele lor, oricât de mult ne-am ruga. La cei vii trebuie să ne gândim. Trebuie să ne gândim la Khalid și la Hanan.

Ally se uită cu ochi mijiți la cerul perfect albastru, cu norii săi pufoși și se rugă să nu fie adevărat ce se întâmpla. Dar chiar în clipa în care își formulă dorința, știu că nu se va întâmpla nici un miracol. Dumnezeu nu avea de gând să o salveze, la fel cum nu o salvase nici pe Yusra. Și nici pe frații Hudei. Dar pe Khalid și Hanan? Ar închide ochii și în privința lor?

- Hai să fim cinstite! zise Huda privind-o în ochi. Și tu ai mințit din plin.

- Nu am mai trăit în Statele Unite de la vârsta de cinci ani, când a murit mama. Și nu am scris niciodată nimic despre Irak.

Ally trase de portiera de pe partea pasagerului.

- Stai! rosti Huda. Dacă vrei să mă mai întrebi ceva, fă-o acum.

Ally îi aruncă o privire urâtă.

- Doar n-o să-mi faci program pentru asta!

- Nu înțelegi, zise Huda, aruncând o privire peste umăr. S-ar putea să fie vreun microfon în mașină.

- Un microfon?

Ally se simțea ca și cum s-ar fi aflat încă pe pontonul care se legăna, cu fluviul fremătând sub picioarele ei.

- Nu pot spune cu siguranță. Dar *mukhabarat*-ul știe că nu vreau să fiu informatoare. S-ar putea să mă asculte... la fel, și pe tine, explică ea și își aținti privirile asupra pantofilor ei cu tocuri mici și subțiri. Așadar, dacă vrei să mă întrebi ceva, fă-o înainte să intrăm.

Ally scrută din nou cerul, dar era prea mare și prea luminos.

- Spui adevărul despre Yusra și mama?

Huda încuviință din cap.

- Da, ăsta-i adevărul. Îmi pare rău.

Ally nu era sigură dacă ceea ce se citea în ochii Hudei era îngrijorare sau pragmatism. Irakianca descuie mașina. Ally ridică mâna.

- Așteaptă!

La pepinieră, o chestionase pe Huda despre minciunile ei - când anume începuse să dea informații despre ea, care era rolul lui Abdul Amir, care erau numele bărbaților cărora le dădea raportul și cum arătau. În tot acest timp, evitase însă cea mai importantă întrebare, o ignorase, deși amândouă o simțeau dând târcoale ca un rechin, cu coada ivindu-se din când în când la suprafață - un mic indiciu întunecat al creaturii din apă.

- Am fost vreodată prietene cu adevărat?

Ally nu voise să pună această întrebare nu pentru că Huda ar fi putut minți, ci pentru că nu știa dacă e pregătită să afle adevărul.

- Sau totul a făcut parte din rolul pe care l-ai jucat?

- Sunt prietena ta, desigur! zise Huda, lăsând ușor capul într-o parte. Nu am putut dormi noaptea trecută încercând să găsesc o cale de a-ți demonstra asta. Dar, sincer, ce pot face sau spune? Trebuie să privești în inima ta. Chiar crezi că prietenia noastră a fost o prefăcătorie?

- De ce aş avea încrede în inima mea? replică Ally, simțind o usturime în ochi. Evident, nu pot face diferența între un prieten și un dușman, la fel ca mama. Iar ea a ucis-o pe Yusra.

- Nu putem remedia greșelile mamei tale sau pe ale mele, spuse Huda, privind spre fluviul noroios. Dar poate că putem învinge *mukhabarat*-ul. Dacă rămânem loiale una alteia, dacă avem încredere una în alta, poate vom reuși să schimbăm tiparele trecutului.

Aroma puiului la cuptor umplea bucătăria Hudei. Telefonul începu să sune. Huda puse cuțitul lângă o grămăjoară de vinete feliate, își șterse mâinile cu prosopul de bucătărie și ridică receptorul din furcă.

– Alo? se auzi vocea lui Ally de la celălalt capăt al firului. Huda?

Huda strânse cu putere receptorul. Trecuseră doar câteva ore de când o lăsase pe Ally acasă.

– Draga mea, nu pot vorbi acum, zise ea, rugându-se ca tânăra să nu spună nimic periculos la telefon și ca *mukhabarat*-ul să nu ia notițe. Voi trece pe la tine diseară, când mă duc la cumpărături. Stăm de vorbă atunci. Acum, nu e un moment potrivit.

– Ascultă, eu...

– Serios, ar fi mai bine să vorbim mai târziu. Acum, prăjesc vinete. E...

– Te rog, ascultă-mă.

Cuvintele tinerei păreau să intre și să iasă dintr-o negură de zgomote statice.

– Mă duc în Iordania, pentru o scurtă vacanță. Vreau să plec mâine.

– Mâine? făcu Huda și își duse mâna la piept. E prea devreme. Nu se poate!

– Atunci, poimâine. Nu mai târziu.

– Dar trebuie să fac rost de o mașină.

- Nu pot amâna, spuse Ally, vorbind pe un ton din ce în ce mai ridicat. Chiar nu pot amâna.

- Bine, calmează-te! Voi pregăti totul pentru această călătorie. Mulțumesc, Ally. Mulțumesc!

După ce închise, o podidiră lacrimile. Se duse repede în camera lui Khalid și îndesă în rucsacul lui trei schimburi de haine, o periută de dinți, o căciulă și o pereche de pantofi sport. Își spuse că, a doua zi, va adăuga apă, batoane de susan, curmale și lipii, apoi va coase în căptușeală cei cinci sute patruzeci de dolari pe care îi ascunsese în cutia de ceai.

Huda se foia prin cameră, cu ochii ca luminile unui far maritim. Păpușa Chewbacca a lui Khalid zăcea lângă pernă. Să o pună și pe ea în rucsac? Luă jucăria și o strânse la piept. Și-l imaginează pe Khalid singur, la o mie de kilometri distanță. „Chiar pot face asta?” se întrebă. „Pot să-mi trimit copilul departe de casă?”

Huda își șterse ochii, apoi luă lanterna folosită de Khalid pentru lecturile nocturne ale seriei Harry Potter și o strecură în rucsac. Din stradă, răsună huruitul automobilului lor Corolla. Inima Hudei bătu cu putere. Băgă rucsacul în dulap și trânti ușa.

În bucătărie, miezul alb al vinetelor devenea maro. Huda turnă pesmet pe o farfurie și sparse două ouă într-un castron. Aruncă o privire neliniștită peste umăr, iar un firicel de albuș căzu pe blat. Se auzi scârțâitul porții din față.

Huda luă o felie de vânăta și o scufundă în ouăle bătute. Cheia lui Abdul Amir se răsuci în ușa de la intrare. Ghetele scrâșniră pe gresie. Huda trase adânc aer în piept și presă în pesmet vânăta din care picura ou.

- Soră, se pare că am venit într-un moment nepotrivit, murmură Abu Issa.

Huda se întoarse șocată, ridicând în aer mâinile acoperite cu pesmet.

- Nu voiam să-ți întrerup pregătirile pentru cină, zise Abu Issa, intrând în bucătărie și adulmecând. Mi-roase a pui cu cardamom?

Hudei îi bătea inima atât de tare, încât se temea că i-ar putea frânge coastele.

- Ce cauți aici? Cum ai...?

Ușa din față se trânti. Se auzi zgomotul altor ghete. Abdul Amir intră în bucătărie.

- Ce se întâmplă? țipă Huda.

Abdul Amir o ignoră. Ceva din ochii lui îi aminti de Khalid lângă lacul de la Monumentul Al-Shaheed, când îi spusese că fraților ei le-ar fi rușine cu ea. Abdul Amir se duse direct la frigider, scoase un pachet de șase beri și ieși grăbit în grădină.

- Abu Issa, te-ar deranja să aștepti în camera de zi? spuse Huda, apoi luă un prosop de hârtie și își șterse pesmetul de pe mâinile tremurânde. Trebuie să vorbesc o clipă cu soțul meu.

- Ar fi mai bine să-l lași în pace.

- Să-l las în pace? De ce?

Grăsimea puiului se împrășteie în cuptor și sfârâie.

- Abdul Amir are nevoie de puțin spațiu în clipa asta, zise Abu Issa. Lasă-l în pace. Nu-i nevoie să te bagi în treburile bărbaților.

Huda aruncă o privire pe fereastră, spre grădină. Treburile bărbaților? Ce însemna asta? Abdul Amir stătea aplecat deasupra mesei de picnic, cu o sticlă de bere în mână și celelalte așteptându-și rândul. Când se uitase la ea, în bucătărie, păruse stupefiat. Era posibil să fi aflat de planul ei? O turnase *mukhabarat*-ului?

– Mi-e sete, zise Abu Issa, încruntându-se. Poți să-mi torni, te rog, niște suc rece, apoi să ni te alături în camera de zi?

– Ție și mai cui?

– Partenerul meu este aici, murmură el sumbru. E în camera de zi, te așteaptă.

Hudei i se făcu pielea ca de găină. Se juca Abu Issa cu ea, cerându-i un suc rece? Iar soțul ei avea de gând să stea în curtea din spate și să bea până își pierdea cunoștința, în timp ce *mukhabarat*-ul îi târa soția neloyală la Abu Ghraib? Ochii ei se îndreptară spre cuțitul de pe tocător. Se gândi la arma pe care Abdul Amir o ținea sub pat. Dar, în cele din urmă, puse două pahare cu suc de mango pe o tavă și îl urmă pe Abu Issa în camera de zi.

Tăietorul de Lacăte mergea de colo colo prin cameră, cu ochi scăpărători, ca ai unui câine turbat. Huda așeză tava pe masă, iar el înșfăcă un pahar, strângându-l în pumn. Femeia încremeni. Tăietorul de Lacăte avea răni la degete, de parcă ar fi snopit pe cineva în bătaie. Pete de sânge i se întindeau pe cămașă. Astea erau treburile bărbaților?

– Ai vorbit recent cu Ally Wilson? spuse Abu Issa, fără să se mai deranjeze cu sporovăiala lui obișnuită. Ai să-mi spui ceva?

– Nu.

Răspunsul ei fu mai prompt și mai apăsător decât intenționase.

– Ești sigură?

Huda își înfrânse cu greu dorința de a fugi pe hol, pe ușă și în stradă. Se ruga ca fiul ei să rămână afară până târziu, să nu vină acasă și să găsească un bărbat cu mâinile însângerate în camera de zi... ori să afle că mama lui fusese dusă în temnițele din Abu Ghraib.

Abu Issa schimbă o privire cu Tăietorul de Lacăte.

– Stai jos, soră!

Corpul Hudei refuză să se supună.

– Mi se arde puiul! țipă ea și fugi pe ușă.

Se pregăti să audă tropăitul ghetelor, să simtă mâna lui Abu Issa pe umărul ei, iar Tăietorul de Lacăte să o înșface de gât. Deschise ușa din spate și traversă grăbită curtea.

– Abdul Amir, ce se întâmplă? De ce e *mukhabarat*-ul aici?

– Lasă-mă în pace! zise el și îi întoarse spatele. Nu vreau să vorbesc cu tine.

„Știe!”

– Ce caută aici? stăruia ea, aruncând o privire spre fereastra bucătăriei. Ce s-a întâmplat?

– Lasă-mă în pace!

– Te rog, spune-mi.

Abdul Amir își acoperi ochii. Gura i se schimonosi. Un hohot de plâns scăpă.

– Pleacă! murmură el. Nu suport să mă uit la tine.

Inima Hudei zvâcni ca un tren care sare de pe șine. O turnase Abdul Amir? Altminteri de ce s-ar fi aflat acolo Tăietorul de Lacăte, cu setea de sânge scăpărându-i în priviri?

– Îmi pare rău! șopti ea. Îmi pare sincer rău!

– Nu-ți pare mai rău decât îmi pare mie, murmură Abdul Amir. Te rog, ți-am spus să mă lași în pace.

– Spune-mi că nu m-ai...

– Pleacă, Huda! spuse bărbatul, iar glasul i se frânse, ca lemnul sub topor. *Mukhabarat*-ul vrea să vorbească cu tine.

Abu Issa deschise brusc ușa din spate.

– Ce se petrece aici?

Huda se dădu îndărăt, întorcând capul de la stânga la dreapta. Se uită la cărarea ce mergea pe lângă una dintre lateralele casei și se întrebă dacă putea fugi mai repede decât ei.

- Nu pot face asta! zise Abdul Amir, lăsând capul în jos, ca un câine bătut. Cum pot trăi cu așa ceva pe conștiință?

- Ce-i făcut e bun făcut, rosti Abu Issa, încruntându-se.

- N-ar fi trebuit să vă spun!

- Am fi aflat și singuri, în cele din urmă.

Fața bovină a Tăietorului de Lacăte se profilă în fereastra bucătăriei. Huda se întrebă dacă venise să o târască de-acolo. Sau avea s-o ucidă în propria curte? Cineva scânci. O clipă mai târziu, își dădu seama că ea fusese.

- Nu-mi pot privi soția în față, zise Abdul Amir și își acoperi ochii cu palmele. Și Cel de Sus să mă ajute, ce mă fac dacă află fiul meu? Nu pot! Mă duc la cafenea.

Porni clătinându-se spre ușa din spate.

- Nu pleca, te rog! îl imploră Huda, agățându-se de brațul lui. Te rog, nu mă părăsi!

Dar bărbatul se desprinsese din strânsoarea ei, trecu pe lângă Abu Issa și intra în bucătărie.

Pe fereastră, Huda îl văzu pe Tăietorul de Lacăte răsucindu-se pe călcâie și pornind după el. Câteva clipe mai târziu, ușa din față se trânti. Abu Issa înaintă în curte.

- Ce ți-a spus Abdul Amir?

- Nimic, răspunse Huda, îndreptându-se spre cărarea de pe laterala casei. Absolut nimic!

- Nu te pricepi să minți, zise el. Partenerul meu îți va aduce soțul înapoi. Nu vrem ca Abdul Amir să vorbească despre nimic din toate astea.

- Te rog, Abu Issa, eu...

– Bărbatul tău ar fi trebuit să fie mai atent. Problema asta putea fi înăbușită în fașă.

– Nu e vina lui Abdul Amir, zise Huda, făcând încă un pas spre alea cu dale de beton.

– Mă așteptam la mai multe de la tine, Huda.

– Te rog, nu-l lăsa pe Tăietorul de Lacăte să-i facă rău!

– Tăietorul de Lacăte? Așa îi spui partenerului meu? întrebă Abu Issa și râse acru. Presupun că i se potrivește.

Huda se cutremură.

– Îmi pare rău!

– Prostul naibii a scăpat de sub control!

Abu Issa își trecu mâinile peste creștet.

– Sper să nu facă vreo tâmpenie, zise, apoi își îndreptă degetul spre ea. Nu pleca nicăieri. Nu vorbi cu nimeni. Mă voi întoarce.

Abu Issa se răsuci pe călcâie, se întoarse în casă și dispăru pe lângă fereastra bucătăriei. Huda se încovoie, cu răsufierea întretăiată, arzătoare. Îi venea să se prăbușească pe iarba verde și moale, dar o voce lăuntrică îi strigă: „Du-te, acum, înainte ca *mukhabarat*-ul să se întoarcă!“

Huda se repezi înăuntru, luă cutia cu ceai din cămară și o deschise. Dolarii și dinarii prețioși se revărsară pe blat. Huda alergă în dormitorul lui Khalid și scoase rucsacul din dulap. În timp ce îndesa banii în geantă, o potopiră îndoielile. Să-l lase pe Khalid cu tatăl lui? Să ia banii și să fugă la Basra? Dar, în adâncul sufletului, știa însă că nu are rost. Oriunde s-ar fi dus, *mukhabarat*-ul ar fi găsit-o.

– Ce naiba?

Silueta lui Abdul Amir umplu cadrul ușii. Se uită la sulurile de bani din mâna ei și la rucsacul de pe pat.

– Ce-i asta? Mă părăsești? Îl iei pe Khalid?

- Nu mă duc nicăieri, zise Huda, și un junghi duros o făcu să-și ducă mâna la piept. Dar nu este sigur pentru Khalid să rămână aici. În seara asta, Tăietorul de Lacăte s-a așezat pe canapeaua noastră și a băut din sucul nostru fără să-și spele sângele de pe mâini. Khalid nu poate fi în preajmă când se petrec asemenea lucruri. E prea periculos.

- Abia dacă mă pot uita la tine, spuse Abdul Amir, cu chipul schimonosit de suferință, în timp ce intra pe ușă.

- Te rog..., îl imploră Huda, simțind cum fiecare mușchi din corpul ei se încordează. Nu face...

- Un om nevinovat a murit și e vina mea.

Hudei i se tăie respirația. Clătină din cap încercând să priceapă, dar cuvintele lui tot nu aveau sens.

- Le-am spus agenților *mukhabarat*-ului despre șoferul acela, Hatim, care o ducea pe Ally cu mașina, mărturisi Abdul Amir și se prăbuși pe marginea patului. Abu Issa mi-a cerut să merg cu ei și să li-l arăt pe Hatim. Când l-au găsit, l-au aruncat pe bancheta mașinii lor. Am crezut că îl vor lua la întrebări, zise și își îngropă chipul în palme. Dar Tăietorul de Lacăte și-a pierdut cu totul cumpătul.

Huda văzu din nou în fața ochilor degetele rănite ale Tăietorului de Lacăte, sângele proaspăt de pe cămașă.

- Hatim a murit?

- Tăietorul de Lacăte l-a omorât. Abu Issa nu a fost deloc încântat. A spus că asta înseamnă mai multe rapoarte de făcut. Mi-a ordonat să nu zic nimic, mi-a spus că le-ar face rău la moral oamenilor dacă s-ar afla.

Abdul Amir încercă să râdă, dar râsul se transformă într-un suspin.

- Nu te învinovățesc că vrei să pleci. Și ai dreptate, Khalid ar trebui să meargă și el cu tine. Du-l la Basra

sau în satul tău, înainte ca *mukhabarat*-ul să-l otrăvească și pe el.

– Așadar, nu m-ai turnat?

Abdul Amir își ridică spre ea ochii injectați.

– Pentru ce?

Huda se sili să pară calmă, în timp ce totul în ea se învârteja și se zbuciuma.

– Pentru ce te-aș turna, Huda?

– M-am gândit că agenții ar putea fi furioși pentru că am lăsat-o pe Ally să meargă cu Hatim, fără a fi supravegheată. Abu Issa a spus deja că e dezamăgit de mine.

Sulurile de bani din mâna ei se umeziseră de transpirație.

– Dar unde e Abu Issa? A plecat să vă caute pe tine și pe Tăietorul de Lacăte. L-ai văzut?

– Așteaptă amândoi afară. Le-am zis că trebuie să-mi iau cheile, zise Abdul Amir, îngropându-și din nou fața în mâini. Vor să merg la cafenea și să aflu dacă oamenii vorbesc despre moartea lui Hatim. Vor să știe dacă se plânge cineva de asta.

– Ar fi bine te duci, rosti Huda. Nu-i lăsa să devină suspicioși. Ține-i departe de casa noastră, ca să am timp să fac bagajele... pentru plecarea la Basra.

Altă minciună. Huda nici nu își amintea ce înseamnă onestitatea.

Huda puse telefonul în furcă. Se întrebă dacă *mukhabarat*-ul ascultase discuția. Rania nu era proastă. Folosise codul asupra căruia conveniseră, pentru a stabili ora plecării. Părase calculată și calmă – cel puțin, așa i s-ar fi părut unui străin, dacă ar fi ascultat convorbirea lor. Dar Huda recunoscuse în vocea ei expresia suferinței.

- Cu cine vorbeai? Întrebă Khalid, trântindu-și ghiozdanul lângă blatul din bucătărie. Părai cam supărată.

- Supărată? Deloc. Organizam o excursie la lacul Habbaniyah.

Huda știa că unele minciuni trebuiau ascunse la vedere. Iar dacă ceva nu mergea bine, dacă trebuiau să-și abandoneze planul, puteau înota în apele calde ale lacului, să spele falsitatea și să o transforme în adevăr.

- Dacă am părut stresată la telefon, este pentru că această călătorie e un aranjament de ultim moment. Trebuie să punem la punct câteva lucruri.

- Să puneți? Tu și mai cine?

- Doamna Wilson, vechea mea prietenă Rania Mansour și fiica ei, Hanan. Și tu, dragul meu. Ai vrea să lipsești o zi de la școală?

- Să lipsesc o zi de la școală? repetă Khalid și lovi cu pumnul în aer. Habbaniyah, pregătește-te că vin! exclamă el, apoi își scoase caserola pentru prânz din geantă. Credeam că lacul s-a închis. Vărul lui Bakr a fost acolo în urmă cu vreo doi ani. Zicea că era ca un oraș-fantomă.

- Da, stațiunea turistică este închisă. Dar asta înseamnă că vor fi o mulțime de plaje liniștite, de care să ne bucurăm. Acum, du-te să te speli pe mâini, zise Huda, străduindu-se să-și mențină vocea egală. Avem la cină pui la cuptor și vinete pane.

- Nu-l așteptăm pe tata?

- S-a dus la cafenea. Cred că o să vină târziu acasă.

Khalid îi cercetă cu luare-aminte chipul. Ochii lui verzi se îngustară.

- Rimelul ți s-a întins pe față. Arăți ca un raton. V-ați certat din nou?

- Nu, deloc, îl liniști Huda, ștergându-se cu degetul sub ochi. Nu ai de ce să-ți faci griji.

- Vine și tata la lacul Habbaniyah?

- Mi-aș dori să vină, dar are niște lucruri de făcut aici. Lucruri importante.

Huda își făcu de lucru la cuptor, în vreme ce Khalid se spăla pe mâini.

- E pui cu cardamom, mamă? Știi că e mâncarea mea preferată, nu?

- Știu foarte bine, dragul meu, zise Huda în timp ce punea o felie de vânătă pe farfuria lui. Am vrut să-ți pregătesc o cină specială.

- Dar farfuria ta unde e, mamă?

- Nu mi-e foame. Dar, te rog, așază-te și mănâncă înaintea să se răcească.

Buzele îi tremurau. Își dorise atât de mult să ia cu toții o cină în familie, să râdă la glumițe vechi și să își închipuie că acele clipe s-ar putea prelungi la nesfârșit. În schimb, își ascunse fața de fiul ei și se foi de colo colo prin bucătărie, simțind că îi vine greață.

Nu putea înceta să se gândească la șoferul de taxi. Oare soția lui îi spăla deja corpul și îl înfășura într-un giulgiu? Sau se afla în bucătăria ei, la fel ca Huda, încercând să păstreze caldă cina pentru soțul ei, spunându-și că, probabil, se oprișe la un joc de table în drum spre casă? Și-o imaginea pe femeie stând la masă și ascultând ticăitul ceasului de pe perete.

- Mamă, ești cea mai bună bucătăreasă care a existat vreodată! zise Khalid, după ce își tăie o bucată de pui.

Huda își înăbuși un suspin și fugi pe ușa din spate. În grădină, greierii cântau. Țârâitul lor urca și cobora ritmic, ca o inimă care pulsa. Huda aruncă o privire înăuntru, pe fereastra bucătăriei, în timp ce Khalid tocmai mușca dintr-o felie de vânătă. Ce va face când va afla că excursia la lacul Habbaniyah era un șiretlic?

Se va bucura de șansa de a fi liber? Sau, la fel ca tatăl său, ar prefera să moară decât să părăsească Irakul?

Frunzele cerate ale portocalului se frecau de gard. La orizont, flăcările rafinăriei al-Dora străpungeau înserarea cenușie. Huda încercă să inspire adânc, dar pieptul îi era strâns ca un tambur. Știa că trebuia să se ducă înăuntru și să termine de făcut bagajele, dar nu putea să părăsească grădina. Își șterse ochii și se întrebă dacă era ultima oară când mirosea parfumul florilor de cais.

Ally se trânti pe scaunul de la biroul ei. Pentru a zecea oară de când se întorsese de pe malul fluviului, scoase cărțile poștale ale mamei sale și se gândi să le rupă. Ally știa că nu e o idee bună, dar scoase totuși din geantă fotografia Yusrei.

Tânăra asistentă medicală îi zâmbi. Din privirea fermă a Yusrei, era evident că făcuse mari eforturi, zi de zi, ca să-și țină gura. La fel ca mama lui Ally. Se cutremură și își aminti avertismentul lui Miriam Pachachi: „Doi oameni pot păstra un secret numai dacă unul dintre ei este mort“.

Ally își șterse o lacrimă și se întrebă dacă era posibil ca sentimentul apăsător de vinovăție să fi provocat cancerul mamei sale? Se multiplicase rușinea în interiorul celulelor ei? Zăcuse în dormitorul acela întunecat și luase pastile ca să-și aline durerea sau ca să țină amintirile la distanță, până când femeia care trimisese acele cărți poștale ar fi dispărut definitiv?

La fel ca mama ei, Ally venise la Bagdad visând la posibilitățile de sub nesfârșitul cer albastru. Acum, Huda se afla sub bocancul *mukhabarat*-ului. Khalid avea să ajungă la fedaini. Hanan putea fi violată și ucisă. Ally nu-și putea alunga din minte ce spusese Rania despre câinii sălbatici pe care Uday îi ținea într-o cușcă.

Puse la loc cărțile poștale și fotografiile, se duse la toaletă și se stropi cu apă pe față. Bău un pahar cu apă caldă, apoi se întinse și își puse niște felii de castravete pe ochi, în vreme ce o stare de furie, vinovăție și teamă îi creștea în piept.

După ce feliile de castravete se încălziră și se înmuieră, Ally se sili să se ridice și puse o oală cu apă pe aragaz. Verifică dacă mai avea cartofi în cămară și brânză, unt și fasole verde la frigider, pentru a pregăti cina.

Când auzi încuietorile de la ușa din față, nu se clinti.

– Am venit acasă! strigă Tom.

– Se anunță o migrenă, răspunse ea din dormitorul întunecat. Ți-am lăsat cina pe aragaz. Am luat două pastile de ibuprofen. O să încerc să dorm puțin.

– Îmi pare rău, iubito! zise Tom, apoi se apropie de patul ei, se aplecă și o sărută pe obraz. Am să încerc să nu te trezesc când vin la culcare.

– Mulțumesc, murmură Ally.

Ar fi vrut să se dea la o parte, să-l tragă sub cearșaf, lângă ea, și să-i șoptească la ureche tot ce aflase. Dar știa că Tom nu ar fi niciodată de acord ca ea să-i scoată din Irak pe Khalid și Hanan. Cu atât mai puțin, într-un vehicul al ambasadei. Dar ce altceva putea face? Să-l abandoneze pe Khalid? Să o lase pe Hanan pe mâna lui Uday? Să-și ferească privirea, în timp ce regimul distrugea alte vieți – la fel cum făcuse cu Yusra?

„În patruzeci și opt de ore, totul se va termina“, își spuse ea. Avea să fie în siguranță în Iordania, unde secretele ei nu reprezentau o amenințare pentru nimeni, nici pentru ea, nici pentru Rania și Huda și nici pentru Tom. Își puse brațul pe ochi, pentru a-și ascunde pleoapele trandafirii și umflate, apoi numără secunde până când soțul ei plecă în bucătărie.

Dimineată, când sună deșteptătorul lui Tom, Ally se prefăcu că doarme. Nu voia ca el să se uite în ochii ei. Dacă ar fi fost într-adevăr ferestre către suflet, așa cum se spune, cu siguranță ar fi observat că al ei era făcut ghem, legănându-se înainte și înapoi și rozându-și unghiile până la carne. După ce fu sigură că Tom plecase, împachetă câteva lucruri într-o valiză mică, apoi își petrecu restul zilei în fața oglinzii, repetând minciuni, iar și iar, până când Tom se întoarse din nou de la serviciu.

– Sunt în dormitor! strigă Ally, apoi băgă plicul mototolit în valiză și trase fermoarul. Îmi pregătesc bagajul.

– Ce bagaj?

Tom o sărută pe obraz și își lăsă servieta lângă pat.

Ally vârî capul în șifonier și scotoci printre rochii. Își alesese deja hainele, dar, dintr-odată, nu mai era sigură că povestea ei avea să țină. Repetase minciunile de atâtea ori, încât cuvintele își pierduseră sensul.

– Voi accepta sugestia ta... oarecum...

Râsul ei îi răsună atât de fals în urechi, încât se miră că Tom nu băgă de seamă. Își împinse sacourile într-o parte.

– M-am gândit să fac o mică excursie în Iordania. N-am mai fost nicăieri de mult timp. Și, poate, ca să te fac fericit, mă voi uita și la câteva apartamente cât voi fi acolo.

– Chiar te duci? spuse Tom. Grozav! Când vrei să pleci?

– Mâine.

– Atât de curând? Nu cred că se poate.

– Am vorbit deja cu Huda. A organizat totul. Am șoferul, permisul de ieșire și tot ce mai e nevoie. Tu nu trebuie să te ocupi de nimic. Ai și așa destule pe cap.

El își trecu brațul pe după talia ei și o întoarse cu fața spre el.

- Nu sunt niciodată prea ocupat pentru tine.

- Da, sigur, replică Ally, izbucnind din nou într-un râs fals.

- Mă bucur să văd că te simți mai bine, zise el și îi îndepărtă o șuviță de păr de pe față. Eram sigur că migrena o să te țină la pat cel puțin încă o zi sau două. Fără supărare, dar arătai destul de rău aseară.

- Mulțumesc, dragul meu! zise ea, mângâindu-i obrazul. Te pricepi de minune la cuvinte.

Tom luă valiza lui Ally de pe pat și își scoase pantofii.

- Vino aici! o chemă el, zâmbind cu viclenie și bătând în saltea, lângă el. Trebuie să fii epuizată după atâta împachetat.

O luă de mână și o trase spre pat.

- Întinde-te, relaxează-te cu mine!

- Să mă relaxez? făcu Ally, încălecându-i picioarele și împingându-l pe spate. Așa se spune acum?

- Îi spun cum vrei tu.

O trase spre el, dar ea se prelinse din brațele sale, se răsuci și se ridică în picioare. Și-ar fi dorit să se poată ascunde în pat, alături de Tom, să închidă ochii și să uite de lumea de-afară.

- Vino înapoi! o rugă el. Întinde-te!

În timp ce Tom o privea, Ally simți că nu se va mai putea abține și-i va mărturisi toate secretele ei. Se întoarse cu spatele la el și începu să cotrobăie din nou prin șifonier. Rania și Huda aveau dreptate, nu trebuia să-i zică lui Tom. Dacă ceva nu merge bine, el îi putea spune cu toată sinceritatea ambasadorului că nu știuse de planul lor.

„Îi vei putea zice tot ce vrei, de îndată ce toată lumea va fi în siguranță“, spusese Huda. „Chiar se cheamă minciună, dacă ești sinceră în cele din urmă?“

În timp ce Ally se prefăcea că scotocește prin sertare, se întrebă dacă Huda avusese întotdeauna o astfel de abordare elastică a adevărului sau era genul de motto pe care informatorii îl învățau la serviciu? Îl repetase în minte de fiecare dată când o invitase pe Ally la o ceașcă de cafea și la o discuție? Când îi zisese că prietenia lor era reală, și asta fusese tot o minciună? Sau făcea doar ceea ce era necesar pentru a supraviețui?

– Recunosc, mă bucur că pleci din Bagdad, rosti Tom. Dar nu credeam că va fi atât de brusc.

Ally își încleștă mâinile pe marginea șifonierului. Îi era prea greu să-i reziste, așa cum stătea tolănit pe pat, cu mâna întinsă spre ea. Trupul ei se legănă spre el ca un val.

– Hai să facem o plimbare! zise ea, retrăgându-se către ușă. Toată ziua, mi-am făcut bagajul. Simt nevoia să ies și să-mi limpezesc mintea.

Altă minciună. Nu voia să-și limpezească mintea. Voia să și-o umple cu mașini care claxonau și semafoare cu lumini chihlimbarii, care se aprindeau și se stingeau intermitent. Voia să înlocuiască toate acele secrete copleșitoare cu imaginea vânzătorilor de covoare care ofereau ceai, a bărbaților care jucau table în fața cafenelelor și a băiețandrilor în căruțe trase de măgari. Voia sunet, lumină, orice distragere a atenției era bine-venită. Orice altceva decât să mai fie singură cu Tom, iar minciunile să-i stea pe limbă.

Afară, în stradă, Tom o luă de mână și îi călăuzi pașii pe lângă o groapă. Era încă aglomerat, și, cam la fiecare minut, un șofer de taxi încetinea, claxona și le striga să urce. Ally cercetă cu privirea trotuarul, căutându-l pe Mohammad, dar băiețelul nu se zărea.

– Îi știi pe vânzătoarea de ziare și fiul ei? îl întrebă ea pe Tom, strângându-l cu putere de mână. Le vei

lăsa niște mâncare cât voi fi plecată? Promite-mi că nu vei uita!

– Bine, promit! se amuză Tom. Cred că îți va fi dor de micul tău prieten mai mult decât mine.

Ally zâmbi vag. În față, la cafenea, bărbații fumau narghilele. Ally recunoscuse un șofer de taxi care se sprijinea de mașina sa.

– Tipul de colo e prieten cu Hatim, șoferul la care mai apelez din când în când. S-ar putea să știe dacă lucrează în seara asta. Aș vrea să-mi iau rămas-bun înainte de a pleca. Bună seara! strigă ea, apropiindu-se de el. L-ați văzut pe prietenul meu, domnul Hatim?

În spatele ochelarilor, șoferului de taxi căscă ochii mari. Își aruncă țigara pe jos și dădu fuga pe partea cealaltă a mașinii sale.

– Probabil crede că vrem să facem o plimbare, îi șopti Ally lui Tom.

Taximetristul se așeză pe scaunul șoferului și bâjbâi după chei. Ally se aplecă și bătu în geam.

– Îl caut pe Hatim, strigă ea prin geam.

Șoferul apăsă pedala de accelerație. Taxiul se avântă în trafic și dispăru după primul colț.

Ally îi aruncă o privire surprinsă lui Tom.

– Miros urât?

Abdul Amir se apropie cu pași mari pe trotuar, apărând, parcă, de nicăieri. Inima lui Ally începu să bată mai tare. Huda spusese că nu-i va zice nimic despre planul lor, dar secretele aveau o viață foarte scurtă în Bagdad.

– Ce faceți aici, domnule Tom?

În spatele lui Abdul Amir, oamenii de la mesele de table puseră jos zarurile și îi priviră pe cei doi străini cu asprime.

– Aveți de mers undeva? zise Abdul Amir, arătând cu mâna spre direcția din care veniseră. Vă pot duce eu. Mașina mea e parcată după colț.

– Mulțumesc, dar nu e nevoie, spuse Tom. Doar ne dezmoțim un pic picioarele.

Ally încercă să imite zâmbetul diplomatic al lui Tom, dar nu reuși să și-l fixeze pe buze. Știa că Huda fusese obligată să devină informatoare, dar nu i se părea că Abdul Amir n-ar fi putut dormi noaptea din pricina asta. Sau se înșela? Umbrele de sub ochii lui erau purpurii ca niște vânătași. Privirea lui se repezi spre stânga, apoi spre dreapta, după care reveni la ei.

– Te simți bine, Abdul Amir? întrebă Tom.

Ochii lui verzi continuau să se îndrepte când asupra lor, când asupra unui bărbat aflat în pragul unui bar de sucuri. Chiar dacă nu avea haina de piele, Ally își dădu seama că era un agent al *mukhabarat*-ului, care îi urmărea.

– Poate că ar trebui să mergem acasă, spuse ea, trăgându-l de braț pe Tom. Am câteva lucruri de făcut.

Și Tom îl văzuse pe agent și îl privea pe sub pleoape.

– Bine, să mergem, rosti el.

În timp ce Abdul Amir îi conducea spre automobilul său Corolla, Ally se uită peste umăr. I se părea că fiecare om de pe stradă îi privește, cu aceiași ochi morți. Simți că i se ridică părul pe brațe.

Ally își dădu seama că Bagdadul nu avea să-i dezvăluie niciodată toate secretele sale. Dar găsisese răspunsul pentru care venise – știa de ce mamei sale îi pierise zâmbetul. Ally trebuia să poarte cu ea acest adevăr cumplit, peste străvechile ape ale fluviilor Tigru și Eufrat, peste câmpiile mesopotamiene pârjolite de soare și apoi mai departe, pentru totdeauna. Chiar dacă ar fi vrut

să expulzeze adevărul acela din mintea ei, nu putea să-l alunge cu totul, la fel cum Bagdadul nu putea să alunge toate firicelele de nisip venite din deșert. Dar, dacă norocul era de partea ei, putea ajuta la scrierea unui nou final pentru povestea ei.

Huda stătea întinsă în pat și se uita la tavan. Palele ventilatorului şuierau deasupra capului ei. Alături, Abdul Amir se foia de pe o parte pe alta.

– Nu, mormăi el. Nu, nu...

Mormăi niște cuvinte pe care Huda nu le putu desluși. Abia dacă pusese geană pe geană toată noaptea. Voise să vorbească cu Khalid, pentru a-i spune câteva cuvinte părintești de încurajare, înainte ca fiul său să plece la Basra. Huda îl convinsese că era prea riscant. Khalid putea să-i scape ceva lui Bakr, iar Bakr le putea zice părinților sau vreunui prieten și cine știa la urechile cui putea ajunge astfel secretul lor. „Un secret e ca un porumbel“, șoptise ea, „odată ce pleacă din mână ta, zboară încotro vrea el“.

Acum, în timp ce Abdul Amir gemea prin somn, vinovăția își întindea aripile în pieptul Hudei. Chiar putea să-l lase pe soțul ei fără unicul lui fiu? Abdul Amir țipă din nou. Sunetul o răni pe dinăuntru. Întinse mâna și opri ceasul deșteptător înainte ca acesta să sune.

Abdul Amir se trezi cu o tresărire puternică.

– E timpul deja?

– Rămâi în pat, murmură ea. Mă duc să fac o cafea.

– Vreau să vin cu voi la autogară, zise el, trecându-și mâinile peste față. Khalid va observa că urcă într-un autobuz spre Basra, nu spre lacul Habbaniyah. Când

o va face, vreau să vorbesc cu el, ca de la bărbat la bărbat, ca de la tată la fiu.

- Nu, trebuie să rămâi acasă, în caz că vor trece pe-aici agenții *mukhabarat*-ului, îi șopti Huda la ureche. Poți veni să iei mașina diseară, dar, până atunci, spune oricui întreabă că am plecat într-o excursie de o zi. Când își vor da seama că..., spuse ea, cutremurându-se, și se forță să continue. Te rog, zi-le că nu știai nimic. Spune-le că ești furios. Că vei divorța de mine. Zi-le orice, dar, te rog, nu încerca să-ți asumi vina. Nu vreau să ai de suferit.

Huda își dădu picioarele jos din pat și își scoase cămașa de noapte.

- Huda, așteaptă!

Abdul Amir își trecu degetele peste spatele ei arcuit.

- Mai stai lângă mine măcar câteva minute.

Huda se cutremură. După șaisprezece ani de căsnicie, nu putea pleca pe furiș de lângă soțul ei, fără măcar un sărut de rămas-bun. Se strecură sub cearșaf.

- Nu plânge! zise el și o cuprinse în brațe. Facem ceea ce trebuie pentru fiul nostru.

Se cuibări la pieptul lui, atât de aproape, încât îi auzi bătăile inimii. Se întrebă dacă ar trebui să-i spună adevărul? Cu siguranță, ar înțelege că Basra nu era un loc sigur, că nu avea unde să se ascundă în Irak. Abdul Amir se îndepărtă puțin și se uită la ea cu o tandrețe pe care Huda o crezuse moartă de mult. Brusc, dragostea își înfipse pumnalul în îndoiala din sufletul ei.

- Nu mă duc la Basra.

Își ținu răsufarea o clipă, apoi continuă, iar cuvintele îi ieșiră pe gură fel de tăcute ca niște fantome.

- Nu merg nici în sat. Îl duc pe Khalid în Iordania. E singura cale pentru ca el să fie în siguranță.

Abdul Amir făcu ochii mari din pricina șocului.

– Suntem irakieni! Nu ne abandonăm țara!
Vorbi prea tare. Amândoi tresăriră.

– Și eu îmi iubesc țara, murmură Huda la urechea lui.
Dar trebuie să ne ducem undeva unde *mukhabarat*-ul
nu ne poate găsi. Dacă rămânem în Irak, ne va vâna.
Știi asta.

– Khalid este irakian, șopti el. Aici e casa lui.

– Un om nevinovat a fost ucis, zise Huda, apoi se ridică pe coate și se uită în ochii verzi ca marea ai lui Abdul Amir. Văd vinovăția pe fața ta. Știu că e ca o otravă care te arde pe dinăuntru. Asta vrei pentru fiul tău? Vrei să devină fedain? Vrei să ajungă ca Tăietorul de Lacăte?

– Firește că nu!

Abdul Amir clătină din cap de parcă s-ar fi simțit încă prins în coșmarul lui.

– Atunci, fie mă ajuți să-l duc pe fiul nostru într-un loc sigur..., zise Huda, mușcându-și buza, ... fie poți spune totul *mukhabarat*-ului și să-l lași pe Khalid fără mamă.

Bărbatul clătină din cap.

– Locul lui Khalid este în Irak.

– Până acum, am făcut ce mi-a cerut *mukhabarat*-ul. Am făcut și ce mi-ai cerut tu, spuse ea și se aplecă spre el, iar răsuflarea ei îi mângâie urechea. Am ignorat ceea ce îmi spunea inima, iar asta a dus doar la lacrimi. Ascult-o pe a ta acum. Ascultă-ți inima, te implor!

Huda se cufundă adânc în scaunul din față al automobilului Land Cruiser, aparținând ambasadei. În oglinda laterală, îl văzu pe Ghassan așteptând în fața porții lui Ally. Încă nu observase că ea era la volan. Huda miji ochii prin ceața matinală și se uită după agentul *mukhabarat*-ului staționat în casa liberă de alături.

- Mamă, de ce arăți atât de ciudat? întrebă Khalid.

- Eu? făcu Huda și se uită în oglinda retrovizoare. Ciudat?

Khalid își trecu mâinile peste pielea moale a ban-chetei.

- Felul în care zâmbești îmi amintește de Joker.

- De cine?

- E unul dintre dușmanii lui Batman, preciză băiatul și își duse mâinile la ceafă. Călătorim pe picior mare la lacul Habbaniyah. S-ar zice că ar trebui să fii fericită, dar tu arăți ciudat.

Poarta zăngăni. Ally se repezi pe trotuar. Ghassan întinse mâna spre valijoara ei, dar ea îi făcu semn că nu era nevoie s-o ajute și își continuă drumul încordată, cu capul plecat, cu brațele legănându-se mecanic, ca ale unui robot. Deschise portiera și își îndesă valiza în mașină.

- Să mergem! zise ea și se strecură pe scaunul pasagerului. Acum!

- Ce este? Ce s-a întâmplat?

- Îți spun, dar, mai întâi, să plecăm.

Ally, cu gura rotunjită de frică, aruncă o privire pe lângă ea. Ghassan bătu în geam, lângă urechea Hudei. Ea îi făcu cu mâna, dar felul în care ridică brațul părea nu atât un salut, cât o încercare de a para o lovitură. Land Cruiserul plecă de la bordură cu o smucitură. O camionetă claxonă și viră pentru a se feri.

Cu coada ochiului, Huda îl văzu pe spionul *mukhabarat*-ului ieșind cu pași greoi din curtea vecină. Urmări cu privirea Land Cruiserul, care trecu pe lângă el. Și Ally îl văzu. Ochii îi scânteiară de frică. Huda își dădea seama că fiecare nerv îi fremăta de încordare, la fel ca și ei.

Fata scoase un CD-player portabil din geantă.

– Bună, Khalid! zise ea, iar mâna îi tremură când îi întinse căștile. Am noul album al lui Usher. Nu vrei să-l asculți?

– Usher? Mulțumesc, doamnă Wilson.

Așteptară până când Khalid își puse căștile la urechi și începu să dea din cap în ritmul muzicii. Ally se aplecă spre Huda.

– Abdul Amir a sunat la mine acasă. Voia să vorbească cu Tom. Când l-am întrebat despre ce e vorba, a refuzat să-mi spună.

Huda simți că i se taie răsuflarea.

– Și ce-ai făcut?

– Ce puteam să fac? spuse, aruncând o privire peste umăr. Am închis telefonul, apoi am lăsat receptorul scos din furcă. Să sperăm că Tom nu va observa și nu-l va pune la loc.

– Când a sunat?

– Cu vreo cinci minute înainte să ajungi tu.

Huda crezuse că îl convinsese pe Abdul Amir că fiul lor nu putea fi în siguranță în Irak. Dar, în timp ce încărcau rucsacurile în mașină, văzuse cum îndoiala creștea în ochii lui. Oare Tom era singurul pe care îl sunase? Sau telefona chiar în clipa aceea la *mukhabarat*?

Ally aruncă din nou o privire peste umăr.

– Ghassan vorbește cu tipul ăla sinistru de-alături. Nu par fericiți, zise ea, frământându-și degetele în poală. Te rog, spune-mi că sunt paranoică.

Huda rămase tăcută, dar trecu în viteză pe lângă semafoarele cu lumini intermitente.

În grădina Raniei, eucaliptii tremurau. Ea se plimba de colo colo, incapabilă să se liniștească, în timp ce vântul îi flutura părul. La masa de picnic, Hanan plimba o omletă prin farfurie.

– Mănâncă-ți micul dejun, spuse ea. Trebuie să plecăm în curând.

Hanan își lăsă furculița să cadă în farfurie și își acoperi ochii umflați. Un junghi dureros o străbătu pe Rania, cu toată forța unui topor care despică lemnul. Ar fi vrut să-și cuprindă fiica în brațe, să-și dea capul pe spate și să jelească la cer. Dar nu-și permise decât să o strângă scurt de umăr pe Hanan. Chiar și asta păru periculos, de parcă le-ar fi putut face pe amândouă să-și piardă cumpătul.

– Trebuie să fii puternică! murmură ea, adresându-se sieși la fel de mult ca lui Hanan. Lacrimile nu vor face decât să ne trădeze.

Curseseră multe lacrimi noaptea trecută, afară în grădină, sub privirea atentă a mamei de bronz ghemuite asupra copilului ei. Luna strălucea, atât de puternic, încât Rania aproape că vedea sfârșitul copilăriei fiicei sale, cuvânt cu cuvânt, șoptă cu șoptă.

– Nu mă alunga, plânsese Hanan. O să fiu cuminte. Jur că o să fiu cuminte!

– Nimic din toate astea nu se întâmplă din vina ta, zisese Rania, iar glasul i se frânsese. Și nimeni nu și-ar putea dori o fiică mai bună.

– Eu vreau să rămân cu tine!

Rania o îmbrățișase strâns, atât de strâns, încât simțise bătând în pieptul ei inima lui Hanan. Oasele ei i se păruseră la fel de ușor de frânt precum cele ale unei păsări.

– Îți promit că voi veni la tine cât de repede pot, rostise Rania.

– De ce, mamă? De ce ni se întâmplă astea?

Rania nu știuse ce să spună sau cum să explice. Ochii imenși, chihlimbarii ai lui Hanan o redusese la tăcere, simțindu-se ținută ca un fluture sub sticlă. În timp ce stelele priveau, Rania îi blestemase pe Malik, pe Uday și pe tatăl său. Câte familii destrămaseră? Pe câți îi siliseră să plece în exil? Câte lacrimi trebuiau să verse fiicele irakiene?

Se auzi soneria de la poartă, făcând-o pe Rania să tresară și să revină cu picioarele pe pământ.

– Draga mea, încearcă să-ți termini omleta.

Cuvintele îi zgâriară gâtul, iar Rania se grăbi să traverseze peluza uscată.

Huda era singură la poartă. În timp ce Rania îi făcu semn să intre repede, o zări pe Ally în Land Cruiser, pe scaunul pasagerului, cu ochii mari ca un lac, și pe Khalid pe banchetă, legănându-și capul înainte și înapoi.

– Nu pot mânca asta! zise Hanan, care apăruse pe alee, ținând în mână farfuria cu omletă. Dacă mai iau o înghițitură, vomit.

Fata se uită la Huda și încercă să zâmbească, dar buzele îi tremurau, iar lacrimile îi inundară ochii. Rania simți din nou toporul, cu lama despicând-o în două.

Își trecu brațul peste umerii lui Hanan și o împinse spre ușa din față.

- Du-te înăuntru și spală-te, draga mea, spuse ea. Dă-te cu niște apă pe față, apoi vom pleca.

Hanan își trase nasul și se duse în casă. Huda îi aruncă Raniei o privire iritată.

- Am crezut că ne-am înțeles să nu spunem nimic până nu ajungem la lacul Habbaniyah.

- Nu am putut să nu-i zic.

- Ascultă-mă! rosti Huda. Nu e prea târziu pentru tine. Putem merge împreună. Cu toții.

- Nu pot s-o părăsesc pe mama, zise Rania, frământându-și neliniștită mâinile și frecându-și cicatricea de pe degetul mare.

Un motor toarse afară. După câteva momente, o portieră fu trântită. Ally se năpusti pe poartă.

- Un bărbat tocmai a trecut pe-aici, șuieră ea. S-a uitat fix la mine.

- Mulți bărbați se uită la tine, spuse Huda.

- Nu-mi place asta, zise Ally. Poate că ar trebui să anulăm totul.

Rania se uită la Huda. Privirea din ochii ei o făcu să se întrebe: „Oare se simte la fel ca și mine, ca o femeie pe cale să se arunce de pe un pod?“ După atâția ani și atâta dușmănie, Rania își dădu seama că Huda era, probabil, singura persoană care înțelegea ce simțea ea în clipa aceea. Dar putea să aibă încredere că ea și Ally vor avea grijă ca Hanan să fie în siguranță?

- Du-l pe Khalid în mașina mea, zise, scoțând din buzunar cheile vechiului ei Volvo și întinzându-i-le lui Ally. Eu o voi pregăti pe Hanan.

Străbătu grăbită coridorul spre atelierul ei. Președintele privea de la șevalet, cu pușca de vânătoare sub braț. Se strădui să-și reprime lacrimile, în timp ce scoase

rucsacul lui Hanan, ascuns în debaraua cu materiale de pictură.

O scândură a parchetului scârțâi. Huda intră pe ușă. Cu coada ochiului, Rania o văzu că tresare la vederea tabloului. Aveau să fie suficienți banii luați pe portret pentru a plăti pentru noua viață a lui Hanan? Sau Malik avea să râdă și să declare că onoarea de a-l picta pe președinte era o recompensă suficientă? Rania își încovoie umerii și se întrebă: „Dacă Huda mi-ar atinge brațul, ar simți rușinea arzându-mi sub piele?”

– Bărbatul care a comandat acest tablou este unul dintre oamenii lui, explică ea, arătând spre Uday, care, în pictura în ulei, se afla lângă tatăl său. A cerut să-l vadă în această după-amiază.

Cu siguranță, absența ei ar fi stârnit suspiciunile lui Malik. Rania trebuia să rămână acolo, să facă ce i se ceruse, să-i spună povești și să-i gâdile orgoliul. Cu voia lui Allah, asta avea să-i ofere fiicei sale suficient timp pentru a scăpa.

Puternicul miros de terebentină și izul noroios al vopselei cu ulei îi îngreunau Hudei răsuflarea. Încercă să nu se uite la tabloul președintelui și al fiilor săi în vreme ce Rania ducea rucsacul în hol. Hanan le aștepta. Văzu rucsacul și buza îi zvâcni. Rania își sărută fiica pe frunte, apoi se aplecă și îi șopti la ureche:

– Fiul Hudei nu știe tot ce știi tu. O să-i spună la lacul Habbaniyah despre ce-i vorba.

Își puse mâinile pe umerii lui Hanan și îi privi chipul.

– Nu uita, dacă cineva întreabă, aceasta este pur și simplu o excursie de o zi! Ai înțeles?

Hanan închise ochii și încuviință vag din cap.

– Khalid așteaptă în mașina noastră.

Rania luă o eșarfă de *pashmina*¹ din dulapul de pe hol și o împinse ușor pe fiica ei pe ușa din față.

– Te rog, du-te și prezintă-te cât timp eu termin de încuiat.

– Ar trebui să ne despărțim.

Hudei îi bubuia inima-n piept, la fiecare pas pe dalele de piatră.

– Eu o voi lua pe autostrada spre Abu Ghraib, iar tu, pe strada Urdun.

În Land Cruiser, Huda și Ally așteptară în tăcere până când Volvoul porni în fața lor. Un fulger galben

---

¹ Variantă fină de cașmir

trecu prin oglinda retrovizoare. Huda urmări reflexia unei berline lungi și joase trecând pe strada transversală din spatele lor. Era un Chevy, nu un Oldsmobile, dar ceva legat de profilul șoferului o făcu pe Huda să tresară. Băgă Land Cruiserul în viteză și apăsă cu putere pedala de accelerație.

– Ai grijă!

Ally își încleștă mâinile pe bord.

La prima intersecție, Huda viră la dreapta, apoi din nou tot la dreapta. Cu ochii minții, îl văzu pe șoferul automobilului Chevy făcând același lucru, apropiindu-se tot mai mult. Ally se uită peste umăr.

– Ai văzut ceva?

– Nu sunt sigură.

– E o nebunie! zise Ally, în timp ce-și masa tâmpilele. N-ar fi trebuit să accept niciodată așa ceva!

Ziduri înalte și porți încuiate se perindau, neclare, prin fața ochilor ei. Huda smuci de volan. Land Cruiserul trecu săltând pe o alee plină de gunoaie.

– Cum arăta bărbatul pe care l-ai văzut mai de vreme? întrebă Huda, strângând din dinți când dădu într-o groapă. I-ai văzut fața?

– Era cam de vârsta mea. Avea părul negru, ochii negri, o mustață groasă.

– Putea fi oricine.

– Mi s-a părut cunoscut, zise Ally și se răsuci brusc. De fapt, arăta ca unul dintre bărbații care m-au urmărit până la ambasadă. Îți amintești? A fost chiar înainte să-l angajez pe Abdul Amir.

– Păstrează-ți calmul, spuse Huda. Trebuie doar să ne ținem de planul nostru.

Se opri la un semafor stricat – încet, obedient, așa cum trebuia să facă un cetățean model –, apoi roti de volan și accelera spre autostrada către Abu Ghraib.

Ally închise ochii și își strânse centura de siguranță la piept. Huda speră că se ruga pentru ei.

Cu un mers arogant, soldatul se apropie de Land Cruiser. Alți doi soldați priveau de pe sacii de nisip care alcătuiau punctul de control. Erau cu toții niște băiețandri slăbănogi, cu kalașnikovuri atârându-le pe șoldurile osoase.

– Calm! șopti Huda, apoi coborî geamul.

Un vânt fierbinte, granulos pătrunse în habitacul și îi ciufuli părul.

– *As-salaam alaikum*, zise și zâmbi soldatului. Suntem de la Ambasada Australiei. Soția domnului viceambasador face o vizită în Iordania.

Soldatul o privi fix pe Ally, măsurând-o din priviri.

– Australiancă, ai spus? Unde este actul ei de identitate?

Huda deschise torpedoul, scoase pașaportul și permisul de călătorie al lui Ally și îi dădu documentele pe geam. Tânărul i le smulse din mână și se duse înapoi la postul de pază.

Huda ridică geamul și porni aerul condiționat. Mai fuseseră oprite la două puncte de control, dar, în ambele rânduri, soldații fuseseră bărbați mai în vârstă, care își aminteau de valoarea disciplinei și a politeții sau, dacă nu, știau că nu era înțelept să se pună cu cineva care se afla într-un vehicul mare și scump și care avea hârtii purtând sigiliul Ministerului de Externe. Huda aruncă o privire spre tinerii de la postul de pază. Erau altfel, imprevizibili. Se înghionteau, chicoteau, își treceau actele din mână-n mână de parcă ar fi făcut schimb de cartonașe cu personaje celebre.

Tânărul soldat ieși din postul de pază plin de sine, rotindu-și umerii și șoldurile. Ceilalți îl urmară. Îi evocau

Hudei imaginea unor câini ai deșertului care se târau spre o cămilă, în speranța de a reuși să muște din ea înainte de a fi loviți. Primul soldat, câinele-alfa, se îndreptă spre mașina lor.

– Băieți, arme și testosteron, zise Ally, privindu-i cum se apropiau. Este un amestec periculos.

Huda coborî geamul. Vântul încins se năpusti din nou înăuntru. Întinse mâna pentru a lua documentele.

– Ieși din mașină! se răsti câinele-alfa, smucind de mânerul portierei.

Era încuiată, dar el continuă să tragă.

– Ți-am spus să ieși!

– De ce? făcu Huda, tresărind. Ce s-a întâmplat?

– Descuie ușa și ieși. Acum!

Panica licări în ochii lui Ally.

– Ce-a spus? Ne cere să ieșim din mașină?

– Rămâi aici, zise Huda. Lasă-mă să mă ocup eu de asta.

Descuie portiera și coborî pe acostamentul prăfuit al autostrăzii. Soldatul era mai înalt decât crezuse, iar soarele care bătea peste umărul lui îi înțepă ochii. Un camion trecu huruind pe lângă ei, iar roțile sale stârniră un nor de praf, în timp ce gazele de eșapament îi învăluiră. Vântul deșertului adună toate astea și le trimise şuierând înapoi spre Bagdad, împreună cu un milion de firicele de nisip.

– Cu ce te pot ajuta?

Huda voia să pară calmă și stăpână pe sine, dar trebui să țipe pentru a acoperi zgomotele traficului și vântului. Un șir de vehicule șerpuia spre punctul de control. Să fi fost Abu Issa și Tăietorul de Lacăte acolo, așteptând să-și facă apariția? Dar Abdul Amir? Se răzgândise? Și el îi vâna?

- Soția domnului viceambasador are toate permisele de călătorie în regulă, îi spuse Huda soldatului. Nu ar trebui să fie nici o problemă. Dar tu?

- Eu?

- Vreau să-ți văd permisul de călătorie.

- Nu am nevoie de unul. La graniță, ne vom întâlni cu un șofer de la ambasada din Iordania. El o va duce la Amman, iar eu mă voi întoarce la Bagdad.

Câinele-alfa își arcui buzele într-un rânjet.

- De când lucrează femeile ca șoferi? Asta e treabă de bărbat, zise și aruncă o privire vicleană spre tovarășii lui. La fel cum să fii soldat e treabă de bărbat adevărat.

Soldații rânjiră și se apropiară și mai mult. Armele lor zăngăniră. Câinele-alfa scuipe o flegmă lângă picioarele Hudei. „Intră în mașină!” țipă o voce din interiorul ei. „Du-te acasă și cere-i iertare lui Abdul Amir înainte de a fi prea târziu.”

Huda trase adânc aer în piept, își îndreptă trupul și încercă să reproducă prestața Raniei.

- În ultimii douăzeci de ani, iubitul nostru președinte a fost în fruntea luptei pentru egalitate, zise ea și se uită la soldați de parcă ar fi fost Khalid și Bakr care chiuliseră de la școală. Ar trebui să cunoașteți mai bine istoria propriei țări. Președintele a spus că fiecare femeie are un rol de jucat în dezvoltarea națiunii noastre glorioase. Aceasta este dorința președintelui însuși, a președintelui Saddam Hussein.

Cuvintele îi loviră ca o palmă peste față. Cei trei tineri se dădură îndărăt. Huda nu se opri aici și continuă să folosească numele președintelui ca pe o bătă.

- Liderul nostru, Saddam Hussein, a acordat femeilor unele dintre cele mai înalte funcții din guvern. Ministrul educației este o femeie. La fel, și directorul științific pentru Securitatea Națională. Așadar, de ce nu

aș fi și eu, o irakiancă la fel de loială ca și ele, aptă să conduc mașina unui străin? Credeți că o irakiancă nu e suficient de bună pentru asta? Nu credeți cuvintele mărețului nostru președinte, Saddam Hussein, care spune că irakienii sunt egali cu orice națiune?

– Bine, bine, murmură soldatul-alfa. Nu te ambala.

– Vreau documentele acum! zise Huda, întinzând mâna după ele. Au fost semnate și ștampilate la Ministerul Afacerilor Externe. Dacă ai o problemă cu asta, sunt sigură că oficialii de-acolo ar fi interesați să afle. Cum te numești și ce grad ai, tinere?

Traficul de la punctul de control se aglomerase. Bărbații ieșeau pe geamurile mașinilor și înjurau. Claxoanele urlau.

– Ai noroc că sunt prea ocupată ca să-mi pierd vremea cu tine, se răsti Huda, smulgând documentele din mâna lui. Acum, întoarce-te la treabă înainte să mă răzgândesc și să te raportezi!

Intră repede în mașină, știind că prezența strălucitorului Land Cruiser al ambasadei era remarcată de ceilalți oameni aflați la coadă. Informația avea să ajungă rapid la urechile *mukhabarat*-ului local, înainte de a se duce mai departe, numai Allah știa unde. Abu Ghraib nu era departe. Poate că șoaptele aveau să fie purtate de vântul aspru, să treacă peste sârma ghimpată și să-și găsească drumul către cea mai întunecată celulă, celula în care erau închiși prizonierii care visaseră cândva că pot sfida regimul. „Nu“, își spuse Huda, în timp ce soarele îi ardea pielea fină a obrazului. „Trădătorii ca noi sunt morți de mult.“

Huda îl găsi pe Khalid pe malul lacului, la peste un kilometru de hotelul abandonat Habbaniyah. Stătea cu spatele la ea, cu degetele de la picioare în apă și mâinile

ridicate deasupra capului. Se legăna ușor în timp ce briza îl mângâia. Nimeni altcineva nu se vedea pe toată întinderea plajei. Departe pe uriașul lac, flota de pescuit era redusă la câteva bărci. Huda își scoase pantofii și păși desculță pe nisip. Khalid se întoarse și îi zâmbi.

– Mamă, în sfârșit ai ajuns! Mi-ai pus și un prosop în bagaj? Unde sunt doamna Wilson și doamna Mansour? zise și lovi cu piciorul în apă, trimițând stropii înapoi spre lac. Dar Hanan? Are de gând să înoate?

– Mama lui Hanan trebuie să se întoarcă la Bagdad. Iar doamna Wilson și Hanan ne așteaptă în Land Cruiser.

– De ce? Abia am ajuns. Încă nu vreau să mă întorc la Bagdad.

Huda încerca să respire calm, dar aerul sălcii îi ră-mase în gât.

– Nu ne întoarcem la Bagdad, spuse ea.

– Foarte bine, m-am speriat pentru o clipă, zise bă-iatul, apoi își desfăcu larg brațele și trase aer în piept. Pentru că m-aș putea obișnui cu gustul libertății.

– Gustul libertății?

– De la orele de mate, cel puțin.

Chiui și lovi din nou apa cu piciorul.

– Bakr o să crape de invidie, zise el, apoi se întoarse spre ea, cu fața strălucitoare. Ce e, mamă?

Bucuria din ochii lui Khalid pâlpâi, apoi dispăru încet.

– Ce s-a întâmplat? De ce pari atât de tristă?

– Va fi un șoc pentru tine, îi spuse Huda fiului ei, luându-i mâinile într-ale sale. Nu ne întoarcem la Bagdad.

Un stol de păsări de apă se înălță țipând de pe lac și zbură peste apă. Huda trase adânc aer în piept.

– Mergem în Iordania.

Khalid clipi, neînțelegând ce voia să spună.

- În Iordania?

- Da, și vine și Hanan.

- Dar picnicul nostru? Înotul?

- Nu vreau să te sperii, dar trebuie să părăsim Irakul, spuse Huda, strângându-i mâinile. Astăzi. Acum!

În ochii lui Khalid începea să se citească stupefacția.

- E o glumă?

- Nu, fiule. Vom rămâne în Iordania până când ne vom putea întoarce în siguranță.

Khalid se desprinsese din strânsoarea ei.

- Dar e o nebunie. Tata știe?

- Tatăl tău e de acord că nu putem rămâne. Nu suntem în siguranță.

- Nu are nici un sens! Suntem irakieni. Locul nostru e aici, făcu Khalid, bătând din picior.

Apa mocirloasă stropi gleznele Hudei.

- Asta, fiindcă lucrezi pentru *mukhabarat*? Ai regret-te? Fugi ca să-ți împaci conștiința?

- Nu-i vorba de asta.

- Nu-mi părăsesc țara doar pentru că ai turnat la *mukhabarat*.

- Ascultă-mă cu atenție, fiule!

Huda știa că plaja era pustie, dar nu se putea abține să nu cerceteze cu privirea lunga semilună de nisip.

- Plecăm pentru că vor să te facă fedain.

- Fedain? Eu?

Vocea lui Khalid se frânse. Se îndepărtă de malul apei. Pentru o clipă, Huda crezu că avea să se prăbușească.

- Nu pot să mă fac fedain. Îi pun pe cadeți să împuște în cap câte un prizonier. Dacă nu o fac, îi împușcă pe ei în schimb.

Deschise larg gura, ca un copil mic pe cale să izbucnească-n plâns.

- Țsta-i motivul pentru care mergem în Iordania, spuse Huda și încercă să-l îmbrățișeze. Vei fi în siguranță acolo.

Khalid o împinse de lângă el.

- E vina ta! Dacă nu ai fi făcut ce-ai făcut, *mukhabarat*-ul nici nu mi-ar ști numele, izbucni băiatul și se apucă cu mâinile de părul negru. E un fel de recompensă bolnavă pentru toată munca ta murdară? Bărbați precum Abu Issa și partenerul lui cretin au probabil vise erotice în care ei sunt fedaini.

- Khalid! Ai grijă ce vorbești.

- De ce? Dacă ai avea un standard moral atât de înalt, nu ai fi spioană a *mukhabarat*-ului.

Vântul smulse o lacrimă din ochiul Hudei.

- Nu am avut de ales.

- Ai fi putut să refuzi, mamă! zise Khalid, cu chipul schimonosit de scârbă. Și acum, eu sunt cel care trebuie să plătească prețul.

Plecă de lângă ea. Huda își șterse ochii și îl urmă spre parcare.

Automobilul Land Cruiser se îndepărtă de lac, stârnind nori de praf în urma sa. Huda o privi pe Rania făcându-se tot mai mică și mai mică în oglinda retrovizoare. Stătea dreaptă și le făcea cu mâna. Huda simți că i se pune un nod în gât. Rania fusese întotdeauna curajoasă și rareori permisesese cuiva să vadă vreo fisură în armura ei elegantă. Dar Huda știa că, de îndată ce aveau să dispară după cotul drumului, se va prăbuși pe pământul tare și va plânge în hohote.

- Mama ta va veni și ea curând în Iordania, zise Huda, rugându-se în sinea ei să fie adevărat.

Întinse mâna în spate și o bătu ușurel pe Hanan pe genunchi. Fata plângea cu sughițuri.

- Ai încredere în mine. Va fi bine!

- Să aibă încredere în tine? pufni Khalid, disprețuitor.
Fugim de propria țară.

- Vă rog, haideți să ne liniștim cu toții!

Huda strânse volanul între palme, în timp ce Land Cruiserul hurducăia prin hârtoapele drumului de pă-mânt. Un stol de păsări își luă pe neașteptate zborul dintr-un pâlc de arbuști de tamariscă. Khalid privi în-cruntat cum se îndreptau spre cer.

- E numai și numai vina ta, mamă!

Ally aruncă o privire peste umăr. Huda nu știa cât de mult înțelesese ea, dar furia lui Khalid nu avea nevoie de nici o traducere.

- Khalid, mama ta vrea doar să te protejeze. Mama lui Hanan face la fel.

- Nu-i același lucru, rosti Khalid într-o engleză șco-lărească. Mama lui Hanan nu este o spioană ordinară.

- Khalid! icni Huda.

- Hei! făcu Ally, clătinând din cap. Ești nedrept!

El se plesni cu palma peste frunte.

- Chiar nu înțelegeți?

- Khalid, încetează! strigă Huda, încercând să-i în-tâlnească privirea în oglinda retrovizoare. Nimeni nu vrea să audă așa ceva.

- Cred că doamnei Wilson i-ar plăcea să afle că *muk-habarat*-ul te plătește ca s-o urmărești, zise băiatul și își strânse umerii de parcă ar fi dârdâit de frig. Ar trebui să știe că nu ești cu adevărat prietena ei.

Ally oftă, ca briza de pe lac.

- Știu că ești șocat, îi spuse și se întoarse spre el. Și eu am fost, crede-mă! M-am simțit ca o proastă. Am fost supărată. Foarte supărată.

Se opri și îi aruncă o privire Hudei.

– Dar adevărul este că, dacă aş fi fost în locul mamei tale, aş fi făcut acelaşi lucru.

Huda tresări.

– Mulțumesc!

Întinse mâna şi o strânse pe a lui Ally. Se întrebă dacă tânăra îşi dă seama că, până şi în clipa aceea, dacă nu ar fi avut altă opţiune, ar fi renunţat la ea pentru a-şi salva fiul. ADN-ul ei se afla cuibărit în celulele lui Khalid. Asta era mai presus de orice – de frica de *muk-habarat*, de lăcomie şi chiar şi de o prietenă adevărată şi loială precum cea aflată lângă ea. În timp ce Huda conducea Land Cruiserul pe lângă un gard viu din arbuşti de tamariscă, simţea că ruşinea o gătuie.

– Te rog, spuse ea, să nu crezi că trebuie să mă aperi faţă de...

Chiar atunci, Huda apăsă piciorul pe frână. Un vechi Chevy galben le bloca drumul. La volan se afla Tăietorul de Lacăte. Întâlni privirea Hudei şi râse, dinţii lucindu-i în habitaclul întunecat.

Ally îşi duse mâna la gură, şocată.

– Ăsta-i tipul pe care l-am văzut azi-dimineaţă.

– Mamă, fă ceva! scânci Khalid. Nu-l lăsa să ne facă rău.

– Staţi liniştiţi cu toţii!

Unghiile Hudei se înfipseră în volan.

– Nu uitaţi că suntem într-o excursie de o zi la lacul Habbaniyah.

Tăietorul de Lacăte ieşi din maşină şi se îndreptă spre ei, rânjind ca un bulimic în faţa unui platou cu fripturi. Huda îşi apropie piciorul de pedala de acceleraţie. Să treacă peste el cu maşina? Tăietorul de Lacăte râse şi scoase un revolver din buzunar, de parcă i-ar fi ghicit gândul.

Huda îi aruncă o privire lui Ally. Era albă ca varul. Pe bancheta din spate, Hanan se făcu ghem, strângând în

pumni eșarfa mamei sale. Khalid avea ochii bulbucăți, albul fiind prea luminos, iar pupilele, largi ca lacul. Tăietorul de Lacăte avea să-și dea seama instantaneu că povestea lor cu excursia de o zi era o născocire. Chiar dacă plânsul lui Hanan nu i-ar fi dat de gol, bestia din el le-ar fi adulmecat frica.

„Unde-i Abu Issa?“, se întrebă ea. Ea nu avusese niciodată de-a face doar cu Tăietorul de Lacăte. Inima îi bubuia în piept de spaimă.

– Ally, las cheia în contact, zise ea, întinzând mâna spre portieră. Dacă mi se întâmplă ceva, du-te direct pe autostradă și mergi mai departe. Nu uita, cu douăzeci și patru de kilometri înainte de graniță, virezi. Busola e în torpedou.

– Stai! Ally își scoase verigheta de pe deget și o puse în palma Hudei. Ia asta. Poate că, dacă i-o dai, ne va lăsa în pace.

– Ești sigură?

Ally încuviință din cap.

– Mamă, nu te duce! zise Khalid, aplecându-se spre scaunul din față. Nu face asta!

– Te iubesc, dragul meu! îi spuse ea, atingându-i ușor obrazul. Să nu te îndoiești niciodată de asta.

Huda coborî din Land Cruiser și se grăbi spre Tăietorul de Lacăte.

– Ia te uită! exclamă Tăietorului de Lacăte, în timp ce pistolul i se legăna anevoie pe lângă trup. E ziua mea norocoasă.

– Ce faci? zise ea, încruntându-se. Ai speriat-o pe soția diplomatului. Crede că ne vei jefui.

– Să vă jefuiesc? se amuză Tăietorul de Lacăte. Nu asta aveam în minte.

Încercă să-i întâlnească privirea, dar ea rămase cu ochii în pământ. Nu voia să-l enerveze.

- Unde e Abu Issa? Știe că ești aici?

- Bătrânul habar n-are. Asta e, cum se spune, o mișune neoficială, explică Tăietorul de Lacăte, pufnind disprețuitor. Tot ce îl interesează pe Abu Issa sunt prețioasele lui rapoarte și regulile lui blestemate.

Își îndoi degetele și își mută arma din mână dreaptă în mână stângă. Huda urmări trecerea revolverului dintr-o parte în alta, cu țeava neagră sclipind în soare.

- Abu Issa nu este nimic altceva decât un birocrat fără coloană vertebrală.

Tăietorul de Lacăte făcu un pas spre ea.

- Huda, nu-ți dai seama că eu sunt adevăratul *mukhabarat*?

Huda încercă să nu tremure.

- Trebuia să o duc pe soția diplomatului la plimbare. Acum, crede că suntem jefuiți. Cum voi explica asta? Ar trebui să pleci înainte să înrăutățești situația.

Tăietorul de Lacăte privi cu ochi mijiți spre Land Cruiser.

- O văd pe curva străină așezată în față, dar cine e pe bancheta din spate? Să fie prietena ta Rania Mansour? zise și se uită peste umărul ei. Sau micuța ei fiică sexy? Și cel ghemuit lângă ea este Khalid, nu-i așa?

Huda încremeni.

- M-am gândit că, dacă îi iau și pe copii, Ally va fi mai relaxată și se va deschide mai ușor față de mine.

Inima îi bătea ca un ciocan în coaste.

- Dar nu mai e cazul acum, când un bărbat înarmat ne-a blocat drumul. O să-i spun că ești un paznic de la vechiul hotel și te-ai lăsat dus de val. Îi voi zice că îți pare rău pentru greșala făcută.

- Să-mi pară rău? se miră Tăietorul de Lacăte, legănându-se pe călcâie. De ce mi-ar părea rău? Și de ce să plec când tocmai v-am găsit plecând pe furiș din Bagdad,

într-un vehicul diplomatic? zise, făcând încă un pas spre ea. Dacă aş percheziţiona maşina, ce aş găsi?

– Nimic, absolut nimic!

– Îţi spun eu pe cine aş vrea să percheziţionez.

Încă o dată, Tăietorul de Lacăte îşi trecu arma dintr-o mână în alta.

– Aş vrea s-o percheziţionez pe curva străină. Oh, da, iar apoi, o să fac la fel şi cu donşoara Mansour! Care e numele ei mic? Hanan, nu? Da, cred că o voi lua la un interogatoriu, zise el, dezvelindu-şi dinţii într-un zâmbet strâmb. Dacă înţelegi ce vreau să zic.

– Nu poţi face asta!

– Nu-mi spui tu ce să fac, mârâi Tăietorul de Lacăte. Dacă vreau s-o iau pe fată, aşa voi face. Şi apoi, Huda, o să vin mâine-seară la tine acasă şi o să-ţi arăt o case-tă video cu ce i-am făcut. Poate, când o să plec, o să-l iau pe Khalid cu mine. Să-i arăt cum e la Abu Ghraib, spuse el, cu un rânjet. Nu uita că eu nu sunt Abu Issa. Nu mă interesează să beau ceai şi să fac frumos.

Huda căuta o cale de ieşire. În stânga ei, o potecă printre tufe ducea la o mică plajă şi la o porţiune a lacului mărginită de stufăriş. În dreapta, iarba cât un stat de om se unduia în vânt, atât de deasă, încât patru corpuri ar fi putut să zacă acolo zile întregi, fără ca ni-meni să le dea de urmă. Numai păsările le-ar fi putut vedea. În cele din urmă, vulturii care s-ar fi rotit pe cer ar fi dat de gol prezenţa cadavrelor.

– Spune-mi ce vrei, rosti Huda.

Tăietorul de Lacăte îşi înclină capul şi o privi de sus până jos.

– Voi percheziţiona vehiculul vostru şi tot ce este în el, în special pe fata aia de pe bancheta din spate. Lui Abu Issa îi place să se plângă că nu sunt *meticulos*. Ei bine, voi fi foarte *meticulos* cu ea.

Râse și se plesni peste coapsa lată cât un trunchi de copac. O amintire apăru în mintea Hudei – mama ei o dusesese să vadă o caravană de țigani cu un urs care dansa. Când animalul se apropiase de ea, legănându-se greoi, își dăduse seama că ar fi putut s-o ucidă cu o singură lovitură a labei sale păroase. Tăietorul de Lacăte veni spre ea, iar Huda simți același fior până în măduva oaselor.

– Hai la mașină!

Își puse mâna pe ceafa ei și o puse să se întoarcă.

– Mișcă! Acum!

Huda știa că, dacă avea să caute suficient de atent, îi va găsi pașaportul ascuns în căptușeala genții. Probabil că va găsi și certificatele de naștere, pe cel al lui Khalid și pe cel al lui Hanan. Cum va explica asta? Chiar și un redus mintal cum era Tăietorul de Lacăte și-ar fi dat seama că intenționau să fugă. Dincolo de parbriz, Khalid se aplecă în față și, agitat, șopti ceva la urechea lui Ally. Huda se rugă ca tânăra să nu ezite, să treacă pe scaunul șoferului, să calce pedala de accelerație și să-l doboare pe Tăietorul de Lacăte.

Tăietorul de Lacăte o înghionti pe Huda între omoplați. Khalid avea dreptate. Ar fi trebuit să refuze *mukhabarat*-ul încă de la început. Poate că ar fi trimis-o la Abu Ghraib, dar cel puțin ar fi fost doar ea, nu Khalid, nu Hanan și nu Ally. Pașaportul diplomatic nu avea s-o salveze acum. Nu avea nici o valoare în fața unui asemenea om.

Huda se răsuci brusc și îl lovi Tăietorul de Lacăte în piept.

– Lasă-i în pace! strigă ea. Nu au făcut nimic rău.

Tăietorul de Lacăte clipi surprins.

– Cred că bănuiala mea a fost corectă. Ascunzi ceva. Zâmbi și își șterse de pe piept amprenta ei imaginară.

- Dacă dorești, poți mărturisi acum. Dar nu-i nimic dacă vrei să-mi dai un motiv să te bat până spui totul. De fapt, va fi plăcerea mea.

Huda privi iarba unduitoare, tufele, lacul.

- Ascultă, trebuie să vii cu mine, zise ea, făcând semn cu capul spre apă. Soția diplomatului nu poate vedea asta, altminteri toată munca noastră grea va fi compromisă. Și ai și tu pusă deoparte o piesă de aur frumușică.

- Ce tot bolborosești acolo?

Huda își desfăcu pumnul. Verigheta lui Ally sclipi în palma ei.

- Haide! zise Huda și se îndreptă spre pâlcul de arbuști de tamariscă. Cu cât stăm mai mult aici, cu atât va deveni mai suspicioasă.

Tăietorul de Lacăte porni după ea. Huda se grăbi către plajă.

- Ar fi bine să fie ceva serios sau...

Huda se răsuci pe călcâie, își legănă brațul spre spate și îl plesni cu toată puterea.

Tăietorul de Lacăte rămase cu gura căscată. Își duse mâna la obraz. Huda se rugă să audă Land Cruise-rul trezindu-se la viață cu un huruit. Dacă Ally călca accelerația, putea întrece cu ușurință vechiul Chevy al Tăietorului de Lacăte. Huda îl plesni din nou pe Tăietorul de Lacăte, icnind din pricina efortului.

- Să-ți fie rușine! se răsti ea, îndreptându-se de spate. Ce-ar crede mama ta? Știe că îți petreci ziua hărțuind femei și amenințând băieței?

- Ce...?

- Ai vreo soră?

Huda reușise să-i păcălească pe soldații de la punctul de control. Se rugă să o poată face din nou.

- Ai vrea să o trateze cineva așa?

Buzele cărnoase ale Tăietorului de Lacăte se strâmbă. Palma lui o izbi peste gură ca o vâslă, iar ea se prăbuși la pământ. Simți gustul metalic al sângelui.

– O să regreți amarnic, cătea proastă! La fel, și fiul tău, și cele două curve care sunt cu el, ți-pă Tăietorul de Lacăte, aruncând o privire spre plaja îngustă. Iar dacă Abu Issa va afla cumva, îi voi spune că ați avut un accident nefericit în timp ce înotați. Oricum, ce-ar putea face? Să scrie un alt raport? Să-mi treacă altă bilă neagră în fișa personală?

Tăietorul de Lacăte se aplecă spre ea, obturând lumina soarelui.

– Firește, va trebui să mă asigur că târfa aia străină își va ține gura. Și la fel și sârmana fetiță bogată, după ce mă voi distra cu ea.

Huda îl privi fix. Își imaginase de multe ori cum s-ar putea sfârși totul. Însă nu visase niciodată că va fi mângâiată de briza răcoroasă a unui lac, înconjurată de iarbă, cu păsări de apă zburând deasupra ei. Tăietorul de Lacăte aruncă o privire spre lac.

– Cât timp îți poți ține respirația, Huda?

Se întinse și o înșfăcă de cămașă.

– Hai să aflăm!

Huda se smuci și se zvârcoli ca un pește scos din râu, dar Tăietorul de Lacăte abia dacă băgă de seamă. O târî spre țărm.

– Nu! ți-pă ea. Faci o greșală!

– Sunt sigur că voi găsi suficiente dovezi în mașina voastră pentru a justifica niște cadavre, dar, dacă nu, voi planta ceva. Am mai făcut-o, zise el, în timp ce o târa printr-un petic de papură țepoasă. Trebuie să-ți spun că aștept cu nerăbdare să-ți simt corpul devenind inert. Momentul ăla e întotdeauna foarte plăcut.

– Nu!

– Îndepărtarea urmelor n-ar trebui să fie o problemă. Știu cum să scap rapid de un cadavru, dar mă descurc și cu patru, zise, râzând nepăsător. Și cunosc un tip din Fallujah care va plăti bani foarte buni pentru acel Land Cruiser. Îi dă o vopsea nouă și îl trece peste granița cu Siria înainte de apusul soarelui.

– Ascultă-mă! strigă Huda, apucându-l de gleznă. Lui Uday Hussein nu-i va plăcea asta. Jur că îți va atârna capul pe poarta mamei tale!

Tăietorul de Lacăte se opri. Se holbă la ea, cu fața aureolată de soarele din spatele lui.

– Ce-ai spus?

– Fiul președintelui a luat-o în vizor pe Hanan Mansour. Uday o așteaptă la palatul său, chiar în acest weekend.

Tăietorul de Lacăte clipi, creierul scârțâindu-i ca o roțiță ruginită.

– Uday are planuri pentru fată, zise Huda târându-se în genunchi. Poți să mă îneci în lac, dar asta nu va fi nimic în comparație cu ce vei păți tu dacă o atingi înaintea lui.

El clătină din cap, ca un bivol de apă furios.

– Te-am văzut azi-dimineață în fața casei Raniei Mansour.

Huda își șterse sângele din colțul gurii.

– I-am spus exact cine ești. Dacă fiica ei nu apare, va ști cine e de vină. Nu știi că Rania este artista preferată a președintelui? Îi pictează portretul chiar acum. Țștia nu sunt oameni cu care să te pui. Nu sunt ca mine și ca tine.

Tăietorul de Lacăte mârâi și lovi cu piciorul în malul mocirlos. Stropi de nămol săriră în apă.

– Dacă ești deștept, te întorci la mașina ta și pleci. Huda ridică în picioare clătinându-se.

- Îi voi spune soției diplomatului că a avut dreptate, că erai un tâlhar. Îi voi zice că un grup de pescari te-a speriat.

Scotoci în buzunar și scoase verigheta lui Ally.

- Poftim, rosti ea, ia asta și pleacă!

Tăietorul de Lacăte îi smulse inelul din mână.

- Poate că prietenul tău din Fallujah cumpără și bijuterii, zise Huda, smulgându-și o crenguță din păr. Dar vreau douăzeci și cinci la sută din ce obții pe inelul ăla, înțelegi? Putem lucra împreună și putem face bani frumoși. Sau Rania Mansour poate suna la palatul președintelui și poate menționa numele tău.

Tăietorul de Lacăte se încruntă.

- Cincisprezece la sută, mormăi el. Țiți ofer cincisprezece la sută din ce primesc pe inel. Nici un dinar în plus.

Huda încuviință scurt din cap. Tăietorul de Lacăte mormăi și își băgă arma în buzunar. Huda încercă să-și netezească hainele. De îndată ce el va pleca cu inelul, ea se va urca în Land Cruiser și vor merge drept spre graniță. În seara aceea, ea și Khalid aveau să fie în Iordania. La fel și Hanan. Putea vedea toate astea la fel de limpede ca lumina soarelui pe lac.

- Grăbește-te! spuse ea. Nu vrem ca soția diplomatului să dea alarma.

- Cum zici tu.

Tăietorul de Lacăte ridică din umeri și dădu să plece de pe plajă.

O bubuitură puternică despică aerul. Tăietorul de Lacăte se smuci îndărăt. Își încleștă mâna pe piept, iar sângele îi țâșni printre degete. Altă bubuitură răsună. Huda țipă și își acoperi capul. Tăietorul de Lacăte se roti la o sută optzeci de grade și se prăbuși cu fața la pământ, ca un copac doborât de topor. Khalid ieși dintre

tufe. Trecu pe lângă Huda și înfipse un revolver vechi în ceafa Tăietorului de Lacăte.

- Nu, Khalid! țipă Huda. Nu!

Brațul băiatului se încordă. Altă bubuitură. Sângele împrășcă nisipul. Încă trei. Apoi, nu se mai auzi nimic decât foșnetul vântului și câte un ușor clic, clic, clic, în timp ce Khalid apăsa pe trăgaci din nou și din nou.

Huda nu-și mai aminti decât frânturi din cele ce urma: căldura pistolului când îl desprinsese dintre degetele lui Khalid; cum el căzuse în genunchi și își ascunsese fața în mâini; cum spinarea lui îi amintise de Abdul Amir plângând din cauza șoferului de taxi ucis. Huda nu știa cu exactitate cât timp trecuse înainte ca Ally și Hanan să apară dintre tufe, dar își amintea că Ally se chinuise să-și ferească ochii de evantaiul roz al sângelui împrăștiat pe plajă.

- De unde a luat arma? răsună peste lac vocea chinuită a Hudei.

- Mama mi-a dat-o când ne-am luat rămas-bun, scânci Hanan. O avea în dulap, înfășurată într-o eșarfă.

Huda o înjură în gând pe Rania. De ce nu îi spusese de pistol?

- Hanan, trebuie să-l duci pe Khalid înapoi la Land Cruiser.

Huda abia dacă își recunoscuse propria voce. Parcă ar fi fost posedată de un *djinn*¹, parcă o forță necunoscută i-ar fi mișcat buzele și membrele. Îl ridică pe Khalid în picioare.

- Dragul meu, nu e vina ta, spuse ea, prinzându-l de umeri. Nu ai avut de ales. Voia să mă omoare.

---

¹ Creatură supranaturală, de obicei răuvoitoare, din mitologia arabă

Khalid privi prin ea, cu ochi goi ca ai unui crap. Își dăduse seama că mama lui mințea? Sau învățase să ascundă adevărul, chiar și de el însuși? În ciuda șocului ei, văzu ironia amară sângerând pe țărni. Făcuse tot ce putuse – mințise, furase, șantajase. Totuși, nu fusese capabilă să înșele soarta.

Huda o chemă pe Hanan. Fata îl luă de braț pe Khalid și plecară spre mașină, ca niște somnambuli. Pe lac nu se mai zărea nici o barcă de pescuit. Ajunseseră toate dincolo de orizont. Huda nu văzu decât linia neclară din locul unde cerul întâlnea apa. Aruncă o privire spre cadavrul Tăietorului de Lacăte.

– Ally, ajută-mă să-l ascund.

Fata apucă glezna stângă a Tăietorului de Lacăte. Huda îl luă de celălalt picior. Era la fel de greu ca o placă de beton. Cele două femei se opintiră din toate forțele și icniră. Corpul nu se clinti.

– N-o să meargă, zise Huda și dădu drumul picio-
rului.

Gheata Tăietorului de Lacăte căzu cu un bufnet pe plajă. Scotoci în buzunarele blugilor lui și îi lăsă legitimația de agent al *mukhabarat*-ului, dar îi luă cheile.

– Îi voi ascunde mașina în iarbă. Apoi trebuie să plecăm de-aici. Rapid! Nimeni nu ne va mai opri odată ce vom fi pe autostradă.

Cele două femei o porniră grăbite către drum.

– Stai! țipă Huda.

Se duse repede înapoi și scotoci din nou prin buzunarele blugilor Tăietorului de Lacăte.

– Nu putem uita asta!

Îi dădu lui Ally verigheta. Apoi Huda o apucă de mână și o luară amândouă la fugă printre arbuștii

de tamariscă. Când se apropiară de drum, Ally se opri și se uită în sus. Păsările își luaseră zborul la auzul împușcăturilor. Nici măcar un nor nu fusese martor. Huda își spuse că nu era vreme să scruteze cerul. Nu era vreme pentru regrete. Nu era vreme să se revolte împotriva sorții. Cu toate acestea, lacrimile o sfidară, iar în pieptul ei se deschise un hău vast ca albastrul nesfârșit.

În fața autogării Abdali, din Amman, o femeie în vârstă își făcu loc cu coatele spre bordură și izbucni în țipete vesele. Huda se dădu deoparte, în timp ce ululațiile femeii se ridicau deasupra claxoanelor taxiurilor, strigătelor băieților zdrențuiți care vindeau apă și curmale și huruitului autobuzelor cu două etaje care plecau spre Mecca. Un microbuz plin de insecte urcă anevoie dealul și, la un moment dat, se opri la bordură. Pasagerii se grăbiră să coboare, cu picioarele înțepenite, clipind din pricina luminii puternice a soarelui. Bătrâna se aruncă asupra unui tânăr în blugi albaștri, cu brațele deschise larg, ca aripile unei mierle.

– Fiți amabil, microbuzul de la Ruwaished a sosit? îl întreabă Huda pe un vânzător de bilete care se plimba printre oameni.

– Nu încă, zise bărbatul și se uită la ceas. Dar va veni curând, *inshallah*.

O călăuză o duse pe Rania peste graniță, cu puțin înaintea zorilor, dar, odată ce individul ajunsese pe pământ iordanian, pretinsese că are probleme cu motorul și își lăsase pasagerii în cel mai apropiat oraș. Rania era pe drum de douăsprezece ore când sunase ca să spună că își va termina călătoria cu un microbuz. Păruse năucită, îndepărtată ca luna.

Acea convorbire sumară o transportase pe Huda cu două luni înapoi în timp, când trecuse frontiera irakiană. Se simțise ca un astronaut care pierduse legătura cu nava spațială, privindu-și lumea îndepărtându-se, în timp ce spațiul se desfășura în jurul ei, plin de stele, dar înfiorător de rece. Cu un aer prea rarefiat pentru a putea respira.

Spre deosebire de lunga călătorie a Raniei, Huda avusesese nevoie de mai puțin de jumătate din acel timp pentru a ajunge de la lacul Habbaniyah la graniță, gonind de-a lungul autostrăzii întunecate, depășind cisterne murdare și câteva camionete. Nici unul dintre pasageri – Huda, Ally, Khalid și Hanan – nu rostise mai mult de câteva cuvinte pe tot parcursul drumului. Priviseră câmpiile pietroase și încercaseră să-și șteargă din minte evantaiul roșu al sângelui de pe plajă. Își imaginaseră, poate, că, dacă rămâneau tăcuți, ar fi fost ca și când nu s-ar fi întâmplat.

La douăzeci și patru de kilometri înainte de graniță, Huda scosese busola din torpedou. Activase tracțiunea integrală, ieșise de pe autostradă și pornise prin nisipul cenușiu. Nu era sigură care fusese momentul exact când trecuseră în Iordania, neexistând marcaje atât de departe în deșert, dar, în cele din urmă, găsiseră un drum de pământ și trecuseră pe lângă o camionetă cu numere de înmatriculare iordanene. Aproape că fusese prea ușor.

Huda își aminti că se gândise că autostrada ar fi trebuit să fie mai plină de gropi, că deșertul ar fi trebuit să le creeze probleme, că ar fi trebuit să coboare și să sape cu mâinile goale în nisipul arzător, pentru a despotmoli mașina, că ar fi trebuit să sufere cumva, nu doar să se treacă o linie nevăzută și să-și lase țara în urmă. Chiar și în clipa aceea, în timp ce bătrâna își îmbrățișa

nepotul și își striga fericirea către cer, Huda se aștepta să o apuce cineva de ceafă și să-i ceară socoteală.

Peste drum, două tinere ieșiră dintr-un bar cu sucuri. Una dintre ele avea părul lung și creț ca al lui Hanan, și ca al Raniei în tinerețe. Hanan plecase la Londra cu o lună în urmă, după ce unul dintre prietenii ei îi făcuse rost de o bursă la o școală populară printre irakienii exilați. În curând, Rania avea să o urmeze pe Hanan la Londra. Avea conexiuni care să-i faciliteze trecerea. Multe se schimbaseră, dar ea era încă o Mansour. În ciuda celor mai bune intenții, Huda simți împunsătura resentimentelor.

Rania ar fi trebuit să-i spună despre arma ascunsă în eșarfă. Altfel ar fi decurs evadarea lor, dacă ar fi știut. Huda încercase adesea să discute cu Khalid despre Tăietorul de Lacăte și ce se întâmplase pe malul lacului. Dar, de fiecare dată, lumina din ochii lui se stinsese.

– Nu a fost vina ta, îi zisese Huda în repetate rânduri.

– Chiar trebuie să vorbim despre asta? replica Khalid, apoi se răsucea pe călcâie și scotea din ghiozdan o revistă de benzi desenate mototolită.

– Trebuie să fi fost îngrozitor. E normal să fii supărat sau confuz sau... cumva.

Khalid ridica din umeri, apoi găsea un motiv să plece, adesea la moschee. Huda știa că ar fi trebuit să fie recunoscătoare că își găsisse o consolare în credință, dar uneori se întorcea cu o privire moartă în ochi, ca și cum cineva ar fi deconectat sau ar fi smuls cu totul un fir crucial. Imamul local părea generos și cumsecade, dar, ori de câte ori Huda își imagina momentul rugăciunii, îl vedea în amvon pe clericul cu barbă albă de la Khan Murjan și pe Khalid închinându-se în fața lui.

Își alungă acel gând din minte, apoi se ridică pe vârfuri și căută din priviri părul negru și strălucitor al lui Ally

săltând deasupra mulțimii. Tânăra promisese că se vor întâlni acolo. Huda se foia neliniștită. Poate că se răzgândise. Poate că Ally nu voise să stea pe trotuar, să se uite la ceas și să flecărească în timp ce trecutul trecea peste ele ca un autobuz fugar. În vreme ce Huda cerceta marginea drumului, se gândi că, pentru o mincinoasă ca ea, era o pedeapsă potrivită să nu se mai poată încrede în cuvântul altcuiva.

Un tânăr apăru împingând pe trotuar un cărucior cu o cratiță de tocană de năut aburindă. Hudei îi chiorăi stomacul.

– Huda! strigă Ally, repezindu-se prin trafic și ajungând pe trotuar. E aici? A sosit microbuzul Raniei?

– Nu încă. Dar curând, *inshallah*.

– Khalid nu e cu tine? o întrebă Ally în timp ce îi făcea semn unui vânzător care vindea pepsi calduț. Speram să-l văd.

– E la școală.

– Ce mai face?

– E în regulă, minți ea. Se adaptează. La urma urmei, e un loc nou, o țară nouă.

Tănăra se uită la ea cu coada ochiului, apoi își întoarse privirea. Tăcerea se așternu între ele, umplând spațiile dintre claxonări, șuierături și vacarmul stației de autobuz. Lui Abdul Amir îi plăcea să spună că trecutul era mort. Dar tăcerea lor îl menținea viu, tremurând înăuntrul lor.

– Și cum îți merge la noua slujbă? întrebă Ally, așezându-și mai bine geanta sub braț.

– Toți sunt foarte drăguți, mulțumesc! zise Huda, clătinând din cap. Nu la fel de amabili ca domnul Tom, desigur, dar foarte primitori.

În loc să fie concediată pentru că luase Land Cruise-rul, așa cum se așteptase, Huda reușise să obțină un loc

de muncă cu jumătate de normă la Ambasada Australiei din Amman – în mare măsură, datorită lui Ally. Ea le spusese lui Tom și ambasadorului că, atunci când aflate că *mukhabarat*-ul îi hărțuia pe Huda și pe Khalid, îi convinsese să fugă din țară împreună cu ea. Le zisese că a fost ideea ei.

Ally nu le spusese însă că Hanan se aflate pe bencheta din spate când trecuseră granița. Și nici despre Tăietorul de Lacăte. Huda se întreba dacă, atunci când Ally se va întâlni Tom, va reuși să păstreze secretele pentru sine. Sau dacă, noaptea târziu, se va întoarce spre el și îi va șopti la ureche despre evantaiul roșu de sânge, strălucind pe nisipul palid?

Huda se gândise că, odată ce va părăsi Irakul, va putea lăsa în urmă toate minciunile și manipulările. Dar minciunile nu se lăsau uitate, ci i se agățau de cracul pantalonului, chiar în timp ce ea alerga spre ușă.

– Sper că se simte bine Khalid.

Ally zâmbi, dar Hudei i se păru că deslușește o undă de neîncredere în privirea ei de un albastru profund. După cum Huda știa prea bine, a ierta era un lucru, iar a uita, altul. Înșelăciune, trădare, moarte, toate acestea nu puteau fi pur și simplu exilate din memorie. Nici chiar iertarea nu era o excepție și nu exista nici o garanție că va dura pentru totdeauna.

Huda observă doi tineri care se uitau la Ally. Femeile schimbă o privire și își dădură ochii peste cap la unison.

– Să le țin o prelegere despre respectabilitate? întrebă Huda.

– Respectabilitate? zise Ally, apoi se uită în spate și dintr-o parte în alta. Se sprijini de umărul Hudei și murmură: Stai să gălesc puțină mai întâi.

- Ți-aș împrumuta puțină, spuse Huda cu un glas neutru. Dar am pierdut-o pe a mea cu ani în urmă. Cred că pe vremea când eram crupier de blackjack la cazinoul de pe malul fluviului.

Cele două femei își apropiară capetele și chicotiră. „Poate că iertarea este un exercițiu zilnic“, gândi Huda, „și e păstrată în viață prin fapte deloc remarcabile, cum ar fi să aștepți alături de un prieten un autobuz întârziat sau să împărtășești niște glume proaste. Poate că încrederea pierdută a lui Ally putea fi regăsită. Și poate că, la rândul meu, și eu aș putea s-o iert pe Rania pentru secretele ei, care au avut un preț atât de scump. Dar ar fi nevoie de muncă și de ceva și mai dificil, de adevăr“.

Huda trase aer în piept.

- Te-am mințit mai devreme, zise și se uită la Ally. Khalid nu e bine deloc. E deprimat. Nu vrea să vorbească cu mine.

Ally își trecu brațul peste umerii Hudei.

- Dar Abdul Amir? Ar vorbi Khalid cu el?

- Ai dreptate, zise Huda, încuviințând din cap. Probabil că el ar înțelege ce simte Khalid mai bine decât oricine altcineva.

- Ce mai face? E tot în Basra?

- Stă cu familia, în satul lui natal.

Huda privi fix trotuarul. Abdul Amir făcuse ceea ce îi ceruse și o denunțase *mukhabarat*-ului. Spusese că nu știuse nimic despre planul ei de evadare și că intenționa să divorțeze de ea. Din fericire, Abu Issa fusese înțelegător, dar Abdul Amir ajunsese totuși să fie închis la Abu Ghraib timp de o săptămână. Abu Issa îi promisese că avea să fie tratat bine, așa că Abdul Amir fusese bătut doar de trei ori și i se smulseseră unghiile doar de la o singură mână. Huda oftă și își frecă ochii. Nu mulți

oameni ajungeau să scape de la Abu Ghraib, darămite cu toate cele patru membre aproape intacte.

În privința Tăietorului de Lacăte, Abu Issa aproape că păruse încântat de dispariția lui. Îi spusese lui Abdul Amir că recomandase ca partenerul său să fie pedepsit pentru că îl ucisese pe Hatim – nu pentru crimă, ci fiindcă o făcuse fără autorizare prealabilă –, doar că Tăietorul de Lacăte apucase să dezerteze. Sau, cel puțin, așa credea el. „Drum bun și cale bătută acelui nătărău“, zisese el. „Nu are pic de respect față de superiorii săi.“

Huda se temea și acum că regimul va afla adevărul despre Tăietorul de Lacăte. Dar, odată cu trecerea timpului, își dădu seama că pescarii de pe lacul Habbaniyah îi găsiseră cadavrul și legitimația în buzunar. Triburile din zonă detestau regimul, așa că, probabil, oferiseră bucuroși cadavrul lui crapilor din adâncul lacului, îi vânduseră mașina contrabandiștilor transfrontalieri și șterseseră toate semnele că ar fi trecut vreodată pe acolo. Huda își dorea să fi fost la fel de ușor să-l șteargă și din memoria lui Khalid.

– Te simți bine? o întrebă Ally, atingându-i ușor brațul. Pari la un milion de kilometri depărtare.

Un microbuz murdar opri la bordură. Mulțimea se apropie și mai mult, așteptând deschiderea ușilor. Rania ieși prima, aruncându-și o eșarfă mătăsoasă pe umeri. Cumva, făcu ca actul coborârii din acel hârb să pară la fel de grațios ca un balet, dar, când își îndreptă trupul, văzură că avea expresia apatică a unui soldat proaspăt întors din linia întâi.

Huda își dori să se repeadă la ea și să o îmbrățișeze, dar picioarele ei nu se clintiră. Ally fu cea care făcu un pas spre ea, trăgând-o pe Huda în urma ei.

- Rania, slavă Domnului că ești aici! zise tânăra și făcu o pauză. Îmi pare rău pentru mama ta. Condoleanțele mele!

- Allah a stabilit un termen pentru toată lumea, răspunse Rania și se aplecă să-și recupereze valiza, dar nu înainte ca Huda să-i zărească scurta licărire a lacrimilor din ochi.

- Fie ca Allah să o primească în rai! rosti Huda încet, sperând că acele condoleanțe ritualice să îi ofere puțină alinare.

Rania nu fusese niciodată o femeie tradiționalistă, dar, în mod clar, încerca să onoreze obiceiul musulman de a limita manifestările suferinței în public.

- Am fost foarte îngrijorate pentru tine, spuse Ally.

- Am plecat exact la timp.

Rania se opri și aruncă o privire peste umăr. Nici chiar atunci, departe de Bagdad, nu putea să vorbească liber.

- Fiul lui se duce la Basra în acest weekend. Malik mi-a zis că intenționează să trimită după Hanan, zise Rania și se cutremură. Va fi furios când va afla că nu e acolo.

- Te vei simți mult mai bine când tu și Hanan veți fi împreună, zise Huda bătând-o ușor pe umăr pe Rania și făcând semn către o cafenea micuță, sus, pe deal. Probabil că ți-e sete. Hai să bem ceva, să ne mai răcorim, și să ne zici apoi totul despre planurile tale pentru Londra.

Rania se uită pentru prima dată în ochii Hudei.

- Nu-ți pot mulțumi îndeajuns. Sincer, aș vrea să pot.

Umbrele de sub ochii Raniei aveau culoarea norilor de furtună. Se uită apoi la Ally.

- Și ție, draga mea. Vă rămân îndatorată pentru totdeauna!

În spatele lor, un autobuz claxonă și porni scoțând un fum cenușiu și gros pe țeava de eșapament. Cele trei femei se îndreptară spre cafenea.

– Ce-ați zice să comandăm și cafele pe lângă răco-ritoare? zise Ally, zâmbindu-i cu viclenie Hudei. Poate, te vei uita în zaț și ne vei prezice ce ne rezervă viitorul.

Ajunseră în vârful dealului și se opriră pentru a privi orașul. Casele văruite străluceau sub un cer fără nori, care părea să se întindă la nesfârșit. Bagdadul se afla la o mie de kilometri distanță, iar Huda nu știa dacă se vor putea întoarce vreodată acolo. Dar se consola cu gândul că ele trei vor putea să privească același cer albastru și să păstreze speranța paradisului.

NOTA AUTOAREI

Când înfloresc caișii este o lucrare de ficțiune, fiind însă inspirată din experiențele mele reale din perioada când am locuit în Irak, sub regimul lui Saddam Hussein și, mai târziu, în timpul Războiului din Irak. Aveam treizeci și unu de ani când am ajuns la Bagdad și, la fel ca personajul Ally din această carte, am trecut brusc de la a fi jurnalistă și femeie de carieră la a fi o „soție casnică“, neplăcuta categorie de pe formularul de viză în care se încadrau partenerile diplomaților și angajaților ONU. Și la fel ca în acest roman, am dezvoltat o relație strânsă cu o femeie precum Huda, o informatoare care raporta în secret regimului unde mă duceam, ce vedeam și cu cine vorbeam.

După ce regimul a căzut, adevărul a ieșit la iveală. Nu am învinovățit-o pe femeia care spusese adesea că era „sora mea irakiancă“. Am înțeles că refuzul nu era o opțiune în relația cu *mukhabarat*-ul. Și deja nu mai eram aceeași persoană naivă care venise la Bagdad. După cum am povestit în memoriile mele, din 2007, fostul meu loc de muncă fusese distrus într-un atentat sinucigaș cu bombă. Am îngropat un prieten drag, am supraviețuit agresiunii sexuale și am aflat că, în circumstanțe extreme, oamenii buni pot face alegeri greșite. Pe măsură ce tirania regimului lui Saddam a fost înlocuită de haosul războiului, a devenit clar că cele mai bune intenții puteau duce la lucruri oribile.

La mai bine de zece ani mai târziu, încă mă gândeam la tot ce se întâmplase în Irak. Pe de o parte, de vină era stresul posttraumatic, dar mă și întrebam întruna dacă aceea fusese doar o slujbă pentru „sora mea“. Am fost pur și simplu informator și țintă? Sau am fost și prietene? Uneori, viața reală este la fel de complexă ca ficțiunea – motivațiile sunt estompate, limitele, încălcate și retrasate. Așa că am început să lucrez la acest roman explorând chestiuni legate de adevăr, loialitate și prietenie, pe care le lăsasem fără răspuns la Bagdad.

Cu toate că această experiență a inspirat punctul de plecare pentru romanul meu *Când înfloresc caișii*, iar multe detalii sunt desprinse direct din realitate, intriga reprezintă o ficțiune. Nu sunt Ally. Huda nu există. Nici Rania. Însă am făcut tot posibilul pentru a reda o imagine cât mai fidelă a vieții sub regimul lui Saddam Hussein, în acel moment. Le sunt îndatorată lui Ban al-Dhayi, Samir al-Badri și Ghada Kachachi pentru încurajarea, feedbackul și sfaturile lor în acest demers. Acestea fiind spuse, orice greșeli sau inexactități îmi aparțin doar mie. Aș dori, de asemenea, să le mulțumesc agentei mele, Heather Jackson; redactorului meu, John Scognamiglio, de la Kensington; Natashei, Zahei, lui Jennifer, Sahar, Fatemeh, Wendra, Chelsea și Chris de la Petworth Neighborhood Library, precum și celorlalți membri ai celor două grupuri de scriere creativă ale mele. Minunatul meu soț, Geoff, a făcut chiar mai mult decât i-a stat în puteri pentru a mă ajuta. Chiar nu aș fi putut reuși fără el.

De asemenea, vreau să recunosc importanța discuției despre „propriile voci“. Industria editorială i-a marginalizat prea mult timp pe autorii din afara curentului alb, occidental. Acest lucru trebuie să se schimbe. În această eră polarizată, avem nevoie de cărți mai diverse,

scrise de autori diverși, despre locuri și situații care să reflecte bogăția profundă a lumii noastre. În același timp, la fel ca PEN America, nu cred în stabilirea unor reguli rigide cu privire la cine ce povești are dreptul să spună sau că un autor ar trebui să se limiteze la crearea unor personaje cu un fundal sau un cod genetic similar. Am petrecut mai bine de douăzeci de ani în afara țării mele de origine, în Irak, Thailanda, Sri Lanka, Brazilia, Statele Unite și Canada. Am trăit în comunități rurale minuscule și în metropole puternice. De-a lungul timpului, am constatat că, deși ne rugăm în feluri diferite, ne acoperim sau nu părul, facem lipie sau pâine dospită, în sinea noastră vrem aceleași lucruri – siguranță, pace, dragoste. Sunt mult mai multe lucrurile pe care le avem în comun decât cele care ne despart. Sper că acest aspect reiese și din romanul de față.

Înainte de a deveni romancieră, GINA WILKINSON a fost jurnalistă premiată, realizatoare de documentare și corespondent extern pentru posturi renumite, precum BBC, NPR și ABC. Copilăria nomadă și zecile de ani în care a trăit și a lucrat într-unele dintre cele mai fascinante locuri din lume au inspirat-o în scrierea romanului său de debut, *Când înfloresc cașii* (*When the Apricots Bloom*, 2020), o carte plină de suspans, ce prezintă personaje feminine puternice, medii și istorii captivante.

Noaptea, în grădina parfumată a Hudei, din orașul Bagdad, vântul bate dinspre deșert, foșnind frunzele caișilor și prevestind, parcă, sosirea oaspeților nepoftiți. Huda, secretară la Ambasada Australiei, trăiește cu teama de persecuțiile poliției secrete – *mukhabarat* – care vânează fiecare informație ce ar putea fi folosită împotriva Americii și a aliaților săi. Huda i s-a ordonat să se apropie de Ally Wilson, soția viceambasadorului, și, cu toate că nu-și dorește câtuși de puțin să devină informatoare, acceptă, temându-se pentru soarta fiului ei adolescent. Ceea ce nu știe însă este că și Ally are propriile secrete primejdioase.

Prietena din copilărie a Hudei, Rania, fiică de șeic, s-a bucurat de multe privilegii în tinerețe. Acum, însă, când averea familiei s-a dus, Rania face și ea, la fel ca toată lumea, eforturi disperate să supraviețuiască și, mai presus de orice, s-o ferească pe fata ei de primejdii. În Irak, unde trădarea amenință la fiecare pas, cele trei femei trebuie să își pună toată încrederea într-o nouă loialitate, încă fragilă, în timp ce descoperă câte sacrificii sunt dispuse să facă pentru a-și apăra familiile.

În acest roman de debut, plin de suspans, trei femei curajoase se confruntă cu probleme complexe, ce țin de încredere, prietenie, maternitate și trădare, sub regimul opresiv al unui dictator nemilos și al poliției sale secrete.

„Un roman extrem de antrenant și de o importanță profundă, scris de o povestitoare desăvârșită. Gina Wilkinson pune accentul pe umanitatea din mijlocul unui conflict violent.

Iar experiența personală a autoarei transpare din fiecare pagină a acestei cărți tulburătoare, dramatice și, mai cu seamă, pline de speranță.”

Susan Wiggs

„Secretele și minciunile intense se împletesc la fel de strâns precum parfumul florilor de cais și fumul de narghilea.

Wilkinson întrețese, cu detalii convingătoare, miasma fricii și a distrugerii ce au caracterizat regimul lui Saddam Hussein.

Personaje complexe și intrigi cu miză mare.”

Publishers Weekly

e
Book
disponibil

Tradiție din 1989

www.litera.ro

ISBN 978-606-33-7387-9

